

Årsrapport 2011

Innhold

Konsernsjefen har ordet	4
Styret i Orkla	6
Styrets årsberetning	8
Konsernledelsen	22
Eierstyring og selskapsledelse	23
Årsregnskap	32
Noter konsern	37
Regnskap for Orkla ASA	81
Historiske nøkkeltall	90
Virksomhetsoversikt	91
Organisasjon	95
Styrende organer og tillitsvalgte	96

Finansiell kalender for Orkla ASA

DATO	BEGIVENHET
19.04.2012	Ordinær generalforsamling
20.04.2012	Aksjen noteres ekskl. utbytte*
03.05.2012	Utbetaling av utbytte*
03.05.2012	1. kvartal 2012
20.07.2012	2. kvartal 2012
31.10.2012	3. kvartal 2012

*Forutsatt at forslag til utbytte vedtas på generalforsamlingen.

Orklakonsernet

Orkla har virksomhet innen merkevarer, aluminiumløsninger, fornybar energi, biobaserte kjemikalier og finansielle investeringer. Konsernets omsetning er på 61 mrd. kroner og antall ansatte er cirka 30.000. Orkla har virksomheter i 41 land.

- Foods Nordic
- Brands Nordic
- Brands International
- Food Ingredients

Driftsinntekter (mill. kr): 24.621
EBITA¹ (mill. kr): 2.784
Antall årsverk: 13.581

- Profiles
- Heat Transfer
- Building System

Driftsinntekter (mill. kr): 30.844
EBITA¹ (mill. kr): 812
Antall årsverk: 14.314

42,5 %

Hydro Power

Share Portfolio

39,7 %

¹ Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

HOVEDTALL ¹	2011	2010	2009	2008	2007
Driftsinntekter (mill. kroner)	61.009	57.338	56.228	65.579	63.867
EBITA ² (mill. kroner)	4.041	3.944	2.448	4.240	5.112
EBITA ² -margin (%)	6,6	6,9	4,4	6,5	8,0
Resultat før skattekostnad (mill. kroner)	-923	20	1.071	-2.015	10.059
Resultat pr. aksje utvannet (kroner)	-0,8	-0,9	2,5	-2,8	8,1
Avkastning på anvendt kapital, industrielle aktiviteter ³ (%)	10,7	10,5	5,2	9,4	11,5
Totalt utbytte pr. aksje (kroner)	2,50⁴	7,50	2,25	2,25	2,25
Egenkapitalandel (%)	51,8	53,6	51,7	47,7	58,3

¹ Tall som rapportert i perioden 2007-2010.

² Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

³ Se definisjon side 90.

⁴ Foreslått utbytte.

Bjørn M. Wiggen,
Konsernsjef Orkla ASA

Konsernsjefen har ordet

Orkla har gjennom det foregående året brukt tiden på å tydeliggjøre og spisse vår strategiske retning. Da jeg tiltrådte som konsernsjef høsten 2010, ga vi tidlig signaler om at konsernet var blitt for bredt til å kunne understøtte full satsing innenfor alle våre forretningsområder. Salget av Elkem var et ledd i prosessen med å forenkle konsernet og styrke satsingskraften innenfor de områder der konsernet har størst potensial for verdiskapning. I tillegg er aksjeporteføljen betydelig redusert. Til sammen har Orkla siden høsten 2010 avhendet virksomhet og solgt aksjer for om lag 20 mrd. kroner.

Orklas ambisjonsnivå er høyt – vi skal levere langsiktig verdiskapning og være bedre enn de investeringsalternativer det er relevant å sammenligne oss med.

På Orkla Investor Day 14. september kommuniserte vi et tydelig målbilde for fremtidens Orkla. Konsernet skal ha sin kjerne innenfor merkevarevirksomhet. Som en konsekvens vil vi over noe tid erstatte flere av dagens virksomheter med nye enheter innenfor merkevaresektoren. Aksjeporteføljen, REC, Borregaard og Sapa er således utenfor selskapets fremtidige vekstområde, og Orkla vil over noe tid avhende disse engasjementene.

Fokus på merkevarer er intet nytt for Orklakonsernet. I perioden 1986-2003 var veksten i Orkla hovedsakelig knyttet opp mot organisk eller strukturell vekst innenfor nettopp merkevarer, med egne divisjoner for Media, Drikkevarer, Foods og Brands. Merkevare delen utgjorde mellom 80 % og 90 % av konsernets omsetning i denne perioden.

Orkla Brands har over lang tid demonstrert evne til både å utvikle og forvalte sterke merkevareposisjoner i Norden. Den multilokale modellen, basert på sterke lokale merkevarer og et sterkt lokalt forretningsystem, har vist seg å gi god konkurransekraft, både mot internasjonale konkurrenter og dagligvarehandelens egne varemerker, i de geografiene vi opererer i.

Vi ser flere merkevareselskaper som søker nye eiere, både i Norden og i andre områder der vi i dag har virksomhet. Private Equity-selskaper ruller sine porteføljer, mens andre selskaper ser at redusert tilgang på kapital og

kompetanse kan være begrensende for deres videre utvikling. Langs disse dimensjoner ligger betydelige vekstmuligheter for Orkla. Orklas fokus vil være å kjøpe selskaper eller merker med sterke markedsposisjoner i klart definerte og relevante markeder, basert på kundeforståelse og differensierte produkter. Potensielle oppkjøpskandidater må ha demonstrert stabil kontantstrøm gjennom konjunktursykler, samt mulighet for videre vekst. Orkla skal dermed ikke bli et mindre, men et mer fokusert selskap – vi skal bygge videre fra vår plattform som Nordens ledende merkevareselskap.

Sapa er mer konjunktursyklisk, og følger den generelle konjunkturutviklingen i større grad enn Orkla Brands. Gjennom 2011 ble utsiktene i verdensøkonomien svakere, spesielt i Europa. Sapa har lyktes med å skape lønnsom vekst i Nord-Amerika og har gjennom 2011 igangsatt tilsvarende strukturelle tiltak i den europeiske profilvirksomheten. I Asia er forretningssystemet nå etablert gjennom flere oppkjøp i 2011, samt inngåelse av avtale om opprettelse av et felleseid selskap med Chalco, for produksjon av høyhastighetstog i Kina.

Borregaard har gjennom 2011 hatt god utvikling, og leverte et historisk høyt driftsresultat. I tillegg til å ha markedene med seg har Borregaard lyktes i å forbedre produksjonsprosessen sin, blant annet gjennom opprettelse av et felles kontrollrom for operasjonen i Sarpsborg. Det er jobbet systematisk med

innovasjoner, slik at Borregaard har en god og balansert innovasjonsporsefølge for tiden som kommer.

Hovedutfordringen for konsernet i 2012 blir å levere på strategien med å transformere selskapet til et merkevareselskap. Vi har ikke dårlig tid, og verdi vil veie tyngst i timing av våre transaksjoner. I transformasjonsfasen er det av stor betydning at vi samtidig holder fokus på kontinuerlig driftsmessig forbedring i de selskapene og markedene vi allerede opererer i.

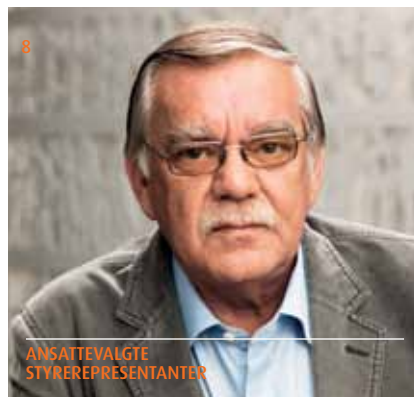
Orklas ambisjonsnivå er høyt – vi skal levere langsiktig verdiskapning, og være bedre enn de investeringsalternativer det er relevant å sammenligne oss med. Et slikt ambisjonsnivå krever et kompetent miljø, med stor innsats fra den enkelte ansatte. Orkla har få naturgitte forutsetninger, og det er kun gjennom å utvikle mennesker vi kan fortsette å skape verdier.

Jeg ønsker til slutt å takke alle ansatte for den innsatsen som er vist i et krevende og endringsfylt år for konsernet.

Bjørn M. Wiggen
Konsernsjef

Styret i Orkla

AKSJONÆRVALGTE
STYREREPRESENTANTER

1

STEIN ERIK HAGEN, STYRELEDER¹*Kjøpmannsinstituttet
(Varehandelens Høyskole).*

Valgt første gang i 2004 og er på valg i 2012. Kjøpmann og grunnlegger av RIMI Norge AS og Hakon Gruppen AS fra 1976. Medstifter av ICA AB og kjøpmann fra 1999 til 2004. Eier og arbeidende styreformann i Canica AS med tilhørende familieselskaper fra 2004. Styremedlem i blant annet Treschow Fritzøe AS, Fritzøe Skoger – Mille Marie Treschow, Angvik Investor AS, Angvik Eiendoms Investor AS, Møre Investor AS, Nøisomhed AS og Sepas AS. Styremedlem i Stein Erik Hagen Stiftelse For Klinisk Hjerteforskning fra 2007. Rådsmedlem ved senter for eierforskning ved Handelshøyskolen BI. Medlem av The Madison Council, Library of Congress (Washington D.C.). Orkla og Canica og/eller Stein Erik Hagen har noen felles forretningsmessige engasjementer. Det er redegjort for dette i Orklas styre, og styret har tatt redegjørelsen til orientering. Hagen og personlig nærstående eier 249.542.000 aksjer i Orkla ASA². Hagen har deltatt på 11 styremøter i 2011.

2

ÅGE KORSVOLD, NESTLEDER*MBA fra Wharton School, University of Pennsylvania.*

Valgt første gang i 2011 og er på valg i 2012. Fra 2001–2011 adm. direktør i Kistefos AS, 1994–2000 konsernsjef i Storebrand ASA. Før det karriere i Storebrand, Golden West Shipping, Orkla, Fondsfinans og Procorp. Korsvold og nærstående eier 20.000³ aksjer i Orkla ASA². Korsvold har deltatt på 8 styremøter fra juni 2011.

3

ÅSE AULIE MICHELET*Cand. pharm. (utdannet i Oslo og Zürich).*

Valgt første gang i 2001 og er på valg i 2012. Diverse stillinger innen forskning, produksjon og markedsføring i Nycomed, senere Nycomed Amersham. Fra 1999 adm. direktør i Amersham Health, nå GE Healthcare AS, og samtidig ansvarlig for global produksjon av kontrastmidler. Fra 2008 til 2010 konsernsjef i Marine Harvest ASA. Michelet er styreleder i Photocure ASA og styremedlem i Cermaq ASA, Norske Skog ASA og Aim Norway SF. Michelet og personlig nærstående eier 8.500 aksjer i Orkla ASA². Michelet har deltatt på 10 styremøter i 2011.

4

BJØRG VEN*Cand. Jur. (Universitetet i Oslo).*

Valgt første gang i 2006 og er på valg i 2012. Privatpraktiserende forretningsadvokat med møterett for Høyesterett og partner i Advokatfirmaet Haavind AS. Leder i Børsklagenemnden og styreleder i Statens Finansfond. Har vært styreleder i Folketrygdfondet og styremedlem i flere børsnoterte selskaper. Medlem av valgkomiteen i Yara International ASA. Ven og personlig nærstående eier 15.000 aksjer i Orkla ASA². Ven har deltatt på 10 styremøter i 2011.

5

PETER A. RUZICKA¹*MBA og Handelsøkonom
(Oslo Handelshøyskole).*

Valgt som styremedlem første gang i 2003 frem til 2005. Valgt som medlem i bedriftsforsamlingen i 2006. I 2007 valgt som varamedlem for de aksjonærvalgte medlemmer i styret i 2008. Fra 2008 valgt som styremedlem og er på valg i 2012. Ruzicka har 20 års erfaring innen detaljhandelen. Adm. direktør i Hakon Gruppen fra 1994 og senere ansvarlig for etableringen av ICA i Baltikum. Fra 2000 ledet han Ahold's aktiviteter i Tsjekkia og Slovakia. Adm. direktør for Jernia ASA i perioden 2003–2006, og har siden 2006 vært adm. direktør for Canica AS. I tillegg til å være styreleder i Jernia AS og styreformann i Stein Erik Hagen Stiftelse For Klinisk Hjerteforskning fra 2007, er han blant annet også styreleder i Komplett AS. Ruzicka og personlig nærstående eier 405.250 aksjer i Orkla ASA². Ruzicka har deltatt på 11 styremøter i 2011.

6

JESPER OVESEN*MSc i Økonomi (Finans), Copenhagen Business School og statsautorisert revisor (med bevilling).*

Valgt første gang i 2010 og er på valg i 2012. Konserndirektør og finansdirektør i TDC A/S fra 2008 til 2011. Frem til 2008 var han ansatt i ulike selskaper, deriblant Lego, Danske Bank og NOVO Nordisk A/S. Styreleder i NokiaSiemens Networks, styremedlem i FLSmidth & Co A/S og Skandinaviska Enskilda Banken. Ovesen og nærstående eier 20.000 aksjer i Orkla ASA². Ovesen har deltatt på 9 styremøter i 2011.

7

BARBARA M. THORALFSSON*MBA (Columbia University) og Bachelor of Arts – Psykologi (Duke University).*

Valgt første gang i 2011 og er på valg i 2012. Fra 2005, direktør i Fleming Invest AS. Adm. direktør i NetCom AS fra 2001–2005. Ansatt i Midelfart & Co fra 1988 til 2001, siste 5 år som konsernsjef og adm. direktør. Frem til 1988 var hun ansatt i ulike selskaper, deriblant A/S Denofa og Lilleborg fabrikk (Orkla), General Foods Corporation og Pepsi Cola Company. Leder i kompensasjonsutvalget til Electrolux AB. Styremedlem i SCA AB og Fleming Invest og relaterte selskaper. Medlem av revisjonsutvalget til Telenor ASA. Thoralfsson og nærstående eier ikke aksjer i Orkla ASA². Thoralfsson har deltatt på 5 styremøter fra juni 2011.

10

SIDSEL KJELDAAS SALTE*Leder av Representantskapet for funksjonærene i Orkla fra 2010 og sekretær i Orklas Faglige Representantskap og Representantskapets Arbeidsutvalg fra 2011. I 2008 ble hun valgt som varamedlem til styret i Orkla Brands AS. Hun har vært leder av fagforeningen i Lilleborg fra 1996 og har sittet i Lilleborgs styre fra samme år.*

Fast møtende varamedlem til Orklas styre fra våren 2011. For tiden sitter hun også i styret i Rosenvinge AS og som varamedlem i BRA partner AS. Salte og personlig nærstående eier 6.859 aksjer i Orkla ASA². Salte har deltatt på 8 styremøter fra mai 2011.

ANSATTEVALGTE
STYREREPRESENTANTER

8

AAGE ANDERSEN*Medlem av styret for de LO organiserte i Orkla, 1. nestleder i Borregaardsarbeiderenes tillitsmannsutvalg og styremedlem i Borregaard fagforening.*

Valgt første gang i 2004. Andersen og personlig nærstående eier 4.159 aksjer i Orkla ASA². Andersen har deltatt på 11 styremøter i 2011.

9

GUNN LIABØ*Tillitsvalgt og klubbleder
Lilleborg Ello.*

Medlem av revisjonskomiteen i Orkla ASA. Valgt første gang i 2004, på valg i 2012. Liabø og personlig nærstående eier 7.336 aksjer i Orkla ASA². Liabø har deltatt på 11 styremøter i 2011.

ANSATTEVALGTE OBSERVATØRER

11

PEER SØRENSEN*Observatør, 2. nestleder Orklas Faglige Representantskap- Arbeidsutvalg, fellestillitsrepresentant Odense Marcipan A/S.*

Er på valg i 2012. Sørensen og personlig nærstående eier 2.400 aksjer i Orkla ASA². Sørensen har deltatt på 11 styremøter i 2011.

12

KENNETH HERTZ*Observatør, konserntillitsvalgt fra LO i Sapa siden 1999. Medlem av Orklas Faglige Representantskap- Arbeidsutvalg.*

Er på valg i 2012. Hertz og personlig nærstående eier ikke aksjer i Orkla ASA². Hertz har deltatt på 10 styremøter i 2011.

¹ Ikke uavhengig.² Aksjer eiet pr. 31.12.2011.³ Åge Korsvold har 8.12.2011, gjennom nærstående selskap Gylandi AS, inngått terminkontrakt på 200.000 aksjer i Orkla ASA med forfall 7.6.2012. Åge Korsvold og nærstående har etter denne transaksjonen en eksponering på 220.000 aksjer i Orkla ASA.

Styrets årsberetning

Styret har i 2011 tydeliggjort den strategiske retningen om å fokusere Orklas forretningsportefølje, og vil konsentrere fremtidig ekspansjon og vekst rundt merkevarer.

I tråd med denne strategien ble det frigjort betydelig kapital fra salget av Elkem og nedsalget av Aksjeporteføljen i 2011. Konsernets finansielle fleksibilitet ble vesentlig styrket gjennom året, og Orkla er godt posisjonert for å kunne utnytte fremtidige ekspansjonsmuligheter, men også forberedt til å håndtere en svakere konjunkturutvikling.

Hovedtrekk for året 2011

Svakere økonomisk vekst globalt og økte råvarepriser medførte krevende rammebetingelser for Sapa og Orkla Brands i 2011, men Borregaards kjemivirksomhet hadde sterke markeder. Samlet sett hadde Orklakonsernet driftsmessig fremgang i 2011.

Styret har gjennom 2011 arbeidet med konsernets strategiske prioriteringer og retning. Styret besluttet å fokusere fremtidig vekst rundt merkevarer hvor Orkla har sterke forretningsmessige posisjoner, og over lang tid har dokumentert evne til langsiktig verdiskapning.

Videre ble det besluttet å avhende konsernets aksjeportefølje. Nedsalget startet i 2011. Det ble også besluttet å søke strukturelle løsninger for Borregaards

kjemivirksomhet. Forberedelsene er startet, og man vil være klar til å gjennomføre en strukturert prosess i løpet av 2012. Styret mener at Sapa har et betydelig verdipotensiale gjennom forbedret drift og lønnsomhet. Det er etablert klare planer for lønnsomhetsforbedring over de neste 2-3 årene. Styret ønsker å realisere dette potensialet før man vurderer strukturelle alternativer for Sapa.

I 2011 falt REC-aksjen fra 17,79 kroner til 3,32 kroner. Kursfallet i REC medførte en regnskapsmessig belastning for Orkla på totalt -5,8 mrd. kroner, og ga en negativ effekt på resultat pr. aksje på -5,6 kroner.

I tråd med strategien har konsernet frigjort kapital på 18,0 mrd. kroner i 2011, gjennom salget av Elkems silisiumvirksomhet og finansielle aktiva.

Konsernets finansielle stilling og fleksibilitet er styrket gjennom året, og i lys av dette vedtok en ekstraordinær generalforsamling 3. november, styrets anbefaling om å utbetale et ekstraordinært utbytte på 5,00 kroner pr. aksje.

DRIFTSINNTEKTER

61

Konsernets driftsinntekter ble 61,0 mrd. kroner.

FRIGJORT KAPITAL

18

I tråd med strategien har konsernet frigjort kapital på 18,0 mrd. kroner i 2011, gjennom salget av Elkems silisiumvirksomhet og finansielle aktiva.

¹ Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

² Tall i parentes er for tilsvarende periode foregående år.

³ Eksklusiv kjøpte og solgte virksomheter samt valutaomregningseffekter.

⁴ Netto rentebærende gjeld/Egenkapital.

I 2011 har Orkla utbetalt utbytter og foretatt tilbakekjøp av egne aksjer på 7,5 mrd. kroner.

Styret foreslår at det utdeles et ordinært utbytte på 2,50 kroner pr. aksje for regnskapsåret 2011.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til IFRS (International Financial Reporting Standards). Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Strukturelle endringer

I januar 2011 inngikk Orkla en bindende avtale om å selge Elkems silisiumvirksomhet til China National Bluestar Group Co. for totalt cirka 13 mrd. kroner. Transaksjonen ble gjennomført 14. april.

Orkla Brands har kun gjennomført enkelte mindre oppkjøp av selskaper og merkevarerettigheter i 2011. Blant annet har Axellus overtatt varemerkerettighetene til Nutrilite, som har en bred produktportefølje innen vektkontroll og ernæring. I slutten av 2011 inngikk Orkla en avtale om salg av Bakers til Norgesgruppen. Salget ble gjennomført med virkning fra 1. februar 2012.

I tråd med Sapas strategi om å etablere en produksjonsbase i Asia, inngikk Sapa i 2011 en avtale med Alufit (India) om overtagelse av deres aluminiumsekstruderingsvirksomhet. Etter gjennomføringen av transaksjonen er Sapa det første globale aluminiumsselskapet med lokale ekstruderingsfasiliteter i India. I april dannet Sapa et felleskontrollert selskap med Chalco, det største aluminiumsselskapet i Kina, for å etablere produksjon rettet mot togprodusenter i Kina. Videre ble det i september signert en avtale med Jiangyin Haihong Non-Ferrous Materials Co. ("Haihong"), om å kjøpe opp driftsmidler og virksomhet i aluminiumprofilfabrikken i Jiangyin. Sapa vil fremover konsentrere seg om integrasjon av de allerede overtatte virksomhetene,

og prioritere organisk vekst og driftsforbedringer.

Innenfor Orklas eiendomsengasjementer har Orkla Financial Investments solgt det felleskontrollerte selskapet Utstillingsplassen Eiendom (UPL) for cirka 630 mill. kroner. Det er også etablert en prosess for realisering av investeringen i Finansgruppen Eiendom (FG Eiendom). Som en del av denne prosessen har Orkla økt sin eierandel til 100 % i 2011. Etter balanse-dagen har Orkla solgt samtlige aksjer i eiendomsselskapet Fornebu Utvikling for cirka 658 mill. kroner. Eierandelen var 32,4 %, og investeringen ble presentert som tilknyttet selskap.

Nærmere om konsernets resultat

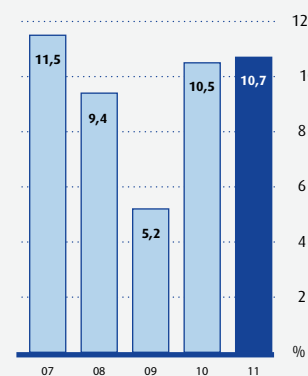
Konsernets driftsinntekter ble 61.009 mill. kroner (57.338 mill. kroner)². Hovedvekten av endringen på 6,4 % relateres til vekst i driftsinntekter for Orkla Brands og Sapa.

EBITA¹ for konsernet endte på 4.041 mill. kroner, mot 3.944 mill. kroner i 2010. Det bedre resultatet skyldes hovedsakelig fremgang i Borregaard Chemicals og Sapa, mens Orkla Brands hadde et noe lavere resultat enn i 2010.

Resultater fra utenlandske enheter omregnes til norske kroner, basert på gjennomsnittskurser for året. Som følge av svingninger i valutamarkedet hadde konsernet i 2011 negative valutaomregningseffekter på driftsinntekter og EBITA¹ på henholdsvis -1.437 mill. kroner og -73 mill. kroner.

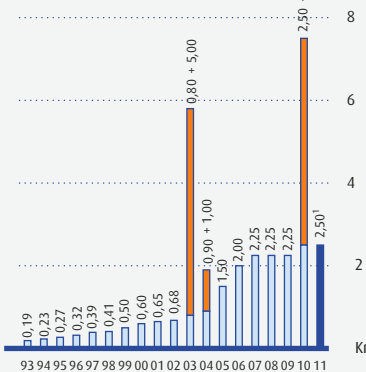
Andre inntekter og kostnader utgjorde netto -1.041 mill. kroner i 2011, og var i hovedsak relatert til restruktureringsprosjekter i Sapa (-679 mill. kroner).

Avkastning på anvendt kapital*

* Tall som rapportert i perioden 2007-2010. For industrielle aktiviteter.

Utbytte pr. aksje

■ Tilleggsutbytte: 2003, 2004, 2010

¹ Foreslått utbytte.

I tillegg utgjorde tap fra salg av Bakers og utgiftsførte kostnader knyttet til M&A-aktiviteter henholdsvis -155 mill. kroner og -124 mill. kroner.

Etter amortisering og andre inntekter og kostnader ble konsernets driftsresultat 2,9 mrd. kroner i 2011, mot 4,2 mrd. kroner i 2010.

Tilknyttede selskaper består i hovedsak av Orklas eierandeler i Jotun (42,5 %) og Renewable Energy Corporation (REC) (39,7 %). Disse investeringene presenteres etter egenkapitalmetoden på linjen for tilknyttede selskaper. Orkla har imidlertid besluttet å benytte børskurs på balansedagen som regnskapsmessig verdi på investeringen i REC, så lenge børskurs er lavere enn bokført verdi, etter prinsippene for tilknyttede selskaper. I 2011 falt REC-aksjen fra 17,79 kroner til 3,32 kroner. Dette medførte en total regnskapsmessig belastning på -5,8 mrd. kroner i 2011, tilsvarende en negativ effekt på resultat pr. aksje på -5,6 kroner. I sum utgjorde resultatbidrag fra tilknyttede selskaper -5,5 mrd. kroner, mot -6,2 mrd. kroner i 2010.

Aksjeporteføljen hadde ved utgangen av 2011 en markedsverdi på 5.497 mill. kroner. Av dette utgjorde den balanseførte resultatreserven 1.180 mill. kroner i 2011. Det ble netto solgt aksjer for 4.494 mill. kroner. Gevinster, tap og nedskrivninger var på 1.643 mill. kroner i 2011, mot 1.772 mill. kroner i 2010.

Mottatte utbytter utgjorde 440 mill. kroner (522 mill. kroner)² for konsernet. Netto finanskostnader utgjorde -446 mill. kroner, og resultat før skatt endte på -923 mill. kroner.

Orklas industrivirksomhet belastes ordinær selskapsskatt i de land konsernet har virksomhet i. Regnskapsmessig skattekostnad utgjorde 1.018 mill. kroner i 2011. Aksjeporteføljens investeringsvirksomhet innenfor EØS er i hovedsak fritatt for beskatning.

Gevinst fra salget av Elkem er ført som ikke videreført virksomhet, og utgjorde 1.213 mill. kroner.

Årsresultatet ble -728 mill. kroner, og resultat pr. aksje utgjorde -0,8 kroner.

Finansielle forhold og kapitalstruktur

Kontantstrøm (se note 40)

Konsernets kontantstrøm fra drift ble 2.460 mill. kroner, sammenlignet med 2.469 mill. kroner i 2010. For året som helhet var det en økning i driftskapitalen som følge av økt aktivitet og økte råvarepriser.

Ekspansjonsinvesteringer utgjorde 906 mill. kroner i 2011. Dette er i hovedsak knyttet til kapasitetsutvidelser i Sapa, samt Axellus' kjøp av Nutrilett merkevarerettigheter.

I 2011 kjøpte konsernet selskaper og andeler av selskaper for 1.498 mill. kroner. Dette er primært knyttet til Sapas kjøp av Alufit og Haihong, samt Orkla Financial Investments' økte eierandel i Finansgruppen Eiendom (FG Eiendom). Orkla Brands har i 2011 kjøpt selskapene Henskjold, Dagens AS og Rasoi Magic, samt to mindre selskaper.

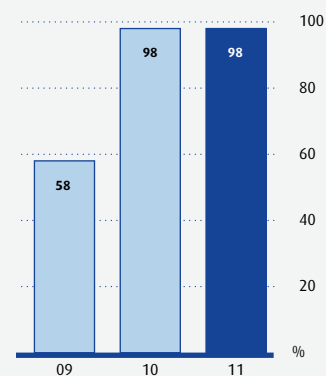
Innenfor Aksjeporteføljen ble det netto solgt verdipapirer for 4.494 mill. kroner i 2011 (2.130 mill. kroner)².

Det ble i november utbetalt et ekstraordinært utbytte på 5,00 kroner pr. aksje. Sammen med ordinært utbytte på 2,50 kroner pr. aksje, har Orkla utbetalt utbytter og foretatt tilbakekjøp av egne aksjer på 7,5 mrd. kroner i 2011.

Det er gjennom 2011 frigjort kapital på 18,0 mrd. kroner fra salg av virksomheter (Elkem og Utstillingsplassen) og nedsalg i Aksjeporteføljen. Den frigjorte kapitalen er benyttet til å redusere netto rentebærende gjeld med 9,0 mrd. kroner, til 10,6 mrd. kroner ved årets slutt, samt utbetaling av utbytte og tilbakekjøp av egne aksjer.

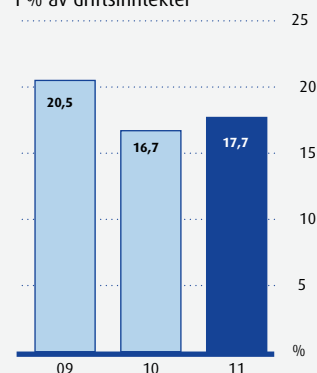
Konsernets rentebærende gjeld hadde for året som helhet en gjennomsnittlig lånerente på 2,7 % på en gjennomsnittlig rentebærende gjeld på 12.563 mill. kroner. Den rentebærende gjelden fordeler seg i hovedsak på valutaene NOK, EUR, GBP og USD.

Fornyelsesinvesteringer
i % av avskrivninger

* Tall som rapportert i perioden 2009-2010. For industrielle aktiviteter.

Gjennomsnittlig omløpskapital
i % av driftsinntekter

* Tall som rapportert i perioden 2009-2010. For industrielle aktiviteter.

Valuta

Orkla hadde i 2011 82 % av sine salgsinntekter utenfor Norge. Både Orkla Brands og Sapa Profiles er moderat eksponert mot valutaendringer, da begge forretningsområdene i stor grad har lokale produksjonshenheter.

Borregaard Chemicals og Sapa Heat Transfer i Sverige er imidlertid eksponert mot valutasingninger, med kostnadsbase i henholdsvis NOK og SEK, og eksportinntekter i EUR og USD. Borregaard har en valutaeksponering i størrelsesorden EUR 100 mill. og USD 200 mill., mens Sapa Heat Transfer har en tilsvarende eksponering mot SEK på i størrelsesorden EUR 80 mill. og USD 40 mill.

Konsernets gjeld er valutafordelet i forhold til konsernets netto investeringer i land utenfor Norge, og gjelden målt i NOK vil derfor svinge i tråd med valutakursendringene.

Kontrakter og finansielle sikringsinstrumenter

I Orkla Brands er det generelt få langsiktige innkjøps- og salgskontrakter. Borregaard inngikk i 2011 en langsiktig kraftavtale med Eidsiva Vannkraft AS. Kontrakten sikrer kraftleveranse til Borregaards fabrikanlegg frem til 2025. Innen Hydro Power har AS Sauefaldene enkelte lange kraftkontrakter. For ytterligere spesifisering av kontrakter og finansielle instrumenter vises det til note 23 i årsregnskapet.

Kapitalstruktur

Konsernets balanse er gjennom 2011 redusert med 21,1 mrd. kroner, til 66,4 mrd. kroner ved årets slutt. Reduksjonen er i hovedsak relatert til frigjøring av kapital gjennom salget av Elkem og netto salg av aksjer i Aksjeporteføljen. I tillegg er verdien av investeringen i REC redusert, som følge av kursfall for REC-aksjen i 2011.

Netto rentebærende gjeld er redusert med 9,0 mrd. kroner gjennom året, og net gearing⁴ ble redusert til 0,31 (0,42)².

Etter utbetaling av utbytter og tilbakekjøp av egne aksjer på 7,5 mrd. kroner i 2011, var konsernets egenkapital

cirka 34 mrd. kroner ved årsskiftet. Dette representerer en egenkapitalandel på 51,8 % (53,6 %)². Konsernet har en tilfredsstillende kapitalstruktur og stor finansiell fleksibilitet ved inngangen til 2012.

Pensjoner

Orklas virksomheter i Norge har pensjonsavtaler basert på innskuddspensjon. De fleste pensjonsordningene utenfor Norge er også innskuddsbaserte. Anslagsvis er 2/3 av konsernets pensjonskostnader knyttet til innskuddsplaner. Dette medfører at konsernets eksponering mot fremtidige pensjonsforpliktelser er relativt forutsigbar. Pensjonskostnadene i 2011 var noe lavere enn i 2010.

Orkla-aksjen

Antall aksjer i Orkla var 1.028.930.970 ved utgangen av 2011. Antall aksjonærer ble redusert med 935 til 46.200. Utenlandsandelen økte med 2 %-poeng til 41 %.

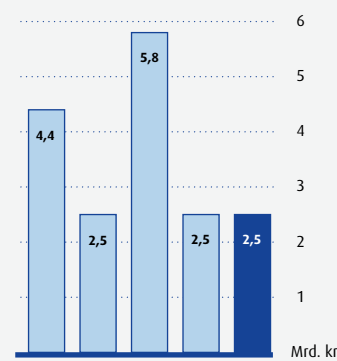
Kursen på Orkla-aksjen var 56,70 kroner ved årets start. Ved årets slutt var kursen 44,65 kroner. Hensyntatt ordinært og ekstraordinært utbytte ga Orkla-aksjen en avkastning på -8 % i 2011, mens Oslo Børs Benchmark index hadde en avkastning på -12 %. På Oslo Børs ble det omsatt Orkla-aksjer for 40 mrd. kroner i 2011. Dette tilsvarer 2,6 % av Oslo Børs' totale omsetning. For ytterligere omtale av aksje- og aksjonærforhold henvises det til årsrapporten på Orklas webside (www.orkla.no).

Risikostyring

Styret er opptatt av å sikre en systematisk og bevisst håndtering av risiko i alle deler av virksomheten, og anser dette som en forutsetning for langsiktig verdiskapning for aksjonærer, ansatte og samfunnet. Vekstmuligheter skal alltid vurderes mot tilhørende risikobilde.

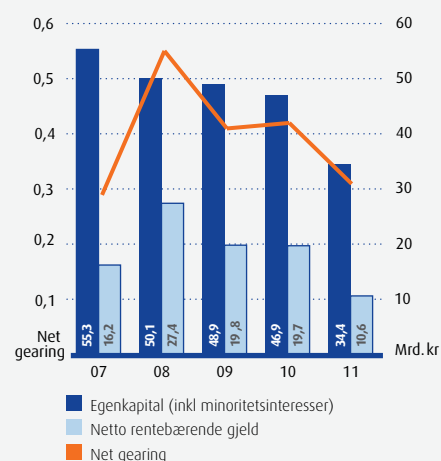
Orklas samlede risikobilde blir konsolidert og gjennomgått med konsernledelsen. Dersom ikke-akseptable forhold identifiseres, blir det iverksatt risikoreducerende tiltak. Videre presenteres konsernets samlede risikobilde for styret og styrets revisjonsutvalg. Dette omfatter blant annet

Kontantstrøm fra drift*

* Tall som rapportert i perioden 2007-2010. For industrielle aktiviteter.

Egenkapital, gjeld og net gearing*

* Tall som rapportert i perioden 2007-2010.

risikoer relatert til lønnsomhet, HMS, matsikkerhet, informasjonssikkerhet, finansiell rapportering, omdømme, samfunnsansvar og compliance. Ut- over dette gjennomgås særlig viktige risikoforhold jevnlig for å vurdere om eksponeringen er akseptabel. Målset- ningen er at organisasjonen generelt, og de ulike besluttende organer spesielt, over tid skal øke kompetansen til å vurdere risiko i forhold til for- ventet avkastning. Dette skal bidra til ytterligere forbedring av konsernets beslutningsprosesser.

I henhold til konsernets risikostyrings- instruks skal det løpende gjøres risi- kovurderinger i alle enheter, inkludert større prosjekter, som deretter skal rapporteres til neste nivå i linjen. De ulike enhetenes risikobilder presen- teres og behandles av de ulike intern- styrene, som en del av budsjettbehand- lingen. Det fokuseres spesielt på endringer sett mot foregående år, og på effekten av risikoreduserende tiltak. I forbindelse med vesentlige beslutnin- ger, som for eksempel oppkjøp, salg og større investeringer, stilles det samme formalkrav til risikoavdekking som ved den løpende risikostyringen. Enhetenes risikobilde identifiserer de viktigste risikofaktorene med ut- gangspunkt i enhetens verdikjede. Den enkelte leder i konsernet skal sørge for å ha kunnskap om alle vesentlige risikofaktorer innenfor eget ansvarsområde, slik at disse håndteres på en økonomisk og administrativ forsvarlig måte.

Orklas diversifiserte selskaps- og pro- duktportefølje reduserer risikoen for industrispesifikk volatilitet og virker konjunkturavdempende. Samtidig medfører bredden i konsernets virk- somhet at nettoeksponeringen mot enkeltfaktorer reduseres («natural hedge»). Det henvises for øvrig til årsrapporten på Orklas website (www.orkla.no), samt note 31 for nærmere beskrivelse av konsernets risikofaktorer.

Nærmere om de enkelte forretningsområdene

Orkla Brands

Orkla Brands er en ledende leverandør av merkevarer og konseptløsninger, primært til dagligvarehandel og stor- husholdning i Norden. Forretnings- området består av fire enheter: Orkla Foods Nordic, Orkla Brands Nordic, Orkla Brands International og Orkla Food Ingredients.

Driftsinntektene for Orkla Brands i 2011 ble 24.621 mill. kroner, en underliggende³ økning på 3 % fra 2010. Omsetningsveksten for Orkla Brands i 2011 var i hovedsak drevet av økte priser. EBITA¹ endte på 2.784 mill. kroner, en endring på -183 mill. kroner sammenlignet med i 2010. Selv om Orkla Brands hadde noe svakere resul- tater enn i 2010, vurderes likevel utvik- lingen som tilfredsstillende, gitt kre- vende rammebetingelser. Kraftige økninger i råvarepriser er håndtert på en god måte, og prisøkninger kompen- serte for råvareprisøkninger gjennom

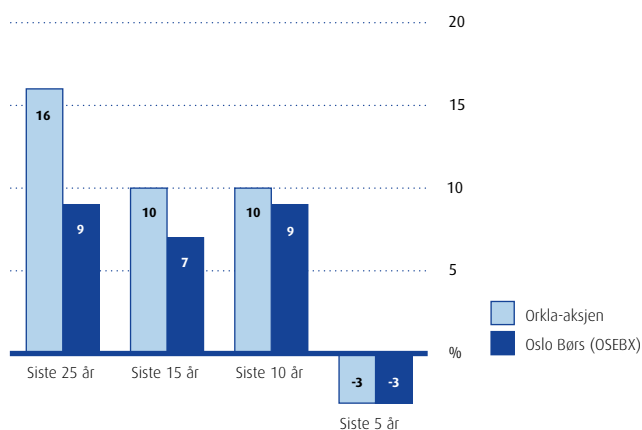
året. Hvete, vegetabiliske oljer og suk- ker viste stor kostnadsvekst i 2011. Særlig selskapene innenfor Orkla Food Ingredients har vært rammet av de kraftige råvareprisøkningene og dette, i kombinasjon med en vridning fra mindre bakerier til større industri- og butikkbakerier, satte marginene under press. Innenfor Orkla Foods Nordic og Orkla Brands Nordic har de store og bredbaserte matselskapene Stabburet og Procordia, samt Axellus, Pierre Ro- bert Group og Chips Group hatt god resultatvekst.

Orkla Foods Nordic omfatter primært mat- og drikkevarevirksomheter i Nor- den og Baltikum. Selskapene som inn- går i Orkla Foods Nordic er Stabburet i Norge, Procordia og Abba Seafood i Sverige, Beauvais i Danmark, Panda og Felix Abba i Finland, Pölsamaa Felix og Kalev i Estland, Spilva i Latvia samt Suslavicius-Felix i Litauen. Orkla Foods Nordic har med sine velkjente merker i hovedsak nummer én og to-posisjo- ner i sine hjemmemarkeder.

Orkla Foods Nordic hadde driftsinn- tekter på 9.496 mill. kroner, en under- liggende³ reduksjon på 1 % sammen- lignet med i 2010. God utvikling for Stabburet og Procordia ble motvirket av et svakere resultat for den finske virksomheten og Bakers. EBITA¹ for Orkla Foods Nordic ble 1.082 mill. kroner, mot 1.115 mill. kroner i 2010.

Orkla Brands Nordic har primært de nordiske landene som hjemmemarked,

Årlig avkastning¹

¹ Orkla-aksjen, utbytte reinvestert.

med sterke nummer én markedsposisjoner i Norge innenfor samtlige områder. Selskapene er Lilleborg (vaske-midler og hygieneprodukter til personlig pleie), Lilleborg Profesjonell (totalleverandør av hygiene- og rengjøringsløsninger til det profesjonelle markedet), Axellus (kosttilskudd og helseprodukter), Chips Group (snacks), Göteborgs/Sætre (kjeks), Nidar (sjokolade og godterier) og Pierre Robert Group (tekstiler).

Driftsinntektene for Orkla Brands Nordic i 2011 ble 7.928 mill. kroner, tilsvarende en underliggende³ økning på 1 %. EBITA¹ ble 1.464 mill. kroner, som underliggende³ var 85 mill. kroner lavere enn i 2010. Svekkelsen må ses i lys av økte råvarepriser for flere selskaper. Markedsandelsbildet var blandet, men i sum på nivå med 2010.

Orkla Brands International omfatter merkevarer selskaper utenfor Norden og Baltikum. Driftsinntektene i forretningsområdet ble 2.113 mill. kroner, en underliggende³ økning på 9 % sammenlignet med i 2010. EBITA¹ ble 8 mill. kroner, tilsvarende en underliggende³ reduksjon på 19 mill. kroner.

For å utnytte et synergipotensiale ble det i 2011 besluttet å fusjonere de to russiske sjokolade- og godteriselskaperne, Krupskaya og Sladco, til én enhet kalt Orkla Brands Russia. Som følge av dette er resultatet for 2011 noe preget av kostnader av engangskaraktér knyttet til bemanningsreduksjoner, restrukturering og nedskrivning av varelager. Det er realisert betydelige kostnadsreduksjoner som følge av sammenslåingen, og resultatutviklingen i 2. halvår var klart bedre enn starten på året.

Orkla Food Ingredients er i dag den ledende aktøren innen bakeriingredienser i Norden. Forretningsområdets største produktgrupper er margarinprodukter (Dragsbæk), marsipan (Odense), bakehjelpemidler og -mikser (Credin og Sonneveld) samt gjær (Jäst-

bolaget). De største salgs- og distribusjonsselskapene er KåKå i Sverige, Idun Industri i Norge og Credin Bageripartner i Danmark.

Orkla Food Ingredients hadde i 2011 driftsinntekter på 5.392 mill. kroner, som representerte en underliggende³ økning på 9 % fra 2010. EBITA¹ ble 230 mill. kroner, en underliggende³ nedgang på 39 mill. kroner.

Sapa

Sapa utvikler, produserer og markedsfører foredledede profiler, profilbaserte byggesystemer og varmevekslerløsninger, i aluminium. Forretningsområdet består av Sapa Profiles og Sapa Heat Transfer & Building System.

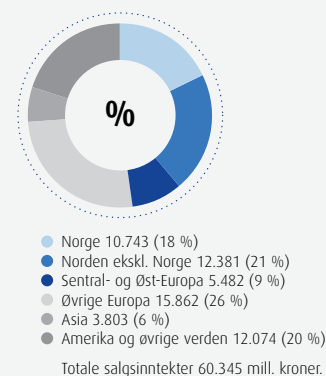
Driftsinntektene for Sapa ble 30.844 mill. kroner i 2011, mot 27.684 mill. kroner i 2010. Etterspørselen økte tidlig på året, mens den i 2. halvår flatet ut. EBITA¹ ble 812 mill. kroner, sammenlignet med 744 mill. kroner i 2010.

Sapa Profiles er verdens ledende produsent av bearbeidede aluminiumprofiler, og er organisert i tre geografiske segmenter: Nord-Amerika, Europa og Asia. Sapa Profiles har virksomhet i 26 land, og har et godt grunnlag for å etablere nært samarbeid med både lokale og internasjonale kunder.

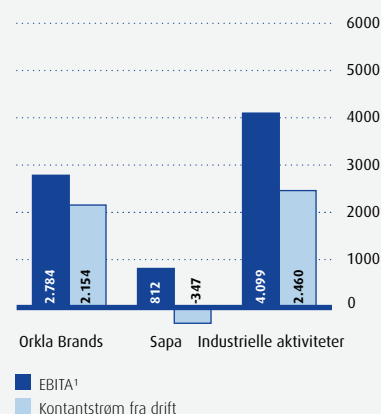
Driftsinntektene for Sapa Profiles var 24.479 mill. kroner i 2011, mot 21.671 mill. kroner i 2010. Den nordamerikanske virksomheten hadde god utvikling gjennom året med lønnsom vekst, til tross for et relativt flatt marked. I den europeiske virksomheten er det igangsatt betydelige restruktureringsprogrammer for å øke lønnsomheten til målsatt nivå. I det strategisk spennende asiatiske markedet har Sapa Profiles ekspandert gjennom en rekke oppkjøp det siste året. Fokuset fremover vil være på å konsolidere virksomheten og skape lønnsom vekst.

Sapa Building System er en av Euro-

Geografisk fordeling av salgsinntekter, Orklakonsernet

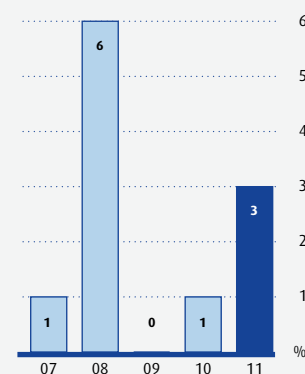

Konvertering av resultat til kontantstrøm

¹ Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

Underliggende¹ vekst i driftsinntekter, Orkla Brands

¹ Eksklusiv kjøpte og solgte virksomheter samt valutaomregningseffekter.

Orkla Brands er en ledende leverandør av merkevarer og konseptløsninger, primært til dagligvarehandel og storhusholdning i Norden.

pas største leverandører av byggesystemer basert på aluminiumprofiler. Sapa Building System tilbyr et bredt utvalg av nyskapende aluminiumssystemer til arkitekter, designere, rådgivende ingeniører og entreprenører. Sapa Heat Transfer er verdens ledende leverandør av løsninger for varmevekslere til bilindustrien. Produksjonen foregår i Sverige og Kina.

EBITA¹ for Sapa Heat Transfer & Building System ble i sum 278 mill. kroner i 2011 (371 mill. kroner)². Sapa Heat Transfer rapporterte et svakt resultat for året, i hovedsak knyttet til det svenske anlegget i Finspång. Betydelige forbedringstiltak er iverksatt for å øke lønnsomheten.

Øvrige virksomheter

I tråd med konsernets strategiske retning om å konsentrere virksomhetsporteføljen, vil man søke å redusere eksponeringen mot annen virksomhet, og derigjennom frigjøre kapital. Avhengig av situasjonen, vil det imidlertid være ulike strategier knyttet til de enkelte virksomhetene.

Orkla Financial Investments består av virksomhetene Orkla Eiendom og Aksjeporteføljen. Resultat før skatt for Orkla Financial Investments ble

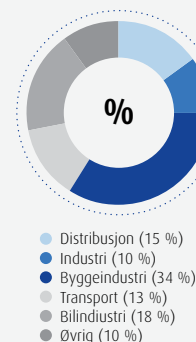
2.097 mill. kroner, sammenlignet med 3.752 mill. kroner i 2010. Resultatet er i hovedsak relatert til realisererte porteføljegevinster og mottatte utbytter.

Aksjeporteføljen er besluttet avvirket, og et planmessig nedsalg er iverksatt. Etter netto salg av porteføljeinvesteringer på 4,5 mrd. kroner, var porteføljens verdi cirka 5,5 mrd. kroner ved utgangen av året. I 2011 utgjorde gevinster, tap og nedskrivninger 1.643 mill. kroner (1.772 mill. kroner)². Mottatte utbytter utgjorde 438 mill. kroner (521 mill. kroner)². Nedskrivninger ble kostnadsført med -668 mill. kroner (-266 mill. kroner)².

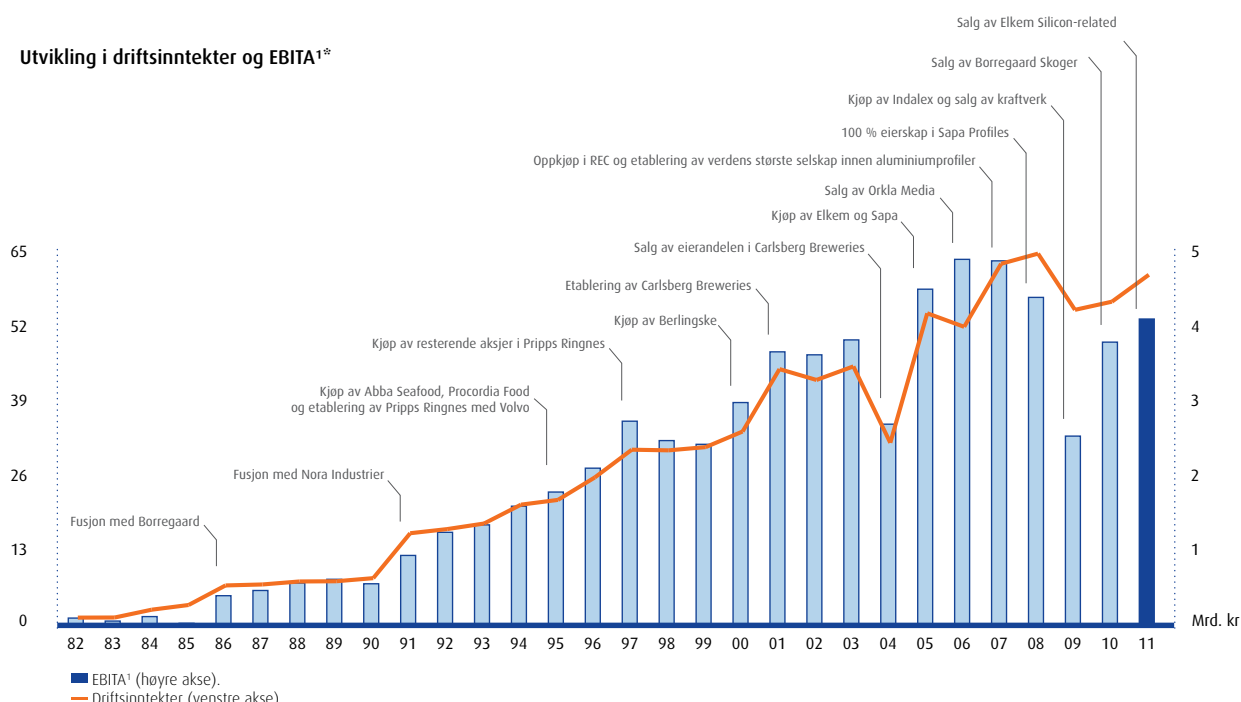
Orkla Eiendom driver eiendomsutvikling, primært med basis i konsernets egne eiendommer. Denne virksomheten vil videreføres, men størrelsen på porteføljen vil reduseres. Orklas eiendomsengasjementer hadde i 2011 et resultat før skatt på -63 mill. kroner (188 mill. kroner)².

Borregaard har et avansert bioraffineri. Med tømmer som råstoff fremstilles et bredt spekter av avanserte biokjemikalier, biomaterialer og bioetanol som bærekraftige alternativer til oljebaserte produkter. Borregaard er en internasjonal virksomhet med produksjonsen-

Sapas sluttbrukermarkeder i 2011

Utvikling i driftsinntekter og EBITA^{1*}

heter og salgskontorer i de viktigste industrimarkedene.

Borregaard Chemicals' driftsinntekter i 2011 var 4.004 mill. kroner, mot 3.750 mill. kroner i 2010. Resultatet ble vesentlig styrket med EBITA¹ på 531 mill. kroner (238 mill. kroner)², en underliggende³ vekst på 107,5 % fra i 2010. Borregaard Chemicals opplevde gunstige markedsforhold for sentrale produktgrupper i 2011. Det var god etterspørsel og stabile eller stigende priser, særlig for spesialcellulose. Dette ble imidlertid delvis motvirket av fortsatt høye energi- og råvarepriser og svekkede valutaforhold.

Hydro Power består av Borregaards energivirksomhet og Orklas eierandel på 85 % i AS Saudefaldene, med en samlet produksjon på cirka 2,5 TWh. Virksomheten produserer og leverer kraft i det nordiske kraftmarkedet. Hydro Power leverte høyere resultater i 2011, som følge av høyt tilsig og høy produksjon i Saudefaldene. Driftsinntekter og EBITA¹ ble henholdsvis 1.691 mill. kroner og 260 mill. kroner, mot henholdsvis 1.321 mill. kroner og 177 mill. kroner i 2010.

Tilknyttede selskaper består i hovedsak av investeringene i Jotun AS (42,5 % eierandel) og REC (39,7 % eierandel). Jotun og REC presenteres i Orklas regnskaper i henhold til egenkapitalmetoden, og Orklas andel av resultat etter skatt vises på linjen for resultat fra tilknyttede selskaper. Tallene som gjengis nedenfor er imidlertid på 100 % basis.

Jotun er en av verdens ledende produsenter av maling og pulverlakker, med 74 selskaper og 40 produksjonsanlegg fordelt på alle kontinenter. Jotunkonsernet består av fire divisjoner; Jotun Dekorativ, Jotun Paints, Jotun Coatings og Jotun Powder Coatings. Driftsinntektene for Jotun i 2011 ble 10.659 mill. kroner, mot 9.767 mill. kroner i 2010. EBIT var 956 mill. kroner, mot 1.240 mill. kroner i 2010.

Jotun hadde tilfredsstillende resultater i 2011, tross noe nedgang fra rekordåret 2010. Både volum og salgsverdi har økt, men aktiviteten har vært utfordret som følge av de ustabile forholdene i Midtøsten og gjeldssituasjonen i USA og Europa. Høye kostnader på sentrale

metaller og råvarer er hovedårsaken til at marginene fortsatt viser en negativ trend. Målrettede aktiviteter er igangsatt i alle deler av organisasjonen, både på inntekts- og kostnadssiden, for å sikre lønnsomheten.

REC er en av verdens ledende aktører innen solenergiindustrien, og har virksomhet i alle ledd i verdikjeden, fra produksjon av råmateriale til ferdige solceller og solcellepaneler. For mer informasjon om REC henvises det til selskapets nettsider (www.recgroup.com).

Forskning og Utvikling (FoU)

Orklas FoU-arbeid tilstreber å skape resultater gjennom et tverrfaglig fokus på tvers av organisasjonen. Resultatet er bedre kompetanseoverføring og større fleksibilitet i arbeidet. Sapa har konsolidert sin sentrale FoU-funksjon i Sapa Technology (ST). ST-enhetene i Shanghai og Finspång er blitt samlet til én enhet, med felles ledelse, for dermed å kunne utnytte ressursene mer effektivt til fordel for hele gruppen. I tillegg har samarbeidet i ST-enheten i Nord-Amerika blitt styrket. Borregaard har et felles forskningssenter med nær 70 ansatte. I tillegg har selskapet et utstrakt samarbeid med institutter og universiteter i flere land. I Orkla Brands kombineres forbruker- og markedsinnsikt med teknologisk kompetanse for å utvikle foretrukne innovasjoner.

FoU er avgjørende for videreutvikling av virksomhetenes markedsposisjoner. I Sapa er fremdeles en stor del av FoU-arbeidet knyttet til den langsiktige strategien om å skape økt verdi for kundene, samtidig som mye av arbeidet er konsentrert rundt praktiske mål som produktivitet og kostnader. Borregaard har etablert en egen enhet for forretningsutvikling som primært arbeider med mulighetsstudier og forretnings- og teknologiutvikling innen områdene biodrivstoff, biokjemikalier og biomaterialer. I 2011 startet byggingen av et pilotanlegg til 130 mill. kroner for utvikling av 2. generasjons biodrivstoff og biokjemikalier. I tillegg pågår oppføring av pilotanlegg for mikrofi-brillær cellulose, et produktområde under utvikling med flere markedsmuligheter. Innen Orkla Brands er innovasjon bredt forankret i hele verdikjeden ved at normative verktøy brukes målrettet og systematisk, samtidig som

AKSJEPORTEFØLJEN

5,5

Etter netto salg av porteføljainvesteringer på 4,5 mrd. kroner, var porteføljens verdi cirka 5,5 mrd. kroner ved utgangen av året.

BORREGAARD CHEMICALS

531

Resultatet ble vesentlig styrket med EBITA¹ på 531 mill. kroner (238 mill. kroner)².

dyp konsument- og kundeinnsikt øker kvaliteten i innovasjonsprosessen.

Samfunnsansvar

Orkla definerer samfunnsansvar som å oppnå forretningsmessig lønnsomhet på en måte som er i tråd med grunnleggende etiske verdier og med respekt for mennesker, miljø og samfunn. Konsernet er tilsluttet FN-initiativet Global Compact, og støtter opp om Global Compacts ti prinsipper. Gjennom bevisste holdninger, aktiv påvirkning og målrettet forbedringsarbeid, skal Orklas selskaper bidra til å fremme menneskerettigheter, gode arbeids- og miljøstandarder og nulltoleranse for korrupsjon, både i egen virksomhet og overfor leverandører og eksterne samarbeidspartnere.

Orklas retningslinjer for samfunnsansvar og etikk er revidert i 2011, og behandlet i Orklas styre. Samtidig har konsernet utarbeidet en menneskerettighetspolicy og en policy for ansvarlige innkjøp, som utdyper Orklas prinsipper knyttet til disse temaene. Målet med revideringen har vært å bidra til en ytterligere styrking av innsatsen på dette området, samt oppdatere konsernets retningslinjer i forhold til utviklingen i eksterne normer. Arbeidet har skjedd med involvering av Orklas forretningsområder, og med aktiv deltakelse fra konsernets tillitsvalgte. Implementering av de nye retningslinjene vil være en prioritert oppgave i 2012, blant annet gjennom opplæringsaktiviteter.

Orklas interne rutiner for oppfølging av forretningsområdenes samfunnsansvarsarbeid er styrket i 2011, gjennom etablering av årlig rapportering av fremdrift i forretningsområdenes styrever. Det er også besluttet å styrke konsernets rutiner for risikoanalyse for å kunne fange opp risiko for brudd på konsernets retningslinjer for samfunnsansvar på en bedre måte. Endringene i risikostyringsrutiner vil bli implementert i 2012.

Arbeidet med opplæring av interne ledere og nøkkelmedarbeidere har fortsatt i 2011, med spesiell vekt på temaet ansvarlige innkjøp. Den regelmessige dialogen mellom administrasjonen og konsernets tillitsvalgte om samfunnsansvarsarbeidet har også fortsatt.

Det er i 2011 gjennomført to møter i Orklas Råd for Samfunnsansvar. Hovedfokuset for rådets arbeid har vært revisjonen av konsernets retningslinjer for samfunnsansvar og etikk.

Arbeidet med å implementere rutiner for systematisk risikokartlegging og oppfølging av leverandører knyttet til menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø og korrupsjon har fortsatt i 2011. Andre prioriterte områder omfatter HMS, kompetanseutvikling og mangfold. Arbeidet innenfor disse områdene er beskrevet i egne avsnitt nedenfor.

Personal og administrasjon

Konsernet hadde 29.785 medarbeidere (30.233)² ved årsskiftet, hvorav 4.394 i Norge (4.543)², 6.147 i Norden for øvrig (6.400)² og 19.244 i land utenfor Norden (19.290)².

Samarbeidet mellom ledelsen og de ansattes organisasjoner, gjennom etablerte samarbeids- og representasjonsordninger, fungerer godt og gir verdifulle bidrag til å løse konsernets og selskapenes utfordringer på en konstruktiv måte. Samarbeidsordningene tilpasses de strukturelle endringene i konsernet. Ved salget av Elkem trådte Bjørn Rune Henriksen ut av styret og Sidsel Kjeldaas Salte overtok som representant for funksjonærene, som fast møtende varamedlem. Aage Andersen fortsetter som representant for de LO-organiserte sammen med Gunn Liabø. Valg av nye representanter til styret og bedriftsforsamlingen blir gjennomført våren 2012.

BORREGAARD CHEMICALS

130

I 2011 startet byggingen av et pilotanlegg til 130 mill. kroner for utvikling av 2. generasjons biodrivstoff og biokjemikalier.

På bedriftsforsamlingens møte 26.5.2011 ble Stein Erik Hagen gjenvalgt som styreleder. Svein S. Jacobsen gikk ut av styret og Åge Korsvold ble valgt som nytt styremedlem for ett år, og som ny nestleder. Videre trådte Kristin Skogen Lund ut av styret. Barbara M. Thoralfsson ble valgt inn som nytt styremedlem for ett år. De øvrige aksjonærvalgte medlemmene; Peter A. Ruzicka, Åse Aulie Michelet, Jesper Ovesen og Bjørn Ven ble gjenvalgt for en periode på ett år. I Orklas styre er det tre kvinner av totalt syv aksjonærvalgte medlemmer. Blant de ansattevalgte tre representanter er det to kvinner. Orkla ASA oppfyller således allmennaksjeloven § 6-11a med krav om representasjon av begge kjønn i styret. I bedriftsforsamlingen er det fire kvinner av totalt 14 aksjonærvalgte medlemmer. Av de ansattevalgte seks medlemmer er én kvinne.

I 2011 fratrådte Roar Engeland konsernledelsen og Timothy R. J. Stubbs fratrådte sin stilling som CEO for Sapa. Svein-Tore Holsether er ny CEO i Sapa og medlem av konsernledelsen. Videre er Karl Otto Tvetter utnevnt som konserndirektør for Legal Affairs, med tiltredelse fra 9.2.2012. For øvrig består konsernledelsen av konsernsjef Bjørn M. Wiggen, konserndirektør Torkild Nordberg, konserndirektør Strategisk HR og Kommunikasjon Karin Aslaksen og CFO Terje Andersen.

Styret takker alle ansatte for innsatsen og oppnådde resultater i 2011.

Likestilling og mangfold

For å oppnå Orklas forretningsmessige mål om vekst i et globalt marked, er selskapet avhengig av å tiltrekke seg dyktige medarbeidere, samt å utvikle en bedriftskultur basert på bredde i erfaring og kompetanse. Konsernets holdning er at mangfold i erfaring og perspektiver blant ledere og ansatte øker kvaliteten på beslutninger, og er viktig for selskapenes verdiskapning.

Mangfold og ikke-diskriminering har vært viktige temaer for Orkla også i 2011. Konsernets interne krav på dette området er i løpet av året tydeliggjort gjennom arbeidet med å revidere Orklas retningslinjer for samfunnsansvar, og gjennom utarbeidelsen av en egen menneskerettighetspolicy for konsernet.

Rekruttering

Orklas virksomheter har som mål å oppnå en jevnere kjønnsfordeling blant medarbeiderne, og legger vekt på dette ved rekruttering. Konsernet hadde ved årsskiftet 9.913 kvinnelige ansatte, en andel på 33,3 %. Tilsvarende tall for 2010 var 34,1 %.

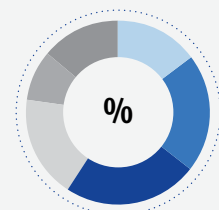
For å gi ungdom med minoritetsbakgrunn en lettere tilgang til arbeidslivet, har Orkla i flere år samarbeidet med den ideelle interesseorganisasjonen Alarga. En representant for konsernet har i 2011 ledet Alargas partnerråd, og konsernet har gitt stipend til en av studentene tilknyttet organisasjonen. Til sammen har Orkla gitt stipend til fire studenter gjennom dette samarbeidet i perioden 2007-2011. Konsernet har også et samarbeid med Ambisjoner.no, som er en nettportal innen utdanning og karriere for personer med minoritetsbakgrunn.

Lønns- og arbeidsvilkår

Orkla har som målsetting at alle ansatte skal være sikret lønn som svarer til de lønns- og tariffbestemte mål som blant annet er trukket opp av arbeidsgiverorganisasjoner i de respektive land. Orkla vektlegger kompetanse, stillingens kompleksitet, jobbutførelse og konkurransedyktighet i markedet, uavhengig av kjønn, etnisitet eller nedsett funksjonsevne. En viktig faktor i likestillingsarbeidet anses også å være tiltak som gjør det lettere å kombinere karriere og familieliv.

Resultatene fra konsernets felles medarbeiderundersøkelse, som ble gjennomført høsten 2010, er i 2011 brutt ned og diskutert i selskapene. Målet med denne prosessen har vært å forstå

Geografisk fordeling av antall ansatte

● Norge	4.394 (15 %)
● Norden ekskl. Norge	6.147 (21 %)
● Sentral- og Øst-Europa	7.246 (24 %)
● Øvrige Europa	5.234 (18 %)
● Asia	2.612 (9 %)
● Amerika og øvrige verden	4.152 (14 %)

Antall ansatte 29.785.

hvordan medarbeiderne vurderer sin arbeidssituasjon, identifisere forbedringsområder og iverksette relevante tiltak for å sikre god organisasjonsutvikling og lønnsom vekst.

Forfremmelse og utviklingsmuligheter

Orkla målsetter å øke andelen kvinner i ledende stillinger. Kvinneandelen blant konsernets toppledere er stabil. Andelen kvinner blant konsernets 465 øverste ledere var i 2011 22 %. Kvinneandelen for ledere totalt på alle nivåer i konsernets virksomheter var 25 %, på nivå med i 2010. Eksempler på tiltak for å øke kvinneandelen er spesiell oppmerksomhet knyttet til kvinnelige ledere i de årlige lederevalueringene, prioritet til lederutviklingskurs, krav om alltid å identifisere en kvinnelig kandidat til lederstillinger, samt måling av utviklingen i kjønnsfordelingen.

For å fremme økt internasjonal bredde blant Orklas ledere, legges det vekt på bred geografisk deltagelse på lederutviklingsprogrammene. Blant årets 24 deltagere til Orkla Senior Management Programme, var 12 ulike nasjonaliteter representert.

Beskyttelse mot trakassering

Orkla godtar ikke noen form for sjikane, trakassering, diskriminering eller annen atferd som kollegaer, forretningsforbindelser eller andre kan oppfatte som truende eller nedverdiggende. Alle ansatte har krav på rettferdig og lik behandling. Temaet diskriminering er inkludert i den generelle opplæringen om arbeidsmiljøet, og diskriminering er definert som en risikofaktor. Det er etablerte rutiner for behandling av trakassering i form av en varslingstjeneste på Orklas hjemmeside. Varslingstjenesten skal gi ansatte og andre en mulighet til å varsle konsernets styrende organer om mulige brudd på Orklas etiske retningslinjer, dersom det ikke lar seg gjøre å løse problemet på lokalt nivå. Det er etablert prosedyrer for å behandle slike henvendelser.

Kompetanse

For å lykkes med konsernets strategi og omstilling, stilles det store krav til de enkelte medarbeideres kompetanse. Dette kravet gjelder på alle nivåer og omfatter så vel operatører som toppledere. Samlet sett er en kontinuerlig utvikling av medarbeidernes kompetanse viktig for å beholde og styrke konsernets konkurransekraft.

Arbeidet med å utvikle den individuelle kompetansen er primært knyttet opp til den trainingen hver enkelt medarbeider får i egen jobbsammenheng. Flere av Orklas selskaper driver i tillegg lokale treningsprogrammer for å bedre egen effektivitet og omstillings-evne. Det er utviklet sentrale treningsprogrammer kalt Orkla Academies innen lederutvikling og faglig kompetanseutvikling. I tillegg gjennomføres program for yrkesfaglig opplæring, enten i samarbeid med offentlige utdanningsinstitusjoner eller i egen regi. Økt satsing på fagopplæring innenfor våre næringsmiddelbedrifter er nødvendig for å møte fremtidige utfordringer. Dette innebærer at antall lærlinger må økes.

I tillegg til å gi deltagerne et faglig utbytte, spiller disse programmene også en viktig rolle i utviklingen av felles holdninger, arbeidsformer og en bedriftskultur på tvers av selskaps-grensene.

Konsernet ønsker å bidra til å styrke selskapenes individuelle bedriftskultur gjennom verdigrunnlaget beskrevet i Orklas Mål og verdier.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Gode resultater innen helse, miljø og sikkerhet (HMS) er en forutsetning for effektiv og lønnsom drift. Orkla har en nullvisjon for skader på mennesker og miljø. Å drive virksomheten på en ansvarsfull måte med respekt for mennesker og miljø, er en rotfestet del av Orklas bedriftskultur.

KVINNELIGE ANSATTE

9.913

Konsernet hadde ved årsskiftet 9.913 kvinnelige ansatte, en andel på 33,3 %.

Orkla har en multilokal styringsstruktur, hvor det enkelte selskap har et selvstendig ansvar for sitt HMS-arbeid. De overordnede kravene som stilles til selskapene er gitt i Orklas HMS-policy. Retningslinjene skal sikre kontroll, og sørge for kontinuerlig forbedring over tid. Det skal utarbeides mål og aktivitetsplaner, etableres systemer og kontrollrutiner, gjennomføres tiltak og rapporteres om aktiviteter innen HMS. Alle ansatte, kontraktarbeidere og leverandører skal bevisstgjøres sitt HMS-ansvar og engasjeres i HMS-aktiviteter på arbeidsplassen.

Risikovurderinger er et nøkkelelement i HMS-arbeidet, og alle enheter i Orkla skal gjennomføre slike tiltak. Dette skal hjelpe virksomhetene i arbeidet med kontinuerlige forbedringer, gjennom å prioritere de viktigste HMS-tiltakene og etablere gode handlingsplaner.

Det viktigste i 2011 har vært å fortsette det langsiktige og kontinuerlige forbedringsarbeidet i henhold til konsernets krav, og dele erfaringer på tvers i hele konsernet.

Sikkerhet

Til tross for arbeidet med å forhindre arbeidsulykker, skjedde det i 2011 tre tragiske ulykker knyttet til Orklas aktiviteter. Fire ansatte i Orkla var involvert i en svært alvorlig trafikkulykke nord for Østersund i Sverige. En 21-årig mann omkom på stedet, mens tre andre fikk alvorlige skader. Ved Sapa Profiles Shanghai, Kina, omkom en vaktmester i forbindelse med reparasjonsarbeid på en komfyr i fabrikkens kantine. En innleid sjåfør av en Orklaeid lastebil var involvert i en dødsulykke utenfor Kristiansand i Norge, der en ung jente ble påkjørt. Disse hendelsene viser at det skadeforebyggende arbeidet fortsatt må ha full oppmerksomhet i alle deler av organisasjonen.

Registrering og oppfølging av alle typer skader og uønskede hendelser er en viktig del av forbedringsarbeidet.

Orkla oppnådde en H1-verdi (antall personskader med fravær pr. million arbeidstimer) på 4,6 i 2011, som er på samme nivå som i 2010. H2-verdien (antall personskader med fravær, behov for medisinsk behandling eller arbeidsbegrensning pr. million arbeidstimer) ble 14,2 i 2011, sammenlignet med 13,3 i 2010. Økningen av rapporterte hendelser kan skyldes at flere selskaper har etablert registrering og oppfølging av skader uten fravær i 2011.

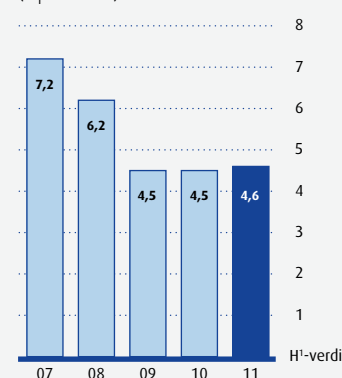
Selv om utviklingen av skadefrekvens for Orkla totalt sett ikke er endret, er det mange av selskapene som har hatt en positiv utvikling gjennom 2011. Arbeid etter sentrale HMS-prinsipper, som god orden og renhold, engasjement, kompetanseheving og vilje til å lære av andre, skaper forbedringer. Arbeid etter disse viktige prinsippene skal ha fokus og vektlegges i hele organisasjonen.

Helse og arbeidsmiljø

I 2011 er det jobbet videre med temaet «Helsefremmende arbeidsplasser og langtidssfriske medarbeidere», og i februar ble det arrangert en sentral konferanse innenfor samme tema med stor oppslutning fra de nordiske virksomhetene i Orkla. I praksis handler det om at den enkelte virksomhet får til gode prosesser, der ledelsen og de ansatte deltar aktivt for å etablere tiltak tilpasset deres arbeidsplass.

Sykefraværet i Orkla var på 3,4 % i 2011, mens tilsvarende tall for 2010 var 3,6 %. Reglene for registrering av sykefravær og oppfølging av sykemeldte varierer fra land til land. I Norge følges prinsippene om et inkluderende arbeidsliv (IA), med aktiv fraværsoppfølging og samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Tilsvarende prinsipper skal gjelde også for virksomheter i andre deler av verden. Sykefraværet for virksomhetene i Norge var på 6,5 % i 2011, og er en økning fra 5,5 % i 2010.

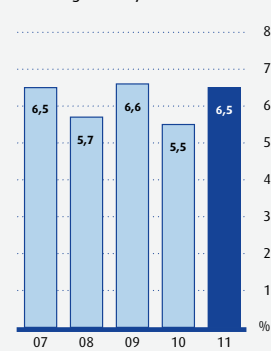
Utviklingen i antall arbeidsskader (H₁-verdier¹) innen Orkla*

* Tall som rapportert i perioden 2007–2010.

¹ Antall skader med fravær pr. mill. arbeidstimer.

Utviklingen av sykefravær for Orkla i Norge*

* Tall som rapportert i perioden 2007–2010.

Ytre miljø

Orkla er opptatt av å ta ansvar for det ytre miljøet, og det fokuseres sterkt på å redusere eventuelle negative miljøkonsekvenser knyttet til selskapets prosesser og produkter. Eventuelle utslipp registreres og håndteres i henhold til nasjonale og lokale krav. I 2011 er det registrert ett alvorlig forhold som har medført oppfølging fra lokale eller nasjonale myndigheter.

Orklaselskapet Øra Næring AS i Fredrikstad, som leier ut tankanlegg, er anmeldt av Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) for ulovlig lagring av farlig avfall. Det ble avdekket at selskapet DVS Norge AS ulovlig har mellomlagret farlig avfall i tanker hos Øra Næring. Etter at avviket ble oppdaget, har Øra Næring fulgt en plan for å tømme lagringstankene og levere avfallet til DVS Norge AS som eier av det farlige avfallet.

Orklas produkter skal fremstilles med sikre råvarer og være produsert med aksepterte metoder. Det stilles krav til leverandører når det gjelder produkt-sikkerhet, miljøpåvirkning og etiske betingelser ved produksjonen. Det er i 2011 jobbet videre med oppfølging av konsernets leverandører og system for godkjennelse og revisjon av disse.

Orklas påvirkning på miljøet er primært knyttet til klimagassutslipp ved energibruk og prosessutslipp fra Borregaards virksomhet i Sarpsborg, samt avfallshåndtering og støy, bruk av materialer og knappe naturressurser, inkludert vann.

Orkla utarbeider energi- og klimaregnskap basert på den internasjonale GHG-protokollen (Greenhouse Gas Protocol Initiative). Regnskapet blir også rapportert til Carbon Disclosure Project (CDP), en uavhengig organisasjon som gir investorer over hele verden grunnlag for å vurdere hvordan verdens største bedrifter håndterer klimautfordringene.

I 2011 var klimagassutslippene fra Orklas egne virksomheter globalt på 655.000 tonn, mot 2,15 mill. tonn i 2010, inkludert utslippene fra Elkems smelteverk. Tilsvarende utslipp uten Elkem var på 640.000 tonn CO₂-ekvivalenter. Inkluderes utslipp fra innkjøpt energi er det totale utslippet for 2011 på 1,22 mill. tonn CO₂-ekvivalenter, mot tilsvarende utslipp uten Elkems smelteverk i 2010 på 1,15 mill. tonn. De totale endringene i utslippene for 2011 skyldes først og fremst salget av Elkems smelteverk, samt en økt produksjon i deler av Orkla Brands.

Utslippene fra Orkla Brands, Sapa og Borregaard Chemicals sine fabrikker er hovedsakelig knyttet til produksjon av varmeenergi fra fossile energibærere.

Det totale energiforbruket var i 2011 på 6,6 TWh, mot 9,6 TWh i 2010 eller 5,4 TWh uten Elkems virksomhet. Omtrent 2,4 TWh av dette er fra elektrisitet. Endringen i Orklas energiforbruk skyldes økt produksjon i deler av Orkla Brands. Det ble produsert cirka 2,5 TWh ved Orklas egne vannkraftverk.

Orklas virksomheter arbeider kontinuerlig med spare- og investeringsprosjekter for å redusere energiforbruket og i størst mulig grad benytte fornybar energi. Dette er ett av de viktigste miljøtiltakene i Orkla på kort sikt.

Eierstyring og selskapsledelse (Redegjørelse om foretaksstyring)

Orklas styringsordning bygger på prinsipper nedfelt i den norske anbefalingen vedrørende eierstyring og selskapsledelse, og harmonerer i stor grad med gjeldende internasjonale føringer for god "corporate governance".

En samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse er gitt på side 23-31 i denne årsrapporten. Redegjørelsen vil bli gjenstand for

behandling på ordinær generalforsamling i 2012.

Lønn og godtgjørelse til ledende ansatte

Styret har etablert et eget kompensasjonsutvalg som behandler alle vesentlige forhold knyttet til lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, før formell styrebehandling og beslutning. I tråd med norsk aksjelovgivning har styret også utarbeidet en egen erklæring om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, inntatt i note 6 i regnskapet for Orkla ASA, som vil bli lagt frem og behandlet på ordinær generalforsamling i 2012. I samme note gis også en oversikt over godtgjørelser og avtalefestede forhold.

Regnskapsprinsipper

Konsernregnskapet for 2011 er avlagt i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS). Morselskapets regnskap er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens § 3-9 (forenklet IFRS). I orientering om regnskapsprinsipper på side 38-43 er viktige forhold relatert til den regnskapsmessige behandlingen etter IFRS beskrevet.

Disponering av årets resultat

Orkla ASA hadde i 2011 et underskudd på 3.050 mill. kroner. Styret foreslår følgende disponering (mill. kroner):

Dekkes fra annen egenkapital	-5.600
Avsetning for utbytte	2.550
Sum	-3.050

Fri egenkapital utgjorde ved årsskiftet 21.878 mill. kroner.

Styret foreslår at det for regnskapsåret 2011 utdeles et ordinært utbytte på 2,50 kroner pr. aksje.

Utsikter for 2012

Makrobildet fremover er preget av usikkerhet knyttet til gjeldssituasjonen i flere europeiske land. Økonomiske vekstprognoser ble nedjustert løpende gjennom 2011, og veksttakten er svakere ved inngangen til 2012 enn for ett år siden. Orklas struktur og sammensetning reduserer konsernets sårbarhet mot enkeltelementer i makrobildet, men svakere global vekst vil ha negativ innvirkning på spesielt Sapa og Borregaards markeder.

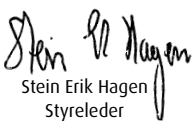
Orkla Brands forventer relativt stabil utvikling i det nordiske dagligvaremarkedet i 2012. Fra rekordhøye nivåer i begynnelsen av 2011 har internasjonale råvarepriser flatet ut og i sum falt noe. Det er imidlertid variasjon mellom ulike råvaregrupper, og usikkerheten til utviklingen i råvarepriser fremover er generelt høy.

For Sapas profilvirksomhet er markedsutsiktene i Nord-Amerika svakt positive ved inngangen til 2012, mens trenden med svakere markeder i Europa ventes å fortsette. Det er også ventet noe svakere etterspørsel for Sapa

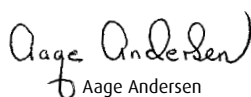
Heat Transfer. Restrukturering og kostnadsprogrammer vil redusere kostnadsbasen for Sapa, og gi et positivt resultatbidrag i 2012.

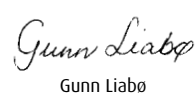
Borregaard Chemicals forventer fortsatt tilfredsstillende markedsforhold for spesialcellulose i begynnelsen av 2012, men en sterk norsk krone og høyere priser på innsatsfaktorer vil kunne påvirke negativt. Magasinfyllingen i Sauda var høyere enn normalt ved inngangen til 2012, men dette motvirkes av at prisene er lavere enn normalt for årstiden.

Oslo, 8. februar 2012
I styret for Orkla ASA

Stein Erik Hagen
Styreleder

Åge Korsvold
Nestleder

Aage Andersen

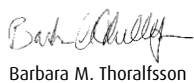

Gunn Liabø

Åse Aulie Michelet

Jesper Ovesen

Peter A. Ruzicka

Sidsel Kjeldaas Salte

Barbara M. Thoralfsson

Bjørn Ven

Bjørn M. Wiggen
Konsernsjef

Konsernledelsen

BJØRN M. WIGGEN (52), KONSERNESJEF
Siviløkonom fra NHH.

Konsernsjef fra 2010. Konserndirektør fra 2008. Adm. direktør i Sapa AB, 2009–2010. Adm. direktør i Elkem, 2008–2009. Sjef for Orkla Media/Mecom Europe, 2005–2007. Har tidligere vært adm. direktør i Pripps Bryggerier, Ringnes og Senior Vice President i Carlsberg Breweries. Styreleder i Renewable Energy Corporation ASA (REC). Wiggen og nærstående eier 179.789 aksjer og 412.000 opsjoner i Orkla ASA¹.

TERJE ANDERSEN (54), KONSERNDIREKTØR, ØKONOMI & FINANS
Siviløkonom fra NHH.

Økonomidirektør i Orkla fra 2000. Medlem av Orklas konsernledelse siden 2005. Har før dette vært økonomidirektør i Orkla Brands og Lilleborg. Tidligere erfaring som manager i Deloitte Consulting og fra Nevi Finans. Andersen og personlig nærstående eier 37.923 aksjer og 311.000 opsjoner i Orkla ASA¹.

KARIN ASLAKSEN (52), KONSERNDIREKTØR, STRATEGISK HR & KOMMUNIKASJON
Sivilingeniør/PhD Industriell Økonomi, NTNU.

Medlem av Orklas konsernledelse siden 2011. Direktør for HR/HMS/CSR og kommunikasjon. HR-Direktør i Elkem ASA fra 2003–2010. Direktør, ansvar for LEAN, Elkem ASA, 1999–2003. PhD-student Sintef/LEAN-konsulent, 1994–1998. Konsulent ILO/NORAD-Kenya 1987–1990. Forsker, WRI/AFI, 1984–1987, 1990–1994. Styremedlem CMI, medlem av Bedriftsforsamlingen i Statoil og rådsmedlem i Sintef. Aslaksen og nærstående eier 6.002 aksjer og 170.000 opsjoner i Orkla ASA¹.

TORKILD NORDBERG (54), KONSERNDIREKTØR, CEO ORKLA BRANDS
Siviløkonom fra NHH.

Medlem av Orklas konsernledelse og overordnet ansvarlig for merkevarer siden 2005. Adm. direktør i Orkla Brands Nordic 2002–2007. Direktør Lilleborg Dagligvare 1997–2006. Direktør Lilleborg Hygiene/Kosmetikk 1994–1997. Direktør Lilleborg Stoforbrukere 1993–1994. Ulike lederstillinger innen salg og markedsføring i Lilleborg. Styremedlem i Jotun AS siden 1997. Nordberg og nærstående eier 71.167 aksjer og 403.000 opsjoner i Orkla ASA¹.

SVEIN-TORE HOLSETER (39), KONSERNDIREKTØR, CEO SAPA
Bachelor of Science i finans og ledelse (University of Utah).

Medlem av Orklas konsernledelse og Adm. direktør i Sapa siden 2011. Konserndirektør, M&A, 2011. Direktør, Sapa Asia & Middle East, 2010. Økonomidirektør, Sapa AB 2007–2010. Økonomidirektør, Orkla spesialmaterialer, 2006–2007. Økonomidirektør, Elkem ASA, 2005–2006. Økonomidirektør, Elkem ASA Divisjon Nord-Amerika, 2003–2005. Konserncontroller og finansanalytiker, Elkem ASA, 1997–2003. Styremedlem i Renewable Energy Corporation ASA (REC). Holsether og nærstående eier 18.638 aksjer og 201.000 opsjoner i Orkla ASA¹.

KARL OTTO TVETER (48), KONSERNDIREKTØR, JURIDISK
Jurist fra Universitetet i Oslo.

Medlem av Orklas konsernledelse fra 2012. Advokatfullmektig/Advokat i Orkla fra 1992. Juridisk direktør siden 2000. Tidligere erfaring fra Finansdepartementet, Skatteforvaltningsdivisjonen. Tveter og nærstående eier 34.615 aksjer og 195.000 opsjoner i Orkla ASA¹.

¹ Aksjer og opsjoner eiet pr. 31.12.2011.

Eierstyring og selskapsledelse (Redegjørelse om foretaksstyring)

Orklas prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse skal legge grunnlaget for lang-siktig verdiskapning til beste for aksjonærer, ansatte og samfunnet for øvrig. Prinsippene kan ikke erstatte arbeidet med å fremme en sunn forretningsmessig bedriftskultur, men må sees i sammenheng med dette. Åpenhet, transparens, ansvarlighet og likebehandling underbygger tilliten til konsernet både internt og eksternt.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Orkla er underlagt rapporteringskrav om eierstyring og selskapsledelse etter regnskapsloven § 3-3b, samt «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse», jf. løpende forpliktelser for børsnoterte selskaper pkt. 7. Regnskapsloven er tilgjengelig på www.lovdata.no. «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse», sist revidert 21. oktober 2011, er tilgjengelig på www.nues.no.

Denne redegjørelsen vil bli gjenstand for behandling på ordinær generalforsamling i Orkla 19. april 2012. Selskapets revisor har vurdert hvorvidt opplysningene gitt i denne redegjørelsen vedrørende regnskapsloven § 3-3b er konsistent med opplysninger gitt i årsregnskapet. Revisors uttalelse er inntatt på side 88.

Styret i Orkla har et aktivt forhold til god eierstyring og selskapsledelse, og vil til enhver tid påse at Orkla følger

kravene oppstilt i regnskapsloven § 3-3b og «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse». Dette skjer ved at temaet god eierstyring og selskapsledelse er en integrert del av beslutningsprosessen i saker styret har til behandling. I tillegg er prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse gjenstand for årlig vurdering og diskusjon i styret. Styret i Orkla har også behandlet denne teksten i styremøte.

Redegjørelsen nedenfor følger anbefa-

Opplysninger som Orkla plikter å gi etter regnskapsloven § 3-3b om redegjørelse for foretaksstyring, er hensyntatt i denne redegjørelsen og følger anbefalingens systematikk der dette er naturlig. Nærmere beskrivelse av plasseringen til de punkter det etter regnskapsloven § 3-3b skal gis opplysninger om, følger nedenfor:

1. «en angivelse av anbefaling og regelverk om foretaksstyring som foretaket er omfattet av eller for øvrig velger å følge»: Redegjørelsens pkt. 1, Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse.
2. «opplysninger om hvor anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1 er offentlig tilgjengelig»: Redegjørelsens pkt. 1, Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse
3. «en begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1»: Det er to avvik fra anbefalingen som er nærmere redegjort for i kursiv i pkt. 6, Generalforsamling og pkt. 14, Selskapsovertakelse.
4. «en beskrivelse av hovedelementene i foretakets, og for regnskapspliktige som utarbeider konsernregnskap eventuelt også konsernets, systemer for internkontroll og risikostyring

knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen»: Redegjørelsens pkt. 10, Risikostyring og internkontroll.

5. «vedtektsbestemmelser som helt eller delvis utvider eller fraviker bestemmelser i allmennaksjeloven kapittel 5»: Redegjørelsens pkt. 6, Generalforsamling.
6. «sammensetning til styre, bedriftsforsamling, representantskap og kontrollkomité; eventuelt arbeidsutvalg for disse organer, samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruks og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid»: Redegjørelsens pkt. 8, Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet og pkt. 9, Styrets arbeid.
7. «vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskifting av styremedlemmer»: Redegjørelsens pkt. 8, Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet.
8. «vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis»: Redegjørelsens pkt. 3, Selskapskapital og utbytte.

lingens systematikk, omfatter hvert enkelt punkt i anbefalingen, og gir en beskrivelse av Orklas etterlevelse.

Orkla ønsker å bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling gjennom ansvarlig forretningsdrift, systematisk forbedringsarbeid knyttet til bl.a. ytre miljø, klima og energi, og gjennom å investere i lønnsomme forretningsprosjekter, som kan skape positive ringvirkninger for samfunnet. Konsernets holdninger til samfunnsansvar er konkretisert gjennom Orklas «Mål og verdier», retningslinjer for forretningsetikk og retningslinjer for samfunnsansvar. De to sistnevnte dokumentene ble revidert i 2011. Dokumentene er tilgjengelige på Orklas nettsider under «Miljø og Samfunn», og er nærmere beskrevet i Orklas bærekraftsrapport. Bærekraftsrapporten gjør samtidig rede for hvordan konsernet i 2011 har arbeidet med viktige ansvarstemaer.

2. Virksomhet

Orklas vedtektsbestemte formål er som følger: *«Selskapets formål er å drive virksomhet som omfatter: Industri, handel, skogbruk, transport, finansiering, erverv og salg av verdipapirer og andre investeringer, kjøp, salg, utvikling og drift av fast eiendom, drift av aviser, blader og andre media, tjenesteytelser, og enhver annen virksomhet i sammenheng med det her nevnte. Virksomheten drives av selskapet selv eller gjennom dets datterselskap i inn- og utland».*

I tråd med formålsparagrafen driver Orkla virksomhet innen flere områder. Virksomheten er hovedsaklig konsentrert om merkevarer til husholdninger, aluminiumløsninger, fornybar energi, materialer og finansielle investeringer. Orkla har i 2011 kommunisert at konsernet fremover vil fokusere på og allokere sine ressurser til merkevare-

virksomhet. De øvrige virksomhetene er kommunisert å ligge utenfor konsernets satsningsområder, og vil på sikt fases ut. Det vises for øvrig til side 4 for en nærmere beskrivelse. Styret vil vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å foreslå en justering av formålsparagrafen når slik utfasing er gjennomført.

Orklas hovedmål er: Utvikle mennesker – skape verdier. Orkla skal være bedre og skape større verdier enn konkurrentene og andre det er naturlig å sammenligne seg med. Dette skal oppnås gjennom et skarpere forretningsmessig fokus og sterkere forbrukerorientering. Det er gjort nærmere rede for konsernets mål og hovedstrategier, samt mål og hovedstrategi for det enkelte forretningsområde på Orklas nettsider under «Om Orkla».

3. Selskapskapital og utbytte

Konsernets egenkapital pr. 31.12.2011 var på 34,4 mrd. kroner, noe som tilsvarer en reduksjon på rundt 12,5 mrd. kroner. Endringen forklares i hovedsak av utbetalte utbytter og negativt totalresultat for året. Det ble for regnskapsåret 2010 utbetalt 2,50 kroner pr. aksje i ordinært utbytte og 5,00 kroner pr. aksje i ekstraordinært utbytte i 2011. Orkla har i mange år fulgt en konsistent aksjonær- og utbyttepolitikk. Orklas aksjonærer skal over tid oppnå konkurransedyktig avkastning på sin investering gjennom kombinasjon av utbytte og verdiøkning på aksjen. Styret har foreslått at det for 2011 deles ut et utbytte på 2,50 kroner pr. aksje. Utbyttet vil bli utbetalt 3. mai til de aksjonærer som er registrert som eiere på generalforsamlingsdatoen.

Styrefullmakter til å foreta kapitalforhøyelser og til kjøp av egne aksjer er begrenset til definerte formål, og er ikke gitt for et tidsrom lengre enn frem

til neste generalforsamling. Det er lagt til rette for at generalforsamlingen skal kunne stemme over hvert enkelt formål som fullmakten skal dekke.

På ordinær generalforsamling i 2011 fikk styret fullmakt til å forhøye aksjekapitalen gjennom nytegnning av aksjer med samlet verdi inntil 90 mill. kroner, fordelt på inntil 72.000.000 aksjer, hver pålydende 1,25 kroner. Formålet er å muliggjøre en enklere saksbehandling dersom det blir aktuelt å videreutvikle konsernets satsingsområder ved erverv av virksomhet mot vederlag i nytegnede aksjer, eller ved for øvrig å forhøye aksjekapitalen ved rettede emisjoner. Fullmakten kan benyttes ved en eller flere emisjoner. Tilsvarende fullmakt har vært gitt regelmessig av tidligere generalforsamlinger. Styret har ikke foreslått at fullmakten fornyes.

Under samme generalforsamling fikk styret fullmakt til å kjøpe tilbake inntil 100.000.000 egne aksjer, slik at selskapet kan erverve og holde inntil 10 % av aksjekapitalen. Fullmakten er begrenset til definerte formål, og gjelder frem til ordinær generalforsamling i 2012. Aksjer som erverves under fullmakten forutsettes amortisert eller benyttet til oppfyllelse av insentivprogrammer for ansatte, herunder konsernets aksjeprogram for ansatte. Hvert formål ble behandlet som egen sak i generalforsamlingen. Slik fullmakt er gitt hvert år siden 1998, og i gjennomsnitt har Orkla de siste fem årene kjøpt tilbake 0,4 % av utestående aksjer pr. år. Orkla har i 2011 ervervet 3.800.000 egne aksjer, som styret foreslår for generalforsamlingen å amortisere. Orkla eide 8.920.791 egne aksjer pr. 31.12.2011.

Transaksjoner i egne aksjer skjer i markedet til børskurs, i tråd med god børs-

skikk i Norge. Det er for øvrig ingen bestemmelser i Orklas vedtekter som regulerer tilbakekjøp eller utstedelse av aksjer.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Orkla har én aksjeklasse og hver aksje gir én stemme. Pålydende er 1,25 kroner pr. aksje. Det er gjort nærmere rede for stemmerett på generalforsamlingen under pkt. 6 «Generalforsamling».

Selskapets politikk er å ikke vanne ut eksisterende aksjonærer. Det har i henhold til dette ikke vært gjennomført reelle kapitalforhøyelser i selskapet i nyere tid. Dersom styret skulle ønske å foreslå for generalforsamlingen at eksisterende aksjeeieres fortrinnsrett ved kapitalutvidelse fravikes, vil slike forslag begrunnes ut fra selskapets og aksjeeiernes felles interesser, og begrunnelsen vil fremgå av innkallingen til generalforsamlingen. Ved en eventuell kapitalforhøyelse på bakgrunn av fullmakt fra generalforsamlingen vil en begrunnelse for å fravike fortrinnsretten fremgå av børsmeldingen som offentliggjør kapitalforhøyelsen.

For å unngå skade på selskapets omdømme, er Orkla opptatt av åpenhet og varsomhet i forbindelse med investeringer hvor det foreligger forhold som kan bli oppfattet som et uheldig nært engasjement, eller nær relasjon, mellom selskapet og et styremedlem, ledende ansatte eller nærstående av disse. I styreinstruksen i Orkla ASA er det derfor utarbeidet saksbehandlingsregler for slike transaksjoner. Orklas styreinstruks er tilgjengelig på Orklas nettsider under «Investor». I følge instruksen skal styrets leder informeres om slike transaksjoner og ta stilling til den videre håndtering av saken. Dersom saken

gjelder styrets leder, påhviler plikten styrets nestleder.

Det er gjort nærmere rede for transaksjoner mellom nærstående i konsernets note 38. Ved ikke uvesentlige transaksjoner mellom selskapet og aksjeeier, aksjeeiers morselskap, styremedlem, ledende ansatte eller nærstående av disse, vil styret sørge for at det foreligger en verdivurdering fra uavhengig tredjepart. Tilsvarende vil styret legge til rette for verdivurdering fra uavhengig tredjepart ved ikke uvesentlige transaksjoner mellom selskaper i konsernet der det er minoritetsaksjonærer.

Styreinstruksen slår videre fast at et styremedlem ikke må delta i behandling eller avgjørelse av et spørsmål som har slik betydning for egen del, eller for noen nærstående, at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk interesse i saken. Det påhviler det enkelte styremedlem fortløpende å vurdere om det foreligger slike forhold som objektivt sett er egnet til å svekke den allmenne tillit til styremedlemmets habilitet, eller som kan åpne for interessekonflikter i forbindelse med styrets saksbehandling. Slike forhold skal tas opp med styrets leder. I henhold til konsernets etiske retningslinjer skal ansatte på eget initiativ informere sin overordnede om eventuell inhabilitet eller interessekonflikt, og skal ikke delta i behandling av slike saker. Det er i tillegg utarbeidet en instruks for definerte ansattes private investeringer. Instruksen har blant annet som formål å hindre at en slik interessekonflikt oppstår, og inneholder regler om aktiv undersøkelsesplikt, forhåndsgodkjenning og rapportering.

5. Fri omsettelighet

Alle Orkla-aksjene har like rettigheter og er fritt omsettelige. Det foreligger ingen særlige vedtektsfestede omsetningsbegrensninger. I vedtektene § 3 annet avsnitt heter det at «*Styret kan helt eller delvis nekte godkjenning av aksjeoverdragelse dersom selskapet i henhold til lov eller forskrift gitt i medhold av lov er gitt skjønnsmessig adgang til å nekte slik godkjenning eller anvende andre omsetningsbegrensninger*». I den forbindelse opplyses at industrikonsesjonslovens bestemmelser om krav til styresamtykke ved aksjeerwerb som overstiger 20 % i selskapet kommer til anvendelse som følge av Orklas eierinteresser i vannfall. Omsetning av Orkla-aksjen er nærmere beskrevet på Orklas nettsider under «Investor».

6. Generalforsamling

Orkla søker å legge til rette for at flest mulig aksjeeiere kan utøve sine rettigheter ved å delta i generalforsamlingen, og at generalforsamlingen blir en effektiv møteplass for aksjeeiere og styret. Generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Innkalling og saksdokumenter gjøres tilgjengelig på Orklas nettsider senest 21 dager før generalforsamlingen. Frist for påmelding er tre virkedager før generalforsamlingen. Det gis mulighet til å stemme på hver enkelt kandidat til verv i valgkomitéen og i bedriftsforsamlingen. Revisor og medlemmer av styret og valgkomitéen er til stede på generalforsamlingen.

Det er fastsatt i vedtektene at generalforsamlingen ledes av bedriftsforsamlingens ordfører, eller i dennes fravær, varaordføreren. Bedriftsforsamlingens ordfører oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet.

Stemmerett for transporterte aksjer kan utøves når transporten er registrert i verdipapirsentralen (VPS) innen fristen for påmelding til generalforsamlingen, eller dersom ervervet er meldt VPS og blir godtgjort på generalforsamlingen. Etter norsk lov kan det kun stemmes for aksjer som er registrert på eiers navn. Aksjer som er registrert på en forvalterkonto (nominee) må for å kunne oppnå stemmerett omregistreres i VPS innen fristen for påmelding til generalforsamling. Aksjeeiere som ikke selv kan delta på generalforsamlingen, kan avgi stemme ved bruk av fullmakt. Orkla oppnevner styrets leder eller møteleder til å stemme for aksjeeierne. Fullmaktsskjemaet er utformet slik at det kan gis stemmeinstruks for hver enkelt sak som skal behandles, og for de kandidater som skal velges. Det gis nærmere informasjon om bruk av fullmakt og aksjeeieres rett til å få behandlet saker på generalforsamlingen både i innkallingen og på Orklas nettsider.

I henhold til vedtektene § 16 annet ledd kan styret beslutte at dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen, ikke sendes til

aksjeeierne når dokumentene gjøres tilgjengelig på selskapets internettsider. Dette gjelder også dokumenter som etter lov skal inntas i eller vedlegges innkallingen til generalforsamlingen. En aksjeeier kan likevel kreve å få tilsendt dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen. Vedtektsbestemmelsen fraviker hovedregelen i allmennaksjeloven kapittel 5 om at årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning, bedriftsforsamlingens uttalelser etter § 6-37 tredje ledd og styrets erklæring etter § 6-16a skal sendes samtlige aksjeeiere senest en uke før generalforsamlingen.

Medlemmer fra styret er til stede på generalforsamlingen, men normalt har ikke hele styret deltatt. Saker til behandling på generalforsamlingen har til nå ikke skapt behov for dette. Styrets leder, daglig leder og leder av de ulike forretningsområdene er alltid til stede for å svare på eventuelle spørsmål.

7. Valgkomité

Orkla har en vedtektsfestet valgkomité valgt av generalforsamlingen. Generalforsamlingen vedtok nærmere retningslinjer for valgkomitéen i 2010.

Instruks for valgkomitéen er tilgjengelig på Orklas nettsider under «Investor». Valgkomitéen består av to til fem medlemmer, som velges for inntil to år av gangen. Generalforsamlingen velger komitéens leder og medlemmer, og fastsetter dens godtgjørelse. Komitéen har som oppgave å avgi følgende begrunnede innstillinger:

Innstilling til generalforsamlingen:

- Valg av aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer til selskapets bedriftsforsamling
- Valg av medlemmer til og leder av valgkomitéen
- Fastsettelse av godtgjørelse til bedriftsforsamling og valgkomité

Innstilling til bedriftsforsamlingen:

- Valg av bedriftsforsamlingens leder og nestleder
- Valg av styrets leder og nestleder (valgkomitéen suppleres da med en representant utpekt av de ansattevalgte medlemmer av bedriftsforsamlingen)
- Fastsette godtgjørelse til styret

Innstilling til de aksjonærvalgte medlemmer av bedriftsforsamlingen:

SLIK VELGES ORKLAS STYRENDE ORGANER

ANSATTE I KONSERNBEDRIFTER

Velger i henhold til konsernets bedriftsdemokratiordning

7 ansattevalgte medlemmer

3 ansattevalgte medlemmer
2 ansattevalgte observatører

BEDRIFTSFORSAMLINGEN

En samlet bedriftsforsamling velger bedriftsforsamlingens leder og nestleder

STYRET

En samlet bedriftsforsamling velger styrets leder og nestleder

GENERALFORSAMLINGEN

Velger etter innstilling fra valgkomitéen

14 aksjonærvalgte medlemmer

Velges etter innstilling fra valgkomitéen

7 aksjonærvalgte medlemmer

- Valg av aksjonærvalgte medlemmer til styret

I instruks for valgkomitéen er det fastsatt nærmere retningslinjer for forberedelse og gjennomføring av valg til både valgkomitéen, bedriftsforsamlingen og styret, samt kriterier for valgbarhet, generelle krav til innstillingene, antall medlemmer i komitéen, funksjonstid, samt nærmere saksbehandlingsregler for valgkomitéens arbeid.

Informasjon om valgkomitéens sammensetning, hvem som er på valg og hvordan innspill og forslag kan gis til valgkomitéen, gjøres tilgjengelig på Orklas nettsider under «Investor».

Valgkomitéen er sammensatt med sikte på at hensynet til aksjonærfellesskapets interesser skal bli ivaretatt, og sammensetningen oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet av selskapets ledelse, styre og bedriftsforsamling. Ett av medlemmene er ikke medlem av bedriftsforsamlingen, og ingen av medlemmene i valgkomitéen er medlem av styret i Orkla ASA. Daglig leder eller andre ledende ansatte er ikke medlem av komitéen. Det er redegjort for valgkomitéenes sammensetning og antall aksjer valgkomitéens medlemmer eier i Orkla ASA pr. 31.12.11 på side 96.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Bedriftsforsamlingens oppgave er i henhold til allmennaksjeloven og vedtektene § 10 å føre kontroll og tilsyn med selskapet og styret, samt å velge styre og styreleder. Den velger også styrets nestleder. Bedriftsforsamlingen velger etter loven sin leder og har fast nestleder. Bedriftsforsamlingen møter normalt tre ganger pr. år og er sammensatt med sikte på å gi bred repre-

sentasjon fra selskapets aksjeeiere. Generalforsamlingen har fra 2008 lagt til grunn at funksjonstiden for aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer er ett år. Bakgrunnen er at en årlig vurdering av bedriftsforsamlingens samlede sammensetning vil gi større fleksibilitet.

Styret er sammensatt med sikte på å skulle ivareta aksjonærfellesskapets interesser og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold. Styresammensetningen oppfyller anbefalingens krav til medlemmenes uavhengighet av selskapets ledelse, hovedaksjeeiere og vesentlige forretningsforbindelser. To av styrets medlemmer defineres som ikke-uavhengige av selskapets hovedaksjeeiere, og samtlige av styrets medlemmer defineres som uavhengige av selskapets ledelse eller vesentlige forretningsforbindelser. Det er få tilfeller av inhabilitet under behandling av saker i styret. Represen- tanter for den daglige ledelse er ikke medlemmer av selskapets styre.

Både leder, nestleder og øvrige aksjonærvalgte medlemmer av styret kan etter vedtektene § 4 velges for en periode på inntil to år. Bedriftsforsamlingen har imidlertid siden 2007 praktisert ett års funksjonstid for aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer, begrunnet i at en årlig vurdering av styrets samlede sammensetning vil gi større fleksibilitet. Det er ingen øvrige vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskiftning av styremedlemmer, med unntak av vedtektene § 10, som har nærmere regler for oppnevning av nytt styremedlem eller stedfortreder dersom et styremedlem er forhindret fra å tjenestegjøre i lengre tid eller dør.

Det følger videre av vedtektene § 4 at

styrets aksjonærvalgte medlemmer skal eie aksjer i selskapet med det formål å bidra til økt økonomisk fellesskap mellom aksjeeierne og styremedlemmene. Det er på side 7 gitt en mer utfyllende beskrivelse av det enkelte styremedlems aksjeeie i Orkla, bakgrunn, kvalifikasjoner, funksjonstid, uavhengighet, hvor lenge de har vært styremedlem i Orkla og eventuelle vesentlige oppdrag i andre selskaper og organisasjoner. På side 7 fremgår opplysninger om det enkelte styremedlems deltakelse på styremøter.

Konsernets ansatte har i henhold til norsk lov og gjeldende bedriftsdemokratiordning rett til å velge syv av totalt 21 medlemmer av bedriftsforsamlingen i Orkla ASA. Tilsvarende har konsernets ansatte rett til å velge tre medlemmer av styret i Orkla ASA, samt to observatører. Det er redegjort for sammensetningen av selskapets styrende organer på side 96.

9. Styrets arbeid

Styrets oppgaver

Styrets oppgaver er vedtatt i styreinstruks som regulerer blant annet styrets ansvar og plikter, og styrets saksbehandling, herunder hvilke saker som skal styrebehandles og regler for innkalling og møtebehandling. Styreinstruksens inneholder også regler for daglig leders informasjonsplikt til styret og plikten til å sørge for at styrets vedtak blir iverksatt. I tillegg er det bestemmelser med det formål å påse at selskapets ansatte og andre involverte parter får tilstrekkelig informasjon om styrets vedtak, samt påse at retningslinjene for forberedelse av styresaker blir fulgt. Styrets øvrige instruksjon og klargjøring av plikter, fullmakter og ansvar overfor daglig ledelse, skjer gjennom løpende kommunikasjon.

Styret vedtar en årlig møte- og arbeidsplan som omfatter blant annet strategiarbeid, forretningsmessige problemstillinger og kontrollarbeid. Styrets arbeidsplan for 2011 forutsatte 8 møter, hvorav ett møte over to dager for å behandle strategiske spørsmål. Ut over dette har styret avholdt 3 møter, slik at det i 2011 er avholdt i alt 11 møter, hvor det til sammen ble behandlet 85 saker. Innholdet i styrets arbeid er nærmere omtalt i styrets årsberetning.

Styresakene forberedes av daglig leder i samråd med styrets leder. Styreinstruksen inneholder bestemmelser om saksbehandlingsregler i forbindelse med inhabilitet og sam- og parallell-investeringer. Dette er nærmere beskrevet ovenfor under pkt. 4 «Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående».

Styret har opprettet to faste styreutvalg, som er nærmere beskrevet nedenfor. Utvalgene fatter ingen vedtak, men fører på styrets vegne tilsyn med administrasjonens arbeid og forbereder saker for behandling i styret innen sine saksområder. I utvalgenes saksforberedende arbeid har de anledning til å trekke på ressurser i selskapet, og hente råd og anbefalinger fra kilder utenfor selskapet.

Kompensasjonsutvalget

Kompensasjonsutvalget ledes av styrets leder, Stein Erik Hagen, og har i tillegg Åse Aulie Michelet og Aage Andersen som medlemmer. Konsernets assisterende HR-direktør er utvalgets sekretær. Utvalgets sammensetning oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet, og samtlige av utvalgets medlemmer anses uavhengige av ledende ansatte. Utvalgets mandat er tatt inn i styreinstruksen og er i korte trekk følgende:

- Forberede behandling av lønn og vilkår for konsernsjefen, slik at et samlet styre én gang årlig deltar i evaluering av konsernsjefen og beslutninger som gjelder konsernsjefens ansettelsesvilkår
- Forberede behandlingen av prinsipielle spørsmål knyttet til lønnsnivå, bonussystemer, pensjonsvilkår, ansettelsesavtaler og liknende for ledere i Orkla

Utvalget skal for øvrig behandle særlige spørsmål knyttet til kompensasjon for ansatte i konsernet i den grad utvalget finner at disse berører forhold av særlig betydning for konsernets konkurranseposisjon, profil, rekrutteringsevne m.v.

Revisjonsutvalget

Revisjonsutvalget ledes av Jesper Ovesen, og har i tillegg Peter A. Ruzicka og Gunn Liabø som medlemmer. Leder av konsernets internrevisjon er sekretær for revisjonsutvalget. Utvalgets sammensetning oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet og kompetanse. Valgkomitéens innstilling til styrevalg gir opplysninger om hvilke styremedlemmer som oppfyller kravene til uavhengighet og kompetanse til å sitte i revisjonsutvalget. Utvalgets mandat er tatt inn i styreinstruksen og er i korte trekk følgende:

- Forvisse seg om at intern og ekstern regnskapsrapportering er hensiktsmessig organisert, effektivt gjennomført og holder god faglig kvalitet
- Overvåke effektivitet og relevans av internrevisjonens arbeid og av selskapets opplegg for risikostyring
- Følge opp og kvalitetsvurdere den lovbestemte revisjon av konsernselskap og av konsernets regnskaper
- Bidra til å sikre eksternrevisors uav-

hengighet, og påse at de til enhver tid gjeldende regler og retningslinjer vedrørende ytelser av tilleggstjenester fra revisor til konsernet eller konsernselskapene følges

- Eventuelt iverksette undersøkelser og foreslå tiltak knyttet til punktene ovenfor
- Årlig gjennomgå og eventuelt oppdatere sitt mandat, og legge sine anbefalinger vedrørende mandatet frem for styret

Styrets egenevaluering

Styret gjennomfører årlig en evaluering av sin virksomhet og kompetanse, og drøfter forbedringer i organisering og gjennomføring av styrearbeidet, både på individuelt plan og som gruppe, i forhold til de mål som er satt for arbeidet. Resultatet gjøres tilgjengelig for valgkomitéen. En ekstern person benyttes ved jevne mellomrom til å tilrettelegge for egenevalueringen.

10. Risikostyring og internkontroll

Orklas desentraliserte ansvarsstruktur forutsetter at virksomheten i alle deler av konsernet møter overordnede finansielle og ikke-finansielle krav, og drives med utgangspunkt i konsernets felles normer og verdier. Ledelsen i det enkelte selskap har ansvar for risikostyring og intern kontroll i selskapet, og skal på denne måten bidra til å sikre:

- Utnyttelse av forretningsmessige muligheter
- Måltrett, sikker, kvalitets- og kostnadseffektiv drift
- Pålitelig finansiell rapportering
- Overholdelse av gjeldende lover og regler
- Drift i tråd med Orklas styrende dokumenter, herunder krav til etikk og samfunnsansvar

Orklas risikostyringssystem er grunnleggende for oppnåelse av disse målsetningene.

For å sikre løpende oppfølging i det enkelte selskap, er det krav om at alle styrer i operative datterselskaper minst én gang pr. år skal foreta en grundig analyse av selskapets risikobilde og internkontroll, i tillegg til den risikoanalyse som er integrert i selskapets beslutningsprosesser.

Konsernets Chief Risk Officer

Konsernets Chief Risk Officer (CRO) skal bidra til at risiko av betydning for Orklas målsetninger blir kartlagt, analysert, effektivt håndtert og utnyttet på tvers av forretningsområder og fagdisipliner. Dette innebærer blant annet å:

- Kontinuerlig overvåke viktige risikoindikatorer for eventuelt å revurdere konsernets risikonivå
- Identifisere, kommunisere og følge opp konsernkritiske risikofaktorer for å sikre at tilstrekkelige risikoreduserende tiltak er på plass
- Utarbeide instruksjer og retningslinjer for risikostyring, beredskap og kontinuerlig drift
- Bistå ved implementering av helhetlig risikostyring i løpende drift, samt i prosjekter/ved større beslutninger
- Fremlegge Orklas konsoliderte risiko-profil for konsernledelsen, styret og styrets revisjonsutvalg
- Fasilitere spredning av beste risikostyringspraksis på tvers av konsernet
- Påse at formelle risikovurderinger blir gjennomført, presentert, diskutert og konkludert på en enhetlig måte i de respektive konsernselskapers styrer
- Gjennomføre detaljerte risikoanalyser på spesielt utsatte områder
- Sikre at Orklas risikostyring er i henhold til relevante regulatoriske krav,

samt ønsker fra Orklas interessenter

- Ha ansvaret for utvalgte risikoreduserende tiltak på konsernnivå

I tillegg til den linjemessige "top-down"/"bottom-up" risikostyringsprosessen med utgangspunkt i virksomhetenes verdikjede, er det etablert et risikostyringsforum, ledet av CRO, hvor de respektive risk managers fra forretningsområdene møtes kvartalsvis for å utveksle erfaringer og kunnskap.

HMS

Risikokartlegging er også et viktig verktøy i det forebyggende HMS-arbeidet, og HMS-direktøren sørger for en planmessig og kontinuerlig oppfølging av dette. Alle selskaper og virksomheter rapporterer de ti viktigste HMS-risikofaktorene med tilhørende risikoreduserende tiltak som en del av årsrapporteringen.

Internrevisjonen

Som et ledd i konsernets interne kontrollsystem har Orkla en internrevisjonsfunksjon, som samarbeider med CRO og ekstern revisor. Konsernets internrevisjon har følgende oppgaver:

- Kontrollere at interne kontrollrutiner som reduserer risiko faktisk er etablert, og fungerer som forutsatt
- Bistå styret, konsernledelsen og forretningsområdene med revisjonsfaglig kompetanse og kapasitet, herunder oppfølging og kontroll i utvalgte konsernselskaper
- Være mottaker av og følge opp meldinger under konsernets varslings-system for brudd på konsernets etiske retningslinjer ("whistle-blowing"). Informasjon om dette er tilgjengelig på Orklas nettsider under «Miljø og Samfunn»
- Koordinere valg av - og følge opp eksterne revisorer i konsernsel-

skapene i tråd med revisjonsutvalgets anvisninger

- Være sekretær for revisjonsutvalget

Internrevisjonen er uavhengig av «linjen» da revisjonssjefen rapporterer til styrets revisjonsutvalg, og i særskilte tilfeller til bedriftsforsamlingens ordfører.

Etikk og samfunnsansvar

Konsernets virksomheter arbeider løpende med relevante temaer innen etikk og samfunnsansvar, og temaene skal være en integrert del av beslutningsgrunnlaget for de lokale virksomhetene. Konsernet følger opp forretningsområdenes ivaretagelse av sitt samfunnsansvar gjennom en årlig statusgjennomgang av gjeldende rutiner og systemer i forretningsområdenes styrer. Status for forretningsområdenes samfunnsansvarsarbeid, inkludert planer for kommende periode, rapporteres også til konsernet som en del av den årlige bærekraftsrapporteringen.

Orklas retningslinjer for etikk og samfunnsansvar ble revidert i 2011, for å styrke konsernets arbeid, og ivareta utviklingen i eksterne krav på dette området. I den forbindelse styrket Orkla kravene til systematisk risikohåndtering i konsernselskapene. Konsernets selskaper skal gjennomføre en årlig kartlegging av risikoforhold knyttet til selskapets samfunnsansvar på overordnet nivå, samt innføre rutiner for å kartlegge risikoen for brudd på Orklas etiske krav, herunder i forbindelse med innkjøp og investeringer. Kravene i de reviderte retningslinjene vil bli implementert i konsernets selskaper i perioden 2012-2013.

Orklas Bærekraftsrapport for 2011 gir mer utfyllende informasjon om konsernets rutiner på dette området.

Regnskapsrapporteringsprosessen

Orklakonsernets regnskap blir avlagt etter gjeldende IAS/IFRS regelverk.

Konsernets styringsdokumenter er samlet i en web-basert manual, og inneholder krav og rutiner for avleggelse av både perioderapportering og årsoppgjøringsrapportering. I tillegg er det utarbeidet en Orkla Regnskap Standard, hvor blant annet Orklas ti hovedprinsipper for økonomisk rapportering er nedfelt. Rapportering av regnskapsmessig informasjon skjer gjennom konsernets felles rapporteringssystem Hyperion Financial Management (HFM). Samtlige selskaper rapporterer tall i HFM hver måned, basert på output fra egne ERP-systemer. HFM har en overordnet kontoplan, og har innebygde kontrollsystemer i form av sjekk-kontoer og sjekk-rapporter, som skal sikre at informasjonen er konsistent. Rapporteringen utvides i årsoppgjøret for å dekke inn ulike krav til tilleggsopplysninger.

Konsolidering og kontroll av regnskapsinformasjon skjer på flere nivåer i forretningsområdene/enhetene Orkla Brands, Sapa, Borregaard Chemicals, Hydro Power og Orkla Financial Investments, i samsvar med Orklas desentraliserte styringsmodell.

Opplæring og videreutvikling av regnskapskompetanse i konsernet fra sentralt hold skjer gjennom Orkla Finance Seminar, Orkla Finance Academy,

Årsoppgjørsdag, kurs i HFM, samt Orkla Regnskap Utvalg. Dette kommer i tillegg til den opplæringen som skjer i forretningsområdene/enhetene.

11. Godtgjørelser til styret

Det er informert om alle godtgjørelser til styret i note 6 til regnskapet for Orkla ASA. Det fremgår her at styrets godtgjørelse ikke er resultatavhengig, og at det ikke er utstedt opsjoner til medlemmer av styret.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Styrets kompensasjonsutvalg avgir innstilling om konsernsjefens betingelser for styret, og fører tilsyn med de generelle vilkårene for andre ledende ansatte i konsernet. Styret vurderer konsernsjefen og hans betingelser én gang pr. år.

I styrets erklæring om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, jf. note 6 i regnskapet for Orkla ASA, er det redegjort for godtgjørelsene til ledende ansatte og konsernets betingelsespolitikk, herunder omfang og innretning av bonus- og aksjeverdirelaterte ordninger. Det fremgår også her at det er satt tak på resultatavhengige godtgjørelser. Styrets erklæring behandles av bedriftsforsamlingen, og gjøres tilgjengelig for aksjonærene samtidig med innkalling til ordinær generalforsamling.

13. Informasjon og kommunikasjon

Orkla setter seg som mål å ha en regnskapsmessig og finansiell rapportering som investorene har tillit til. Orklas

regnskapsførsel har høy grad av gjennomsiktighet, og fra og med 2005 har Orkla avlagt regnskap i tråd med International Financial Reporting Standards (IFRS). Styrets revisjonsutvalg følger, på styrets vegne, arbeidet med selskaps rapportering.

Orkla bestreber seg på å kommunisere aktivt og åpent med markedet. Selskaps års- og kvartalsrapportering gir omfattende informasjon om de ulike sider ved virksomheten. Selskapets kvartalspresentasjoner overføres direkte over internett og er sammen med års- og kvartalsrapporter tilgjengelige på Orklas nettsider under «Investor». Selskapets generalforsamling ble i 2011 overført direkte over internett, og simultanoversatt til engelsk. Orkla arrangerer normalt investordag hvert annet år. Under investordagen får markedet en dyptgående gjennomgang av konsernets strategiske retning og operasjonelle utvikling. Presentasjonene fra kapitalmarkedsdagen overføres direkte på selskapets internettsider.

I tillegg arrangeres analytiker- og investorturer til utvalgte fabrikkanlegg i Orkla, for ytterligere å øke markedets kjennskap til Orklas virksomheter. Alle aksjeeiere og andre aktører i finansmarkedet likebehandles når det gjelder tilgang til finansiell informasjon. Konsernets avdeling for Investor Relations sørger for jevnlig kontakt med selskaps aksjeeiere, potensielle investorer, analytikere og finansmarkedet for øvrig. Styret orienteres jevnlig om denne virksomheten. Finansiell kalender for 2012 ligger på Orklas nettsider under «Investor».

14. Selskapsovertakelse

Styret vil ikke uten særlige grunner søke å forhindre eller vanskeliggjøre at noen fremsetter tilbud på selskapets virksomhet eller aksjer. Dersom en overtakelsessituasjon som omtalt i punkt 14 i anbefalingen skulle oppstå, vil styret, i tillegg til å følge relevant lovgivning og regelverk, søke å følge anbefalingens regler, herunder innhente en verddivurdering fra uavhengig sakkyndig. På det grunnlag avgir styret en anbefaling om aksjeeierne bør akseptere budet eller ikke. Det foreligger ingen ytterligere skriftlige retningslinjer for fremgangsmåte ved eventuelle overtakelsestilbud.

Det er ikke funnet hensiktsmessig å utarbeide eksplisitte hovedprinsipper for hvordan Orkla vil opptre ved et eventuelt overtakelsestilbud ut over det som her fremgår. Styret slutter seg for øvrig til anbefalingens formuleringer på dette punkt.

15. Revisor

Styret har fastsatt hvorledes ekstern revisor skal rapportere regelmessig til styret. Ekstern revisor fremlegger hver høst for styret sin vurdering av risiko, intern kontroll og kvalitet knyttet til finansiell rapportering i Orkla, og legger samtidig frem sin plan for revisjonsarbeidet kommende år. I tillegg deltar ekstern revisor i styrets behandling av årsregnskapet. Ved begge anledninger påser styret at aktuelle spørsmål kan drøftes med ekstern revisor uten at administrasjonen er til stede. Ekstern revisor og konsernsjef deltar i alle møter i styrets revisjonsutvalg. Vedrørende internrevisors arbeid vises det til

avsnittet om risikostyring og intern kontroll ovenfor.

Orkla har utarbeidet retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Nærmere oppfølging er delegert til revisjonsutvalgets sekretær, som er leder av internrevisjonen. Revisjonsutvalgets sekretær godkjenner alle vesentlige oppdrag på forhånd, og mottar en årlig oversikt fra ekstern revisor over andre tjenester enn revisjon som er levert til Orkla, og kommenterer dette særskilt i sin årlige rapport til revisjonsutvalget og styret. Det er redegjort for selskapets bruk og honorering av ekstern revisor i note 6 til regnskapet for Orkla ASA. Bedriftsforsamlingen og generalforsamlingen får en redegjørelse om revisors totale godtgjørelser fra konsernet, fordelt på lovbestemt revisjon og andre oppgaver i samsvar med lovkrav.

I forbindelse med revisors deltakelse i revisjonsutvalget og styrets behandling av årsregnskapet, bekrefter revisor også sin uavhengighet.

Årsregnskap 2011

Resultatregnskap	33
Resultat pr. aksje	33
Totalresultatet	33
Balanse	34
Kontantstrøm	35
Egenkapital	36
Noter konsern	37
Regnskap for Orkla ASA	81
Historiske nøkkeltall	90

Resultatregnskapet presenterer inntekter og kostnader for de selskapene som konsolideres i konsernet og måler periodens resultat etter IFRS inklusiv realiserende sikringer. Alle interne forhold er eliminert. Resultatregnskapet skiller mellom det som anses å være konsernets drift og det som anses å være av mer finansiell karakter. Spesielle forhold i driften er presentert på egen linje som «Andre inntekter og kostnader» fordi de kun i begrenset grad er utsagnskraftige i forhold til å måle konsernets løpende inntjening. Resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper énlinje-rapporteres adskilt fra driften. Rapporterte resultater fra Aksjeporteføljen gjelder i hovedsak realiserende eller nedskrevne poster, mens løpende verdiendring på Aksjeporteføljen presenteres i totalresultatet. Finansinntekter og -kostnader uttrykker hvordan konsernet er finansiert og dels valutaposisjonert og kan inneholde engangsposter i form av gevinster og tap på finansielle engasjementer

håndtert utenfor Aksjeporteføljen. Notene forklarer innholdet i de ulike regnskapslinjene.

Resultat pr. aksje beregnes på grunnlag av majoritetens andel av årsresultatet.

Totalresultatet presenteres i en egen oppstilling i tilknytning til resultatregnskapet. Oppstillingen viser resultatet av alle inntekter og kostnader som ikke inngår i årsresultatet og som ikke er transaksjoner direkte mot eierne. Dette gjelder verdiendring eller tilbakeføring ved realisasjon av poster i Aksjeporteføljen (resultatreserven), verdiendring eller tilbakeføring ved realisasjon av sikringsinstrumenter (sikringsreserven) og valutadifferanser ved omregning av utenlandske datterselskaper og tilknyttede selskaper.

RESULTATREGNSKAP

Beløp i mill. NOK	Note	2011	2010	2009
Salgsinntekter	9	60.345	56.051	48.851
Andre driftsinntekter	9	664	1.287	1.382
Driftsinntekter		61.009	57.338	50.233
Varekostnader	9	(32.604)	(29.161)	(23.851)
Lønnskostnader	11, 12	(10.668)	(10.589)	(9.926)
Andre driftskostnader	13	(11.835)	(11.832)	(11.601)
Av- og nedskrivninger varige driftsmidler	19, 20	(1.861)	(1.812)	(1.826)
Amortisering immaterielle eiendeler	19	(55)	(52)	(213)
Andre inntekter og kostnader	14	(1.041)	330	2.871
Driftsresultat		2.945	4.222	5.687
Resultat fra tilknyttede selskaper	8	(5.505)	(6.169)	(3.919)
Mottatte utbytter	24	440	522	252
Gvinster, tap og nedskrivninger i Aksjeporteføljen	24	1.643	1.772	584
Finansinntekter	15	273	224	196
Finanskostnader	15	(719)	(551)	(945)
Resultat før skattekostnad		(923)	20	1.855
Skattekostnad	16	(1.018)	(844)	276
Resultat etter skattekostnad fra videreført virksomhet		(1.941)	(824)	2.131
Gevinst/resultat ikke videreført virksomhet	39	1.213	(40)	429
Årsresultat		(728)	(864)	2.560
Minoritetenes andel av årsresultat	35	48	53	(31)
Majoritetens andel av årsresultat		(776)	(917)	2.591
EBITA (adjusted) ¹		4.041	3.944	3.029
EBITDA (adjusted) ²		5.902	5.756	4.855

¹ Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

² Driftsresultat før avskrivninger, amortisering og andre inntekter og kostnader.

RESULTAT PR. AKSJE

Resultat pr. aksje (NOK) ³	17	(0,8)	(0,9)	2,5
Resultat pr. aksje utvannet (NOK) ³	17	(0,8)	(0,9)	2,5

³ Beregnet på grunnlag av årsresultat etter minoriteter, inklusiv ikke videreført virksomhet.

TOTALRESULTAT

Årsresultat		(728)	(864)	2.560
Endring resultatreserve aksjer etter skatt	24	(3.143)	950	2.511
Endring sikringsreserve etter skatt	32	(770)	359	591
Poster belastet egenkapitalen i tilknyttede selskaper	8	104	(55)	(457)
Valutadifferanse ved omregning til presentasjonsvaluta		(213)	(250)	(2.220)
Totalresultat		(4.750)	140	2.985
Minoritetenes andel av totalresultat		48	51	(310)
Majoritetens andel av totalresultat		(4.798)	89	3.295
Endringer i sikringsreserve og omregningsdifferanser fra ikke videreført virksomhet		(342)	124	65

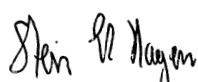
Balansen presenterer konsernets eiendeler og viser hvordan disse er finansiert, fordelt på egenkapital og gjeld. Alle interne forhold mellom konsernselskapene er eliminert. Klassifiseringen i balansen tilsier at kortsiktige eiendeler og gjeld tilhører varekretsløpet, er kontanter eller har en levetid/tilbakebetalingstid på mindre enn ett år. Andre eiendeler og gjeld er klassifisert som langsiktige. IFRS er balanseorientert og kun poster som tilfredsstill definisjoner av eiendeler og forpliktelser kan innregnes i balansen.

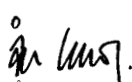
Egenkapitalen er en residual. De ulike standardene avgjør hvordan postene skal behandles. Verdsettingen av postene i balansen (eksempler i parentes) er således en blanding av virkelig verdi (Aksjeporteføljen), amortisert kost (kundeordringer), anskaffelseskost (varelager), anskaffelseskost fratrukket avskrivninger (varige driftsmidler) og gjenvinnbart beløp (enkelte nedskrevne varige driftsmidler, immaterielle eiendeler og goodwill). Balansepostene er forklart i notene til regnskapet.

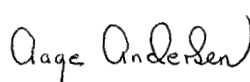
Beløp i mill. NOK	Note	2011	2010
EIENDELER			
Varige driftsmidler	20	18.058	17.730
Immaterielle eiendeler	18, 19	12.460	12.337
Eiendeler ved utsatt skatt	16	341	623
Investeringer i tilknyttede selskaper	8	4.723	9.990
Andre eiendeler	27	959	995
Langsiktige eiendeler		36.541	41.675
Eiendeler holdt for salg/ikke videreført virksomhet	39	391	13.891
Varelager	21	8.047	7.102
Fordringer	25	10.462	10.380
Aksjeporteføljen mv.	24	5.502	11.674
Kontanter og kontantekvivalenter	26	5.453	2.819
Kortsiktige eiendeler		29.855	45.866
Sum eiendeler		66.396	87.541
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital	34	1.997	1.999
Opptjent egenkapital		32.109	44.567
Minoriteter	35	280	365
Egenkapital		34.386	46.931
Forpliktelser ved utsatt skatt	16	1.251	1.874
Avsetninger og annen gjeld	22	1.914	2.207
Rentebærende gjeld	29	15.488	21.820
Langsiktig gjeld		18.653	25.901
Gjeld holdt for salg/ikke videreført virksomhet	39	177	2.544
Rentebærende gjeld	29	1.472	1.380
Skyldig periodeskatt	16	848	255
Annen gjeld	28	10.860	10.530
Kortsiktig gjeld		13.357	14.709
Sum egenkapital og gjeld		66.396	87.541

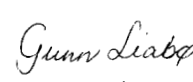
Oslo, 8. februar 2012

I styret for Orkla ASA

Stein Erik Hagen
Styreleder

Åge Korsvold
Nestleder

Aage Andersen

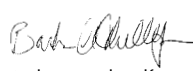

Gunn Liabø

Åse Aulie Michelet

Jesper Ovesen

Peter A. Ruzicka

Sidsel Kjeldaa Salte

Barbara M. Thoralfsson

Bjørn Ven

Bjørn M. Wiggen
Konsernsjef

Kontantstrømoppstillingen i henhold til IFRS viser hvordan konsernets kontantstrømmer fordeler seg på kontantstrøm fra operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter, i henhold til den indirekte metoden. Kontantstrømmen forklarer overordnet endring i konsernets betalingsmidler fra forrige periode.

Som beskrevet under regnskapsprinsipper har Orkla i note 40 i tillegg presentert en egen kontantstrøm i Orklaformat som ender opp i endring rentebærende gjeld. Denne benyttes til operasjonell styring av forretningsområdene og er således viktig for interne styringsformål. Kontantstrøm fra driften før investeringer for industrivirksomheten gir den finansielle kapasiteten konsernet har til rådighet når endret binding i driftskapital er fratrukket driftsresultatet før avskrivninger. Dette begrepet er videreført og sammenholdt med netto fornyelsesinvesteringer (salg av driftsmidler - fornyelsesinvesteringer) og gir «kontantstrøm fra driften». Dette er et sentralt nøkkeltall for konsernet og viser hvilken kapasitet de ulike områdene har til ekspansjon ut fra egengenerert kontantstrøm. Kontantstrøm fra driften blir i segmentrapporteringen videre sammenholdt med gjennomførte ekspansjonsinvesteringer og oppkjøp av nye selskaper (se note 9 og note 6).

Beløp i mill. NOK	Note	2011	2010	2009
Driftsresultat videreført virksomhet		2.945	4.222	5.687
Driftsresultat ikke videreført virksomhet (Elkem Silicon-related)		-	-	(581)
Amortisering, av- og nedskrivninger		2.121	2.649	2.708
Gevinst ved salg av virksomhet presentert som investeringsaktivitet (solgte selskaper)		-	(1.309)	(3.066)
Endring netto driftskapital, mv.		(1.636)	(1.221)	2.028
Kontantstrøm fra driften før investeringer	9, 40	3.430	4.341	6.776
Mottatte utbytter		440	522	252
Betalte finansposter	15	(331)	(381)	(359)
Betalte skatter		(603)	(686)	(1.402)
KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		2.936	3.796	5.267
Salg varige driftsmidler	9	262	667	528
Investeringer varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	9	(2.699)	(2.581)	(3.387)
Solgte selskaper		13.144	7.656	235
Kjøpte selskaper	6, 9	(979)	(2.668)	(2.341)
Netto kjøp/salg Aksjeporteføljen	24	4.494	2.130	2.866
Ikke videreført virksomhet og andre betalinger		(479)	(536)	(6)
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		13.743	4.668	(2.105)
Betalte utbytter		(7.436)	(2.360)	(2.354)
Salg egne aksjer		81	138	94
Tilbakekjøp egne aksjer		(190)	-	-
Netto betalt til aksjonærer	34	(7.545)	(2.222)	(2.260)
Endring rentebærende gjeld		(6.353)	(7.710)	(950)
Endring rentebærende fordringer		(135)	53	270
Endring netto rentebærende gjeld	29	(6.488)	(7.657)	(680)
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		(14.033)	(9.879)	(2.940)
Valutaeffekt på kontanter og kontantekvivalenter		(12)	81	(507)
Endring i kontanter og kontantekvivalenter	26, 29	2.634	(1.334)	(285)
Kontanter og kontantekvivalenter 1.1.		2.819	4.153	4.438
Kontanter og kontantekvivalenter 31.12.		5.453	2.819	4.153
Endring i kontanter og kontantekvivalenter		2.634	(1.334)	(285)

Endring i netto rentebærende gjeld presenteres som et nettotall i tråd med hvordan finansieringsaktiviteten styres (note 29). En presentasjon av brutto økning og nedbetaling av lån er således ikke utsagnskraftig ettersom slike kontantstrømmer skjer hyppig under de bilaterale lånerammene. I praksis vil daglige likviditetsendringer i konsernet skape økning/tilbakebetalinger av lån under de langsiktige rammene, noe som ville gi dertil store bruttotall.

Felles kontrollert virksomhet påvirker kontantstrømmen på følgende måte:

	2011	2010	2009
Kontantstrøm operasjonelle aktiviteter	27	76	14
Kontantstrøm investeringsaktiviteter	(8)	(151)	(233)
Kontantstrøm finansieringsaktiviteter	(1)	93	222
Endring i kontanter og kontantekvivalenter (note 7)	18	18	3

Egenkapitalen endrer seg med resultatet fra periode til periode. I tillegg vil direkte transaksjoner mot eierne fremkomme som egne poster. Dette gjelder forhold som utbytte til aksjonærene, emisjoner, kjøp og salg av egne aksjer samt kostnader vedrørende opsjoner. Noen elementer skal i henhold til IFRS føres mot totalresultatet. Disse føringene blir presentert i egen oppstilling i tilknytning til resultatregnskapet og inngår som én sum i egenkapitaloppstillingen. Dette gjelder for eksempel endring i resultatreserve på

Aksjeporteføljen og endringer i sikringsreserven hvor sikringsbokføring anvendes. Utviklingen i valutakurser vil også påvirke egenkapitalen i form av omregningsdifferanser som inngår i totalresultatet. De ulike elementene i endring av egenkapital er vist nedenfor. Egenkapitalen kan ikke i sin helhet deles ut til eierne og det er egenkapitalen i Orkla ASA som er beregningsgrunnlag og begrensning for utdeling av utbytte fra konsernet.

Beløp i mill. NOK	Sel-skaps-kapital	Egne aksjer	Over-kurs-fond	Sum innskutt egen-kapital	Annen egen-kapital	Sum Orkla ASA	Resultat-reserve aksjer ¹	Sikrings-reserve ²	Om-regnings-diffe-ranser	Konsern-reserve	Sum konsernet	Minoritet	Sum egen-kapital
Egenkapital 31.12.2008	1.287	(15)	721	1.993	26.212	28.205	816	(451)	1.725	17.088	47.383	2.686	50.069
Totalresultat Orkla ASA	-	-	-	-	6.614	6.614	-	-	-	(6.614)	0	-	0
Konsernets totalresultat	-	-	-	-	-	-	2.511	591	(2.398)	2.591	3.295	(310)	2.985
Utbytte fra 2008	-	-	-	-	(2.288)	(2.288)	-	-	-	-	(2.288)	(66)	(2.354)
Salg egne aksjer	-	2	-	2	92	94	-	-	-	-	94	-	94
Endring minoriteter, se note 35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	(1.940)	(1.940)
Opsjonskostnader	-	-	-	-	71	71	-	-	-	-	71	-	71
Egenkapital 31.12.2009	1.287	(13)	721	1.995	30.701	32.696	3.327	140	(673)	13.065	48.555	370	48.925
Totalresultat Orkla ASA	-	-	-	-	10.820	10.820	-	-	-	(10.820)	0	-	0
Konsernets totalresultat	-	-	-	-	-	-	950	359	(303)	(917)	89	51	140
Utbytte fra 2009	-	-	-	-	(2.294)	(2.294)	-	-	-	-	(2.294)	(66)	(2.360)
Salg egne aksjer	-	4	-	4	134	138	-	-	-	-	138	-	138
Endring minoriteter, se note 35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	10	10
Opsjonskostnader	-	-	-	-	78	78	-	-	-	-	78	-	78
Egenkapital 31.12.2010	1.287	(9)	721	1.999	39.439	41.438	4.277	499	(976)	1.328	46.566	365	46.931
Totalresultat Orkla ASA	-	-	-	-	(6.396)	(6.396)	-	-	-	6.396	0	-	0
Konsernets totalresultat	-	-	-	-	-	-	(3.143)	(770)	(109)	(776)	(4.798)	48	(4.750)
Utbytte fra 2010 og ekstraordinært utbytte i 2011	-	-	-	-	(7.649)	(7.649)	-	-	-	-	(7.649)	(22)	(7.671)
Netto kjøp egne aksjer	-	(2)	-	(2)	(107)	(109)	-	-	-	-	(109)	-	(109)
Endring minoriteter, se note 35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	(111)	(101)
Opsjonskostnader	-	-	-	-	86	86	-	-	-	-	86	-	86
Egenkapital 31.12.2011	1.287	(11)	721	1.997	25.373	27.370	1.134	(271)	(1.085)	6.958	34.106	280	34.386

¹ Se note 24 for resultatreserve aksjer før skatt.

² Se note 32 for sikringsreserve før skatt.

I annen egenkapital for Orkla ASA inngår pr. 31.12.2011 fond for urealiserte gevinster på 1.133 mill. kroner (4.267 mill. kroner pr. 31.12.2010) samt annen innskutt egenkapital (opsjoner) på 328 mill. kroner (242 mill. kroner pr. 31.12.2010) som på grunn av beløpets størrelse ikke er splittet ut.

Fri egenkapital i Orkla ASA utgjør 21.878 mill. kroner pr. 31.12.2011 (33.166 mill. kroner pr. 31.12.2010).

Noter konsern

REGNSKAPSPRINSIPPER

NOTE 1	OVERORDNET INFORMASJON	38
NOTE 2	GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSEN AV KONSERNREGNSKAPET	38
NOTE 3	NYE REGNSKAPSSTANDARDER	39
NOTE 4	SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER	40
NOTE 5	BRUK AV ESTIMATER VED UTARBEIDELSE AV KONSERNREGNSKAPET	43

ENDRINGER I KONSERNET OG UTVIKLINGEN I DELEIDE SELSKAPER

NOTE 6	OPPKJØP AV SELSKAPER	44
NOTE 7	FELLES KONTROLLERT VIRKSOMHET	46
NOTE 8	INVESTINGER I TILKNYTTETE SELSKAPER ETTER EGENKAPITALMETODEN	47

SEGMENTINFORMASJON

NOTE 9	SEGMENTER	48
NOTE 10	GEOGRAFISK FORDELING AV ANVENDT KAPITAL, INVESTINGER OG ANTALL ÅRSVERK	54

INFORMASJON OM RESULTATPOSTER

NOTE 11	LØNNSKOSTNADER	54
NOTE 12	PENSJONER	55
NOTE 13	ANDRE DRIFTSKOSTNADER	57
NOTE 14	ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER	57
NOTE 15	FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER	57
NOTE 16	SKATTER	58
NOTE 17	RESULTAT PR. AKSJE	59

INFORMASJON OM BALANSEPOSTER

NOTE 18	NEDSKRIVNINGSVURDERINGER	60
NOTE 19	IMMATERIELLE EIENDELER	62
NOTE 20	VARIGE DRIFTSMIDLER	63
NOTE 21	VARELAGER	64
NOTE 22	AVSETNINGER OG ANNEN LANGSIKTIG GJELD	64

FINANSIELLE INSTRUMENTER

NOTE 23	OVERSIKT FINANSIELLE INSTRUMENTER	65
NOTE 24	AKSJEPORTEFØLJEN	66
NOTE 25	FORDRINGER (KORTSIKTIG)	69
NOTE 26	KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER	69
NOTE 27	ANDRE EIENDELER (LANGSIKTIG)	69
NOTE 28	ANNEN GJELD (KORTSIKTIG)	69
NOTE 29	FINANSIERING OG RENTEBÆRENDE GJELD	69
NOTE 30	KAPITALSTYRING	70
NOTE 31	FINANSIELL RISIKO	71
NOTE 32	DERIVATER OG SIKRINGSFORHOLD	75
NOTE 33	KRAFTPRODUKSJON OG KRAFTKONTRAKTER	76

EGENKAPITALINFORMASJON

NOTE 34	AKSJEKAPITAL	76
NOTE 35	MINORITETER	78

ANDRE FORHOLD

NOTE 36	LEIEAVTALER, LEASING	78
NOTE 37	PANT OG GARANTIER	79
NOTE 38	NÆRSTÅENDE PARTER	79
NOTE 39	SOLGT OG IKKE VIDEREFØRT VIRKSOMHET	79
NOTE 40	KONTANTSTRØM ORKLAFORMAT	80
NOTE 41	ANDRE FORHOLD	80

NOTE 1 OVERORDNET INFORMASJON

Konsernregnskapet for Orkla ASA inklusive noter, for året 2011, ble godkjent av styret i Orkla ASA 8. februar 2012. Orkla ASA er et allmennaksjeselskap med kontoradresse Skøyen i Oslo (Norge). Aksjene omsettes på Oslo Børs. Orklakonsernet har virksomhet hovedsakelig innen merkevarer, aluminiumløsninger, fornybar energi, biobaserte kjemikalier og finansielle investeringer. Forretningsområdene er beskrevet i note 4 og i segmentinformasjon for de ulike områdene som er gitt i note 9.

Regnskapet for 2011 er avlagt i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS), slik standarden er godkjent av EU. Måling og innregning av postene i regnskapet er gjort ut fra gjeldende IFRS-standarder. De viktigste prinsippene er omtalt nedenfor.

Konsernregnskapet inneholder noen enkeltposter som er av særlig betydning for det økonomiske resultatet for 2011. Den største enkeltposten er at verdien av konsernets investering i Renewable Energy Corporation (REC) som følge av svak børsutvikling er skrevet ned med 5,8 mrd. kroner på linjen for «Resultat fra tilknyttede selskaper» og presenteres til børskurs i balansen pr. 31. desember 2011. Prinsippet om å følge børskurs for REC ble innført i 2009, og så lenge børskursen er lavere enn bokført verdi etter prinsippene for tilknyttede selskaper, vil verdien av REC i Orklas regnskap svinge med børskursen, se note 8.

Konsernet offentliggjorde 10. januar 2011 en avtale om salg av segmentet Elcom Silicon-related. Oppkjøpet ble gjort 14. april i tråd med forutsetningene. Transaksjonen ble gjennomført regnskapsmessig i 1. kvartal da alle offentlige godkjenninger var i orden. Provenyet på 12,8 mrd. kroner kom i annet kvartal. Det ble rapportert et resultat på 1.213 mill. kroner, se note 39.

«Andre inntekter og kostnader» (AIK) er presentert etter konsernets segmentfordelte resultat (EBITA) og inneholder transaksjoner av spesiell karakter. I 2011 er den største posten restruktureringskostnader knyttet til Sapa virksomheter. I annet kvartal startet man en gjennomgang av de ulike områdene i Sapa Profiles Europa for å optimere selskapets operasjonelle struktur. I en forlengelse av denne prosessen ble det i tredje kvartal identifisert ytterligere restruktureringsbehov innen Sapa Profiles Europa. Samtidig ble det også innen Sapa Profiles Nord Amerika og Heat Transfer/Building System satt i gang prosesser for å optimere operasjonell struktur. På samme tidspunkt ble det varslet avsetninger som pga. strenge regnskapsregler ikke kvalifiserte som avsetning pr. tredje kvartal og disse er kostnadsført i fjerde kvartal. Avsetninger er på i alt 520 mill. kroner og nedskrivninger på 159 mill. kroner.

Det har vært to branner i Finspång i Sapa hvor fullt forsikringsoppgjør enda ikke er avregnet. Den første brannen fra 2010 (estimert kostnadsramme rundt 600 mill. kroner) har belastet AIK med bruk av flyfrakt i årets to første måneder. Dette er en følge av å levere til et marked med korte leveringstider og begrenset lagerhold. Kostnadene blir krevet dekket i forsikringsoppkjøret. Den siste brannen sommeren 2011 har en kostnadsramme på rundt 300 mill. kroner. Orkla har gjennom begge disse brannene fulgt et prinsipp om at «driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader» (EBITA) skal være nøytralt i forhold til forsikringsoppkjøret. Påløpte utgifter som forventes dekket av forsikringsoppkjøret, men som ikke kan føres som fordring i henhold til IFRS, rapporteres som AIK. Det er mottatt et forskudd fra forsikringsselskapet for brann II og dette er regnskapsmessig delt mellom EBITA og AIK. Det som er ført i EBITA er bruttoført, dvs. at erstatning for avbrudd og påløpte kostnader er like stort som inntektsført forskudd og har tilnærmet nøytral effekt på EBITA. Den andre delen av forskuddet er ført i AIK og dekker tingskade på driftsmidler som skal gjenoppbygges. Disse har en høyere forsikringssum (gjenanskaffelsespris) enn bokført verdi som er skrevet ned og gir således en regnskapsmessig inntektsføring på utbetalingstidspunktet. Denne effekten pluss påløpte kostnader som det ikke er mottatt forskudd for, er ført under AIK og gir et positivt resultat i 4. kvartal. Fremtidig utbetaling av forsikringsoppgjør vil bli ført som AIK.

Bakers er solgt og overtagelse skjedde 1. februar 2012. Det er gjennomført en nedskrivning av eiendeler og kostnadsføring av salgsutgifter på 155 mill. kroner i tråd med vederlaget i avtalen. Bakers er presentert på to linjer i balansen som «holdt for salg», mens det ikke er gjort noen omarbeidelser i resultatregnskapet og kontantstrøm. Bakers er rapportert under segmentet Orkla Foods Nordic.

Orkla er eksponert mot de svake markedene i Sør-Europa gjennom virksomheten i Sapa. Gjennomførte restrukturerings tiltak i 2011 er blant annet gjort for å bedre den operasjonelle strukturen i disse markedene.

Orkla har i stor grad gått over til innskuddspensjon og det er i hovedsak virksomheter i Sverige som fortsatt har ytelsesplaner. Rentenedgangen har derfor liten innvirkning på konsernets pensjonsordninger og derigjennom konsernets soliditet. AFP-ordningen regnskapsføres som en innskuddsordning. Dette kan bli endret dersom pålitelig og konsekvent datamateriell for regnskapsføring som ytelsesbasert ordning vil kunne fremskaffes.

Konsernet har ikke låneavtaler med krav til finansielle nøkkeltall (covenants).

Gjennomførte verdifallstester underbygger at verdiene på konsernets mest utsatte eiendeler også er intakte.

Klassifisering av salg av kraftverk er blitt endret i sammenligningstallene for 2010 og 2009 ved at kontantstrømmen er flyttet fra finansieringsaktivitet til investeringsaktivitet i kontantstrøm IFRS. Opprinnelig ble salgssummen for kraftverkene presentert som investeringsaktivitet i 2009. Bakgrunnen for dette var at fordringen som oppstod fra salget var rentebærende. Selve kontantoppkjøret kom i to innbetalinger i 2010, 4,3 mrd. kroner i 1. kvartal og 1,7 mrd. kroner i 4. kvartal. Det er i ettertid vurdert at en rentebærende fordring ikke kan likestilles med kontanter og kontantekvivalenter i en kontantstrøm etter IFRS. Forholdet har ingen effekt på rapporterte tall i resultat og balanse.

«Valutaeffekt netto rentebærende gjeld» presentert i årsrapporten for 2010 og 2009 er splittet mellom valutaeffekt knyttet til kontanter og kontantekvivalenter og øvrig netto rentebærende gjeld. Valutaeffekt knyttet til kontanter og kontantekvivalenter er presentert på egen linje. Resterende del av valutaeffekten inngår i endring netto rentebærende gjeld.

Konsernet har for øvrig ikke endret presentasjon, regnskapsprinsipper eller tatt i bruk nye standarder som påvirker regnskapsrapporteringen i stor grad eller sammenligningen med tidligere perioder. De viktigste prinsippene er omtalt i note 4.

NOTE 2 GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSEN AV KONSERNREGNSKAPET

Regnskapet bygger i utgangspunktet på et historisk kost prinsipp. Avvik fra dette er behandling av finansielle eiendeler som i hovedsak er regnskapsført til virkelig verdi som tilgjengelig for salg. Kontantstrømsikringer som tilfredsstiller kravene til regnskapsmessig sikring er ført til virkelig verdi i balansen og verdiendringer blir ført mot konsernets totalresultat. Eiendeler som ikke lenger forsvaret sin verdi, blir skrevet ned til gjenvinnbart beløp som er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader. Som underliggende forutsetning for regnskapsføringen ligger periodiseringsprinsippet og fortsatt drift.

Eiendeler eller gjeld er klassifisert som kortsiktige når de er en del av normalt varekretsløp, når de er holdt primært for handelsformål, når de har forfall innen 12 måneder eller når de på balansedagen er kontanter eller kontantekvivalenter. Andre poster er langsiktige. Utbytte blir først gjeld når det er formelt vedtatt av generalforsamlingen. Ikke videreført virksomhet og eiendeler holdt for salg blir skilt ut på egne linjer i balansen (se egen beskrivelse). Finansielle instrumenter holdt til forfall er inkludert i finansielle langsiktige eiendeler, om ikke innløsningsdato er innen 12 måneder etter balansedato. Finansielle instrumenter i gruppen holdt for handelsformål og finansielle instrumenter tilgjengelig for salg er presentert som kortsiktige eiendeler.

Amortisering av immaterielle eiendeler og «Andre inntekter og kostnader» er presentert på egne linjer etter segmentfordelt EBITA. Amortisering av immaterielle eiendeler representerer i hovedsak kostnadsføring over utnyttbar levetid for immaterielle eiendeler knyttet til oppkjøpte selskaper.

Alle beløp er i mill. NOK dersom ikke annet er angitt. Tall i parentes er kostnader eller utbetalinger (kontantstrøm). Morselskapets (Orkla ASA) funksjonelle valuta er NOK og konsernets presentasjonsvaluta er NOK.

Avsnittene i kursiv foran resultatregnskap, balanse, kontantstrøm og noter er vist for å gi en mer utfyllende forklaring til de ulike presentasjonene.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede finansielle stillingen når morselskapet Orkla ASA og dets kontrollerte eierandeler i andre selskaper presenteres som én økonomisk enhet. Alle selskapene har benyttet konsistente prinsipper og alle interne forhold mellom selskapene er eliminert.

Eierandeler i selskaper der konsernet alene har bestemmende innflytelse (datterselskaper) er konsolidert 100 % linje for linje i konsernregnskapet fra den dagen konsernet har kontroll og er konsolidert til den dagen slik kontroll opphører. Med bestemmende innflytelse menes formell «power to govern», altså mer enn 50 % eierandel. Dersom konsernet eier mer enn 50 %, men mindre enn 100 % av datterselskapene, blir minoritetenes andel av resultat etter skattekostnad og andel av egenkapitalen presentert på egne linjer.

Eierandeler i selskaper der konsernet sammen med andre har bestemmende innflytelse (felles kontrollerte selskaper, note 7) er konsolidert med konsernets eierandel linje for linje i konsernregnskapet etter bruttometoden med samme kontrolltidspunkter som for datterselskaper.

Eierandeler i selskaper hvor konsernet har betydelig innflytelse (tilknyttede selskaper, note 8) er vurdert etter egenkapitalmetoden. Dette gjelder selskaper hvor konsernet eier mellom 20 % og 50 %. Konsernets andel av resultat etter skattekostnad og egenkapital i tilknyttede selskaper er presentert på én linje i henholdsvis konsernets resultatregnskap og balanse. Som omtalt ovenfor er konsernets eierandel i REC midlertidig presentert til børskurs i regnskapet. Underliggende føres imidlertid REC etter egenkapitalmetoden. Dersom børskursen i REC øker, vil nedskrivningene bli reversert inntil verdien etter egenkapitalmetoden blir lik børskurs. Andelen av eventuelle omregningsdifferanser og andre poster ført mot totalresultatet i det tilknyttede selskapet blir ført mot balanseverdien med motpost i konsernets totalresultat.

Finansielle eiendeler som inngår i Aksjeporteføljen er omtalt i eget avsnitt nedenfor. Andre finansielle investeringer er behandlet som tilgjengelig for salg og balanseført til virkelig verdi med verdiendring ført mot totalresultatet.

Ikke videreført virksomhet, nye selskaper, og salg av virksomhet

Elkem Silicon-related er presentert på egen linje/egne linjer i henholdsvis resultat og balanse (2010) som ikke videreført virksomhet. De sammenlignbare resultat-tallene er omarbeidet tilsvarende.

Utsillingsplassen Eiendom (UPL) er også solgt i 2011 og tap på 25 mill. kroner er belastet EBITA. Bakers er solgt, se note 1.

Orklakonsernet har ervervet enkelte mindre selskaper i løpet av 2011. Disse er konsolidert fra det tidspunktet konsernet fikk kontroll og er presentert samlet i note 6. Utover dette har konsernet ikke endret sammensetning i 2011 og de nevnte kjøpene og salgene utenom Elkem har ikke medført at sammenligningstall er endret. Helårseffekten på kjøpene er gitt i note 6.

NOTE 3 NYE REGSKAPSSTANDARDER

Nye og endrede regnskapsstandarder fra IASB som er godkjent av EU, vil kunne påvirke regnskapsavleggelsen i større eller mindre grad. I 2011 har, som nevnt innledningsvis, nye eller endrede regler ikke hatt noen viktig innvirkning på innholdet i Orklakonsernets regnskap. Det er gjort visse justeringer i enkelte standarder, men endringene i IAS 24 Nærstående parter, IAS 32 Finansielle instrumenter, IFRIC 14 (IAS 19- The Limit on a Defined Benefit Asset) og 19 Extinguishing Financial Liabilities with Equity Instruments har heller ikke hatt noen innvirkning på rapportering i konsernet. Heller ikke resultatet av IASBs årlige forbedringsprosjekt med cirka 20 tekniske endringer har medført noen viktige forandringer.

Endringer i standarder fremover

Konsernregnskapet vil bli påvirket av endringer i IFRS fremover. Det er svært mange prosjekter i slutfasen, men mange av disse er enten ikke endelig vedtatt eller ikke godkjent av EU. Sannsynligheten for at mange av disse blir vedtatt er stor. Nedenfor omtales kun de endringene som vil eller kan bety noe for regnskapsføringen i Orklakonsernet.

Nye standarder ikke godkjent av EU

Alle de nye presenterte standardene eller endringer forventes å tre i kraft 1.1.2013, bortsett fra IFRS 9 som forventes å komme i 2015. Standardene vil bli implementert retrospektivt slik at sammenligningstall vil bli omarbeidet tilsvarende.

IFRS 9 Financial Instruments

IFRS 9 vil erstatte dagens IAS 39 Finansielle instrumenter. IASB har delt opp prosjektet i flere faser, og ettersom de enkelte fasene av IFRS 9 ferdigstilles vil de relevante delene av IAS 39 bli slettet. IAS 39 er en viktig standard og endringer her

vil påvirke konsernet, først og fremst gjennom Aksjeporteføljen. Slik konsernet oppfatter det, vil de foreslåtte reglene endre dagens tilgjengelig for salg-prinsipp til et strengere regime. Konsernet må velge enten å føre alle verdiendringer over totalresultatet eller alle over resultatregnskapet. Dersom man fører over totalresultatet vil alle verdiendringer, gevinster og tap føres gjennom «Konsernets totalresultat». Denne kategorien vil således aldri bli reflektert i det ordinære resultatregnskapet, bortsett fra utbytter som fortsatt ser ut til å kunne bli ført i det ordinære resultatet. Ut fra kommunisert strategiendring vil Aksjeporteføljen få mindre betydning for konsernet fremover.

IFRS 10 – Consolidated Financial Statements

IFRS 10 vil erstatte de delene av IAS 27 som omhandler konsoliderte regnskaper, i tillegg til å ta opp forholdene som diskuteres i SIC-12. IFRS 10 bygger på en felles kontrollmodell som skal anvendes for alle enheter. Problemstillinger rundt konsolidering vil gå fra å være en prinsippbasert avgjørelse til å være mer skjønnsmessig beslutning («de facto kontroll»). Orkla eierandel i REC vil være i en kategori hvor det nye regelverket må vurderes. Orkla eier 39,7 % av aksjene i REC og de fleste andre aksjonærene er små. Eierandelen i REC føres som tilknyttet selskap i Orkla, men andelen anses som finansiell og i henhold til vedtatt strategi er andelen for salg. Det er pr. 31.12.2011 ikke inngått noen bindende avtale som gjør at andelen kan føres som «holdt for salg». Ved eventuell konsolidering av REC vil Orklakonsernet bli vesentlig endret og de fleste nøkkeltall påvirkes.

IFRS 11 – Joint Arrangements

IFRS 11 vil erstatte IAS 31 Andeler i felles kontrollert virksomhet og SIC-13. IFRS 11 beholder noen av de samme begrepene som ble benyttet i IAS 31, men med et endret innhold. IFRS 11 fjerner muligheten til å kunne benytte proporsjonal konsolidering for felles kontrollerte foretak (Jointly controlled entities). Disse skal presenteres etter egenkapitalmetoden etter IFRS 11. I dagens situasjon vil dette ikke ha stor betydning for konsernet. I henhold til tall for 2011 vil driftsinntekter for cirka 235 mill. kroner falle bort samtidig med et driftsresultat for 26 mill. kroner. Resultatet vil i sin helhet bli reklassifisert til linjen resultat fra selskaper rapportert etter egenkapitalmetoden. Det er imidlertid verd å merke seg at Orkla tidligere har benyttet muligheten til å slå eksisterende virksomhet sammen med andre aktører og i perioder drive dette sammen som felles kontrollert virksomhet, for så å kjøpe seg opp. Dette skjedde for eksempel ved etableringen av PrippsRingnes.

IFRS 12 – Disclosure of Interests in Other Entities

IFRS 12 vil inneholde alle noteopplysningskrav som tidligere lå i IAS 27 Konsernregnskap og finansregnskap relatert til konsoliderte regnskaper, i tillegg til noteopplysningskravene som tidligere var inkludert i IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak og IAS 31 Andeler i felles kontrollert virksomhet. Utover dette kreves ny noteinformasjon om konsoliderte selskaper. Dette vil øke notemengden ytterligere. IAS 27 inneholder nå kun regler for selskapsregnskapet, mens IAS 28 beskriver blant annet anvendelsen av egenkapitalmetoden.

IFRS 13 – Fair Value Measurement

IFRS 13 vil konsolidere og klargjøre veiledningen for hvordan man skal måle virkelig verdi. En rekke standarder krever eller tillater at selskaper måler eller tilleggsopplyser om virkelig verdi for eiendeler, forpliktelser eller egenkapitalinstrumenter. Før utgivelsen av IFRS 13 var det begrenset med veiledning i hvordan virkelig verdi måles og i enkelte tilfeller var ikke veiledningen ensartet. Standarden kan få innvirkning blant annet på hvordan verdien av varemerker i oppkjøp beregnes.

IAS 1 – Amendment: Presentation of Items of Other Comprehensive Income

Endringen i IAS 1 vil medføre at foretakene skal gruppere poster under «Totalresultatet» (Other Comprehensive Income (OCI)), basert på om postene i senere perioder vil føres over resultatet.

IAS 19 – Amendment: Employee Benefits

Det vil komme betydelige endringer i IAS 19 Ytelser til ansatte. Endringene innebærer at korridorløsningen (utsatt innregning av endringer i pensjonsforpliktelser og eiendeler) ikke lenger er et tillatt alternativ. I praksis vil dette bety at en pensjonskostnad beregnet ut fra valgte forutsetninger som tidligere vil belaste resultatregnskapet, mens alle estimatavvik vil bli innregnet over totalresultatet. Dette vil resultere i høyere volatilitet på balansen for de som benytter korridorløsningen pr. i dag, mens det ordinære resultatet (i EBITA) vil bli normalisert og ikke bli påvirket av resultateffekten av eventuell periodisering av estimatavvik. Forventet avkastning på eiendeler i ordningen vil erstattes med en estimert avkastning basert på markedsrente av foretaksobligasjoner. Rentekostnaden som følger av effekten av neddiskontering vil bli rapportert som finanskostnad fremover. Dette reduserer

belastningen på EBITA. Orkla har en stor grad av innskuddsordninger og effekten av endringene som er omtalt vil være begrenset. Ut fra rapporterte tall pr. 31.12.2011 vil imidlertid egenkapitalen i konsernet bli redusert med 835 mill. kroner fratrasket skatt ved at estimatavvikene ikke lenger kan balanseføres.

Andre forhold

Endringer som ble omtalt i årsregnskapet for 2010 har p.t. ikke materialisert seg i endelige standarder. Dette gjelder Inntektsføring og Leieavtaler. Begge disse utkastene har vært i gjennom betydelige endringer fra høringsutkastene og det er foreløpig ikke kommet noen endelig versjon. Disse forventes å bli ferdigstilt i 2012 og tidligst implementert 1.1.2015.

Alle effekter av de nye standardene er ikke gjennomgått.

NOTE 4 SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER

Virksomhetssammenslutninger er regnskapsført ved bruk av overtagelsesmetoden. Ved oppkjøp av datterselskap, etablering av felles kontrollert virksomhet eller erverv av betydelig innflytelse i tilknyttede selskaper foretas en virkelig verdi analyse. Oppkjøpet blir regnskapsført fra det tidspunktet konsernet har kontroll. Kontrolltidspunktet er normalt det tidspunktet avtalen trer i kraft og alle offentlige godkjenninger foreligger, og vil normalt være etter avtaletidspunktet. Eiendeler og gjeld blir vurdert til virkelig verdi ved oppkjøpet. Residualverdien i oppkjøpet vil utgjøre goodwill. Dersom det er minoritetsinteresser i det oppkjøpte selskapet, vil disse få sin andel av henførte eiendeler og gjeld, men ikke goodwill. Transaksjoner med minoritet vil bli regnskapsført mot egenkapitalen som følge av reglene i IAS 27 revidert. I selskaper der konsernet allerede hadde eierinteresser før konserndannelsen, vil verdien av eiendeler og gjeld på konserndannelsesdagspunktet legges til grunn for vurdering av virkelig verdi. Verdiendring på tidligere eierandeler resultataføres. Konsernets egenkapital vil således bli påvirket av at eiendelene reprises som om hele kjøpet ble gjort på dette tidspunktet.

Resultat

Inntekt regnskapsføres når det er sannsynlig at transaksjoner vil generere fremtidige økonomiske fordeler som vil tilflyte selskapet og beløpets størrelse kan estimeres pålitelig. Salgsinntekter er presentert etter fradrag for rabatter, merverdiavgift og andre typer offentlige avgifter. Konsernet omsetter varer og tjenester i mange ulike markeder og inntektsføring ved salg av varer og tjenester skjer når varen er levert eller tjenesten er ytt. Overordnet kan konsernets driftsinntekter i hovedsak sies å være oversiktlige og inntektsføringstidspunktet vil i de fleste tilfellene være entydige.

Salg av egenproduserte- og handelsvarer fra Orkla Brands inntektsføres når varene er levert og risiko har gått over på kjøper. Salgsinntektene består i stor grad av salg av forbrukervarer til grossister.

Salg av egenproduserte varer fra Sapa og Borregaard er B2B salg og inntektsføres når kontroll og risiko er gått over til kunden på leveringstidspunktet. Levering er til en viss grad basert på langsiktige rammeavtaler med forskuddsbetaling for produkter som skal leveres senere. Eksternt salg av elektrisk kraft inntektsføres basert på pris avtalt med kunde ved levering.

Innen investeringsområdet blir husleieinntekter inntektsført løpende. Vederlag knyttet til salgsoppdrag som selskapet har resultatansvar for, inntektsføres ved ferdigstillelse.

Gevinster ved avhendelse av driftsmidler blir presentert som andre driftsinntekter. Eventuelle større gevinster i form av eiendomssalg på fristilte eiendommer ansees som en del av konsernets drift og vil også bli presentert som andre driftsinntekter.

Renteinntekter regnskapsføres når de er opptjent, mens utbytte inntektsføres på det tidspunktet det er vedtatt i avgivende selskap.

Gevinster (tap) ved salg av aksjer fra Aksjeporteføljen presenteres på egen linje etter driftsresultatet. Gevinst (tap) på aksjer og andeler som er regnskapsført som tilgjengelig for salg beregnes som forskjellen mellom kostpris eller eventuelt regnskapsmessig nedskrevet verdi for aksjen eller andelen og salgsverdi. Eventuelle mer- eller mindreverdier som er ført midlertidig mot totalresultatet blir samtidig reversert, se note 24.

Eiendeler

Varige driftsmidler omfatter eiendom, anlegg og utstyr som er beregnet for produksjon, levering av varer eller administrative formål og som har varig levetid. Disse balanseføres til kost fratrasket eventuelle akkumulerte av- og nedskrivninger. Utgifter til løpende vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader, mens utskiftninger og forbedringer tillegges driftsmidlenes kostpris. Driftsmidler avskrives lineært over utnyttbar levetid. Utrangeringsverdi hensyntas og avskrivningsplanen gjennomgås årlig. Dersom det finnes indikasjoner på at et driftsmiddel har falt i verdi, blir driftsmiddelet nedskrevet til gjennnnbar verdi dersom denne er lavere enn regnskapsført verdi.

Ved en analyse av virkelig verdi, i forbindelse med oppkjøp, henføres merverdier til aktuelle eiendeler slik at disse blir balanseført til konsernets anskaffelseskost. Finansieringsutgifter ved tilvirkning av egne driftsmidler balanseføres, se note 15.

Immaterielle eiendeler. Balanseførte utgifter til egenutviklede eller spesialtilpassede edb-programmer presenteres som immaterielle eiendeler. Spesialtilpassede edb-programmer og lignende har et reinvesteringsbehov på linje med andre driftsmidler, og amortisering av denne typen immaterielle eiendeler presenteres sammen med konsernets avskrivninger.

Utgifter knyttet til egenutvikling av varemerker og lignende (markedsføring) blir direkte kostnadsført. Dette fordi identifikasjon og sannsynliggjøring av de fremtidige økonomiske fordelene som skal tilflyte selskapet er for usikre på lanseringstidspunktet. Utgifter til erverv av immaterielle verdier gjennom oppkjøp balanseføres. Orkla har utarbeidet egne retningslinjer (premium profit metode) for verdsettelse av varemerker ved oppkjøp. Varemerker som har eksistert i mer enn 5 år og har en sunn utvikling på oppkjøpstidspunktet har ubestemt levetid og amortiseres ikke. Ubestemt levetid betyr at det på balansedagen ikke er mulig å estimere den perioden varemerket vil være tilgjengelig for bruk. Andre identifiserte varemerker vil bli amortisert over forventet utnyttbar levetid, normalt 5-10 år. Andre immaterielle eiendeler vil bli amortisert over utnyttbar levetid.

Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid må gjennom en årlig verdifallstest for å vurdere om verdiene er gjenvinnbare. Orklakonsernet gjennomfører denne testen før avleggelse av resultatet for 3. kvartal. Dersom det er indikasjoner på verdifall, testes eiendeler for verdifall løpende. Det foretas en fornyet vurdering i 4. kvartal for verdifallstester når dette er påkrevet, eksempelvis ved endringer i underliggende forutsetninger. Slike verdifallstester er omtalt i note 18.

Immaterielle eiendeler fra oppkjøp er forklart i note 6 og note 19.

Utgifter til forskning og utvikling (FoU) er utgifter konsernet pådrar seg for å drive med forskning og utvikling, kartlegging av eksisterende/nye produkter, produktionsprosesser og lignende i den hensikt å sikre fremtidig inntjening. Utgifter til forskning vil alltid bli kostnadsført direkte, mens utgifter til utvikling vil bli balanseført dersom de underliggende økonomiske forholdene er identifiserbare og representerer sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler hvor konsernet har kontroll. Konsernet har løpende et stort antall prosjekter for vurdering, men antall prosjekter som ender med balanseføring er få. Dette er begrunnet med stor usikkerhet gjennom beslutningsprosessen og det faktum at kun en liten andel av alle prosjektene ender med kommersielle produkter. Samtidig er utgifter som er aktuelle for balanseføring relativt små, da det kun er fra beslutningspunktet utviklingsutgifter kan balanseføres og beslutningspunktet kommer sent i kjeden, se note 19.

Goodwill er residualverdien mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at en analyse av virkelig verdi er gjennomført. I goodwillbegrepet vil det ligge betaling for synergier, verdier knyttet til ansatte, andre immaterielle eiendeler som ikke kvalifiseres til egen balanseføring, fremtidig merinntjening samt det forhold at utsatt skatt ikke kan neddiskonteres. Balanseført goodwill kommer kun fra oppkjøpt virksomhet. Goodwill amortiseres ikke, men vurderes minst en gang i året for verdifall før avleggelse av resultat for 3. kvartal samt ved indikasjon på verdifall. Ny goodwill er forklart i note 6 og 19.

Biologiske eiendeler. Konsernet har ingen biologiske eiendeler.

Lager av varer er verdsatt til laveste verdi av anskaffelseskost og netto realiserbar verdi. Innkjøpte varer er verdsatt til kost etter FIFO-prinsippet, mens egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til tilvirkningskost. Det er gjort fradrag for ukurans. Netto realiserbar verdi er estimert salgspris fratrasket salgskostnader. Varelager inneholder også utviklings eiendom.

Kundefordringer er innregnet og presentert til opprinnelig fakturabeløp og nedskrevet dersom det har inntruffet tapsutløsende hendelser som kan måles pålitelig og vil innvirke på betalingen av fordringen. Kundefordringene er således målt til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Renteelementet er sett bort fra dersom det er uvesentlig, og dette er tilfellet for de aller fleste av konsernets kundefordringer.

Aksjeporteføljen representerer investeringer av finansiell karakter. Aksjeporteføljen presenteres som kortsiktig til virkelig verdi. Aksjer og andeler med eierandel mindre enn 20 % er innregnet til virkelig verdi som tilgjengelig for salg med verdiendringer mot totalresultatet, mens aksjer og andeler i selskaper med eierandel mellom 20 % og 50 % er innregnet som tilknyttede selskaper med verdiendring over resultatregnskapet. Poster i Aksjeporteføljen definert som tilgjengelig for salg med lavere verdi enn regnskapsført, nedskrives over resultatregnskapet dersom verdifallet er vedvarende eller signifikant. Ytterligere verdifall vil medføre tilsvarende umiddelbar nedskrivning. Nedskrivningen vil ikke kunne reverseres over resultatregnskapet før ved realisasjon. Mottatte utbytter resultatføres når de er vedtatt i avgivende selskap, noe som i hovedsak er sammenfallende med betalings-tidspunktet. Kjøp og salg av aksjer regnskapsføres på handledato, se note 24.

Kontanter og kontantekvivalenter holdes for å møte kortsiktige svingninger i likviditet, heller enn for investeringsformål. Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd og kortsiktige plasseringer (som tilfredsstiller krav til kontantekvivalenter). I størst mulig grad blir overskuddslikviditet benyttet til nedbetaling av gjeld, og eventuelle kortsiktige plasseringer oppstår i stor grad fra selskaper eller land hvor det ikke er mulig å låne ut penger til konsernet. Orklas konsernkontosystem er nettet ved at innstående og trekk i samme land er motregnet i presentasjonen. For Orkla er derfor konsernets nivå på «netto rentebærende gjeld» den klareste indikator på soliditet.

Egenkapital, gjeld og forpliktelser

Egne aksjer regnskapsføres mot egenkapitalen til kostpris for konsernet.

Pensjoner. Konsernet har i hovedsak innskuddsbaserte pensjonsplaner, men også noen ytelsesbaserte pensjonsplaner, vesentlig i Sverige, Norge, USA og UK.

I de innskuddsbaserte pensjonsplanene har foretaket ansvaret for å yte et avtalt tilskudd til den ansattes pensjonsbeholdning. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen. Når innskuddene er betalt gjenstår ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og det foreligger ingen forpliktelse å balanseføre. Pensjonskostnaden for innskuddsplaner vil være lik periodens innskudd til de ansattes pensjonssparing.

De ytelsesbaserte pensjonsplanene innebærer at foretaket har gitt de ansatte et løfte om et fremtidig pensjonsnivå, normalt angitt i prosent av sluttlønn ved pensjonstidspunktet. Foretaket har ansvaret for størrelsen på den fremtidige pensjonsytelsen og den økonomiske verdien av denne forpliktelsen må resultat og balanseføres.

Den påløpte forpliktelsen beregnes etter en lineær opptjeningsmodell og måles som nåverdien av de estimerte fremtidige pensjonsutbetalinger som er opptjent på balansedagen. Den balanseførte nettoforpliktelsen utgjør summen av påløpt pensjonsforpliktelse minus virkelig verdi av eventuelle tilknyttede pensjonsmidler, justert for eventuelle aktuarielle gevinster og tap samt planendringer.

Endringer i forpliktelsen for ytelsesplaner som skyldes endringer i pensjonsplaner, resultatføres i sin helhet for endringer som gir en eventuell umiddelbar fripliserett. Estimaterendringer resultatføres over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjenings-tid for den del av avvikene som overstiger 10 % av den høyeste verdien av brutto pensjonsforpliktelser eller av brutto pensjonsmidler. Innregning av gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsplan foretas på tidspunktet for avkortningen eller oppgjøret.

Avsetninger regnskapsføres for eventuelle tapsbringende kontrakter og vedtatte restruktureringer. Eventuelle fremtidige driftstap vil ikke være en del av avsetningene. For restruktureringsavsetninger må det foreligge en detaljert plan som identifiserer hvilke deler av virksomheten som skal restruktureres, og det må være skapt en berettiget forventning hos dem som berøres om at restruktureringen skal gjennomføres. I tillegg må det kunne gis et pålitelig estimat for forpliktelsesbe-løpet. Det forutsettes at restruktureringen vesentlig endrer omfanget av virksomheten eller måten den drives på. Avsetningen beregnes ut fra beste estimat på

de utgiftene som forventes å påløpe. Dersom effekten er vesentlig vil forventet fremtidig kontantstrøm bli neddiskontert med en før-skatt rente som reflekterer risikoen i avsetningen.

Betingede forpliktelser og betingede eiendeler. Betingede forpliktelser eller eiendeler er en mulig plikt eller en mulig eiendel hvis eksistens er usikker og vil bli bekreftet ved at det i fremtiden enten inntreffer eller ikke inntreffer en spesiell hendelse, for eksempel utfallet av en rettsak eller slutføring av et forsikringsopp-gjør. Betingede forpliktelser innregnes i regnskapet dersom det er mer enn 50 % sannsynlighet for at forpliktelsen er oppstått, ved lavere sannsynlighet opplyses det om forholdene i noter til regnskapet, dersom ikke sannsynligheten for utbetaling er svært liten. En eiendel vil kun balanseføres dersom det er overveiende sannsynlig (95 %) at konsernet vil motta eiendelen. Krav om noteopplysning gjelder for andre betingede eiendeler.

Skatter. Skattekostnaden knyttes til det regnskapsmessige resultatet og består av summen av periodeskatt og endring i utsatt skatt. Periodeskatt regnskapsføres til det beløpet som forventes å bli betalt ut fra skattepliktig inntekt i konsoliderte regnskaper. Andel resultat fra tilknyttede selskaper er regnskapsført etter skatt, og andel av skatt i disse selskapene er derfor ikke vist som skattekostnad i konsern-regnskapet. Periodeskatt og endring utsatt skatt blir ført mot totalresultatet i den grad det relaterer seg til forhold som er ført mot totalresultatet.

Forpliktelse ved utsatt skatt i balansen er beregnet med nominell skattesats på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier på balansedagen. Det er beregnet forpliktelser ved utsatt skatt på merver-dier ved oppkjøp av selskaper. Det er ikke balanseført forpliktelse ved utsatt skatt knyttet til goodwill.

Avsetning for utsatt skatt på tilbakeholdte overskudd i tilknyttede selskaper og utenlandske datterselskaper er foretatt i den grad det forventes at det vil bli utbetalt utbytte i overskuelig fremtid.

Eiendeler ved utsatt skatt vurderes løpende og balanseføres kun i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig overskudd vil være stort nok til å nyttiggjøre seg eiendelen.

Forpliktelse ved utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt utlignes bare i den grad utligningsadgang følger av skattereglene.

Finansielle forhold

Valuta. Transaksjoner i utenlandsk valuta bokføres til dagskurs på transaksjonstids-punktet, mens pengeposter i valuta presenteres til kursen på balansedagen, og eventuelt gevinst/tap resultatføres som finansposter. Inntekter og kostnader i dat-terselskaper med annen funksjonell valuta enn morselskapet omregnes pr. måned til månedens gjennomsnittskurs og akkumuleres. Balanseposter i datterselskaper med annen funksjonell valuta omregnes til kursen på balansedagen. Omregnings-differanser føres mot totalresultatet. Omregningsdifferanse knyttet til inn- og utlån i annen funksjonell valuta utpekt som nettoinvestering føres mot totalresultatet. Ved avhendelse av utenlandske datterselskaper vil akkumulerte omregningsdifferanser ført mot totalresultatet bli reklassifisert mot gevinst/tap.

Derivater verdsettes til virkelig verdi på balansedagen og bokføres som fordring eller gjeld. Gevinst og tap som følge av realisasjon, eller endring i virkelig verdi, resultatføres der derivatet ikke inngår i en sikringsrelasjon som tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring. Innebygde derivater i kontrakter skilles ut og måles separat. Orkla har p.t. ingen innebygde derivater. Kjøp og salg av derivater regnskapsføres på handledato. Gevinst og tap på valutaterminer som sikrer valuta-kursrisiko i Aksjeporteføljen regnskapsføres mot «gevinster, tap og nedskrivning Aksjeporteføljen».

Lån/fordringer og rentederivater. Lån og fordringer bokføres til amortisert kost. Verdiendringer som følge av renteendringer i løpet av renteperioden resultatføres dermed ikke. Rentederivater utpekt som sikring av fremtidige rentekostnader (flytende til fastrenteavtaler) behandles som kontantstrømsikring. Rentederivater utpekt som sikring av fastrentelån (fast til flytende renteavtaler) behandles som sikring av virkelig verdi.

Sikring. Konsernets kriterier for å klassifisere et derivat eller annet finansielt instru-ment som et sikringsinstrument er som følger: (1) sikringen er forventet å være svært effektiv ved at den motvirker endringer i virkelig verdi eller kontantstrøm-

mer til et identifisert objekt – sikringseffektiviteten må forventes å være innenfor intervallet 80-125 %, (2) effektiviteten til sikringen kan måles pålitelig, (3) det er etablert tilfredsstillende dokumentasjon ved inngåelse av sikringen som blant annet viser at sikringen er effektiv, (4) for kontantstrømssikring, at den forestående transaksjonen må være sannsynlig, og (5) sikringen evalueres løpende og har vist seg å være effektiv.

Sikring av virkelig verdi. Endring av virkelig verdi på derivater utpekt som sikringsinstrumenter resultatføres løpende. Endring i virkelig verdi på sikringsobjektet resultatføres tilsvarende. Sikringsbokføring opphører dersom: (a) sikringsinstrumentet er forfalt, terminert, utøvd eller solgt, (b) sikringen ikke tilfredsstiller ovennevnte krav til sikring, eller (c) konsernet av andre grunner velger å avslutte sikringsbokføring. Skulle en sikringsvurdering opphøre vil verdiendringene som er gjort i balanseført verdi på sikringsobjektet amortiseres over gjenværende levetid ved bruk av effektiv rentemetode, tilsvarende sikringsinstrumentet.

Kontantstrømsikringer. Den effektive delen av endringer i virkelig verdi på et sikringsinstrument regnskapsføres mot totalresultatet, og reklassifiseres til resultatet ved gjennomføring av transaksjonen som derivatet sikrer, og presenteres på samme linje som den sikrede transaksjonen. Den ineffektive delen av sikringsinstrumentet resultatføres løpende. Når et sikringsinstrument utløper eller selges, avsluttes eller utøves, eller foretaket opphever sikringsforholdet, til tross for at den sikrede transaksjonen fremdeles forventes å inntreffe, forblir akkumulerte gevinster eller tap på dette tidspunktet i totalresultatet og innregnes i resultatregnskapet når transaksjonen inntreffer. Dersom den sikrede transaksjonen ikke lenger er forventet å inntreffe, resultatføres akkumulerte urealiserte gevinster eller tap på sikringsinstrumentet umiddelbart.

Sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet innregnes mot omregningsdifferanser i totalresultatet. Valutagevinster eller tap på sikringsinstrumentet som gjelder den effektive delen av sikringen, innregnes i totalresultatet, mens valutagevinster eller tap i den ineffektive delen innregnes i resultatregnskapet. Ved avgang av den utenlandske enheten innregnes den akkumulerte verdien av alle slike valutagevinster eller -tap, tidligere innregnet i totalresultatet, i resultatregnskapet.

Verdiendring på finansielle avtaler om fremtidig kjøp og salg av elektrisk kraft som sikrer fremtidig produksjon og forbruk, regnskapsføres mot totalresultatet. Urealisert gevinst eller tap på finansielle krafthandelsavtaler som ikke representerer sikring, resultatføres.

Måling av finansielle instrumenter: Konsernet bruker følgende målehierarki for å måle og presentere virkelig verdi av finansielle instrumenter, se note 23:

- Nivå 1: Observerbare, ujusterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og gjeld
- Nivå 2: Andre teknikker hvor all input som har signifikant effekt på virkelig verdi er observerbar, direkte eller indirekte
- Nivå 3: Andre teknikker som bruker input som har signifikant effekt på virkelig verdi som ikke er basert på observerbare markedsdata

Aksjeporteføljens noterte aksjer er vurdert å være i nivå 1 fordi aksjene er børsnoterte og fritt omsettelige, samt målt til siste børskurs. Aksjeporteføljens unoterte aksjer måles ved hjelp av «International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines», og det brukes flere verdsettelsesmetoder for måling av virkelig verdi av unoterte investeringer, se note 24. Disse er ikke umiddelbart observerbare og det er begrenset omsetning i enkelte av papirene. De unoterte aksjene er derfor vurdert å ligge i nivå 3.

Derivater er vurdert å ligge i nivå 2. Valutaelementet i valutaterminer er målt til observerbare markedskurser ved hjelp av Norges Bank-kurser. Ulik forfallsdato gjør at det tilkommer et renteelement som gir en beregnet virkelig verdi på valuta-terminene. Kraftderivater er målt til kvotert sluttkurs på Nord Pool og tideelementet er hensyntatt i beregnet virkelig verdi også for disse terminene (nivå 2).

Segmenter

Orkla har forretningsområder som driftssegmenter. Driftssegmentene sammenfaller med den måten ledelsen («key decision maker») i konsernet får innrapportert tall fra forretningsområdene, dog begrenset til et hensiktsmessig antall. Salgsinntektene er fordelt på geografiske markeder med utgangspunkt i kundens plassering. Regnskapsprinsippene for segmentrapportering er de samme som for konsernregnskapet for øvrig.

Prising av transaksjoner mellom ulike segmenter er gjort på armlengdes avstand. Orkla ASA yter tjenester til konsernselskapene. Tjenestene blir utfakturert.

I tillegg er tall for geografisk fordeling av anvendt kapital, investeringer i varige driftsmidler og antall årsverk presentert, se note 10.

Orkla Brands

Orkla Brands er en ledende leverandør av merkevarer og konseptløsninger, primært til dagligvarehandel og storhusholdning i Norden. Forretningsområdet består av fire enheter: Orkla Foods Nordic, Orkla Brands Nordic, Orkla Brands International og Orkla Food Ingredients.

Orkla Foods Nordic omfatter primært mat- og drikkevarevirksomheter i Norden og Baltikum. Selskapene som inngår i Orkla Foods Nordic er Stabburet i Norge, Procordia og Abba Seafood i Sverige, Beauvais i Danmark, Panda og Felix Abba i Finland, samt Pölsamaa Felix, Spilva og Suslavicius-Felix i Baltikum. Orkla Foods Nordic har med sine velkjente merker i hovedsak nummer én og to-posisjoner i sine hjemmemarkeder.

Orkla Brands Nordic har primært de nordiske landene som hjemmemarked, med sterke nummer én markedsposisjoner i Norge innenfor samtlige områder. Selskapene er Lilleborg (vaskemidler og hygieneprodukter til personlig pleie), Lilleborg Profesjonell (totalleverandør av hygiene og rengjøringsløsninger til det profesjonelle markedet), Axellus (kosttilskudd og helseprodukter), Chips Group (snacks), Göteborgs/Sætre (kjeks), Nidar (sjokolade og godterier) og Pierre Robert Group (tekstiler).

Orkla Brands International omfatter Orkla Brands' merkevarereselskaper utenfor Norden og Baltikum.

Orkla Food Ingredients er i dag den ledende aktøren innen bakeriingredienser i Norden. Forretningsområdets største produktgrupper er margarinprodukter (Dragsbæk), marsipan (Odense), bakehjelpemidler og -mikser (Credin og Sonneveld), samt gjær (Jästbolaget). De største salgs- og distribusjonsselskapene er KåKå i Sverige, Idun Industri i Norge og Credin Bageripartner i Danmark.

Sapa

Sapa utvikler, produserer og markedsfører foredlede profiler, profilbaserte byggesystemer og varmevekslerløsninger i aluminium. Hovedområdene er Sapa Profiles og Sapa Heat Transfer/Sapa Building System.

Sapa Profiles er verdens ledende produsent av bearbejdede aluminiumprofiler, og er organisert i tre geografiske segmenter: Nord-Amerika, Europa og Asia. Sapa Profiles har virksomhet i 26 land, og har et godt grunnlag for å etablere nært samarbeid med både lokale og internasjonale kunder.

Sapa Heat Transfer er verdens ledende leverandør av løsninger for varmevekslere til bilindustrien. Produksjonen foregår i Sverige og Kina. Sapa Building System er en av Europas største leverandører av byggesystemer basert på aluminiumprofiler.

Øvrig virksomhet

I tråd med konsernets strategiske retning om å konsentrere virksomhetsporteføljen, vil man søke å redusere eksponering mot annen virksomhet og derigjennom frigjøre kapital. Avhengig av situasjonen, vil det imidlertid være ulike strategier knyttet til de enkelte virksomhetene.

Orkla Financial Investments består av virksomhetene Orkla Eiendom og Aksjeporteføljen.

Aksjeporteføljen er besluttet avvirket, og et planmessig nedsalg er iverksatt.

Orkla Eiendom driver eiendomsutvikling, primært med basis i konsernets egne eiendommer. Denne virksomheten vil videreføres, men størrelsen på porteføljen vil reduseres.

Borregaard Chemicals er et avansert bioraffineri. Med tømmer som råstoff fremstilles et bredt spekter av avanserte biokjemikalier, biomaterialer og bioetanol som bærekraftige alternativer til oljebaserte produkter. Borregaard er en internasjonal virksomhet med produksjonsenheter og salgskontorer i de viktigste industrimarkedene.

Hydro Power består av Borregaards energivirksomhet og Orklas eierandel på 85 % i AS Saudefaldene, med en samlet produksjon på 2,5 TWh. Virksomheten produserer og leverer kraft i det nordiske kraftmarkedet.

Jotun er en av verdens ledende produsenter av maling og pulverlaker, med 74 selskaper og 40 produksjonsanlegg fordelt på alle kontinenter. Jotunkonsernet består av fire divisjoner; Jotun Dekorativ, Jotun Paints, Jotun Coatings og Jotun Powder Coatings.

REC er en av verdens ledende aktører innen solenergiindustrien, og har virksomhet i alle ledd i verdikjeden, fra produksjon av råmateriale til ferdige solceller og solcellepaneler. For mer informasjon om REC henvises det til selskapets nettsider www.recgroup.com.

Andre forhold

Kontantstrøm. Kontantstrømanalysen er satt opp i henhold til den indirekte metoden og viser kontantstrøm fra henholdsvis operasjonelle-, investerings- og finansieringsaktiviteter og forklarer periodens endring i «Kontanter og kontant-ekvivalenter».

Orkla presenterer i tillegg en kontantstrøm i Orklaformat. Denne ender opp i endring netto rentebærende gjeld og er presentert i note 40. Segmentinformasjonen og opplysninger gitt i Årsberetningen refererer i stor grad til denne, da det er slik konsernets kontantstrømmer rapporteres og styres. Kontantstrøm fra driften er en viktig styringsparameter i Orkla, se note 9.

Leasing. Klassifisering av leieavtaler er basert på i hvilken utstrekning risiko og avkastning forbundet med eierskap av en leid eiendel ligger hos utleier eller leietaker. En leieavtale klassifiseres som finansiell dersom den i det vesentlige overfører all risiko og avkastning forbundet med eierskap. Finansielle leieavtaler blir balanseført og avskrevet over avtalens løpetid. Andre leieavtaler er operasjonelle. På disse føres leieutgiften som løpende driftskostnad.

Aksjebasert avlønning. Konsernet har aksjesparingsprogrammer og aksjeopsjoner. Salg av aksjer til ansatte til under markedsverdi regnskapsføres ved at differansen mellom markedsverdi på aksjene og kjøpspris blir lønnskostnad. Opsjoner til ledende ansatte verdsettes basert på opsjonens virkelige verdi på det tidspunktet opsjonsplanen vedtas (tildelingstidspunktet). Ved verdsettelse benyttes Black-Scholes modellen. Kostnaden ved opsjonen periodiseres over den periode de ansatte opptjener rett til å motta opsjonene. Opsjonskostnadene kostnadsføres som lønn med motpost i egenkapitalen. Arbeidsgiveravgift på aksjeopsjonsordninger relatert til differansen mellom utstedelseskurs og markedspris på aksjen ved årets slutt, er avsatt i forhold til hva som er opptjent. Opsjonskostnadene er fordelt ut på driftssegmentene basert på opsjonenes virkelige verdi på utstedelsestidspunktet inklusive arbeidsgiveravgift og periodiseres over opptjeningsperioden.

Offentlige tilskudd regnskapsføres når det er rimelig sikkert at de vil bli mottatt. Tilskuddene presenteres enten som inntekt eller som kostnadsreduksjon og da for å sammenstilles med kostnadene de er ment å kompensere for. Offentlige tilskudd som relaterer seg til eiendeler, er ført som reduksjon av anskaffelseskostnaden til eiendelen. Tilskuddet reduserer eiendelens avskrivninger. Størrelsen på offentlige tilskudd fremgår av note 41.

Ikke videreført virksomhet/holdt for salg. Dersom en vesentlig del av konsernets virksomhet er avhendt eller besluttet avhendt (segment), presenteres denne virksomheten som «Ikke videreført virksomhet» på egen linje i resultatregnskapet og balansen. Dette medfører at alle andre presenterte tall er eksklusive den ikke videreførte virksomheten. Sammenligningstallene i resultatet blir omarbeidet og presentert med den ikke videreførte virksomheten på en linje. Sammenligningstall for balansen og kontantstrømoppstillingen blir ikke tilsvarende omarbeidet. Dersom virksomheter eller eiendeler som utgjør mindre enn et segment blir avtalt solgt, skilles eiendeler og gjeld ut på egne linjer i balansen som «holdt for salg». Resultatregnskap og kontantstrøm omarbeides ikke.

NOTE 5 BRUK AV ESTIMATER VED UTARBEIDELSE AV KONSERNREGNSKAPET

Ledelsen har benyttet estimater og forutsetninger ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Dette gjelder for eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og tilleggsopplysninger knyttet til betingede forpliktelser.

Områder hvor estimater har stor betydning vil være:

Beløp i mill. NOK			
Regnskapspost	Note	Estimat/forutsetninger	Bokført verdi
Goodwill	18, 19	Nåverdi fremtidig kontantstrøm/NSV ¹	9.621
Immaterielle eiendeler	19	Nåverdi fremtidig kontantstrøm/NSV ¹	2.839
Varige driftsmidler	20	Gjenvinnbart beløp og estimering av korrekt gjenværende levetid	18.058
Unoterte aksjer	24	Nåverdi fremtidig kontantstrøm/NSV ¹	1.261
Pensjonsforpliktelser	12	Økonomiske og demografiske forutsetninger	1.406
Eiendeler ved utsatt skatt	16	Bedømmelse av evnen til å utnytte skatteposisjoner i fremtiden	341
Avsetninger	22	Korrekt faktumgrunnlag og tilstrekkelig estimert	495

¹ NSV: Netto salgsverdi

Virkelig verddivurderinger påvirkes av estimat på avkastningskrav. Avkastningskrav fastsettes gjennom kapitalverdimodellen og påvirkes av estimat på risikofri rente og risikopåslag.

Områdene med størst risiko for vesentlige endringer er balanseført goodwill og varemerker med ubestemt levetid. Dette gjelder både fordi beløpene er betydelige og at eiendelens verdi er basert på innregningsprinsipper fra kjøpsverdiallokeringer (se note 18). Disse blir ikke amortisert løpende, men verdien blir testet minst én gang pr. år. Verdifallstestene bygger på estimater av verdier på kontantgenererende enheter som goodwill og varemerker er henført til. Estimaten bygger på forutsetninger om forventet fremtidig kontantstrøm som neddiskonteres med en valgt diskonteringsrente. Sistnevnte tar utgangspunkt i konsernets veide kapitalkostnad (WACC) og tilpasses den aktuelle beregning som foretas med hensyn til landrisiko, inflasjonsforhold og operasjonell risiko, se note 18.

Allokering av goodwill til kontantstrømgenererende enhet foretas på tidspunkt for oppkjøp. Normalt henføres all goodwill til en kontantstrømgenererende enhet, men ved kjøp av konsern med flere forretningsområder foretas en skjønnsmessig allokering basert på vurderinger foretatt på oppkjøpstidspunktet. Allokeringen vil således kunne få betydning for senere nedskrivningsvurderinger.

Varige driftsmidler er i en litt annen kategori enn goodwill og immaterielle eiendeler. Disse bygger i stor grad på en direkte betalt kostpris, men også her er verdiene i stor grad avhengig av estimater om utnyttbar levetid. Endringer i forutsetningene kan for flere av konsernets varige driftsmidler medføre at verdiene vil endres betydelig.

For verdsettingen av unoterte aksjer er i størst mulig grad benyttet eksterne vurderinger for verdsettelse av disse postene (se beskrivelse av verdsetting i note 24). Børsnoterte aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg er verdsatt til børskurs pr. 31. desember.

Andre estimater og forutsetninger er omtalt i de ulike notene og det som ikke naturlig inngår i andre noter fremkommer i note 41 «Andre forhold».

Fremtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres. Nye uttalelser og tolkninger av standarder kan medføre at valg av prinsipper og presentasjon vil bli endret. Slike endringer vil bli regnskapsført når nye estimater blir utarbeidet og nye krav til presentasjon eventuelt foreligger. Disse forholdene er omtalt i både prinsipbeskrivelse og noter.

Utøvelse av skjønn

I tillegg vil valg av regnskapsprinsipper og skjønn ved utøvelsen av disse, kunne påvirke regnskapet. Dette gjelder vurderingen av at hoveddelen av Aksjeporteføljen er presentert som tilgjengelig for salg og ikke til virkelig verdi over resultatet, avgrensninger mellom operasjonell og finansiell leasing samt vurderingen av poster som presenteres som «Andre inntekter og kostnader» på egen linje. Det er også valgt å presentere resultat fra tilknyttede selskaper etter driftsresultatet. Det er viktig å merke seg at et annet sett av forutsetninger for presentasjon av regnskapet kunne gitt betydelige endringer i presenterte linjer.

NOTE 6 OPPKJØP AV SELSKAPER

Oppkjøpte selskaper påvirker sammenligningen med året før, og endringen i de ulike notene må ses i lys av dette. Oppkjøpte selskaper er presentert i regnskapet fra det tidspunktet konsernet har kontroll og det er for de fleste kjøpene angitt tall for resultat før og etter kjøpstidspunktet. Kontrolltidspunktet er normalt når avtalen trer i kraft og alle offentlige godkjenninger foreligger. Kontrolltidspunktet vil normalt være etter avtaletidspunktet.

Beløp i mill. NOK	Kjøpstids- punkt	Andel kjøpt (%)	Anskaffel- seskost gjeldfri basis	Mer-/ mindre verdi ¹	Vare- merker	Andre im- materielle eiendeler	Drifts- midler	Annet	Utsatt skatt	Goodwill	Dr. innt. etter over- tagelse	Dr. res. etter over- tagelse	Dr. innt. før over- tagelse	Dr. res. før over- tagelse
2011														
Alufit, Sapa	mai	100	161	43	-	-	-	1	-	42	39	(15)	21	1
Jiangyin (Haihong), Sapa	desember	100	402	-	-	-	14	(14)	-	-	-	-	261	(1)
Haticon (oppkjøp minoritet), Sapa	desember	49	33	(7)	-	-	-	(7)	-	-	-	-	-	-
Rasoi Magic Foods, Orkla Brands	april	100	48	47	16	-	-	-	(2)	33	11	1	3	-
Dagens, Orkla Brands	juni	100	35	24	1	-	10	(7)	6	14	15	(10)	29	(7)
Henskjold Agenturforretning og Iglo Logistikkenter, Orkla Brands	januar/ oktober	75/ 100	18	18	-	3	9	-	(1)	7	66	1	16	(5)
Finansgruppen Eiendom, Orkla Financial Investments	februar/ juli	67	806	353	-	-	225	135	(7)	-	40	10	32	12
Sum kjøp gjeldfri basis			1.503	478	17	3	258	108	(4)	96	-	-	-	-
Kjøp tilknyttede selskaper			20											
Restbetaling Haticon i 2012			(25)											
Segmentfordelt oppkjøp, gjeldfri basis, se note 40			1.498											
Rentebærende gjeld oppkjøp ²			(519)											
Kontantstrømeffekt oppkjøp³			979											
2010														
Peterhof, Orkla Brands	mai	100	263	80	4	-	(8)	(4)	-	88	68	(20)	-	-
Kalev, Orkla Brands	mai	100	257	(36)	(43)	-	-	-	7	-	121	3	75	(1)
Sonneveld, Orkla Brands	juli	100	217	96	-	-	21	(30)	2	103	209	22	192	10
Øvrige oppkjøp Orkla Brands			252	116	-	8	-	-	(1)	109	91	5	225	0
Thule, Sapa	oktober	100	113	36	-	44	-	1	(9)	-	45	4	227	10
Vijalco, Sapa	desember	65	53	7	-	-	7	1	(1)	-	-	-	73	8
Arch Extrusions (innmatskjøp), Sapa	desember	100	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	66	(14)
Sum kjøp gjeldfri basis			1.168	299	(39)	52	20	(32)	(2)	300	-	-	-	-
Kjøp tilknyttede selskaper			1.710											
Segmentfordelt oppkjøp, gjeldfri basis, se note 40			2.878											
Rentebærende gjeld oppkjøp ²			(210)											
Kontantstrømeffekt oppkjøp³			2.668											
2009														
Byttetransaksjon Sapa Profiles/Elkem Aluminium	mars	45,45	3.345	1.349	-	-	-	-	-	1.349	-	-	-	-
Indalex, Sapa	juli	100	707	0	-	-	-	-	-	-	2.250	36	-	-
Økning eierandel UPL, Eiendom (felles kontrollert)	oktober	8	302	25	-	-	9	2	-	14	-	-	-	-
Pekar, Orkla Brands	juli	100	122	17	-	-	-	-	-	17	63	0	-	-
Haticon, Sapa	januar	51	52	27	-	-	-	-	-	27	176	13	-	-
Widerøveien 5 mv., Eiendom (felles kontrollert)	september	33	45	0	-	-	-	-	-	-	1	0	-	-
Mindre oppkjøp, Orkla Brands			49	12	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-
Sum kjøp gjeldfri basis			4.622	1.430	-	-	9	2	-	1.419	-	-	-	-
Byttetransaksjon ikke kontantstrømeffekt, jf. over			(3.345)											
Sum kjøp gjeldfri basis ekskl. byttetransaksjon			1.277											
Kjøp tilknyttede selskaper			2.005											
Segmentfordelt oppkjøp, gjeldfri basis, se note 40			3.282											
Rentebærende gjeld oppkjøp			(941)											
Kontantstrømeffekt oppkjøp³			2.341											

¹ Mer-/mindreverdi er differansen mellom kjøpesum for aksjene og konsernets andel av egenkapitalen i det oppkjøpte selskapet.

² Herav utgjør kontanter og kontantekvivalenter 143 mill. kroner i 2011 og 43 mill. kroner i 2010.

³ Tilsvarende vederlag for egenkapitalen.

Orkla Brands

Orkla Brands har i 2011 kjøpt virksomhetene Rasoi Magic Foods (India), Dagens (Norge), Henskjold Agenturforretning (Norge) og Iglo Logistikkcenter (Norge).

Rasoi Magic Foods, som er lokalisert i Pune i Vest-India, er en indisk produsent av krydder og kryddermikser. Avtalen innebærer at Orkla Brands har kjøpt 100 % av aksjene gjennom sitt indiske selskap MTR Foods. Selskapet har cirka 60 ansatte. Kjøpet er et ledd i Orkla Brands International sin videre satsing i India, som man vurderer som et interessant og voksende marked. Rasoi Magic Foods kompletterer produktene til det indiske merkevarerelskap MTR Foods.

Stabburet AS har kjøpt 100 % av aksjene i Dagens AS, som har en fabrikk for småskala pizzaproduksjon. Dagens er i dag leverandør til Stabburet gjennom produksjon av pizzamerket Chicago, som selges som hurtigmat i storkiosker og på bensinstasjoner. Avtalen innebærer at Stabburet vil ha enda bedre muligheter til å utvikle gode pizzavarianter for andre deler av markedet enn der hvor Stabburet er representert i dag. Dagens har 22 ansatte.

Orkla Food Ingredients kjøpte 1. januar en majoritetsandel av Henskjold Agenturforretning og i 4. kvartal ble selskapet Iglo Logistikkcenter kjøpt. Henskjold har 11 ansatte. I forbindelse med oppkjøpet er det inntektsført 4 mill. kroner som en oppjustering av tidligere eierandel, se note 14. Iglo er et fryselerger på Gardermoen med 10 ansatte. Idun har ekspandert innenfor frysede bakervarer de siste årene. Gjennom overtagelsen av Iglo Logistikkcenter sikres gode rammebetingelser for videre vekst av Iduns My Bakery-konsept. Disse to oppkjøpene presenteres sammen i tabellen på neste side da oppkjøpene enkeltvis ikke er av vesentlig størrelse.

Merverdiene er i hovedsak knyttet til goodwill og varige driftsmidler. Goodwill fra oppkjøpene i Orkla Brands har sin bakgrunn i forhold som synergieffekt, kompetanse og dermed muligheten til å kunne utvikle nye produkter i fremtiden. Goodwillen er ikke skattemessig fradragsberettiget. Det er kostnadsført 36 mill. kroner i oppkjøpskostnader innenfor Orkla Brands i 2011.

Sapa

Sapa Profiles har i 2011 i hovedsak investert i virksomheter beliggende i India og Kina.

Sapa Profiles India Pvt Ltd har i 2011 overtatt anleggsmidlene knyttet til Alufits aluminium ekstruderingsoperasjoner i Kuppam, nær Bangalore i Sør-India. Fabrikken, som ble bygget i 2009, er en integrert en-presse ekstruderingsfabrikk med både pulverlakkering og anodiseringsfasiliteter. Fabrikken har pr. i dag en årlig kapasitet på 9.000 tonn. Oppkjøpet er gjort for å øke Sapas tilstedeværelse i India og Asia. Etter gjennomføringen av transaksjonen vil Sapa være det første globale aluminiumselskapet med lokale ekstruderingsfasiliteter i India.

Sapa signerte i slutten av september en avtale med Jiangyin Haihong Non-Ferrous Materials Co., Ltd. («Haihong»), om å kjøpe opp driftsmidler og virksomheten i aluminiumprofilfabrikken i Jiangyin, 150 km nordøst for Shanghai. Fabrikken omfatter 15 presser med en samlet kapasitet på 60.000 tonn, og er en av de største ekstruderingsfabrikkene i Yangtze River Delta regionen. Fabrikken er også utstyrt med fasiliteter for støping, anodisering, horisontal pulverlakkering, varmesperring og fabrikasjon. Selskapet hadde 550 ansatte, og produserte i overkant av 20.000 tonn i 2010. Kjøpet er gjennomført i slutten av desember 2011.

Begge kjøpene er direkte kjøp av eiendeler og forpliktelser. Den største merverdien er knyttet til goodwill i Alufit og relaterer seg til rask etablering i markedet slik at man kan ta ut profit fra et tidlig tidspunkt. Goodwillen er ikke skattemessig fradragsberettiget.

Det er kostnadsført 55 mill. kroner i oppkjøpskostnader innenfor Sapa i 2011.

Orkla Financial Investments

I tilknytning til enkelte deleide selskaper under Orkla Financial Investments har det foreligget opsjonsrettigheter mellom eierne som kunne medføre at Orkla ville bli forpliktet til å kjøpe hele eller deler av medeiers andeler i selskapene. Orkla Eiendom mottok i 2010 varsel om utøvelse av put-oppsjon fra Coop Eiendom AS vedrørende 33,33 % av aksjene i Finansgruppen Eiendom AS. Pr. 31. desember 2010 var Orkla Eiendoms eierandel i Finansgruppen Eiendom AS 33,33 %. Opsjonen ble utøvd i 1. kvartal 2011. Selskapet var da fortsatt et felles kontrollert selskap i Orklakonsernet, og gikk fra å være bruttokonsolidert inn 33,33 % til 66,67 %. I begynnelsen av 3. kvartal 2011 ervervet Orkla Financial Investments de resterende 33,33 % av Finansgruppen Eiendom AS. Selskapet har dermed blitt behandlet som datterselskap fra og med 3. kvartal.

Merverdiene i oppkjøpet relaterer seg i hovedsak til varige driftsmidler og tilknyttede selskaper. I forbindelse med oppkjøpet er det kostnadsført 10 mill. kroner som en nedjustering av tidligere eierandel, se note 14.

Øvrige forhold knyttet til merverdianalysene

Det er ingen avsetning for tap knyttet til fordringer i de oppkjøpte selskapene, og fordringene er dermed oppført til pålydende. Det er ingen vesentlige betingede vederlag eller betingede forpliktelser knyttet til oppkjøpene.

Virkelig verdi av minoritetsinteressene ble estimert på grunnlag av markedsverdi.

Det er totalt kostnadsført 124 mill. kroner i M&A kostnader i 2011, se note 14.

Sum balanser fra oppkjøpte selskaper

Beløp i mill. NOK	Total 2011		Sapa 2011		Brands 2011		Finansgruppen Eiendom 2011		Total 2010	
	Virkelig verdi	Regnskapsført verdi i oppkjøpt selskap	Virkelig verdi	Regnskapsført verdi i oppkjøpt selskap	Virkelig verdi	Regnskapsført verdi i oppkjøpt selskap	Virkelig verdi	Regnskapsført verdi i oppkjøpt selskap	Virkelig verdi	Regnskapsført verdi i oppkjøpt selskap
Varige driftsmidler	1.061	803	522	508	27	8	512	287	596	576
Immaterielle eiendeler	20	-	-	-	20	-	-	-	160	147
Eiendeler ved utsatt skatt	15	9	-	-	11	5	4	4	7	-
Andre langsiktige eiendeler	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Varelager	71	69	23	22	12	11	36	36	151	149
Fordringer	69	69	16	16	11	11	42	42	260	260
Aksjer i andre selskaper	292	157	-	-	-	-	292	157	1	1
Eiendeler	1.528	1.107	561	546	81	35	886	526	1.176	1.134
Avsetninger	15	5	-	-	7	4	8	1	51	8
Langsiktig gjeld, ikke rentebærende	16	16	-	-	-	-	16	16	6	6
Kortsiktig gjeld, ikke rentebærende	120	98	40	26	27	19	53	53	246	246
Minoriteter	(30)	(37)	(33)	(40)	-	-	3	3	5	-
Netto eiendeler	1.407	1.025	554	560	47	12	806	453	868	874
Goodwill	96		42		54		-		300	
Anskaffelseskost gjeldfri basis	1.503		596		101		806		1.168	

NOTE 7 FELLES KONTROLLERT VIRKSOMHET

Felles kontrollert virksomhet (Joint Ventures) representerer investeringer i selskaper hvor konsernet sammen med andre har bestemmende innflytelse. Samarbeidet er basert på en avtale som regulerer sentrale samarbeidsforhold. Konsernet regnskapsfører sin andel av det felles kontrollerte selskapet ved at inntekter, kostnader, eiendeler, gjeld og kontantstrøm tas inn pro rata i konsernregnskapet. Konsernets tilgang til for eksempel likviditet i denne typen selskaper er naturlig mer begrenset enn i datterselskaper. Felles kontrollerte selskaper kan for eksempel ikke delta i konsernkontosystemer mot banker og har normalt selvstendig finansiering på egen balanse. De vil heller ikke inngå i samme skattekonsern.

Beløp i mill. NOK	Sum Felles kontrollert virksomhet	
	2011	2010
Driftsinntekter	235	516
Driftskostnader	(209)	(444)
Driftsresultat	26	72
Årsresultat	4	73
Langsiktige eiendeler	465	1.504
Kortsiktige eiendeler	84	259
Langsiktige forpliktelser	357	1.064
Kortsiktige forpliktelser	45	94
Kontanter og kontantekvivalenter ¹	22	112

¹ Endring i kontanter og kontantekvivalenter vil ikke stemme med endring i kontanter og kontantekvivalenter i oppstillingen under kontantstrøm IFRS på side 35. Dette er fordi innholdet i felles kontrollert virksomhet har endret seg fra 2010.

Konsernet har i hovedsak to mindre felles kontrollerte virksomheter pr. 31.12.2011. Disse er Moss Lufthavn Rygge (40 %) og LignoTech South Africa (50 %). Innen Orkla Eiendom er i 2011 Utstillingsplassen Eiendom solgt i 2. kvartal 2011, mens Finansgruppen Eiendom ble 100 % eiet fra 3. kvartal 2011. Disse to selskapene er ikke presentert i tabellen for 2011. Innntekter og driftsresultat i Utstillingsplassen Eiendom før salget utgjorde henholdsvis 18 og 8 mill. kroner. Tilsvarende tall for Finansgruppen Eiendom før overgang til datterselskap var 17 og 3 mill. kroner.

Sapa har påbegynt investering i det felleseide selskapet med Chalco (eierandel 50 %) i 2011.

Det finnes ingen vesentlige krav til kapitalinnskudd i felles kontrollert virksomhet hvor Orkla er deltaker.

NOTE 8 INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAPER ETTER EGENKAPITALMETODEN

Investeringer i tilknyttede selskaper etter egenkapitalmetoden representerer investeringer i selskaper hvor Orklakonsernet gjennom sin eierposisjon har betydelig innflytelse. Vanligvis dreier dette seg om selskaper som er eiet 20-50 %. Denne typen investeringer regnskapsføres ved at konsernet presenterer sin andel av det tilknyttede selskapets resultat på egen linje i resultatregnskapet og akkumulerer bokførte resultater til andelen på én linje i balansen. Eventuelle merverdier som skal amortiseres, fratrekkes resultatet etter samme prinsipper som for selskaper som konsolideres. Goodwill amortiseres ikke. Mottatt utbytte fra tilknyttede selskaper føres mot andelen i balansen og oppfattes som tilbakebetaling av kapital. Balanseverdien av de tilknyttede selskapene representerer opprinnelig kostpris tillagt akkumulerte resultater frem til dags dato, fratrasket eventuell amortisering av merverdier og akkumulert mottatt utbytte. I tillegg er andelen av eventuelle omregningsdifferanser og lignende i det tilknyttede selskapet hensyntatt. En eventuell nedskrivning av andelens verdi presenteres på samme linje. Investeringen i REC presenteres inntil videre til børsverdi, se egen forklaring nedenfor.

Tilknyttede selskaper som ikke selv rapporterer etter IFRS, blir omregnet før innregning i konsernet. Tilknyttede selskaper som inngår i Aksjeporteføljen er presentert i note 24.

Beløp i mill. NOK	Renewable Energy Corporation (REC)	Jotun	Fornebu Utvikling	Øvrige	Sum
Kostpris pr. 31.12.2011	13.469	175	870	-	-
Balanseført verdi 1.1.2009	14.790	1.552	477	293	17.112
Tilgang/avgang 2009	1.741	-	242	46	2.029
Tilgang/avgang 2010	1.562	-	-	128	1.690
Tilgang/avgang 2011	-	1	-	251	252
Andel resultat 2009	(931)	250	(103)	-	(784)
Nedskrivninger 2009	(3.135)	-	-	-	(3.135)
Andel resultat 2010	393	325	(43)	(30)	645
Gevinst ved salg 2010	-	-	-	27	27
Nedskrivninger 2010	(6.841)	-	-	-	(6.841)
Andel resultat 2011	(3.981)	265	0	20	(3.696)
Nedskrivninger 2011	(1.783)	-	-	(26)	(1.809)
Utbytte 2009	-	(87)	-	(2)	(89)
Utbytte 2010	-	(97)	-	(28)	(125)
Utbytte 2011	-	(109)	-	(9)	(118)
Poster belastet egenkapitalen 2009	(644)	187	-	-	(457)
Poster belastet egenkapitalen 2010	114	(169)	-	-	(55)
Poster belastet egenkapitalen 2011	30	64	8	2	104
Balanseført verdi 31.12.2009	11.821	1.902	616	337	14.676
Balanseført verdi 31.12.2010	7.049	1.961	573	407	9.990
Balanseført verdi 31.12.2011	1.315	2.182	581	645	4.723
Eierandel pr. 31.12.2011	39,7 %	42,5 % ¹	32,4 %		

¹ Stemmerettsandel i Jotun utgjør 38,3 %.

Nedenfor vises 100 %-tall for Orklas største tilknyttede selskaper ført etter egenkapitalmetoden. Øvrige tilknyttede selskaper rapportert etter egenkapitalmetoden og tilknyttede selskaper i Aksjeporteføljen er i stor grad basert på estimater, og det er vanskelig å presentere robuste regnskapstall fra disse selskapene. Orkla har ikke noen betingede forpliktelser hverken alene eller sammen med andre investorer i tilknyttede selskaper.

Hovedtall (100 %):

Beløp i mill. NOK	Jotun		REC	
	2011	2010	2011	2010
Driftsinntekter	10.659	9.767	13.366	13.776
Driftsresultat	956	1.240	(9.508)	1.018
Resultat etter skatt og minoriteter	603	808	(10.030)	989 ¹
Sum eiendeler	9.140	7.736	24.470	36.865
Sum gjeld	4.112	3.070	12.278	14.714

¹ Inkluderer resultat fra ikke videreført virksomhet på 101 mill. kroner.

Orkla har gjennom nær 40 år vært en aktiv minoritets-eier i Jotun. Kostpris for Jotun er 175 mill. kroner, mens bokført verdi etter egenkapitalmetoden er 2.182 mill. kroner. Orkla har en eierandel i Jotun på 42,5 % som er utgangspunkt for føring etter egenkapitalmetoden, mens stemmerettsandel er 38,3 %. Orkla eier 42.000 A-aksjer og 103.446 B-aksjer i selskapet. En A-aksje gir 10 ganger så mange stemmer som en B-aksje.

Av Orklas investering i REC stammer 23,5 % fra oppkjøpet av Elkem i 2005, mens resterende investering opp til 39,7 % ble gjort av Orkla gjennom 2006 og i 2007. Investeringen er av finansiell karakter og føres i prinsippet som et tilknyttet selskap etter egenkapitalmetoden. Orkla hadde i utgangspunktet egne verddivurderinger av REC som ble sammenholdt med bokført verdi. På det tidspunktet i 2009 hvor avstanden mellom konsernets vurdering og markedets vurdering gjennom børskursen ble for stor, valgte konsernet å bruke børskursen som verdiindikator og således løpende skrive ned til børskurs. Prinsippet medfører også at nedskrivningen reverseres ved stigende børskurs, så lenge denne ligger under bokført verdi etter prinsippene for tilknyttet selskap. Kursen på REC-aksjen ble notert til 3,32 kroner pr. 31.12.2011 mot tilsvarende 17,79 kroner i 2010. Det er dermed i 2011 foretatt en ytterligere nedskrivning på 5,8 mrd. kroner som følge av svak børsutvikling. Verdi etter egenkapitalmetoden er 33 kroner pr. aksje. Rapportert resultat fra REC stemmer ikke direkte med endringer i børskursen multiplisert med antall aksjer. Bakgrunnen for dette er at underliggende omregningsdifferanser ført mot totalresultatet i REC vil bli resultatelement i Orklas regnskap etter den metoden konsernet nå benytter. Omregningsdifferanser føres normalt mot andelen, men i en situasjon hvor verdien på andelen er låst mot børskurs, vil poster ført direkte mot andelen måtte kompenseres gjennom resultatføring. Resultatet er påvirket med -30 mill. kroner som følge av denne effekten.

Orklas aksjer i Fornebu Utvikling ASA ble solgt 30. januar 2012 for 2,45 kroner pr. aksje, noe som tilsvarer 658 mill. kroner for hele aksjeposten.

NOTE 9 SEGMENTER

Orkla rapporterer forretningsområder som driftssegmenter. Forretningsområdene er definert i note 4. Segmentinformasjonen fordeler resultat, kontantstrøm og kapitalforhold samt driftsmargin og antall årsverk på de forskjellige forretningsområdene. På denne måten får regnskapsbrukere bedre grunnlag for å kunne forstå konsernets underliggende drift. Se i tillegg note 10 hvor anvendt kapital, investeringer og antall årsverk er fordelt pr. geografisk marked.

SEGMENTINFORMASJON 2011

Beløp i mill. NOK	Orkla Foods Nordic	Orkla Brands Nordic	Orkla Brands International	Orkla Food Ingredients	Eliminations Orkla Brands	Orkla Brands	Sapa Profiles	Sapa Heat Transfer & Building System	Eliminations Sapa	Sapa
SALGSINNTEKTER/RESULTAT										
Norge	3.942	4.604	-	685	-	9.231	148	85	-	233
Sverige	3.273	1.344	-	1.099	-	5.716	1.240	382	-	1.622
Danmark	508	670	-	1.464	-	2.642	219	97	-	316
Finland og Island	925	675	-	163	-	1.763	98	38	-	136
Norden	8.648	7.293	-	3.411	-	19.352	1.705	602	-	2.307
Øvrige Vest-Europa	167	208	243	898	-	1.516	9.847	2.996	-	12.843
Sentral- og Øst-Europa	485	291	1.341	906	-	3.023	1.345	887	-	2.232
Asia	7	46	446	30	-	529	420	1.850	-	2.270
Nord-Amerika	40	37	16	11	-	104	10.163	554	-	10.717
Sør- og Sentral-Amerika	-	1	-	3	-	4	24	282	-	306
Øvrige verden	1	3	6	2	-	12	8	36	-	44
Utenfor Norden	700	586	2.052	1.850	-	5.188	21.807	6.605	-	28.412
Sum salgsinntekter ¹	9.348	7.879	2.052	5.261	-	24.540	23.512	7.207	-	30.719
Andre driftsinntekter	13	18	21	8	-	60	99	22	-	121
Internsalg	135	31	40	123	(308)	21	868	51	(915)	4
Driftsinntekter	9.496	7.928	2.113	5.392	(308)	24.621	24.479	7.280	(915)	30.844
Varekostnader	(4.315)	(3.131)	(1.153)	(3.556)	227	(11.928)	(14.850)	(4.464)	713	(18.601)
Lønnskostnader	(1.937)	(1.480)	(393)	(724)	-	(4.534)	(3.828)	(1.065)	-	(4.893)
Andre driftskostnader	(1.827)	(1.671)	(483)	(762)	81	(4.662)	(4.679)	(1.267)	202	(5.744)
Av- og nedskrivninger	(335)	(182)	(76)	(120)	-	(713)	(588)	(206)	-	(794)
EBITA (adjusted) ²	1.082	1.464	8	230	-	2.784	534	278	-	812
Amortisering immaterielle eiendeler	-	(2)	(1)	(12)	-	(15)	(32)	-	-	(32)
Andre inntekter og kostnader	(184)	(1)	(5)	3	-	(187)	(632)	(143)	-	(775)
Driftsresultat	898	1.461	2	221	-	2.582	(130)	135	-	5
Resultat fra tilknyttede selskaper	-	-	-	-	-	-	(4)	2	-	(2)
Minoritetenes andel av resultatet	-	-	-	(23)	-	(23)	(11)	(2)	-	(13)
¹ Herav salg i EU	5.334	3.124	251	4.366	-	13.075	12.486	4.230	-	16.716
KONTANTSTRØM (se note 40)										
Kontantstrøm fra driften for investeringer	1.158	1.408	(6)	240	-	2.800	250	62	-	312
Netto fornyelsesinvesteringer	(331)	(161)	(65)	(89)	-	(646)	(505)	(154)	-	(659)
Kontantstrøm fra driften	827	1.247	(71)	151	-	2.154	(255)	(92)	-	(347)
Ekspansjonsinvesteringer	-	(110)	(73)	(33)	-	(216)	(294)	(294)	-	(588)
Kjøpte selskaper (enterprise value)	(35)	-	(48)	(20)	-	(103)	(701)	-	-	(701)
SEGMENTEIEDELER										
Kundefordringer	953	1.151	450	721	(57)	3.218	2.987	1.468	(281)	4.174
Andre kortsiktige fordringer	163	165	52	67	-	447	375	555	-	930
Varebeholdninger	1.380	921	282	555	-	3.138	2.475	1.217	-	3.692
Pensjonsmidler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilknyttede selskaper	-	-	-	5	-	5	129	23	-	152
Immaterielle eiendeler	2.075	4.492	778	788	-	8.133	2.975	1.282	-	4.257
Varige driftsmidler	1.770	1.273	684	749	-	4.476	5.682	2.067	-	7.749
Sum segmenteieendeler	6.341	8.002	2.246	2.885	(57)	19.417	14.623	6.612	(281)	20.954
SEGMENTGJELD										
Leverandørgjeld	(698)	(527)	(188)	(431)	57	(1.787)	(2.231)	(1.277)	281	(3.227)
Skattetrekk, offentlige avgifter	(164)	(184)	(71)	(80)	-	(499)	(102)	(41)	-	(143)
Annen kortsiktig gjeld	(700)	(773)	(81)	(176)	-	(1.730)	(820)	(378)	-	(1.198)
Pensjonsforpliktelser	(468)	(120)	(6)	(106)	-	(700)	(275)	(172)	-	(447)
Utsatt skatt henførte merverdier	(100)	(359)	(39)	(14)	-	(512)	(19)	3	-	(16)
Sum segmentgjeld	(2.130)	(1.963)	(385)	(807)	57	(5.228)	(3.447)	(1.865)	281	(5.031)
Anvendt kapital – balanseført ³	4.211	6.039	1.861	2.078	-	14.189	11.176	4.747	-	15.923
NØKKELTALL										
Driftsmargin EBITA (%)	11,4	18,5	0,4	4,3	-	11,3	2,2	3,8	-	2,6
Antall årsverk	4.206	2.925	4.376	2.074	-	13.581	11.716	2.598	-	14.314

² Før amortisering og andre inntekter og kostnader.

³ De fleste linjer i segmenteieendeler og segmentgjeld er direkte avstembare mot henholdsvis noter og balanse. Avvik mellom «andre kortsiktige fordringer» i note 25 og «annen kortsiktig gjeld» i note 28, skyldes at andre kortsiktige fordringer og gjeld også inneholder poster som ikke inngår i anvendt kapital, for eksempel periodiserte renter, mens deler av derivatene inngår i anvendt kapital. Utsatt skatt knyttet til merverdier inngår i utsatt skatt. Se avstemming av segmenteieendeler mot totale eiendeler på neste side.

Konsernet benytter de samme prinsippene for fremstilling av segmentinformasjonen som for årsregnskapet for øvrig, og driftsresultatet i segmentinformasjonen er identisk med det som presenteres i resultatoppstillingen for konsernet. Det er derfor ikke behov for ytterligere avstemming av disse resultatpostene. Segmentinformasjonen inneholder også splitt på resultat fra tilknyttede selskaper. Orklakonsernet har en sentralisert finansfunksjon og finansieringen av de ulike segmentene gjenspeiler ikke nødvendigvis den reelle soliditeten knyttet til hvert enkelt segment. Finansposter er derfor valgt å gis bare for konsernet samlet. Det samme gjelder for skattekostnader. Tall knyttet til kontantstrømmen er hentet fra Orklaformat, se note 40.

Tabellene for segmentinformasjon viser omsetning fordelt på markeder pr. forretningsområde basert på kundenes beliggenhet. De ulike forretningsområdene er definert og beskrives i note 4. Her fremgår hvilke produkter og tjenester som inntektene kommer fra pr. segment. HK/øvrig virksomhet dekker i hovedsak aktiviteten ved hovedkontoret. Det henvises til note 39 om segmentopplysninger for ikke videreført virksomhet.

Hydro Power	Borregaard Chemicals	Tilknyttede selskaper (REC/Jotun)	Orkla Financial Investments	HQ/Other Business/ Eliminations	Orkla-konsernet
1.105	155	-	-	19	10.743
-	115	-	-	-	7.453
-	15	-	-	-	2.973
-	56	-	-	-	1.955
1.105	341	-	-	19	23.124
-	1.503	-	-	-	15.862
-	227	-	-	-	5.482
-	992	-	-	12	3.803
-	605	-	-	-	11.426
-	232	-	-	-	542
-	50	-	-	-	106
-	3.609	-	-	12	37.221
1.105	3.950	-	-	31	60.345
55	33	-	326	69	664
531	21	-	2	(579)	-
1.691	4.004	-	328	(479)	61.009
(1.207)	(1.215)	-	(28)	375	(32.604)
(42)	(713)	-	(123)	(363)	(10.668)
(122)	(1.341)	-	(202)	236	(11.835)
(60)	(204)	-	(33)	(57)	(1.861)
260	531	-	(58)	(288)	4.041
-	(6)	-	-	(2)	(55)
-	(36)	-	(20)	(23)	(1.041)
260	489	-	(78)	(313)	2.945
-	-	(5.499)	(9)	5	(5.505)
-	(3)	-	(5)	(4)	(48)
-	1.797	-	-	-	31.588
479	651	-	(587)	(225)	3.430
(21)	(172)	-	26	(59)	(1.531)
458	479	-	(561)	(284)	1.899
(57)	(45)	-	-	-	(906)
-	-	(1)	(689)	(4)	(1.498)
40	565	-	74	(18)	8.053
154	155	-	469	(36)	2.119
-	603	-	612	2	8.047
-	49	-	-	-	49
-	(1)	3.497	967	103	4.723
20	72	-	-	(22)	12.460
2.296	1.899	-	1.417	221	18.058
2.510	3.342	3.497	3.539	250	53.509
(28)	(303)	-	(42)	77	(5.310)
(18)	(49)	-	(88)	(6)	(803)
(114)	(173)	-	(208)	(84)	(3.507)
(1)	(73)	-	(8)	(177)	(1.406)
-	-	-	(11)	-	(539)
(161)	(598)	-	(357)	(190)	(11.565)
2.349	2.744	3.497	3.182	60	41.944
15,4	13,3	ia	ia	ia	6,6
36	1.112	-	72	282	29.397

Avstemming segmenteiendeler mot sum eiendeler

	2011	2010
Segmenteiendeler	53.509	56.871
Eiendeler holdt for salg/ikke videreført virksomhet	391	13.891
Aksjeporteføljen mv.	5.502	11.674
Konter og kontantekvivalenter	5.453	2.819
Finansielle eiendeler	910	870
Eiendeler ved utsatt skatt	341	623
Rentebærende fordringer etc.	290	793
Sum eiendeler	66.396	87.541

SEGMENTINFORMASJON 2010

Beløp i mill. NOK	Orkla Foods Nordic	Orkla Brands Nordic	Orkla Brands Inter- national	Orkla Food Ingredi- ents	Elimin- ations Orkla Brands	Orkla Brands	Sapa Profiles	Sapa Heat Transfer & Building System	Elimin- ations Sapa	Sapa
SALGSINNTEKTER/RESULTAT										
Norge	3.983	4.629	-	552	-	9.164	135	83	-	218
Sverige	3.203	1.259	-	994	-	5.456	1.100	317	-	1.417
Danmark	545	677	-	1.298	-	2.520	143	83	-	226
Finland og Island	982	670	-	153	-	1.805	99	28	-	127
Norden	8.713	7.235	-	2.997	-	18.945	1.477	511	-	1.988
Øvrige Vest-Europa	175	234	253	649	-	1.311	8.980	2.855	-	11.835
Sentral- og Øst-Europa	383	293	1.289	753	-	2.718	1.344	852	-	2.196
Asia	4	51	396	18	-	469	260	1.624	-	1.884
Nord-Amerika	49	44	18	8	-	119	8.806	402	-	9.208
Sør- og Sentral-Amerika	-	-	-	4	-	4	32	187	-	219
Øvrige verden	-	-	5	2	-	7	9	23	-	32
Utenfor Norden	611	622	1.961	1.434	-	4.628	19.431	5.943	-	25.374
Sum salgsinntekter ¹	9.324	7.857	1.961	4.431	-	23.573	20.908	6.454	-	27.362
Andre driftsinntekter	6	14	11	6	-	37	12	282	-	294
Internsalg	108	25	37	123	(276)	17	751	78	(801)	28
Driftsinntekter	9.438	7.896	2.009	4.560	(276)	23.627	21.671	6.814	(801)	27.684
Varekostnader	(4.191)	(3.069)	(1.094)	(2.873)	217	(11.010)	(12.367)	(3.950)	701	(15.616)
Lønnskostnader	(1.965)	(1.443)	(353)	(642)	-	(4.403)	(3.807)	(1.006)	-	(4.813)
Andre driftskostnader	(1.834)	(1.656)	(432)	(665)	59	(4.528)	(4.553)	(1.304)	100	(5.757)
Av- og nedskrivninger	(333)	(184)	(90)	(112)	-	(719)	(571)	(183)	-	(754)
EBITA (adjusted) ²	1.115	1.544	40	268	-	2.967	373	371	-	744
Amortisering immaterielle eiendeler	-	(5)	-	(6)	-	(11)	(9)	(1)	-	(10)
Andre inntekter og kostnader	(259)	25	(4)	(7)	-	(245)	(32)	(212)	-	(244)
Driftsresultat	856	1.564	36	255	-	2.711	332	158	-	490
Resultat fra tilknyttede selskaper	-	-	-	1	-	1	-	3	-	3
Minoritetenes andel av resultatet	-	-	-	(20)	-	(20)	(11)	(1)	-	(12)
¹ Herav salg i EU	5.265	3.065	256	3.701	-	12.287	11.469	3.984	-	15.453
KONTANTSTRØM (se note 40)										
Kontantstrøm fra driften før investeringer	1.447	1.705	138	292	-	3.582	188	(44)	-	144
Netto fornyelsesinvesteringer	(304)	(169)	(67)	(78)	-	(618)	(491)	(241)	-	(732)
Kontantstrøm fra driften	1.143	1.536	71	214	-	2.964	(303)	(285)	-	(588)
Ekspansjonsinvesteringer	(6)	-	(37)	-	-	(43)	(217)	(122)	-	(339)
Kjøpte selskaper (enterprise value)	(302)	-	(265)	(422)	-	(989)	(179)	-	-	(179)
SEGMENTEIEDELER										
Kundefordringer	1.006	1.137	344	644	(44)	3.087	2.906	1.350	(233)	4.023
Andre kortsiktige fordringer	160	103	54	71	-	388	313	517	-	830
Varebeholdninger	1.247	787	258	470	-	2.762	2.361	1.209	-	3.570
Pensjonsmidler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilknyttede selskaper	-	-	-	3	-	3	-	21	-	21
Immaterielle eiendeler	2.049	4.374	801	791	-	8.015	2.994	1.284	-	4.278
Varige driftsmidler	2.175	1.319	658	738	-	4.890	5.010	1.768	-	6.778
Sum segmenteieendeler	6.637	7.720	2.115	2.717	(44)	19.145	13.584	6.149	(233)	19.500
SEGMENTGJELD										
Leverandørgjeld	(715)	(500)	(153)	(374)	44	(1.698)	(2.243)	(1.354)	233	(3.364)
Skattetrekk, offentlige avgifter	(186)	(193)	(62)	(69)	-	(510)	(102)	(62)	-	(164)
Annen kortsiktig gjeld	(827)	(803)	(71)	(179)	-	(1.880)	(900)	(422)	-	(1.322)
Pensjonsforpliktelser	(482)	(128)	(9)	(107)	-	(726)	(328)	(199)	-	(527)
Utsatt skatt henførte merverdier	(99)	(359)	(41)	(11)	-	(510)	(19)	35	-	16
Sum segmentgjeld	(2.309)	(1.983)	(336)	(740)	44	(5.324)	(3.592)	(2.002)	233	(5.361)
Anvendt kapital – balanseført ³	4.328	5.737	1.779	1.977	-	13.821	9.992	4.147	-	14.139
NØKKELTALL										
Driftsmargin EBITA (%)	11,8	19,6	2,0	5,9	-	12,6	1,7	5,4	-	2,7
Antall årsverk	4.355	2.865	4.657	2.041	-	13.918	11.592	2.647	-	14.239

² For amortisering og andre inntekter og kostnader.³ De fleste linjer i segmenteieendeler og segmentgjeld er direkte avstembare mot henholdsvis noter og balanse. Avvik mellom «andre kortsiktige fordringer» i note 25 og «annen kortsiktig gjeld» i note 28, skyldes at andre kortsiktige fordringer og gjeld også inneholder poster som ikke inngår i anvendt kapital, for eksempel periodiserte renter, mens deler av derivatene inngår i anvendt kapital. Utsatt skatt knyttet til merverdier inngår i utsatt skatt.

Hydro Power	Borregaard Chemicals	Tilknyttede selskaper (REC/Jotun)	Orkla Financial Investments	HQ/Other Business/ Eliminations	Orkla-konsernet
579	136	-	792	12	10.901
-	101	-	23	-	6.997
-	14	-	-	-	2.760
-	47	-	-	-	1.979
579	298	-	815	12	22.637
-	1.327	-	-	-	14.473
-	222	-	-	-	5.136
-	902	-	-	10	3.265
-	639	-	-	-	9.966
-	244	-	-	-	467
-	68	-	-	-	107
-	3.402	-	-	10	33.414
579	3.700	-	815	22	56.051
76	34	-	820	26	1.287
666	16	-	380	(1.107)	-
1.321	3.750	-	2.015	(1.059)	57.338
(924)	(1.265)	-	(1.248)	902	(29.161)
(41)	(728)	-	(193)	(411)	(10.589)
(121)	(1.311)	-	(382)	267	(11.832)
(58)	(208)	-	(41)	(32)	(1.812)
177	238	-	151	(333)	3.944
(24)	(6)	-	-	(1)	(52)
(255)	11	-	1.131	(68)	330
(102)	243	-	1.282	(402)	4.222
-	-	(6.123)	(58)	8	(6.169)
9	(4)	-	(6)	(20)	(53)
-	1.563	-	23	-	29.326
124	398	-	360	(267)	4.341
(28)	(82)	-	107	(52)	(1.405)
96	316	-	467	(319)	2.936
(118)	(9)	-	-	-	(509)
-	-	(1.562)	(120)	(28)	(2.878)
255	491	-	106	(160)	7.802
306	196	-	94	(29)	1.785
-	549	-	219	2	7.102
-	41	-	-	84	125
-	(1)	9.010	859	98	9.990
20	76	-	-	(52)	12.337
2.276	1.951	-	1.569	266	17.730
2.857	3.303	9.010	2.847	209	56.871
(88)	(297)	-	(30)	33	(5.444)
15	(47)	-	(49)	(43)	(798)
(295)	(129)	-	(90)	(155)	(3.871)
(1)	(77)	-	(9)	(221)	(1.561)
-	-	-	(65)	-	(559)
(369)	(550)	-	(243)	(386)	(12.233)
2.488	2.753	9.010	2.604	(177)	44.638
13,4	6,3	ia	ia	ia	6,9
40	1.161	-	64	326	29.748

SEGMENTINFORMASJON 2009

Beløp i mill. NOK	Orkla Foods Nordic	Orkla Brands Nordic	Orkla Brands Inter- national	Orkla Food Ingredi- ents	Elimin- ations Orkla Brands	Orkla Brands	Sapa Profiles	Sapa Heat Transfer & Building System	Elimin- ations Sapa	Sapa
SALGSINNTEKTER/RESULTAT										
Norge	4.297	4.488	-	378	-	9.163	145	90	-	235
Sverige	3.170	1.161	-	972	-	5.303	916	623	-	1.539
Danmark	605	747	-	1.160	-	2.512	143	68	-	211
Finland og Island	1.051	666	-	121	-	1.838	103	24	-	127
Norden	9.123	7.062	0	2.631	0	18.816	1.307	805	0	2.112
Øvrige Vest-Europa	206	260	286	394	-	1.146	7.199	2.857	-	10.056
Sentral- og Øst-Europa	289	307	1.271	712	-	2.579	1.076	547	-	1.623
Asia	3	13	324	14	-	354	102	1.182	-	1.284
Nord-Amerika	46	27	15	8	-	96	5.240	250	-	5.490
Sør- og Sentral-Amerika	-	1	-	-	-	1	12	65	-	77
Øvrige verden	-	1	4	2	-	7	41	21	-	62
Utenfor Norden	544	609	1.900	1.130	0	4.183	13.670	4.922	0	18.592
Sum salgsinntekter ¹	9.667	7.671	1.900	3.761	0	22.999	14.977	5.727	0	20.704
Andre driftsinntekter	2	21	8	4	-	35	62	31	-	93
Internsalg	85	30	31	201	(335)	12	582	98	(674)	6
Driftsinntekter	9.754	7.722	1.939	3.966	(335)	23.046	15.621	5.856	(674)	20.803
Varekostnader	(4.485)	(3.143)	(1.054)	(2.445)	296	(10.831)	(8.790)	(3.239)	674	(11.355)
Lønnskostnader	(1.971)	(1.449)	(328)	(579)	-	(4.327)	(3.179)	(1.039)	-	(4.218)
Andre driftskostnader	(1.878)	(1.563)	(404)	(601)	39	(4.407)	(3.647)	(1.161)	-	(4.808)
Av- og nedskrivninger	(332)	(187)	(64)	(105)	-	(688)	(579)	(187)	-	(766)
EBITA (adjusted) ²	1.088	1.380	89	236	0	2.793	(574)	230	0	(344)
Amortisering immaterielle eiendeler	(6)	(11)	(2)	(7)	-	(26)	(3)	-	-	(3)
Andre inntekter og kostnader	-	-	(10)	-	-	(10)	(179)	(6)	-	(185)
Driftsresultat	1.082	1.369	77	229	0	2.757	(756)	224	0	(532)
Resultat fra tilknyttede selskaper	-	(1)	-	-	-	(1)	-	2	-	2
Minoritetenes andel av resultatet	-	-	-	(35)	-	(35)	96	-	-	96
¹ Herav salg i EU	5.298	3.061	388	3.220	-	11.967	9.147	4.030	-	13.177
KONTANTSTRØM (se note 40)										
Kontantstrøm fra driften før investeringer	1.541	1.778	48	378	-	3.745	788	600	-	1.388
Netto fornyelsesinvesteringer	(228)	(126)	(56)	(66)	-	(476)	(252)	(11)	-	(263)
Kontantstrøm fra driften	1.313	1.652	(8)	312	-	3.269	536	589	-	1.125
Ekspansjonsinvesteringer	(121)	(8)	(3)	-	-	(132)	(165)	(280)	-	(445)
Kjøpte selskaper (enterprise value)	(5)	7	(127)	(40)	-	(165)	(759)	-	-	(759)
SEGMENTEIENDELER										
Kundefordringer	949	1.073	318	472	(52)	2.760	2.223	1.186	(260)	3.149
Andre kortsiktige fordringer	173	99	63	60	-	395	328	269	-	597
Varebeholdninger	1.215	776	272	372	-	2.635	1.710	855	-	2.565
Pensjonsmidler	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-
Tilknyttede selskaper	-	-	-	2	-	2	-	17	-	17
Immaterielle eiendeler	2.201	4.441	678	597	-	7.917	2.962	1.270	-	4.232
Varige driftsmidler	1.997	1.345	499	584	-	4.425	4.829	1.640	-	6.469
Sum segmenteieendeler	6.535	7.736	1.830	2.087	(52)	18.136	12.052	5.237	(260)	17.029
SEGMENTGJELD										
Leverandørgjeld	(627)	(487)	(149)	(234)	52	(1.445)	(1.619)	(1.030)	260	(2.389)
Skattetrekk, offentlige avgifter	(259)	(200)	(28)	(73)	-	(560)	(80)	(17)	-	(97)
Annen kortsiktig gjeld	(795)	(740)	(97)	(135)	-	(1.767)	(1.132)	(349)	-	(1.481)
Pensjonsforpliktelser	(491)	(151)	(12)	(74)	-	(728)	(314)	(200)	-	(514)
Utsatt skatt henførte merverdier	(114)	(355)	(36)	(4)	-	(509)	26	-	-	26
Sum segmentgjeld	(2.286)	(1.933)	(322)	(520)	52	(5.009)	(3.119)	(1.596)	260	(4.455)
Anvendt kapital – balanseført	4.249	5.803	1.508	1.567	0	13.127	8.933	3.641	-	12.574
NØKKELTALL										
Driftsmargin EBITA (%)	11,2	17,9	4,6	6,0	-	12,1	(3,7)	3,9	-	(1,7)
Antall årsverk	4.048	2.869	4.265	1.684	-	12.866	10.148	2.347	-	12.495

² Før amortisering og andre inntekter og kostnader.

Hydro Power	Borregaard Chemicals	Tilknyttede selskaper (REC/Jotun)	Orkla Financial Investments	HQ/Other Business/ Eliminations	Videreført virksomhet	Ikke videreført virksomhet	Orkla-konsernet
67	164	-	1.286	9	10.924		
-	101	-	30	-	6.973		
-	27	-	-	-	2.750		
-	37	-	-	-	2.002		
67	329	-	1.316	9	22.649		
-	1.297	-	-	-	12.499		
-	196	-	1	-	4.399		
-	1.011	-	-	11	2.660		
-	630	-	-	-	6.216		
-	215	-	-	-	293		
-	66	-	-	-	135		
0	3.415	-	1	11	26.202		
67	3.744	-	1.317	20	48.851		
143	39	-	1.046	26	1.382		
1.143	32	-	614	(1.807)	-		
1.353	3.815	-	2.977	(1.761)	50.233		
(202)	(1.409)	-	(1.749)	1.695	(23.851)		
(67)	(718)	-	(229)	(367)	(9.926)		
(204)	(1.248)	-	(1.031)	97	(11.601)		
(79)	(224)	-	(53)	(16)	(1.826)		
801	216	-	(85)	(352)	3.029		
(178)	(6)	-	-	-	(213)		
3.066	-	-	-	-	2.871		
3.689	210	-	(85)	(352)	5.687		
(3)	-	(3.816)	(103)	2	(3.919)		
(12)	(5)	-	(1)	(12)	31		
-	1.522	-	31	-	26.697		
938	531	-	(198)	(203)	6.201	575	6.776
(34)	(76)	-	78	(104)	(875)	(219)	(1.094)
904	455	-	(120)	(307)	5.326	356	5.682
(225)	(15)	-	-	-	(817)	(948)	(1.765)
(3)	-	(1.741)	(613)	(1)	(3.282)	-	(3.282)
61	524	-	855	(327)	7.022	937	7.959
7	139	-	314	(31)	1.421	602	2.023
-	591	-	494	2	6.287	1.244	7.531
9	37	-	3	9	60	46	106
-	(1)	13.723	834	101	14.676	-	14.676
396	86	-	110	(35)	12.706	1.511	14.217
2.187	1.983	-	1.937	238	17.239	7.455	24.694
2.660	3.359	13.723	4.547	(43)	59.411	11.795	71.206
(29)	(286)	-	(230)	358	(4.021)	(775)	(4.796)
(10)	(49)	-	(39)	(65)	(820)	(84)	(904)
(208)	(153)	-	(338)	(108)	(4.055)	(335)	(4.390)
(1)	(97)	-	(6)	(50)	(1.396)	(106)	(1.502)
(105)	-	-	(81)	2	(667)	(3)	(670)
(353)	(585)	-	(694)	137	(10.959)	(1.303)	(12.262)
2.307	2.774	13.723	3.853	94	48.452	10.492	58.944
59,2	5,7	ia	ia	ia	6,0	ia	ia
44	1.239	-	198	292	27.134	2.437	29.571

NOTE 10 GEOGRAFISK FORDELING AV ANVENDT KAPITAL, INVESTERINGER OG ANTALL ÅRSVERK

Anvendt kapital, investeringer og antall årsverk er fordelt på geografiske markeder basert på selskapenes beliggenhet. Anvendt kapital representerer netto balanseført kapital som arbeider i foretaket og er definert i segmentnoten som netto av segmenteiendeler og gjeld. Investeringer er summen av fornyelses- og ekspansjonsinvesteringer. Antall årsverk er antall ansatte justert for stillingsprosent i gjeldende rapporteringsperiode. Se note 9 for segmentinformasjon.

Beløp i mill. NOK	Anvendt kapital			Investeringer			Antall årsverk		
	2011	2010	2009	2011	2010	2009	2011	2010	2009
Norge	14.035	19.121	33.553	695	1.011	1.684	4.336	4.402	6.025
Sverige	7.942	7.505	7.066	469	356	193	4.106	4.247	3.996
Danmark	3.157	3.098	3.119	98	104	140	1.257	1.353	1.244
Finland og Island	1.693	1.630	2.789	96	57	97	667	725	865
Norden	26.827	31.354	46.527	1.358	1.528	2.114	10.366	10.727	12.130
Øvrige Vest-Europa	4.801	4.155	4.037	568	421	247	5.116	5.875	5.093
Sentral- og Øst-Europa	3.331	3.268	2.995	322	219	236	7.201	7.251	6.288
Asia	2.448	1.510	1.540	174	144	295	2.565	2.158	2.116
Nord-Amerika	4.203	4.005	3.204	292	240	180	3.923	3.542	3.582
Sør- og Sentral-Amerika	226	214	428	0	12	24	179	143	275
Øvrige verden	108	132	213	3	3	4	47	52	87
Utenfor Norden	15.117	13.284	12.417	1.359	1.039	986	19.031	19.021	17.441
Sum	41.944	44.638	58.944	2.717	2.567	3.100	29.397	29.748	29.571
Sammenheng mellom segmenter og «Investeringer»:									
Netto fornyelsesinvesteringer fra segmenter (se note 9)				1.531	1.405	1.094			
Salg av driftsmidler (se kontantstrøm)				262	667	528			
Ekspansjonsinvesteringer (se note 9)				906	509	1.765			
Endring leverandørgjeld investeringer				18	(14)	(287)			
Sum				2.717	2.567	3.100			

NOTE 11 LØNNSKOSTNADER

Lønnskostnader utgjør totale kostnader forbundet med avlønning av personell i konsernet, inkl. godtgjørelser til tillitsmenn. Kostnadene består av direkte lønn og feriepenger, honorarer til tillitsmenn, eventuelle bonuser, regnskapsmessige effekter av aksje- og opsjonsprogrammer til ansatte, pensjonskostnader samt offentlige avgifter knyttet til ansettelsesforhold. Eventuelle naturaltelser som firmabil, telefon eller lignende innberettes som lønn, men presenteres etter art som driftskostnader.

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
Lønn	(8.605)	(8.556)	(7.716)
Arbeidsgiveravgift	(1.561)	(1.455)	(1.551)
Pensjonskostnader ¹	(455)	(480)	(507)
Øvrige godtgjørelser mv.	(47)	(98)	(152)
Lønnskostnader	(10.668)	(10.589)	(9.926)
Gjennomsnittlig antall årsverk (videreført virksomhet)	29.798	28.748	26.923

¹ Pensjonskostnader er nærmere omtalt i note 12.

BONUSSYSTEMER

Orkla har et årsbonussystem som belønner fremgang (god drift).

Systemet er innrettet mot at «god prestasjon», som er nærmere definert for de ulike elementene, skal kunne gi et nivå på 30 % av fastlønn i årsbonus, mens maksimal bonus er 100 % av årslønn. Cirka 300 ledere var tilknyttet dette bonus-systemet i 2011.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Beløp i NOK	2011			2010			2009		
	Lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad	Lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad	Lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad
Godtgjørelse til konsernsjef	6.864.407	189.937	1.498.189	6.756.130	196.127	1.335.389	6.070.179	235.085	1.038.482
Godtgjørelse til øvrige medlemmer av konsernledelsen	24.410.610	1.042.053	4.055.200	22.920.294	935.399	4.877.529	18.747.115	928.738	2.143.502
Antall opsjoner til konsernsjef pr. 31.12.	412.000			340.000			1.270.000		
Antall opsjoner til øvrige medlemmer av konsernledelsen pr. 31.12.	1.085.000			1.750.000			1.710.000		

For andre forhold rundt godtgjørelse til ledende ansatte og styremedlemmer henvises det til note 6 i Orkla ASA.

Opsjonsordninger

I lys av konsernets strategiendring foreslår styret å begrense opsjonsordningen til medlemmer av konsernledelsen. Det anbefales en ramme på 1 mill. opsjoner (cirka 0,1 % av utestående aksjer). Det forventes at konsernledelsen benytter 50 % av nettoprovenyet ved opsjonsutøvelse til å kjøpe Orkla-aksjer, inntil den enkeltes beholdning av Orkla-aksjer har en markedsverdi som tilsvarer minimum én brutto årslønn. For konsernsjefen er forventningen minimum to brutto årslønner.

Tildeling av opsjoner skal fortrinnsvis skje dagen etter generalforsamlingen. Eventuell tildeling ellers i året kan skje etter offentliggjøring av påfølgende kvartalsresultater. Utøvelse kan tidligst skje etter 3 år og senest 4 år etter tildeling, tak på gevinst settes til 3 årslønner. Alle opsjoner korrigeres med utbytte fra og med 2012.

Opsjoner har hittil vært utstedt på 110 % av børskurs for Orkla-aksjen. Løpetiden har vært seks år, og opsjonen kan utøves i de tre siste årene. Ved opsjonsutøvelse har Orkla rett til alternativt å innløse opsjoner ved å utbetale et kontantbeløp som tilsvarer differansen mellom innløsningskurs og aksjens kurs på utøvelsesdagen, men dette skjer kun unntaksvis.

	Antall	2011 VGIK ¹	Antall	2010 VGIK ¹
Utestående ved begynnelsen av året	19.769.500	59,71	14.967.000	61,11
Tildelt i løpet av året	5.789.000	52,48	6.495.000	51,38
Innløst i løpet av året	(400.000)	50,97	(1.532.500)	37,50
Terminert i løpet av året	(2.507.000)	51,23	(160.000)	65,20
Utestående ved årets slutt ²	22.651.500	54,71	19.769.500	59,71
Innløsbare ved årets slutt	4.619.500	78,45	4.324.500	69,51

¹ Veid gjennomsnittlig innløsningskurs. Beløp i NOK.

² Som følge av ekstraordinært utbytte ble alle kurser redusert med 5 kroner 4.11.2011.

Veid gjennomsnittlig levetid for utestående opsjoner 31.12.2011 er 3,8 år.

Veid gjennomsnittlig innløsningskurs på utestående opsjoner ved årets slutt:

Utløpsdato	VGIK ^{1,2}	2011 Antall	VGIK ¹	2010 Antall
28.02.2011			47,16	400.000
15.12.2011			56,66	1.920.000
20.02.2012	58,25	500.000	63,25	500.000
15.12.2012	88,94	1.084.500	93,94	1.104.500
20.02.2013	88,94	400.000	93,94	400.000
08.05.2014	76,40	2.610.000	81,40	2.645.000
14.08.2014	73,10	25.000	78,10	25.000
22.05.2015	47,36	6.090.000	52,36	6.280.000
10.05.2016	46,38	6.285.000	51,38	6.495.000
09.05.2017	52,53	5.587.000		
31.10.2017	48,41	70.000		
Sum		22.651.500		19.769.500

¹ Veid gjennomsnittlig innløsningskurs. Beløp i NOK.

² Som følge av ekstraordinært utbytte ble alle innløsningskurser redusert med 5 kroner 4.11.2011.

Orkla har benyttet Black-Scholes modellen ved verdsettelse av opsjonene. Volatiliteten er beregnet gjennom å se på historisk endring i Orkla-kursen over samme tidsperiode som opsjonenes løpetid. I modellen er følgende forutsetninger lagt til grunn for nye tildelinger:

	2011	2010
Forventet utbytte-yield (%)	6	5
Forventet volatilitet (%)	40	39
Historisk volatilitet (%)	40	39
Risikofri rente (%)	2,0	2,6
Forventet levetid på opsjonen (år)	5,6	5,5
Vektet gjennomsnittlig aksjekurs (NOK)	47,7	46,7

Opsjonenes påvirkning på regnskapet:

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Opptjening opsjoner	(86)	(78)
Endring avsetning arbeidsgiveravgift	19	(1)
Netto opsjonskostnader	(67)	(79)
Gjeld ¹	0	19

¹ Vedrører kun arbeidsgiveravgift.

Sikring

Kostnader ved opsjonsordningen (arbeidsgiveravgift) er delvis sikret gjennom sikringsavtaler med en finansinstitusjon. Det er pr. 31.12.2011 åpne sikringsavtaler tilsvarende verdiutviklingen på 600.000 underliggende Orkla-aksjer (600.000 i 2010) mot en gjennomsnittlig innløsningskurs på 48 kroner pr. aksje (48 kroner i 2010). Det er kostnadsført 4 mill. kroner på sikringer i 2011 (inntektsført 1 mill. kroner i 2010). Balanseført verdi pr. 31.12.2011 utgjør -2 mill. kroner (5 mill. kroner i 2010).

NOTE 12 PENSJONER

Konsernet har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsplaner. For de innskuddsbaserte planene er kostnaden lik periodens innskudd for de ansattes pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen. For de ytelsesbaserte planene har bedriften ansvaret for å yte en avtalt pensjon til den ansatte i forhold til sluttlønn. Periodens kostnad viser de ansattes pensjonsopptjening av fremtidig avtalt pensjon i regnskapsåret. Majoriteten av Orklas pensjonsplaner er innskuddsplaner.

Innskuddsplaner

Innskuddsplaner omfatter ordninger der bedriften betaler årlige innskudd til de ansattes pensjonsplaner og der den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen. Innskuddsplaner omfatter også pensjonsordninger som er felles for flere selskaper og der pensjonspremiene fastsettes uavhengig av demografisk profil i det enkelte selskap (multi-employer plan). Ansatte i Orklakonsernet er i stor grad tilknyttet pensjonsordninger definert som innskuddsplaner.

Ytelsesplaner

Konsernet har pensjonsordninger klassifisert som fondsbaserte ytelsesplaner og ytelsesplaner som dekkes over selskapenes drift. Konsernets ytelsesplaner finnes i stor grad i Sverige og Norge. Disse landene står for henholdsvis cirka 60 % og 30 % av konsernets netto regnskapsførte pensjonsforpliktelser.

Sverige

Pensjonsplanene i Sverige er «netto-ordninger» som ikke knytter konsernets forpliktelser til endringer i den svenske sosialtrygden. Ordningene er i hovedsak bestemt av tariffavtaler. De blir ikke fondert, men avsatt i selskapenes balanse. For sikring av opptjente pensjonsrettigheter må selskapene tegne en kredittforsikring i forsikringsselskapet PRI Pensionsgaranti. PRI Pensionsgaranti registrerer og beregner selskapenes pensjonsforpliktelser. Det er lovfestet at alle som er født 1979 eller senere skal omfattes av en innskuddsordning, slik at omfanget av de ytelsesbaserte pensjonsplanene etter hvert vil reduseres.

Norge

Netto pensjonsforpliktelser i Norge består i hovedsak av usikrede pensjonsordninger for tidligere nøkkelpersoner, førtidspensjonsordninger for konsernledelsen, samt bokførte forpliktelser knyttet til innskuddsbasert ordning for ansatte med lønn over 12G.

Pensjonsordningen for ansatte i Norge med lønn over 12G er en innskuddsbasert ordning. Summen av opptjent innskudd og tilført avkastning blir presentert som pensjonsforpliktelse i konsernets balanse. Denne ordningen er derfor presentert som en ytelsesplan.

En mindre del av pensjonsforpliktelsen utgjøres også av avsetninger for å dekke underfinansieringen i den gamle AFP-ordningen i tråd med anbefalingene fra NRS.

Den nye AFP-ordningen føres som en innskuddsordning. Dette kan bli endret dersom pålitelig og konsekvent datamateriell for regnskapsføring som en ytelsesbasert ordning vil kunne fremskaffes. Premien for ny AFP øker fra 1,4 % i 2011 til 1,75 % i 2012 av samlede lønnsutbetalinger mellom 1 og 7,1 ganger gjennomsnittlig grunnbeløp. Premieendringen er i tråd med varslet utvikling der premie for ny AFP for årene 2011-2015 økes etter hvert som premie- og egenandelsbelastningen for gammel AFP fases ut.

Forutsetninger ytelsesplaner

Diskonteringsrenten er satt til renten på bedriftsobligasjoner med særlig høy kredittverdighet med tilsvarende løpetid som pensjonsforpliktelsene (AA-klassifiserte bedriftsobligasjoner). I land hvor det ikke finnes et aktivt marked for bedriftsobligasjoner (for eksempel i Norge) er statsobligasjonsrenten benyttet, justert for gjennomsnittlig løpetid for pensjonsforpliktelsene. For Norge er diskonteringsrenten tilpasset den lavere gjennomsnittlige løpetiden for pensjonene. Diskonteringsrenten i Sverige tar utgangspunkt i svenske pantobligasjoner.

Parameter som lønns- og G-vekst samt inflasjon er fastsatt i tråd med anbefalinger i de enkelte land.

Dødelighetsestimat er basert på oppdaterte dødelighetstabeller for de ulike landene (K2005 i Norge og oppdaterte dødelighetstabeller pr. 30.6.2011 i Sverige).

Pensjonsmidler

Pensjonsavtaler med pensjonsmidler finnes i det alt vesentlige i USA og Storbritannia. Pensjonsmidlene er i hovedsak investert i obligasjoner og aksjer. Estimert avkastning vil variere basert på sammensetningen av de ulike aktivaklassene. Sammensetning av pensjonsmidler fremkommer nedenfor. Forventede innbetalinger av pensjonsmidler i 2012 er 95 mill. kroner.

	Norge		Sverige	
	2011	2010	2011	2010
Diskonteringsrente	2,5 %	3,4 %	3,5 %	3,5 %
Fremtidig lønnsregulering	3,75 %	3,75 %	3,0 %	3,0 %
G-regulering ¹	3,75 %	3,75 %	3,0 %	3,0 %
Pensjonsregulering	0,7 %	1,5 %	2,0 %	2,0 %
Frivillig avgang/turnover	0-5 %	0-5 %	3-4 %	3-4 %
Forventet gjennomsnittlig gjenstående opptjeningsstid (år)	5,5	4,5	19,1	17,5

¹ 1G er pr. 31.12.2011 NOK 79.216.

Sammensetning av netto pensjonskostnader

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
Innskuddsplaner	(312)	(334)	(356)
Nåverdi av pensjonsopptjening (inkl. arbeidsgiveravgift)	(62)	(62)	(68)
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	(155)	(170)	(208)
Forventet avkastning på pensjonsmidler	97	121	157
Resultatførte avvik fra forutsetninger/plan	(28)	(35)	(32)
Oppgjør pensjonsplaner	5	1	-
Netto pensjonskostnader	(455)	(479)	(507)

Sammensetning av netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Brutto pensjonsforpliktelser		
fondsbaserte ordninger	(1.957)	(2.000)
Pensjonsmidler (virkelig verdi)	1.682	1.784
Netto pensjonsforpliktelser fondsbaserte ordninger	(275)	(216)
Pensjonsforpliktelser som dekkes over drift	(1.917)	(1.827)
Ikke-resultatførte avvik fra forutsetninger	835	611
Ikke-resultatførte avvik fra plan	-	(4)
Balanseførte netto pensjonsforpliktelser	(1.357)	(1.436)
Balanseførte pensjonsforpliktelser	(1.406)	(1.561)
Balanseførte pensjonsmidler	49	125

Endring i brutto pensjonsforpliktelser i løpet av året

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Brutto pensjonsforpliktelser 1.1.	(3.827)	(5.252)
Nåverdi av pensjonsopptjening (inkl. arbeidsgiveravgift)	(62)	(62)
Rentekostnad av forpliktelsene	(155)	(170)
Ikke-resultatførte estimatavvik	(229)	(88)
Ikke-resultatførte planavvik	-	2
Oppkjøp/salg av virksomhet	23	(89)
Avkortning/oppgjør pensjonsplaner	15	766
Utbetalinger i løpet av året	407	233
Valuta	(46)	(91)
Endringer ikke videreført virksomhet	-	924
Brutto pensjonsforpliktelser 31.12.	(3.874)	(3.827)

Endring i pensjonsmidler i løpet av året

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Pensjonsmidler (virkelig verdi) 1.1.	1.784	3.183
Forventet avkastning på pensjonsmidler	97	121
Ikke resultatførte avkastningsavvik	(30)	42
Oppkjøp/salg av virksomhet	(5)	60
Avkortning/oppgjør pensjonsordning	-	(810)
Inn- og utbetaling i løpet av året	(122)	(67)
Midler overført til innskuddsordning	(84)	(37)
Valuta	42	35
Endringer ikke videreført virksomhet	-	(743)
Pensjonsmidler (virkelig verdi) 31.12.	1.682	1.784

Sammensetning av pensjonsmidler (virkelig verdi) pr. 31.12.

	2011	2010
Likvide midler og pengemarkedsplasseringer	3 %	14 %
Obligasjoner	60 %	49 %
Utlån	1 %	-
Aksjer	33 %	35 %
Fast eiendom	3 %	2 %
Sum pensjonsmidler	100 %	100 %

Oversikt over netto pensjonsforpliktelser og avvik de fem siste år

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009	2008	2007
Brutto pensjonsforpliktelser	(3.874)	(3.827)	(5.252)	(5.938)	(5.738)
Pensjonsmidler	1.682	1.784	3.183	3.880	3.966
Netto pensjonsforpliktelser	(2.192)	(2.043)	(2.069)	(2.058)	(1.772)
Endring ikke-resultatførte avvik i brutto pensjonsforpliktelser	(229)	(86)	(249)	160	80
Endring ikke-resultatførte avvik i pensjonsmidler	(30)	42	71	(536)	(12)

NOTE 13 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Orklakonsernet har valgt en artsinndelt resultatpresentasjon. Hovedsplitten i oppstillingsplanen for driftskostnader er mellom «Varekostnader», «Lønnskostnader», «Avskrivninger/amortiseringer», samt «Andre driftskostnader». Andre driftskostnader representerer således alle driftskostnader som ikke har med varekostnader, avlønning av ansatte og kapitalkostnader i form av avskrivninger å gjøre. De viktigste postene er splittet opp nedenfor.

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
Eksterne salgsfrakter	(1.786)	(1.951)	(1.464)
Energikostnader (produksjon og oppvarming)	(1.920)	(1.913)	(1.768)
Reklame	(1.245)	(1.238)	(1.155)
Reparasjons- og vedlikeholdskostnader	(1.129)	(1.079)	(984)
Konsulenter, rådgivere og andre innleide tjenester	(1.151)	(912)	(676)
Driftskostnader transportmidler	(349)	(338)	(336)
Leiekostnader/leasing	(411)	(410)	(360)
Driftsmaterialer, kontorutstyr etc.	(264)	(281)	(161)
Annet	(3.580)	(3.710)	(4.697)
Sum andre driftskostnader	(11.835)	(11.832)	(11.601)

NOTE 14 ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER

Andre inntekter og kostnader dreier seg om vesentlige positive og negative engangsposter, restruktureringskostnader og eventuelle større nedskrivninger på både materielle og immaterielle eiendeler. Hovedhensikten med denne linjen er å skille ut vesentlige engangs- og periodefremmede poster slik at utviklingen og sammenlignbarheten på artslinjene presentert i EBITA skal være mer relevant for virksomheten. M&A kostnader vedrørende oppkjøpte selskaper blir løpende presentert her.

De viktigste postene er omtalt i note 1.

Beløp i mill. NOK	2011
M&A kostnader	(124)
Restrukturering Profiles og Heat Transfer/Building System, Sapa	(679)
Kostnader henført til branner i Finspång, Sapa	(41)
Trinnvise oppkjøp i Orkla Brands og Orkla Eiendom	(6)
Gevinst ved salg/oppløsning av avsetning o.l., Borregaard	19
Nedskrivning eiendeler og salgskostnader knyttet til Bakers, Orkla Brands	(155)
Nedskrivning anlegg i Denomega, Borregaard	(55)
Sum	(1.041)
Herav: Nedskrivning varige driftsmidler	(199)
Nedskrivning immaterielle eiendeler	(7)

Beløp i mill. NOK	2010
Opphør av pensjonsordninger (AFP, individuelle poliser mv.)	1
M&A kostnader	(28)
Avsetning for nedleggelse Borregaard Italia	(63)
Tap og nedskrivning goodwill knyttet til Orkla Finans	(172)
Gevinst ved salg av eiendom i Sveits, Borregaard	47
Gevinst ved salg av Borregaard Skoger	1.309
Netto kostnader brann Finspång, Sapa	(212)
Tilbakeføring rest tidligere avsetninger Sapa Holland	3
Nedskrivning bygg og maskiner Magnolia og Drunen Sapa	(27)
Nedskrivning goodwill Bakers, Orkla Brands	(276)
Sluttoppgjør salg kraftverk og korrigering verdi kraftkontrakter i forbindelse med salg Elkem	(254)
Orkla Brands, sluttoppgjør Russian Snack Company	2
Sum	330
Herav: Nedskrivning varige driftsmidler	(54)
Nedskrivning immaterielle eiendeler	(732)

Beløp i mill. NOK	2009
Gevinst ved salg av kraftverk	3.066
Avsetning restrukturerings Sapa vedr. oppkjøpet av Indalex	(94)
Avsetning restrukturerings Sapa Benelux	(91)
Endelig sluttoppgjør Orkla Brands vedr. Kotlin og Elbro i Polen	(10)
Sum	2.871
Herav: Nedskrivning varige driftsmidler	(18)
Nedskrivning immaterielle eiendeler	-

Ytterligere informasjon om avsetningene er gitt i note 22.

NOTE 15 FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

Finansinntekter og finanskostnader består i hovedsak av renteinntekter og rentekostnader knyttet til konsernets totale finansiering. I tillegg vil netto usikrede valutaeffekter av konsernets fordringer og gjeld i utenlandsk valuta rapporteres som netto agio/disagio. Det kan oppstå gevinst eller tap på valutaforretninger som følge av at sikringsforholdene ikke er 100 % effektive. Eventuelle gevinster eller tap på verdipapirer som rapporteres utenom Aksjeporteføljen vil inngå i finansinntekter og finanskostnader. Lånekostnader til egentilvirkede driftsmidler balanseføres sammen med driftsmiddelet.

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
Renteinntekter	200	185	159
Netto agio	-	-	15
Andre finansinntekter	73	39	22
Sum finansinntekter	273	224	196
Rentekostnader	(589)	(435)	(842)
Aktiverte rentekostnader	11	7	10
Netto disagio	(34)	(12)	-
Andre finanskostnader	(107)	(111)	(113)
Sum finanskostnader	(719)	(551)	(945)
Netto finanskostnader (A)	(446)	(327)	(749)

Avstemming mot kontantstrøm:

Endring i avsatte renter o.l.	(16)	12	(188)
Salg av aksjer utenfor Aksjeporteføljen	75	-	-
Finansposter ikke videreført virksomhet	-	-	(203)
Agio/disagio Aksjeporteføljen	56	(66)	781
Sum (B)	115	(54)	390
Betalte finansposter kontantstrøm (A+B)	(331)	(381)	(359)

NOTE 16 SKATTER

Skatter viser myndighetenes beskatning av overskudd i konsernets ulike selskaper. Merverdiavgift, arbeidsgiveravgift og lignende indirekte skatter er ikke en del av «skatter». Skattekostnaden beregnes på grunnlag av regnskapsmessig resultat og splittes i periodeskatt og endring i forpliktelser ved utsatt skatt. Forpliktelser ved utsatt skatt oppstår når regnskapsmessig og skattemessig periodisering er forskjellig.

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
Resultat før skatt	(923)	20	1.855
Periodeskatt	(999)	(610)	(560) ¹
Endring forpliktelser ved utsatt skatt	(19)	(234)	836 ²
Sum skattekostnad	(1.018)	(844)	276
Skatt i % av «Resultat før skattekostnad» for videreført virksomhet	(110 %)	4.220 %	(15 %)

¹ Periodeskatt inkluderer justering av betalbar skatt for tidligere år med 189 mill. kroner.

² Inkluderer inntektsføring av skatt på 1,1 mrd. kroner knyttet til kraftgevinst.

Avstemming av konsernets skatteprosent

Tabellen nedenfor gir en avstemming av rapportert skattekostnad mot skattekostnad basert på norsk skattesats 28 %. De vesentligste komponentene i skattekostnaden er spesifisert.

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
28 % av resultat før skattekostnad (skattesats i Norge)	258	(6)	(519)
Virksomhet med annen skattesats enn 28 %	32	34	24
Skatteløvsendringer	21	(4)	-
Salg av kraftverk	-	49	1.929
Tilknyttede selskaper	(1.541)	(1.727)	(1.097)
Nedskrivning eiendeler/goodwill Bakers og Orkla Finans	(43)	(107)	-
Nedskrivning aksjer innenfor FTM ^{1,2}	(170)	(64)	(271)
Aksjeutbytte innenfor FTM ^{1,2}	114	135	57
Aksjegevinster og aksjetap innenfor FTM ^{1,2}	591	781	220
Andre ikke fradragsberettigede kostnader	(34)	(15)	(49)
Fraregning utsatt skatteforpliktelse avgang datterselskap	44	60	-
Andre betalbare skatter	(73)	(42)	(41)
Innregning av tidligere års uinnregnede eiendeler	28	174	45
Nedvurdering av tidligere års innregnede eiendeler	(121)	(43)	-
Ikke innregnede eiendeler ved utsatt skatt, årets resultat	(124)	(69)	(211)
Skattekrav konvertible obligasjoner i REC ³	-	-	189
Konsernets skattekostnad	(1.018)	(844)	276

¹ FTM = Fritaksmetoden

² Herav Aksjeporteføljen 451 mill. kroner i 2011 (421 mill. kroner i 2010 og 18 mill. kroner i 2009).

³ Se egen beskrivelse på neste side i denne noten.

Vanlig skattesats for selskaper hjemmehørende i Norge er 28 %. Orklas virksomheter i land med andre skattesatser enn 28 % bidrar netto til at skattekostnaden blir redusert.

Resultater fra tilknyttede selskaper er innregnet etter skatt og påvirker således ikke konsernets skattekostnad.

Selskapet har betydelige gevinster, tap og utbytter innenfor fritaksmetoden som ikke kommer til normal beskatning eller fradrag, men kun medfører 3 % inntektsføring av netto resultat. Dette gjelder særlig for Aksjeporteføljen. Aksjeporteføljens virksomhet bidrar vesentlig til en redusert skattekostnad. Regelen om 3 % inntektsføring av netto aksjeinntekter faller helt bort innenfor skattekonsern fra og med 1.1.2012.

Ikke innregnede eiendeler ved utsatt skatt gjelder hovedsakelig skattemessige underskudd, samt andre skattereduserende midlertidige forskjeller i Sapas virksomhet i Sør- og Mellom-Europa.

Konsernet har aktivitet i bransjer som er underlagt særbeskatning i Norge, blant annet kraftverksbeskatning.

Forpliktelser ved utsatt skatt

Forpliktelser ved utsatt skatt representerer fremtidige betalbare skattemessige forpliktelser for konsernet. Tabellen nedenfor lister opp eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt knyttet til midlertidige forskjeller mellom skattemessig og regnskapsmessig behandling.

Tabellen gir uttrykk for hvordan konsernets utsatte skatt er sammensatt, og indikerer således når forpliktelsene ved utsatt skatt forfaller til betaling.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Utsatt skatt på skatteøkende/(-reduserende) forskjeller		
Sikringsreserve i egenkapitalen	(121)	99
Immaterielle eiendeler	570	625
Varige driftsmidler	849	869
Netto pensjonsforpliktelser	(91)	(174)
Gevinst og tapskonto o.l.	281	332
Øvrige langsiktige poster	(110)	(22)
Sum langsiktige poster	1.378	1.729
Resultatreserve aksjer utenfor FTM ¹ i egenkapitalen	47	165
Akkumulerte nedskrivninger utenfor FTM ¹	(80)	(106)
Kortsiktige fordringer	(94)	(35)
Varelager	63	76
Avsetninger	(92)	(100)
Andre kortsiktige poster	65	85
Sum kortsiktige poster	(91)	85
Underskudd til fremføring	(1.306)	(1.354)
Skattecreditter til fremføring	(12)	(10)
Netto eiendel/forpliktelser ved utsatt skatt	(31)	450
Forpliktelse ved utsatt kraftverkskatt ²	(23)	(21)
Ikke balanseførte eiendeler ved utsatt skatt	964	822
Netto forpliktelser ved utsatt skatt	910	1.251
Endring forpliktelser ved utsatt skatt	341	233
Fratrukket endring forpliktelser ved utsatt skatt avhendet virksomhet	2	(503)
Endrede forpliktelser ved utsatt skatt videreført virksomhet	343	(270)
Endring utsatt skatt resultatreserven ført mot totalresultatet	(117)	(31)
Endring utsatt skatt sikringsreserven ført mot totalresultatet	(271)	93
Kjøp/salg av selskaper, kursdifferanser mv.	26	(26)
Endringer forpliktelser ved utsatt skatt resultatregnskapet	(19)	(234)

¹ FTM = Fritaksmetoden

² Forpliktelse ved utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt knyttet til kraftverkskatt er ført brutto pr. kraftverk.

Netto forpliktelser ved utsatt skatt presentert i balansen

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Forpliktelser ved utsatt skatt	1.251	1.874
Eiendeler ved utsatt skatt	341	623
Netto forpliktelser ved utsatt skatt	910	1.251

Fremførbare skattemessige underskudd med utløpstidspunkt

Beløp i mill. NOK	2011	2010
2011	-	36
2012	131	32
2013	484	207
2014	221	585
2015	750	279
2016	98	533
2017	105	7
2018 eller senere	1.317	1.476
Uten utløpstidspunkt	1.512	1.632
Sum skattemessige fremførbare underskudd	4.618	4.787

Fremførte skattemessige underskudd på 4.618 mill. kroner utgjør en fordel ved utsatt skatt på 1.306 mill. kroner, hvorav kun 363 mill. kroner er innregnet. Fremførte skattemessige underskudd som ikke er innregnet beløper seg til 3.516 mill.

kroner. Av disse er 1.032 mill. kroner uten forfallstidspunkt, 785 mill. kroner forfaller fra 2018 og fremover, 902 mill. kroner forfaller i perioden 2015-2017 og 797 mill. kroner forfaller i perioden 2012-2014.

Skattereduserende midlertidige forskjeller med tilhørende eiendel ved utsatt skatt

	Skatte- reduserende midlertidig forskjell	Balanseført eiendel utsatt skatt	Ikke balanse- ført eiendel utsatt skatt	Sum eiendel utsatt skatt
Fremførbare skattemessige underskudd				
Sveits	1.089	0	272	272
USA	521	198	1	199
Spania	531	0	158	158
Belgia	386	66	67	133
Nederland	307	20	60	80
Portugal	294	0	74	74
Italia	285	2	87	89
Norge	283	40	39	79
Storbritannia	239	0	62	62
Øst-Europa	185	12	20	32
Tyskland	112	0	33	33
Brasil	108	0	37	37
Danmark	67	2	15	17
Irland	57	0	7	7
India	49	16	0	16
Baltikum	38	4	2	6
Kina	31	0	7	7
Andre	36	3	2	5
Sum	4.618	363	943	1.306
Andre skattereduserende forskjeller	774	197	21	218
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	5.392	560	964	1.524
Nettoføring av utsatt skatt	(774)	(219)	0	(219)
Netto skattereduserende midlertidige forskjeller	4.618	341	964	1.305

NOTE 17 RESULTAT PR. AKSJE

Resultat pr. aksje er en av flere indikatorer som kan benyttes i finansielle analyser for å vurdere utviklingen i et selskap. Nøkkeltallet viser hvor mye periodens resultat utgjør pr. aksje og beregnes ved å dele periodens årsresultat etter minoriteter på gjennomsnittlig eksternt eide aksjer. Resultat fra tilknyttede selskaper og gevinster, tap og nedskrivning Aksjeporteføljen kan ha store svingninger fra periode til periode og vil kunne påvirke årsresultatet og dermed resultat pr. aksje i vesentlig grad. De isolerte effektene av disse to postene pr. aksje kan dermed regnes ut fra dette. Det presiseres at skattekostnaden og utbytte for Aksjeporteføljen ikke er inkludert i linjen for gevinster, tap og nedskrivning Aksjeporteføljen, men er vist i note 24 og note 16.

Orklakonsernets opsjonsordning (se note 11) medfører at eksternt eide aksjer kan bli utvannet som følge av opsjonsinnløsninger. For å hensynta denne fremtidige økningen i antall eksternt eide aksjer, beregnes det, i tillegg til resultat pr. aksje, et resultat pr. aksje utvannet. I denne beregningen er gjennomsnittlig eksternt eide aksjer justert ved å hensynta utvanningseffekten opsjonsprogrammet er estimert å gi.

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
Årsresultat etter minoriteter for videreført virksomhet	(1.989)	(877)	2.162
Gevinst/ resultat ikke videreført virksomhet	1.213	(40)	429
Årsresultat etter minoriteter	(776)	(917)	2.591
Vektet gjennomsnittlig eksternt eide aksjer	1.020.194.465	1.019.619.206	1.017.109.979
Utvanningseffekt fra opsjonsprogram	0	68.637	398.956
Vektet gjennomsnittlig eksternt eide aksjer utvannet	1.020.194.465	1.019.687.843	1.017.508.935

Eiendel ved utsatt skatt er bare balanseført i den grad det er sannsynlig at det vil være fremtidig skattepliktig overskudd som er stort nok til å utnytte skattefordelen, enten ved at enheten har vist overskudd nylig eller ved at det er identifisert eiendeler med merverdier. I den utstrekning man ikke kan sannsynliggjøre tilstrekkelige overskudd i fremtiden til å absorbere de skattereduserende midlertidige forskjellene, er eiendel ved utsatt skatt ikke innregnet. Sapa i Spania, Italia, Portugal, Belgia, Storbritannia og Nederland, samt Borregaard i Brasil og Sveits har betydelige skattereduserende midlertidige forskjeller som ikke er innregnet.

Både det norske skattekonsernet og det svenske skattekonsernet har benyttet alle skattemessige underskudd til fremføring og har kommet i betalbar skatteposisjon i 2011.

Konvertible obligasjoner REC

Høyesterett forkastet 8. desember 2011 Orklas anke i rettstvisten om beskatning av gevinst på tegningsretter i konvertible obligasjoner utstedt av REC. Den ilgnede og resultatførte skatten på 562 mill. kroner ble betalt i 2009. Avgjørelsen medfører således ingen ytterligere innbetaling av skatt eller regnskapsmessige konsekvenser for Orkla.

Skattemessig eierskap kraftverk

Orkla har blitt klar over at skatteklagenemnda ved Sentralskattekontoret for storbedrifter har omgjort tidligere vedtak fra Sentralskattekontoret om skattemessig eierskap til ett av kraftverkene i Sauda. Vedtaket kan ha som konsekvens at skatten for kraftverket øker med i størrelsesorden 50 mill. kroner pr. år for AS Saudafaldene (hvor Orkla eier 85 %). Orkla er uenig i nemndas vedtak, og er innstilt på å prøve saken for domstolene.

For å beregne resultat for ikke videreført virksomhet pr. aksje, benyttes gevinst ikke videreført virksomhet og vektet gjennomsnittlig eksternt eide aksjer fra tabellen.

Beløp i NOK	2011	2010	2009
Resultat pr. aksje	(0,8)	(0,9)	2,5
Resultat pr. aksje utvannet	(0,8)	(0,9)	2,5
Resultat pr. aksje utvannet for ikke videreført virksomhet	1,2	0,0	0,4
Resultat pr. aksje utvannet korrigert for ikke videreført virksomhet	(1,9)	(0,9)	2,1

NOTE 18 NEDSKRIVNINGSVURDERINGER

Verdien på langsiktige balanseførte eiendeler vil i stor grad være bygget på skjønn og estimater. Det er viktig at brukerne av regnskapet er kjent med de forutsetningene som gjelder for verdsettingen av disse eiendelene og hvordan konsernet vurderer fremtidig inntjening. Spesiell oppmerksomhet rettes mot eiendeler som i utgangspunktet ikke blir avskrevet eller amortisert. I Orklakonsernets regnskap vil dette i hovedsak dreie seg om goodwill og varemerker med ubestemt levetid.

Orklakonsernet har vesentlige langsiktige eiendeler både som materielle (varige driftsmidler) og immaterielle eiendeler. Utvidet forklaring og utviklingen i disse eiendelene er presentert i note 19 og 20. I tillegg har konsernet andre langsiktige eiendeler som i hovedsak gjelder investeringer i tilknyttede selskaper. Disse er behandlet i note 8 og inngår ikke i drøftelsen nedenfor.

Det er dels betydelig estimatusikkerhet knyttet til både varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Både verdsetting og estimert utnyttbar levetid bygger på fremtidsinformasjon som alltid er beheftet med en stor grad av usikkerhet.

Immaterielle eiendeler representerer kanskje den største usikkerheten. Disse har ingen direkte «kostpris», men stammer i hovedsak fra egne verdsettinger og er stort sett balanseført i forbindelse med konsernets oppkjøp av ny virksomhet. Goodwill er å anse som residual i samme oppkjøp. Summen av all merverdi inklusive goodwill knyttet til oppkjøpene, er således i utgangspunktet å anse som markedsverdi (virkelig verdi) av de totale oppkjøpene og fordelingen på ulike typer eiendeler er avledet av denne.

Materielle eiendeler (varige driftsmidler) er i utgangspunktet balanseført til anskaffelseskost og dersom de har begrenset utnyttbar levetid blir de systematisk avskrevet over denne. Utrangeringsverdi hensyntas. Utnyttbar levetid og utrangeringsverdi er basert på estimater om fremtidig utvikling.

Orklakonsernet overvåker eiendelene løpende og dersom det er indikatorer på at verdiene av eiendelene ikke lenger er gjenvinnbare, vil det straks bli foretatt verdifallstest for å sjekke om eiendelene fortsatt kan forsvare sine regnskapsførte verdier. Dersom nye estimater konkluderer med at verdiene ikke lenger er gjenvinnbare, foretas nedskrivning av eiendelene til gjenvinnbart beløp, det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi (neddiskontert kontantstrøm). Dette har i 2011 medført nedskrivning av eiendeler i Sapa, Bakers og Denomega (se note 14).

Eiendeler med ubestemt levetid

Goodwill og immaterielle eiendeler med ubestemt levetid amortiseres ikke løpende. Disse eiendelene testes derfor minst årlig for verdifall. I Orkla gjøres dette i 3. kvartal. I tilfelle det foreligger særlige indikasjoner på verdifall gjennomføres verdifallstester hyppigere. Kontantstrømmer knyttet til eiendelene identifiseres (se nedenfor) og neddiskontes. Fremtidig kontantstrøm er basert på gitte forutsetninger (se egen tabell neste side) og enhetens vedtatte planer. Dersom neddiskontert verdi av fremtidige kontantstrømmer er lavere enn balanseført verdi av enhetens anvendte kapital, gjennomføres nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Dersom neddiskontert verdi er høyere enn anvendt kapital betyr dette at verdien av den immaterielle eiendelen eller goodwill er gjenvinnbar. I de tilfellene neddiskontert verdi overstiger anvendt kapital med mindre enn 20 % gjøres det en ytterligere sensitivitetsanalyse for å sikre beregningen. I aktuelle tilfeller gjennomgås forutsetninger og estimater på nytt og det måles i hvor stor grad investeringen er robust i forhold til disse.

Størst risiko for vesentlige verdiendringer er knyttet opp mot konsernets store goodwill- og varemerkeposter. Konsernet har goodwill og varemerker knyttet til en rekke oppkjøp og de største goodwillpostene og varemerkene relaterer seg til følgende enheter (balanseført verdi):

Beløp i mill. NOK	Goodwill		Varemerker	
	2011	2010	2011	2010
Chips	1.942	1.947	1.087	1.087
Axellus	808	811	395	289
Procordia Food/Abba Seafood	1.104	1.104	-	-
Panda	88	89	339	341
Orkla Brands Russia	298	307	74	77
Sapa Profiles	2.632	2.577	-	-
Sapa Heat Transfer/Building System	1.248	1.253	-	-
Øvrige (i hovedsak flere mindre poster i Orkla Brands)	1.501	1.490	264	284
Sum	9.621	9.578	2.159	2.078

Kontantstrømgenererende enheter

En kontantstrømgenererende enhet (KGE) er det laveste nivået en kan måle uavhengige kontantstrømmer fra. Det øverste nivået på en KGE er et rapportert driftssegment. Enkelte av de kontantstrømgenererende enhetene i konsernet er overensstemmende med segmentene slik de er presentert i note 9. Dette gjelder spesielt innen Sapa. Segmentene er i stor grad sammenfallende med de verdifallstestede enhetene. Sapa ble ervervet i 2005.

Innen Orkla Brands og Borregaard er situasjonen annerledes. Mye av virksomheten ligger i selskaper som har vært i konsernet over svært lang tid. I disse selskapene er det ikke knyttet opp noen balanseførte immaterielle eiendeler. Dette gjelder for eksempel Stabburet, Lilleborg og Borregaard Ltd. De største kontantstrømgenererende enhetene som har goodwill eller varemerker innen Orkla Brands stammer fra oppkjøp som Procordia og Abba fra 1995 og nyere oppkjøp gjort i 2005 (Chips-konsernet og Panda). Disse inngår som forretningsenheter i Orkla Foods Nordic og Orkla Brands Nordic og det blir gjennomført verdifallstester for disse enhetene. Goodwill knyttet til Procordia og Abba ble amortisert med 1/20 pr. år i perioden fra oppkjøp til 1.1.2004 da overgangen til IFRS skjedde. Dette betyr at den opprinnelige goodwillen fra disse kjøpene er omtrent halvert i forhold til anskaffelseskost. Oppkjøp gjort i Axellus-gruppen i 2005 og 2006 (Collett Pharma og Dansk Droge) er vanskelig å skille ut fordi de nye enhetene er betydelig integrert i eksisterende virksomhet. Enhetene i Axellus blir således verdifallstestet samlet og integrasjonen med de enhetene som allerede lå i Orkla før oppkjøpet gir samlet en avkastning godt over avkastningskravet. Synergier mellom de kontantstrømgenererende enhetene hensyntas i vurderingen. Innen Borregaard er det pr. 31.12.2011 ingen vesentlige balanseførte merverdier.

I Orkla Financial Investments har Orkla Eiendom foretatt oppkjøp av eiendoms-selskaper. Hovedvekten av merverdiene ved disse oppkjøpene er henført til varige driftsmidler og tilknyttede selskaper.

BUDSJETTFORUTSETNINGER

Beregninger av fremtidig kontantstrøm bygger på en rekke forutsetninger. Dette gjelder både forhold som forutsetninger om den økonomiske utviklingen og forutsetninger om antatt levetid på viktige varemerker. Mange av virksomhetene i Orklakonsernet er påvirket av svingninger i markedene og estimater laget i svake markeder kan skille seg betydelig fra estimater laget i sterkere markeder. Dette forteller at det i selskaper i volatile markeder kan være vanskelig å fatte riktige, langsiktige beslutninger når markeder er preget av store kortsiktige svingninger.

Beregninger gjort viser at konsernets Weighted Average Cost of Capital (WACC) er på samme nivå som tidligere (9,7 % før skatt), selv om enkelte forutsetninger er noe endret. Konsernet har således valgt ikke å endre sin WACC. Det er imidlertid gjort en distinksjon ved at WACC for Brandsvirksomheten er redusert med ett prosentpoeng og tilsvarende økt med ett prosentpoeng for Sapa- og Borregaard-virksomheter, grunnet ulik forretningsrisiko i virksomhetene.

Fremtidig kontantstrøm er estimert med utgangspunkt i budsjett for kommende år og to påfølgende prognoseår. Fra og med år fire er det beregnet en terminalverdi. Kontantstrømestimatene er sensitive overfor endringer i råvarepriser og derigjennom innkjøpspriser samt tilhørende evne til å opprettholde marginforutsetningene. Sensitivitetsberegninger i anslagene gir selv med en rimelig mulig endring i forutsetningene ikke grunnlag for nedskrivninger.

De viktigste faktorene som er lagt til grunn ved verdifallstestene er oppsummert i egen tabell. De største kontantstrømgenererende enhetene (KGE) er vist i egen tabell og utgjør Orkla Brands Nordic med Chips og Axellus, Orkla Foods Nordic med Procordia/Abba og Panda samt Sapa fordelt på Profiles og Heat Transfer/Building System. KGE'ene opererer i forskjellige markeder, og tabellen er ment å gi en oversikt over de viktigste driverne.

Sensitivitet

Det ble ikke foretatt nedskrivninger som følge av gjennomførte verdifallstester pr. 3. kvartal. I de tilfellene neddiskontert verdi bare er marginalt høyere enn nivået på anvendt kapital er det gjennomført sensitivitetsanalyser for å sikre at de ulike parametrene er gyldige.

De urolige markedene for Sapa i 2009 stabiliserte seg i løpet av 2010 og de kraftige volumfallene fra 2009 snudde. Det var en klar volumøkning, men totalmarkedene var fortsatt lavere enn historisk trend skulle tilsi. Den økonomiske utviklingen gjennom 2011 har igjen bidratt til at usikkerheten for Sapas virksomheter har økt, og utviklingen fremover er krevende å anslå. Sapa arbeider mot langsiktige finansielle mål med Capital Turnover på 3, EBITA-margin på 6 % og Return on Capital Employed på 18 %, og kom ut av finanskrisen i 2009/10 med en betydelig redusert kostnadsbase. Den positive utviklingen gjennom 2010 har dels bremsset opp i 2011, og det er tatt ytterligere grep i form av tiltak for å optimere selskapets operasjonelle struktur. Det er imidlertid behov for resultatfremgang for å komme på målsatt nivå. Sapa jobber bevisst mot tre strategiske initiativ for å nå sine mål. Towards Solutions, World Class Operation og World Class Purchasing er avgjørende strategiske programmer som sammen med en kraftig satsing på FoU skal gjøre at Sapa lykkes i å nå sine mål. Det er gjennomført en egen sensitivitetsanalyse for de ulike delene av Sapa. Basert på styregodkjente budsjetter og prognoser vil det være rom for marginsvekkelse før selskapet kommer i en verdifall situasjon. For Sapa Profiles overstiger verdsettelsen de samlede balanseførte verdier. Den viktigste forutsetningen er marginen på solgte varer. Denne er satt til omlag 6 % på lang sikt, i tråd med de langsiktige finansielle målene. Dersom den langsiktige EBITA-marginen i terminalleddet blir i underkant av 4 % vil estimert verdi være lik anvendt kapital. For Heat Transfer/Building System overstiger verdsettelsen også de samlede balanseførte verdier. Her kreves en tilsvarende EBITA-margin i terminalleddet som er noe høyere enn for Sapa Profiles. Ut fra de prognoser, forventninger

og forutsetninger som er lagt til grunn fremover, forsvaret således Sapa de balanseførte verdiene pr. 31.12.2011. Det er i alt 3.880 mill. kroner i goodwill knyttet til Sapas virksomheter.

Innen Orkla Brands Russia er virksomhetene i Krupskaya og SladCo slått sammen og den økonomiske utviklingen i starten av 2011 var svak. Resultatene utover i året har bedret seg og det er gjennomført verdifallstest for den nye enheten samlet. Ut fra de prognoser, forventninger og forutsetninger som er lagt til grunn, forsvaret Orkla Brands Russia balanseførte verdier pr. 31.12.2011. Det er i alt 298 mill. kroner i goodwill og 74 mill. kroner i varemerker knyttet til denne enheten.

Innen de andre områdene i Orkla Brands er det i hovedsak utviklingen i råvareprisene som gir noen grad av usikkerhet. Råvareprisene økte gjennom hele 2010 og har fortsatt å øke i 2011. Usikkerheten i råvaremarkedene er derfor unormalt stor. Orkla Brands' ulike selskaper følger utviklingen tett og målsetter å kompensere økningen gjennom økte priser.

Diskonteringsssats

Diskonteringsssatsen som benyttes tar utgangspunkt i konsernets kapitalkostnad som er beregnet til 9,7 % før skatt, basert på et veid gjennomsnitt av avkastningskrav for egen- og fremmedkapital (WACC) for konsernet. Egenkapitalavkastningskravet estimeres ved bruk av kapitalverdimodellen (CAPM). Fremmedkapitalavkastningskravet estimeres ut fra langsiktig risikofri rente tillegg en kredittmargin utledet av Orklas marginale langsiktige lånerente. Diskonteringsssatsen justeres for landrisiko, inflasjonsnivå og operasjonell risiko, tilpasset den aktuelle verdiberegning. Konsernets WACC er i beregningene for 2011 redusert med ett prosentpoeng for Orkla Brands' virksomheter og økt med ett prosentpoeng for Sapas og Borregaards virksomheter for å hensynta ulik forretningsmessig risiko.

	Orkla Brands		Sapa
Kontantstrømgenererende enheter	Nordic: Chips, Axellus	Foods: Abba, Procordia, Panda	Profiles Heat Transfer/Building System
Forhold som påvirker diskonteringsrente	Opererer i hovedsak i det nordiske markedet, relativt lavere bransjerisiko, budsjetterer i SEK, DKK, EUR og NOK	Opererer i hovedsak det svenske og finske markedet, relativt lavere bransjerisiko, budsjetterer i SEK og EUR	Verdensmarkedet, relativt høyere risiko, budsjetterer primært i SEK, EUR og USD
Råvareprisene er estimert ut fra markedsbildet (termin- eller spotpriser) på beregningstidspunktet	Sentrale råvarer: Poteter, nøtter, sukker, kakao, hvete, grønnsaker samt fisk og fiskeolje		Sentrale råvarer: Primær og sekundær aluminium, el-kraft og legeringer
Bruttofortjeneste er basert på historisk utvikling, justert for forventninger om fremtiden	Bruttofortjeneste påvirkes av kjedeforhandlinger omkring priser og råvarepriser som i sum forventes å være stabile		Høyere råvarepriser forventes gjenspeilet i høyere salgspriser, økt langsiktig bruttofortjeneste med målsatt EBITA-margin på 6 %
Kundetilpasning og evne til å utvikle produkter i samarbeid med kunder	Orkla Brands følger konsumenttrender og har høy innovasjonstakt – vekst forventes innenfor eksisterende merkevarer		Sapa arbeider i tett dialog med kunder i forhold til innovasjon og skreddersøm
Markedsandeler	Det budsjetteres med stabile markedsandeler på kort og lang sikt		Det budsjetteres med stabile og noe økende markedsandeler på kort og lang sikt
Konjunkturer	Modellen legger opp til normalisering av markedene og omsetningen - Orkla Brands har generelt vært lite konjunkturpåvirket		Markedene forventes å stige i takt med forventningene til vekst i verdensmarkedet
Terminalverdi	Vekstrate lik inflasjonen i landene hvor man opererer (range 1,5 - 3 %)		

NOTE 19 IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler og goodwill er ikke-fysiske eiendeler som i hovedsak er blitt balanseført i forbindelse med oppkjøp av virksomhet. Immaterielle eiendeler kategorisert som «ikke amortiserbare», har ubestemt levetid og det er på balansedagen ikke mulig å estimere når eiendelene ikke lenger vil ha verdi. Goodwill amortiseres heller ikke løpende. Andre immaterielle eiendeler amortiseres over utnyttbar levetid. Amortiseringen vises på egen linje i resultatregnskapet. Utgifter til produktutvikling blir i alt vesentlig kostnadsført løpende. IT gjelder spesialtilpasset programvare og vil ha en annen karakter i henhold til for eksempel reinvesteringsbehov enn de andre immaterielle eiendelene. Samme forholdet gjelder for utviklingskostnader. Amortiseringen av disse inngår derfor i resultatposten av- og nedskrivninger varige driftsmidler.

Amortiserbare immaterielle eiendeler amortiseres lineært med følgende satser: Varemerker 10–20 % og IT 16–33 %.

Beløp i mill. NOK	Varemerker, ikke amortiserbare	Varemerker, amortiserbare	Andre immaterielle	Utvikling	IT	Goodwill	Sum
Balanseført verdi 1.1.2011	2.078	43	365	5	268	9.578	12.337
Tilgang	107	-	6	4	85	-	202
Reklassifiseringer ¹	-	(15)	26	(1)	21	-	31
Oppkjøpte selskaper ²	-	17	3	-	-	96	116
Amortisering	-	(7)	(48)	(2)	(89)	-	(146)
Nedskrivninger	-	-	-	-	-	(7)	(7)
Valuta	(26)	-	(2)	-	1	(46)	(73)
Balanseført verdi 31.12.2011	2.159	38	350	6	286	9.621	12.460
Opprinnelig kost 1.1.2011	2.095	106	1.324	9	647	12.378	16.559
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(17)	(63)	(959)	(4)	(379)	(2.800)	(4.222)
Balanseført verdi 1.1.2011	2.078	43	365	5	268	9.578	12.337
Opprinnelig kost 31.12.2011	2.176	91	1.412	14	709	11.998	16.400
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(17)	(53)	(1.030)	(8)	(455)	(2.377)	(3.940)
Balanseført verdi 31.12.2011	2.159	38	382	6	254	9.621	12.460
Balanseført verdi 1.1.2010	1.987	163	550	109	309	11.099	14.217
Tilgang	-	-	9	1	75	-	85
Reklassifiseringer ¹	39	(115)	144	1	(26)	-	43
Oppkjøpte selskaper ²	91	-	69	-	-	300	460
Solgte selskap/ikke videreført virksomhet	-	-	(8)	(103)	(11)	(1.397)	(1.519)
Amortisering	-	(5)	(46)	(2)	(71)	-	(124)
Nedskrivninger	-	-	(351)	-	-	(381)	(732)
Valuta	(39)	-	(2)	(1)	(8)	(43)	(93)
Balanseført verdi 31.12.2010	2.078	43	365	5	268	9.578	12.337

¹ Netto reklassifiseringer vedrører overføring fra note 20.

² Se note 6 for oppkjøp av selskaper.

I tillegg er det i Orklakonsernet kostnadsført 327 mill. kroner i 2011 i forskning og utvikling (371 mill. kroner i 2010).

MARKEDSPOSISJONER I DET NORDISKE DAGLIGVAREMARKEDET FOR ORKLA BRANDS

Konsernet eier, i tillegg til det som er presentert i tabellen på neste side, flere varemerker som ikke er balanseførte. Dette gjelder egenutviklede varemerker hvor regnskapsreglene ikke tillater balanseføring. Disse presenteres som «A» i tabellen. Ved overgang til IFRS i 2005 kunne allerede balanseført goodwill bli stående og indirekte representerer deler av denne goodwillen «varemerker». Disse er presentert som «B» i tabellen. Balanseførte varemerker representerer enten direkte

kjøpte varemerker, eller indirekte kjøpte via kjøpsverdiallokering i oppkjøpsanalyse. Disse er presentert som «C» i tabellen. Klassifisering i noten er basert på ledelsens skjønn.

I tillegg har Orkla Brands varemerkeposisjoner i India (MTR), Russland (SladCo, Krupskaya), Østerrike (Felix) og Estland (Kalev).

Oversikt markedsposisjoner Orkla Brands i Norden

NORGE			SVERIGE			DANMARK			FINLAND		
KATEGORI	Viktigste merker	P R	Viktigste merker	P R		Viktigste merker	P R		Viktigste merker	P R	
Dypfryst pizza	Grandiosa, Big One, Originale	● A	Grandiosa	● B			○		Grandiosa	● B	
Ketchup	Idun	● A	Felix	● B		Beauvais	● B		Felix	● B	
Syltetøy og marmelade	Noras hjemmelagede, Noras røtte	● A	Felix, Önos, BOB	● B		Den Gamle Fabrik	● B			○	
Konserverte grønnsaker	Nora	● A	Önos, Felix	● B		Beauvais	● B		Felix	● B	
Dressinger	Idun	● A	Felix	● B		Beauvais	○ B		Felix	● B	
Sild		○	Abba	● B		Glyngøre	● B		Abba	● B	
Kaviar		○	Kalles Kaviar	● B			○		Kalles Kaviar	● B	
Soft/leskedrikk (ikke kullsyreholdig)	Fun Light, Nora	● A	Fun Light, Ekströms, BOB	● B			○		Fun Light, Ekströms	● B	
Fersk pasta		○	Felix	○ C		Pastella	● C		Pastella	● C	
Vask	JiF, Omo, Sun, Zalo	● A		○			○			○	
Hygiene	Define, Lano, Solidox, Dr. Greve	● A		○			○			○	
Kosttilskudd	Möllers, Nutrilett, Collett	● A, C	Nutrilett, Pikasol, Litozin	● C		Gerimax, Livol, Futura, Pikasol	● C		Möllers, Nutrilett, SanaSol	● A, C	
Snacks	KiMs, Polly, Cheez Doodles	● C	OLW, Cheez Doodles	● C		KiMs	● C		Taffel	● C	
Tekstiler	Pierre Robert, LaMote	● C, A	Pierre Robert, LaMote	● C, A			○			○	
Kjeks	Café Bakeriet, Bixit, Dots	● A	Ballerina, Brago	● B			○		Ballerina	○ B	
Godterier	Smash, Nidar Favoritter	● A		○			○		Panda	○ C	
Gjær	Idun Gjær	● A	Kronjäst	● B			○			○	
Marsipan	Odense	● B	Odense	● B		Odense	● B			○	
Margarin		○		○		AMA Margarine, Dragsbæk Oliemargarine	○ B			○	

P=Posisjon: ● STERK nr. 1, klart større enn nr. 2, ○ GOD nr. 1 eller nr. 2 på størrelse med nr. 1, ○ TILSTEDEVÆRENDE nr. 2 eller svakere, klart svakere enn nr. 1, ○ IKKE TIL STEDE
R=Regnskapsbehandling: A - Ikke balanseført, B - Balanseført gjennom goodwill, C - Balanseført

NOTE 20 VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler representerer ulike typer eiendommer og utstyr som er nødvendige for den virksomheten konsernet driver. Uten vesentlige endringer i rammebetingelsene vil disse driftsmidlene stort sett være gjenstand for tilsvarende reinvesteringsbehov over tid. Driftsmidlene representerer forhold som tomter, bygg, anlegg, maskiner, inventar, IT-utstyr og transportmidler. Driftsmidler som har ubegrenset utnyttbar levetid (som tomt) avskrives ikke, mens andre driftsmidler avskrives over gjenværende utnyttbar levetid, hensyntatt utrangeringsverdi. Dersom det er indikasjoner på verdifall for enkelteideler blir gjenvinnbar verdi beregnet og dersom denne er lavere enn salgsverdi eller bruksverdi skrives eiendelen ned. Årlige ordinære avskrivninger gir et bilde på behovet for tilsvarende reinvesteringer.

Driftsmidlene avskrives lineært med utgangspunkt i følgende satser: Bygninger 2-4 %, maskiner og inventar 5-15 %, transportmidler 15-25 % og edb-utstyr 16-33 %. Avskrivningstiden blir årlig gjennomgått og dersom det er endringer i utnyttbar levetid blir avskrivningene justert. Utrangeringsverdi blir også beregnet og dersom denne er høyere enn bokført verdi blir avskrivningene stoppet. Dette gjelder spesielt for bygg. Oppstillingen omfatter både direkte anskaffede driftsmidler og driftsmidler anskaffet gjennom merverdiallokering ved kjøp av virksomhet.

Beløp i mill. NOK	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Anlegg under utførelse	Driftsløse, inventar, transportmidler, edb etc.	Sum
Balanseført verdi 1.1.2011	8.106	7.665	1.311	648	17.730
Tilgang	230	671	1.378	236	2.515
Avgang	(127)	(49)	(5)	(12)	(193)
Reklassifiseringer ¹	-	-	-	(31)	(31)
Oppkjøpte selskaper	791	259	10	1	1.061
Solgte selskaper/holdt for salg	(754)	(207)	(26)	(23)	(1.010)
Overført anlegg under utførelse	333	578	(1.038)	127	0
Nedskrivninger	(202)	(6)	-	(2)	(210)
Avskrivninger	(323)	(1.214)	-	(221)	(1.758)
Valuta	(22)	(22)	1	(3)	(46)
Balanseført verdi 31.12.2011	8.032	7.675	1.631	720	18.058
Opprinnelig kost 1.1.2011	12.303	26.020	1.319	2.625	42.267
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(4.197)	(18.355)	(8)	(1.977)	(24.537)
Balanseført verdi 1.1.2011	8.106	7.665	1.311	648	17.730
Opprinnelig kost 31.12.2011	12.392	25.407	1.631	2.831	42.261
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(4.360)	(17.732)	-	(2.111)	(24.203)
Balanseført verdi 31.12.2011	8.032	7.675	1.631	720	18.058
Balanseført verdi 1.1.2010	10.788	11.173	2.009	724	24.694
Tilgang	522	563	1.220	177	2.482
Avgang	(306)	(40)	-	(19)	(365)
Oppkjøpte selskaper	189	377	3	27	596
Solgte selskaper/ikke videreført virksomhet	(3.361)	(4.111)	(215)	(126)	(7.813)
Overført anlegg under utførelse ¹	742	931	(1.782)	66	(43)
Nedskrivninger	(55)	(27)	-	(1)	(83)
Avskrivninger	(315)	(1.194)	(8)	(193)	(1.710)
Valuta	(98)	(7)	84	(7)	(28)
Balanseført 31.12.2010	8.106	7.665	1.311	648	17.730

¹ Netto reklassifiseringer vedrører overføring til note 19.

Se note 37 for informasjon om «Pant og pantstillelser» knyttet til konsernets driftsmidler.

NOTE 21 VARELAGER

Varebeholdningene er spesifisert på art, og fordeling på forretningsområdene er spesifisert i segmentrapporteringen. Varebeholdningene representerer konsernets lager av råvarer, varer under tilvirkning, egenproduserte ferdigvarer og handelsvarer, priset til kostpris eller tilvirkningskost. Eventuell fortjeneste oppstått ved salg internt er eliminert. Varer som presenteres her skal på samme måte som vareforbruket være varer som inngår, eller skal inngå, i det ferdige produktet, inkludert all emballasje. Eventuelle ukurante varer er skrevet ned til netto realiserbar verdi (antatt fremtidig salgspris).

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Råvarer	2.802	2.491
Varer under tilvirkning	1.563	1.150
Ferdigvarer og handelsvarer	3.682	3.461
Sum varelager	8.047	7.102

Varelageret er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og netto realiserbar verdi etter fradrag for salgskostnader. Dette har medført en total nedskrivning av varelageret pr. 31.12.2011 på 89 mill. kroner (34 mill. kroner i 2010). Hele nedskrivningen er foretatt i 2011 og 1 mill. kroner er reversert fra tidligere års nedskrivning. Varelager verdsatt til netto realiserbar verdi utgjør 615 mill. kroner (582 mill. kroner i 2010).

I varelageret inngår utviklingseiendom med 612 mill. kroner i 2011 (219 mill. kroner i 2010).

NOTE 22 AVSETNINGER OG ANNEN LANGSIKTIG GJELD

Avsetninger består av pensjonsforpliktelser og andre avsetninger for forpliktelsesforpliktelser. Pensjonsforpliktelser er beskrevet i note 12. Avsetning kan skilles fra andre forpliktelser som for eksempel leverandørgjeld fordi det er usikkerhet omkring oppgjørstidspunktet eller beløpet for de fremtidige utgiftene. Et foretak har en forpliktelse dersom det har en plikt til å avgi økonomiske ressurser til en annen part på et fremtidig tidspunkt. Plikten kan være selvpålagt dersom foretaket gjennom beslutning og handling har offentliggjort forventninger om å påta seg et økonomisk ansvar, for eksempel i form av restrukturering av deler av virksomheten. Her vil for eksempel avtalt sluttvederlag til ansatte utgjøre en naturlig del av avsetningen. Forpliktelsen vil reduseres over tid når utbetalingene gjennomføres. En betinget forpliktelse er en mulig plikt som oppstår og vil bli bekreftet ved at det i fremtiden enten inntreffer eller ikke inntreffer en eller flere usikre hendelser. En betinget forpliktelse vil bare bli regnskapsført dersom det er sannsynlig at den inntreffer (>50 %) og at forpliktelsesbeløpet kan måles pålitelig.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Pensjonsforpliktelser ¹	1.406	1.561
Derivater	3	19
Annen langsiktig gjeld	10	70
Andre avsetninger for forpliktelser	495	557
Sum	1.914	2.207

¹ Pensjonsforpliktelsen er klassifisert som ikke-rentebærende fordi renteelementene presenteres sammen med øvrige pensjonskostnader under lønnskostnad.

Avsetningene fordeler seg som følger:

Beløp i mill. NOK	Orkla Brands	Sapa	Borregaard	Andre avsetninger	Sum
Avsetninger 1.1.2010	51	154	149	330	684
Avsatt	32	24	84	40	180
Benyttet	(11)	(45)	(57)	(143)	(256)
Avsetninger 31.12.2010	72	133	176	227	608
Herav kortsiktige avsetninger	(21)	0	(30)	0	(51)
Langsiktige avsetninger 31.12.2010	51	133	146	227	557
Avsatt	15	21	0	0	36
Benyttet	(4)	(45)	(5)	(11)	(65)
Avsetninger 31.12.2011	62	109	141	216	528
Herav kortsiktige avsetninger	(3)	0	(30)	0	(33)
Langsiktige avsetninger 31.12.2011	59	109	111	216	495
	Avslutningsvederlag til ansatte som ikke er å regne som pensjon.	Miljøavsetning samt avslutningsvederlag til ansatte som ikke er å regne som pensjon. Miljøavsetningen vil anvendes med cirka halvparten innen 2 år og resten innenfor en ramme på 5-10 år.	Rest avsetning for avviking av tidligere virksomheter i Sveits, Italia og Brasil. Avsetningene i Sveits og Italia vil bli benyttet i løpet av 2-3 år. Brasil-avsetningen vil ha en tidshorison på opp mot 10 år.	Grunneiererstatning og rivningskostnader Sauda samt forsikringsavsetninger i eget Third Party Writer selskap. Orkla er selvassurandør for skader opp til 50 mill. kroner. Avsetningen i Sauda vil bli benyttet når anlegget overleveres til Statkraft i 2030.	Avsetningene dekker kjente forhold og det er ikke indikasjoner på at estimerte utgifter vil bli endret.

NOTE 23 OVERSIKT FINANSIELLE INSTRUMENTER

Noten gir en oversikt over bokført og virkelig verdi av konsernets finansielle instrumenter samt hvordan disse er behandlet i regnskapet. Tabellen er utgangspunkt for den videre informasjonen om konsernets finansielle risiko og henviser til påfølgende noter. Tabellen viser også på hvilket nivå i verdsettelseshierarkiet de ulike målemetodene for konsernets finansielle instrumenter målt til virkelig verdi vurderes å befinne seg i forhold til hvor objektiv målemetoden er.

2011										
Beløp i mill. NOK	Note	Verdsettelsesnivå	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	Finansielle instrumenter til virkelig verdi ført mot totalresultat	Finansiell gjeld målt til amortisert kost	Utlån og fordringer	Sum	Herav rentebærende	Virkelig verdi
Langsiktige eiendeler										
Aksjeinvesteringer	27	3	43	-	-	-	-	43	-	43
Langsiktige finansielle fordringer	27	-	-	-	-	-	214	214	166	214
Langsiktige derivater	27, 32	2	-	632	21	-	-	653	632	653
Sum								910	798	910
Kortsiktige eiendeler										
Aksjeporteføljen - noterte aksjer	24	1	4.236	-	-	-	-	4.236	-	4.236
Aksjeporteføljen - unoterte aksjer	24	3	921	340	-	-	-	1.261	-	1.261
Andre aksjeinvesteringer	24	3	5	-	-	-	-	5	-	5
Kundefordringer	25	-	-	-	-	-	8.053	8.053	-	8.053
Andre kortsiktige fordringer	25	-	-	-	-	-	916	916	37	916
Kortsiktige derivater	25, 32	2	-	282	65	-	-	347	27	347
Kontanter og kontantekvivalenter	26	-	-	-	-	-	5.453	5.453	5.453	5.453
Sum								20.271	5.517	20.271
Langsiktig gjeld										
Langsiktig finansiell gjeld	29	-	-	-	-	15.389	-	15.389	15.389	15.354
Langsiktige derivater	22, 32	2	-	99	3	-	-	102	99	102
Sum								15.491	15.488	15.456
Kortsiktig gjeld										
Kortsiktig finansiell gjeld	29	-	-	-	-	1.091	-	1.091	1.091	1.091
Leverandørgjeld	28	-	-	-	-	5.310	-	5.310	-	5.310
Annen kortsiktig gjeld	28, 29	-	-	-	-	432	-	432	327	432
Kortsiktige derivater	28, 32	2	-	218	486	-	-	704	54	704
Sum								7.537	1.472	7.537
Sum finansielle instrumenter			5.205	937	(403)	(22.222)	14.636	(1.847)	(10.645)	(1.812)
Sum verdsettelsesnivå 1 (Observerbare ujusterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og gjeld)								4.236		
Sum verdsettelsesnivå 2 (Andre teknikker hvor all input som har signifikant effekt på virkelig verdi er observerbar, direkte eller indirekte)								194		
Sum verdsettelsesnivå 3 (Andre teknikker med input som har signifikant effekt på virkelig verdi som ikke er basert på observerbare markedsdata)								1.309		

2010										
Beløp i mill. NOK	Note	Verdsettelsesnivå	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	Finansielle instrumenter til virkelig verdi ført mot totalresultat	Finansiell gjeld målt til amortisert kost	Utlån og fordringer	Sum	Herav rentebærende	Virkelig verdi
Langsiktige eiendeler										
Aksjeinvesteringer	27	3	134	-	-	-	-	134	-	134
Langsiktige finansielle fordringer	27	-	-	-	-	-	167	167	111	167
Langsiktige derivater	27, 32	2	-	489	80	-	-	569	489	569
Sum								870	600	870
Kortsiktige eiendeler										
Aksjeporteføljen - noterte aksjer	24	1	9.735	-	-	-	-	9.735	-	9.735
Aksjeporteføljen - unoterte aksjer	24	3	1.267	659	-	-	-	1.926	-	1.926
Andre aksjeinvesteringer	24	3	13	-	-	-	-	13	-	13
Kundefordringer	25	-	-	-	-	-	7.802	7.802	-	7.802
Andre kortsiktige fordringer	25	-	-	-	-	-	568	568	40	568
Kortsiktige derivater	25, 32	2	-	381	538	-	-	919	89	919
Kontanter og kontantekvivalenter	26	-	-	-	-	-	2.819	2.819	2.819	2.819
Sum								23.782	2.948	23.782
Langsiktig gjeld										
Langsiktig finansiell gjeld	29	-	-	-	-	21.666	-	21.666	21.666	21.674
Langsiktige derivater	22, 32	2	-	154	19	-	-	173	154	173
Sum								21.839	21.820	21.847
Kortsiktig gjeld										
Kortsiktig finansiell gjeld	29	-	-	-	-	845	-	845	845	845
Leverandørgjeld	28	-	-	-	-	5.444	-	5.444	-	5.444
Annen kortsiktig gjeld	28, 29	-	-	-	-	325	-	325	229	325
Kortsiktige derivater	28, 32	2	-	604	130	-	-	734	306	734
Sum								7.348	1.380	7.348
Sum finansielle instrumenter			11.149	771	469	(28.280)	11.356	(4.535)	(19.652)	(4.543)
Sum verdsettelsesnivå 1 (Observerbare ujusterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og gjeld)								9.735		
Sum verdsettelsesnivå 2 (Andre teknikker hvor all input som har signifikant effekt på virkelig verdi er observerbar, direkte eller indirekte)								581		
Sum verdsettelsesnivå 3 (Andre teknikker med input som har signifikant effekt på virkelig verdi som ikke er basert på observerbare markedsdata)								2.073		

Det har ikke vært noen overføringer mellom de ulike nivåene i 2010 og 2011. Konsernet definerer målingen av Aksjeporteføljens børsnoterte aksjer i nivå 1, mens målingen av de unoterte aksjer defineres i nivå 3. For informasjon om måling av virkelig verdi på Aksjeporteføljens unoterte aksjer henvises det til note 24. Måling av konsernets derivater defineres i nivå 2. For en nærmere beskrivelse av hvordan derivatene måles henvises det til note 32.

NOTE 24 AKSJEPORTEFØLJEN

Orkla Financial Investments forvalter en betydelig aksjeportefølje og investeringsuniverset er i hovedsak Norden. Orkla Financial Investments har som hovedmål å maksimere avkastning på investert kapital og Aksjeporteføljens hovedstrategi er å identifisere og investere i verdiskapende enkeltelskaper.

I 2011 ble det fattet en strategisk beslutning om at Aksjeporteføljen skal selges ned, og i tråd med dette ble det netto solgt aksjer for 4.494 mill. kroner for året totalt. Ved utgangen av 2011 var markedsverdien av Aksjeporteføljen 5.497 mill. kroner. Resultatreserven ved utgangen av året var 1.180 mill. kroner.

Beløp i mill. NOK	Eierandel	Antall aksjer 31.12.2011	Virkelig verdi 31.12.2011	Resultat- reserve 2011	Bransje
Verdipapirer tilgjengelig for salg					
<i>Noterte verdipapirer Norge</i>					
Kongsberg Gruppen	2,2 %	2.655.845	304	196	Industri
Ekornes	6,2 %	2.295.471	223	40	Forbruksvarer
Oslo Børs VPS Holding	8,2 %	3.510.700	204	8	Finans
Schibsted	0,8 %	865.895	129	81	Media
Vizrt	9,8 %	6.503.000	124	31	Programvare
Ganger Rolf	3,0 %	1.027.550	109	2	Energi
Øvrige			689	92	
Sum			1.782	450	
<i>Noterte verdipapirer utland</i>					
Amer Sports	5,3 %	6.411.352	447	204	Forbruksvarer
Tikkurila	7,2 %	3.163.455	314	(63)	Materialer
Saab B	1,6 %	1.750.000	215	117	Flyindustri og forsvar
Nobia	5,5 %	9.724.857	207	10	Forbruksvarer
Nokian Renkaat	0,5 %	700.063	135	76	Bilkomponenter
Elektro B	0,4 %	400.000	104	67	Helsevernustyr
Konecranes	1,4 %	892.360	100	-	Industri
Investor A og B ¹	0,1 %	933.723	100	10	Investeringselskap
Øvrige			832	231	
Sum			2.454	652	
<i>Unoterte verdipapirer</i>					
Industri Kapital 2007	1,8 %	23.980.518	181	(9)	Investeringselskap
Industri Kapital 2000	3,6 %	21.888.151	126	-	Investeringselskap
Nokas	17,8 %	63.629	110	(4)	Kommersielle tjenester
Herkules Private Equity III	3,3 %	107.153.783	106	4	Investeringselskap
Industri Kapital 2004	5,0 %	29.561.496	103	-	Investeringselskap
Øvrige			295	87	
Sum			921	78	
Verdipapirer, med endring av virkelig verdi over resultat					
Pharmaq Holding	36,6 %	183.207	193		Farmasi
East Capital Power Utilities Fund	27,0 %	45.000	105		Investeringselskap
Øvrige			42		
Sum			340		
Total verdi Aksjeporteføljen			5.497²	1.180	
Herav eid av Orkla ASA			5.455	1.180	

¹ Investor A og B aksjer: 863.435 A aksjer, 70.288 B aksjer.

² I tillegg til Aksjeporteføljen er det mindre beholdninger av aksjer i andre konsernselskaper på 5 mill. kroner.

Beløp i mill. NOK	Eierandel	Antall aksjer 31.12.2010	Virkelig verdi 31.12.2010	Resultat- reserve 2010	Bransje
Verdipapirer tilgjengelig for salg					
<i>Noterte verdipapirer Norge</i>					
Tomra Systems	15,5 %	23.000.000	888	379	Industri
Kongsberg Gruppen	2,3 %	2.700.000	358	250	Industri
Ekornes	5,8 %	2.142.674	337	171	Forbruksvarer
Schibsted	1,8 %	1.900.000	326	247	Media
DNB	0,2 %	3.647.019	299	181	Bank
Telenor	0,2 %	2.750.000	261	146	Telekom tjenester
Oslo Børs VPS Holding	8,2 %	3.510.700	235	39	Finans
Statoil	0,0 %	1.235.031	171	22	Energi
Ganger Rolf	3,0 %	1.023.000	166	49	Energi
Vizrt	9,9 %	6.511.748	156	63	Programvare
BW Offshore	1,0 %	7.044.352	114	32	Oljeutstyr og tjenester
Seawell	1,2 %	2.804.380	105	40	Oljeutstyr og tjenester
Cermaq	1,3 %	1.158.298	104	49	Konsumvarer
Yara International	0,1 %	300.000	101	46	Materialer
Øvrige			684	234	
Sum			4.305	1.948	
<i>Noterte verdipapirer utland</i>					
Amer Sports	5,2 %	6.350.000	517	279	Forbruksvarer
Enter Select	ia	367.401	374	218	Fond
Elekta B	1,5 %	1.400.000	315	189	Helsevernustyr
AstraZeneca	0,1 %	925.000	249	57	Farmasi
Hennes & Mauritz B	0,1 %	1.246.622	243	124	Detaljhandel
Vimpelcom ADR	0,2 %	2.350.000	207	(16)	Telekom tjenester
Konecranes	1,4 %	860.000	206	80	Industri
Nordic Alpha	ia	135.000	188	78	Fond
Nokia A	0,1 %	3.000.000	181	21	Kommunikasjonsutstyr
Saab B	1,5 %	1.660.673	178	102	Flyindustri og forsvar
Cardo	1,7 %	463.141	169	122	Industri
Transocean	0,1 %	410.000	167	43	Oljeutstyr og tjenester
Nokian Renkaat	0,6 %	770.000	165	106	Bilkomponenter
Swedish Orphan Biovitrum	2,1 %	4.475.933	158	69	Bioteknologi
Getinge Industrier B	0,5 %	1.182.090	145	56	Helsevernustyr
Mobile Telesystems ADR	0,1 %	1.125.000	137	47	Telekom tjenester
Q-Med	2,0 %	2.000.000	133	88	Bioteknologi
Investor A og B ¹	0,1 %	1.070.000	130	26	Investeringsselskap
Nobia	1,2 %	2.150.000	112	49	Forbruksvarer
Silverlake Axis	3,3 %	69.519.000	108	64	Programvare
Clas Ohlson B	1,7 %	1.075.084	103	-	Detaljhandel
Øvrige			1.245	516	
Sum			5.430	2.318	
<i>Unoterte verdipapirer</i>					
Industri Kapital 2000	3,6 %	26.916.611	187	-	Investeringsselskap
Industri Kapital 2004	5,0 %	31.579.010	158	-	Investeringsselskap
Industri Kapital 2007	1,8 %	19.442.773	153	(3)	Investeringsselskap
Nokas	17,8 %	63.629	152	39	Kommersielle tjenester
Industri Kapital 97	8,0 %	20.764.008	104	-	Investeringsselskap
Øvrige			513	136	
Sum			1.267	172	
Verdipapirer, med endring av virkelig verdi over resultat					
East Capital Power Utilities Fund	27,0 %	60.000	269		Investeringsselskap
Network Norway ²	26,2 %	102.381.013	246		Telekom tjenester
Pharmaq Holding	36,6 %	183.207	103		Farmasi
Øvrige			41		
Sum			659		
Total verdi Aksjeporteføljen			11.661³	4.438	
Herav eid av Orkla ASA			11.620	4.415	

¹ Investor A og B aksjer: 985.000 A aksjer, 85.000 B aksjer.² Benyttet verdsettelsesprinsipp har vært å ta utgangspunkt i et prisintervall pr. aksje basert på ulike verdsettelsestilnærminger, herunder blant annet eksterne verdsettelser.³ I tillegg til Aksjeporteføljen er det mindre beholdninger av aksjer i andre konsernselskaper på 13 mill. kroner.

Aksjeporteføljen kjennetegnes av satsing på store enkeltposter og vil dermed være skjevt vektet i forhold til en markedsportefølje. 77 % av Aksjeporteføljen er investert i noterte verdipapirer.

Investeringer i Aksjeporteføljen hvor konsernets eierandel er mellom 20 % og 50 % (tilknyttede selskaper) er regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultat. Det er i 2011 inntektsført 37 mill. kroner i verdiendring på tilknyttede selskaper på linjen for «Gevinster og tap/nedskrivninger Aksjeporteføljen».

Realiserte porteføljegevinster er regnskapsført med 2.145 mill. kroner, mens agio er regnskapsført med 56 mill. kroner. Det er videre nedskrevet verdipapirer for 668 mill. kroner.

Det er pr. 31.12.2011 netto ført urealiserte merverdier i porteføljen mot egenkapital via totalresultatet på totalt 1.180 mill. kroner. Konsernet har i tillegg investeringer ført som andre finansielle eiendeler, se note 27.

Nedenfor følger det en beskrivelse av metoder brukt til å bestemme virkelig verdi av verdipapirer i Aksjeporteføljen.

Unoterte verdipapirer og unoterte fond

Verdi av unoterte verdipapirer måles basert på «International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines».

Det brukes flere verdsettelsesmetoder for å måle virkelig verdi av unoterte investeringer. I tilfeller hvor det nylig har skjedd en armlengdes transaksjon i det aktuelle verdipapiret danner transaksjonsprisen grunnlag for verdi. Dersom det ikke nylig har forekommet en armlengdes transaksjon, utledes selskapets verdi gjennom en relativ verdsettelse av sammenlignbare noterte selskaper, justert for individuelle egenskaper som størrelses- og utvalgsforskjeller mellom sammenlignbare selskaper.

Det brukes også andre verdsettelsesmetoder enn beskrevet ovenfor i tilfeller hvor disse bedre gjenspeiler virkelig verdi av en unotert investering.

Virkelig verdi av Aksjeporteføljens unoterte fondsandeler måles som Aksjeporteføljens andel av fondets verdier rapportert av fondets forvalter. Dersom det foreligger indikasjoner på at forvalterens verdsettelse ikke tilstrekkelig tar i betraktning faktorer som påvirker verdi av de underliggende unoterte investeringene i fondet foretas det en separat verdsettelse. Det gjøres også justeringer av verdi av noterte investeringer i fondet basert på siste kjøpskurs.

Hovedårsaken til verdiendringer fra 2010 til 2011 i Industrikapital 2004 og 2000 er realisasjon av underliggende investeringer. For Industrikapital 2007 skyldes

verdiendringen hovedsakelig økt innskutt kapital i fondet, men det har også blitt realisert en underliggende investering.

Noterte verdipapirer

Løpende virkelig verdi måling av noterte verdipapirer er basert på siste kjøpskurs. Aksjene blir på kjøpstidspunktet bokført til verdien på handledatoen inklusiv transaksjonskostnader.

Varig eller betydelig verdifall

Varig verdifall i et verdipapir klassifisert som tilgjengelig for salg i Aksjeporteføljen er definert å inntreffe dersom markedsverdien på en aksje er lavere enn anskaffelseskost i mer enn to kvartaler på rad (seks måneder) eller at markedsverdien er mer enn 25 % lavere enn anskaffelseskost. Dersom en aksje har blitt nedskrevet, vil ytterligere verdifall medføre umiddelbar videre nedskrivning.

Resultatreserve

Resultatreserven tilsvare verdipapirets virkelige verdi fratrasket bokført verdi. Dersom verdipapiret ikke har blitt nedskrevet, vil kostprisen på aksjene tilsvare bokført verdi. Nedskrivninger av aksjer kostnadsføres i resultatregnskapet med motpost økning i resultatreserven via egenkapitalen. Tilsvarende vil realisasjon av gevinster/tap inntektsføres/kostnadsføres i resultatregnskapet med motpost reduksjon/økning i resultatreserven via egenkapitalen.

AKSJEPORTEFØLJENS MARKEDSRISIKO

Generelt fall i aksjemarkedet eller større fall i enkeltelskap der Aksjeporteføljen har stor eksponering utgjør den største risikofaktoren.

Forutsatt at endringen i verdien på Aksjeporteføljen er lik endringene i aksjemarkedet, og at alle andre variabler holdes konstant, er det med utgangspunkt i Aksjeporteføljen pr. 31.12.2011 ledelsens beste estimat at 10 % fall vil ha en negativ effekt på resultatet i størrelsesorden 320 mill. kroner og en negativ effekt på egenkapitalen på ytterligere 230 mill. kroner. Ved 10 % stigning i aksjemarkedet vil den positive effekten på egenkapitalen være 550 mill. kroner, hvorav 55 mill. kroner går over resultatet.

En andel av kapitalen er plassert i unoterte nordiske selskaper hvor Orkla i størst mulig grad søker å utøve en aktiv eierskapsrolle. Risikoprofilen på denne delen av porteføljen vil variere noe fra den noterte porteføljen ved at investeringene blant annet er mindre likvide.

Risikostyring blir håndtert gjennom klart definerte fullmakter, mandater og øvrige mekanismer for kvalitetssikring.

Utvikling resultatreserve aksjer

Beløp i mill. NOK	Aksjeporteføljen		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Inngående resultatreserve før skatt	4.438	3.522	4.442	3.523
Endring resultatreserve før skatt	(3.258)	916	(3.260)	919
Endring utsatt skatt resultatreserve	117	31	117	31
Endring resultatreserve mot totalresultat	(3.141)	947	(3.143)	950
Utgående resultatreserve før skatt	1.180	4.438	1.182	4.442
Utsatt skatt resultatreserve	(47)	(165)	(48)	(165)
Utgående resultatreserve etter skatt	1.133	4.273	1.134	4.277

Utvikling i virkelig verdi

Beløp i mill. NOK	Aksjeporteføljen	
	2011	2010
Inngående virkelig verdi Aksjeporteføljen	11.661	11.037
Endring resultatreserve	(3.258)	916
Netto salg av aksjer	(4.494)	(2.130)
Gevinster og tap/nedskrivninger Aksjeporteføljen	1.643	1.772
Agio og eliminerings	(55)	66
Utgående virkelig verdi Aksjeporteføljen	5.497	11.661

Resultat Aksjeporteføljen

Beløp i mill. NOK	Verdipapirer tilgjengelig for salg			Verdipapirer med endring virkelig verdi over resultat			Sum Aksjeporteføljen		
	2011	2010	2009	2011	2010	2009	2011	2010	2009
Realiserte gevinster/tap	2.218	2.061	1.028	(73)	-	-	2.145	2.061	1.028
Agio/disagio valutasikring/realisert	56	(72)	781	-	-	-	56	(72)	781
Nedskrivninger	(668)	(266)	(1.214)	-	-	-	(668)	(266)	(1.214)
Endring virkelig verdi	-	-	-	110	49	(11)	110	49	(11)
Gevinster og tap/nedskrivninger Aksjeporteføljen	1.606	1.723	595	37	49	(11)	1.643	1.772	584
Mottatte utbytter	438	521	251	-	-	-	438	521	251
Sum resultatført	2.044	2.244	846	37	49	(11)	2.081	2.293	835

NOTE 25 FORDRINGER (KORTSIKTIG)

Fordringer (kortsiktig) representerer både driftsrelaterte fordringer og rentebærende fordringer. De driftsrelaterte fordeles på kundefordringer, periodiserte forskuddsbetalinger og andre kortsiktige fordringer. Kundefordringene vurderes løpende, og nedskrivning av kundefordringene gjennomføres dersom det foreligger objektive kriterier på at det har inntruffet en tapsutløsende hendelse som kan måles pålitelig og vil påvirke betalingen av fordringen.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Kundefordringer	8.053	7.802
Derivater ikke rentebærende	320	830
Derivater rentebærende	27	89
Rentebærende fordringer	37	40
Andre kortsiktige fordringer	879	528
Sum finansielle fordringer	9.316	9.289
Forskudd leverandør/opptjente inntekter	1.018	973
Fordring betalbar skatt	128	118
Sum kortsiktige fordringer	10.462	10.380

Avsetning for tap på kundefordringer har hatt følgende bevegelse:

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Avsetning for tap på kundefordringer pr. 1.1.	289	342
Kostnadsført tap på kundefordringer	68	37
Avsetning i oppkjøpte selskaper	-	-
Avsetning i ikke videreført virksomhet	-	(11)
Konstaterte tap	(48)	(79)
Avsetning for tap på kundefordringer pr. 31.12.	309	289

Kundefordringer har følgende forfallsfordeling:

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Ikke forfalte fordringer	6.452	6.430
Forfalte fordringer 1-30 dager	1.010	888
Forfalte fordringer 31-60 dager	290	243
Forfalte fordringer 61-90 dager	98	96
Forfalte fordringer over 90 dager	512	434
Kundefordringer pålydende pr. 31.12.	8.362	8.091

NOTE 26 KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Konsernets betalingsmidler består av nødvendig transaksjonslikviditet og noe kortsiktige plasseringer. Endring i likvide midler i kontantstrømmen gir ikke nødvendigvis et korrekt bilde av konsernets finansielle situasjon da en bruker overskuddslikviditet til å nedbetale rentebærende gjeld.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Kontanter, bankinnskudd	1.689	1.563
Kortsiktige plasseringer	3.468	1.113
Bundne midler	296	143
Sum kontanter og kontantekvivalenter	5.453	2.819

NOTE 27 ANDRE EIENDELER (LANGSIKTIG)

Andre eiendeler (langsigtig) representerer finansielle investeringer av langsigtig karakter. Aksjene presenteres til virkelig verdi med verdiendring mot totalresultatet. Dersom verdien på aksjene har falt og verdinedgangen er vedvarende eller vesentlig, blir aksjene skrevet ned over resultatet. I tillegg inngår netto pensjonsmidler fra selskaper som har mer pensjonsmidler enn forpliktelser. Øvrige poster er fordringer med forfall ut over ett år.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Aksjeinvesteringer	43	134
Derivater rentebærende	632	489
Derivater ikke rentebærende	21	80
Fordringer rentebærende	166	111
Fordringer ikke rentebærende	48	56
Sum finansielle eiendeler	910	870
Pensjonsmidler	49	125
Sum andre eiendeler	959	995

NOTE 28 ANNEN GJELD (KORTSIKTIG)

Annen gjeld (kortsiktig) representerer driftsrelatert gjeld (leverandørgjeld, skyldige offentlige avgifter, forskuddsbetalte inntekter, andre periodiseringer o.l.) og finansrelatert gjeld (skyldige renter). Samtlige poster er rentefri gjeld. Utbytte vil først bli gjeld når det er vedtatt av generalforsamlingen.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Leverandørgjeld	5.310	5.444
Derivater ikke rentebærende	650	428
Kortsiktig gjeld ikke rentebærende	105	96
Sum finansiell gjeld ikke rentebærende	6.065	5.968
Skyldige offentlige avgifter	803	798
Avsatt utbytte (kildeskatt) ¹	235	0
Kortsiktige avsetninger	3.757	3.764
Sum annen gjeld (kortsiktig)	10.860	10.530

¹ Gjelder tilbakeholdt kildeskatt knyttet til ekstraordinært utbytte utbetalt i november 2011.

NOTE 29 FINANSIERING OG RENTEBÆRENDE GJELD

Rentebærende gjeld utgjør sammen med ubenyttede lånerammer, tilgjengelig likviditet og egenkapital den samlede kapitalen konsernet disponerer. Sammen-setningen av, og nivået på brutto rentebærende gjeld pluss ubenyttede kreditt-rammer styres gjennom selskapets finansieringsaktivitet. Endringer i netto rentebærende gjeld er en funksjon av konsernets kontantstrøm.

Finansiering

En av de viktigste målsetningene i Orklas finanspolicy er å sikre at konsernet har finansiell handlefrihet på kort og lang sikt for å oppnå strategiske og operasjonelle målsetninger.

Orklas styringsmål for finansieringsaktiviteten er å ha ubenyttede langsiktige kommitterte lånerammer som sammen med tilgjengelige likvide plasseringer er tilstrekkelige til å dekke låneforfall og kjente kapitalbehov de nærmeste 12 måneder i tillegg til en strategisk reserve. Dette innebærer at Orklas låneavtaler normalt blir refinansiert ett år før forfall, og at kortsiktig rentebærende gjeld til enhver tid er dekket av langsiktige lånerammer. Sertifikat- og pengemarkedet benyttes derfor som en likviditetskilde, når betingelsene i disse markedene er konkurransedyktige i forhold til å trekke på ubenyttede langsiktige kommitterte lånerammer. Pr. 31.12.2011 var det ingen trekk på disse lånerammene.

Orklas viktigste finansieringskilder er bilaterale lån fra relasjonsbanker og lån i det norske obligasjonsmarkedet. Det er også tatt opp lån i det amerikanske private placement-markedet, og i det tyske Schuldscheinmarkedet. Sentral finansavdeling vurderer til enhver tid også andre finansieringskilder. Løpetiden for nye lån og lånerammer er normalt 5-10 år.

Orkla har i 2011 etablert nye bilaterale låneavtaler med lånerammer på til sammen 4,6 mrd. kroner. Orkla har også kansellert låneavtaler med lånerammer på i alt 7,0 mrd. kroner, og det er foretatt tilbakekjøp og innfrielse av obligasjonslån på i alt 1,4 mrd. kroner.

Orkla har ikke låneavtaler med krav til finansielle nøkkeltall (covenants) for konsernet eller Orkla ASA. Låneavtalene inneholder enkelte begrensninger på salg av virksomheter, samt begrensninger på sikkerhetsstillelse, opplåning på datter-selskapsnivå, og kryssmisligholdsklausuler.

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi		Virkelig verdi ¹		Valuta	Pålydende i valuta ²	Nom. rente ³	Løpetid
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010				
Langsiktig rentebærende gjeld								
Obligasjonslån								
ORK13 (10439235)		197		203	NOK	200	Fast 6,70 %	2008/2011
ORK11 (10439185)		100		100	NOK	200	Nibor +0,70 %	2008/2011
ORK12 (10439193)		499		501	NOK	600	Nibor +0,75 %	2008/2012 ⁴
ORK03 (10177538)	1.083	1.559	1.094	1.581	NOK	1.500	Fast 6,54 %	2003/2013
ELK18 (10219223)	362	400	362	401	NOK	400	Nibor +1,05 %	2004/2014
ORK78 (10502909)	1.163	1.270	1.221	1.336	NOK	1.250	Fast 6,65 %	2009/2014
ORK79 (10502917)	393	399	410	425	NOK	400	Nibor +3,00 %	2009/2014
ORK10 (10364920)	1.317	1.280	1.258	1.226	NOK	1.200	Fast 5,70 %	2007/2017
ORK09 (10364912)	1.298	1.298	1.236	1.237	NOK	1.300	Nibor +0,42 %	2007/2017
US Private placement	2.133	1.956	2.133	1.956	USD/GBP	220/40		2007/2017/2019
Schuldschein-lån	766	783	766	783	EUR	95		2008/2013
Øvrige private plasseringer		169		169				
Sum obligasjonslån	8.515	9.910	8.480	9.918				
Herav kortsiktig gjeld		(467)		(473)				
Banklån	6.518	11.644	6.518	11.644				
Andre lån	356	579	356	579				
Rentebærende derivater	99	154	99	154				
Sum langsiktig rentebærende gjeld	15.488	21.820	15.453	21.822				
Kortsiktig rentebærende gjeld								
Obligasjonslån, forfall <1 år	-	467	-	473				
Banklån, kassekreditter	898	558	898	558				
Andre lån	520	49	520	49				
Rentebærende derivater	54	306	54	306				
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	1.472	1.380	1.472	1.386				
Sum rentebærende gjeld	16.960	23.200	16.925	23.208				
Langsiktige rentebærende fordringer	798	600	798	600				
Kortsiktige rentebærende fordringer	64	129	64	129				
Kontanter og kontantekvivalenter	5.453	2.819	5.453	2.819				
Netto rentebærende gjeld	10.645	19.652	10.610	19.660				

¹ Virkelig verdi for børsnoterte lån er beregnet ut fra observerte markedskurser, og for andre lån og fordringer er bokført verdi benyttet. Bokført verdi av US Private Placement-lånene hensyntar observert rentenivå pr. 31.12.2011 ettersom lånene er sikringsobjekt i verdiskringer, men ikke observert kredittmargin da det ikke foreligger opplysninger om denne.

² Av pålydende beløp har konsernet i enkelte papirer en egenbeholdning som er fratrasket i bokført verdi.

³ Den nominelle renten gir ikke uttrykk for konsernets reelle rentekostnad, da det er inngått ulike rentebytteavtaler. Note 31 viser nærmere informasjon om rentenivå, renterisiko og valutafordeling for gjeldsporteføljen.

⁴ Innfridd ett år før forfall.

Forfallsfordelingen for konsernets gjeld samt ubenyttede kommitterte lånerammer vises i tabellen til høyre. I tillegg har konsernet konsernkontosystemer og kontoer med kortsiktige kreditrammer. Kredittrammene kommer i tillegg til ubenyttede kommitterte lånerammer. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid for konsernets langsiktige gjeld og ubenyttede lånerammer pr. 31.12.2011 var 4,1 år mot 4,3 år pr. 31.12.2010.

Forfallsfordeling rentebærende gjeld og ubenyttede lånerammer

	Brutto rentebærende gjeld		Ubenyttede lånerammer	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Forfall <1 år	1.472	1.380	-	547
Forfall 1-3 år	4.920	6.950	4.470	3.245
Forfall 3-5 år	3.202	4.646	7.509	5.560
Forfall 5-7 år	5.188	8.021	3.133	3.135
Forfall >7 år	2.178	2.203	-	-
	16.960	23.200	15.112	12.487

Konsernets ubenyttede lånerammer er flervaluta-låneavtaler med rammer i NOK, EUR og SEK.

NOTE 30 KAPITALSTYRING

Nivået på et selskaps kapital og hvordan det styres, er viktige faktorer for å bedømme risikoprofilen til selskapet og dets mulighet til å stå imot uventede hendelser. Det er derfor viktig å gi informasjon som gir brukerne av regnskapet mulighet til å forstå selskapets mål, policy og forvaltningen av selskapets kapitalbase.

Konsernets kapitalstyring skal sikre konsernets finansielle handlefrihet på kort og lang sikt. Det er en målsetning å ha en finansiell struktur som gjennom soliditet og kontantstrøm sikrer en god langsiktig kredittverdighet, samt god avkastning til aksjonærene. Orklas utbyttepolitikk er beskrevet under «Eierstyring og selskapsledelse» punkt 3.

Tilgjengelig likviditet skal til enhver tid minst dekke låneforfall de kommende 12 måneder, kjente kapitalbehov, samt en reserve utover forannevnte. Konsernets likviditetsreserve består primært av ubenyttede, langsiktige lånerammer under kommitterte, bilaterale bankfasiliteter. Konsernet benytter flere kilder til langsiktig lånekapital, hvorav banker og obligasjonsmarkeder er de viktigste. Ekstern opplåning er sentralisert på morselskapsnivå og kapitalbehov i datterselskaper dekkes normalt gjennom interne lån, eventuelt egenkapital. Kapitalstruktur i datterselskaper tilpasses forretningsmessige hensyn samt juridiske og skattemessige rammebetingelser. Konsernselskapenes kortsiktige likviditet styres sentralt gjennom konsernkontosystemer. Ved finansiering av deleide selskaper gir Orkla enten lån tilsvarende eierandelen sammen med øvrige eiere, eller ekstern finansiering benyttes.

Konsernets styring av finansieringen er nærmere beskrevet i note 29. Orkla har ikke offisiell kredittrating.

Konsernet har en sterk balanse med store likvide aktivaposter. Re-allokering av aktiva er således et mulig alternativ eller supplement til låneopptak ved større kapitalbehov.

Konsernets kapital består av netto rentebærende gjeld og egenkapital:

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Sum rentebærende gjeld	16.960	23.200
Sum rentebærende fordringer	6.315	3.548
Netto rentebærende gjeld	10.645	19.652
Konsernets egenkapital ¹	34.386	46.931
Net gearing (netto rentebærende gjeld/egenkapital)	0,31	0,42
Ubenyttede langsiktige lånerammer	15.112	12.487

¹ Konsernets egenkapital omfatter også verdien av kontantstrømsikringer ført mot totalresultatet, samt resultatreserve for tilgjengelig for salg aksjer ført mot totalresultatet.

Orklas netto rentebærende gjeld er vesentlig redusert i 2011, hovedsakelig på grunn av proveny fra salg av Elkem og deler av Aksjeporteføljen. Videre ble det betalt et ekstraordinært utbytte på 5 mrd. kroner. Det har ikke vært endringer i Orklas målsetninger og tilnærming til kapitalstyring i 2011.

Orkla er som industrikonsern ikke underlagt noen eksternt pålagte kapitalkrav. Datterselskapet Orkla Insurance Company Ltd. (Irland) er underlagt solvenskrav under gjeldende regelverk i Irland. Kravene var oppfylt i 2011.

NOTE 31 FINANSIELL RISIKO

I noten beskrives konsernets finansielle risikoer innenfor hvert av forretningsområdene, samt styringen av disse. Videre presenteres markedsrisikoen knyttet til finansielle instrumenter (valutarisiko, renterisiko, og råvarepriserisiko), likviditetsrisiko, og kredittisiko. Aksjeporteføljen beskrives separat i note 24. I tillegg til lån og fordringer består de finansielle instrumentene av derivater som benyttes som sikring av markedsrisiko. I note 32 omtales derivater og sikringsforhold mer detaljert.

(I) ORGANISERING AV FINANSIELL RISIKOSTYRING

Orkla har en internasjonal virksomhet og er utsatt for valutarisiko, renterisiko, råvarepriserisiko, likviditetsrisiko og kredittisiko. Konsernet benytter derivater og andre finansielle instrumenter for å redusere disse risikoene i henhold til konsernets finanspolicy.

Ansvar for styring av finansiell risiko er delt mellom forretningsområdene, som styrer risikoen knyttet til forretningsprosesser, og konsernnivå, som styrer risiko knyttet til sentraliserte aktiviteter som finansiering, rente- og valutastyring. Finansiell risiko overvåkes også av Chief Risk Officer.

Sentralisert risikostyring

Orkla har en sentralisert finansfunksjon. Denne har som sine viktigste oppgaver å sikre konsernets finansielle handlefrihet på kort og lang sikt, og å følge opp og styre finansiell risiko i samarbeid med de enkelte driftsenheter. Retningslinjene for finansfunksjonen er fastlagt i konsernets finanspolicy. Konsernledelsen overvåker den finansielle risikoen gjennom løpende rapportering og møter i Likviditetskomiteen. Sentral finansavdeling fungerer som konsernbank og forestår som hovedregel alle eksterne låneopptak og sikringstransaksjoner i renter og valuta. Fullmakt til låneopptak og inngåelse av derivatrammeavtaler gis årlig av styret. Det ligger et sikringsorientert syn til grunn for styring av finansavdelingens posisjoner slik at alle transaksjoner med finansielle instrumenter har motpost i underliggende forretningsmessige sikringsbehov. Finansavdelingen opererer som et kostnadssenter.

Finansiell risiko i forretningsområdene

Denne seksjonen beskriver de viktigste risikofaktorene innen hvert forretningsområde samt styringen av disse. I denne sammenhengen er finansiell risiko omtalt som risiko knyttet til finansielle instrumenter. Disse kan enten være sikringsinstrumenter for underliggende risiko eller selv betraktes som en kilde til risiko. Markedsrisiko som ikke er sikret med finansielle instrumenter er også kommentert.

Orkla Brands

Enhetene innenfor dette området er primært hjemmehørende i de nordiske landene, Russland og India. Produksjon og salg skjer hovedsakelig i de lokale markedene. En mindre del av innsatsfaktorene og enkelte ferdigvarer importeres.

De to viktigste kildene til finansiell risiko er priserisiko på landbruksvarer og ingredienser i matvareproduksjon samt valutarisiko på importerte varer. Priserisikoen styres normalt gjennom innkjøps- og salgskontrakter. Valutarisikoen, der det foreligger kontrakter, sikres med valutaterminkontrakter mot det enkeltes selskaps funksjonelle valuta.

Sapa

Sapas valutarisiko er begrenset ettersom produksjon og salg hovedsakelig skjer i de samme regionale og lokale markedene. Det er dog knyttet valutarisiko til eksport av ferdigvarer, og importerte innsatsfaktorer i produksjonen, særlig aluminium som er priset i USD. Valutaeksponering knyttet til kontrakter sikres normalt for inntil 15 måneder.

Prisene både på ferdigvarer og innkjøp av metall er påvirket av variasjoner i markedsprisene på aluminium. Sapa sikrer denne risikoen primært gjennom å knytte prisbetingelser hos metalleverandører opp mot pris til kunde. I tillegg inngås future-kontrakter på aluminium innenfor gitte rammer for å sikre priserisiko knyttet til ordrer og lager av ikke-solgt metall. Sapa vil ha et visst lager som ikke er priset til sluttkunde. Ved stigende LME vil dette ha en positiv effekt på resultatet og ved synkende LME vil dette ha en negativ effekt på resultatet. Pr. 31.12.2011 hadde Sapa netto kjøpt 16.709 tonn (31.12.2010: netto kjøpt 2.815 tonn) aluminium for sikring på LME.

Orkla Financial Investments

Den største kilden til finansiell risiko er Aksjeporteføljen, nærmere beskrevet i note 24. Som følge av endringer i konsernet strategi er det besluttet å avvikle Aksjeporteføljen. I 2011 er det netto solgt aksjer for 4,5 mrd. kroner. Cirka 55 % av investeringene er denominert i andre valutaer enn NOK, primært SEK, EUR og USD. I henhold til valutastrategien sikres 70-90 % av valutaeksponeringen på markedsverdien av utenlandske investeringer.

Hydro Power

Hydro Power er gjennom Orkla Energi og Borregaard Energi en stor produsent av vannkraft (se note 33). En stor del av kraftproduksjonen selges på langsiktige avtaler, mens produksjon utover dette selges i spotmarkedet. Dersom kontraktsforpliktelser overstiger tilgjengelig kraft fra egen produksjon, dekkes dette inn gjennom kraftkjøp i markedet. For å optimere forhold som døgnvariasjoner, sesongvariasjoner og eget produksjonsnivå, kan Hydro Power inngå finansielle og fysiske kontrakter som handles via Nasdaq OMX (finansielt) og Nord Pool Spot (fysisk).

Borregaard Chemicals

Borregaard er eksponert for valutarisiko på størstedelen av salget, primært i USD, men også EUR. En vesentlig del av eksponeringen, definert som netto kontantstrøm i USD og EUR, sikres rutinemessig på ni måneders horisont. Sikringshorisonten kan, for å låse inn gunstige marginer, gå opp til tre år når bestemte kriterier er oppfylt. På salgssiden er de fleste av Borregaards forretningsområder eksponert mot priserisiko på sine produkter i internasjonale markeder.

Borregaard er også eksponert mot priser på energi (varmeenergi og elektrisk kraft) samt andre strategiske råvarer som tømmer og kjemikalier. Borregaard sikrer eksponeringen på fremtidig kraftforbruk både gjennom kraftkontrakter, og med derivater. I 2011 inngikk Borregaard en langsiktig kraftavtale på totalt 6,1 TWh for perioden 2013-2024.

Pr. 31.12.2011 hadde konsernet netto kjøpt kraftterminer på 263 GWh (2010: 702 GWh) som prissikringer for netto fremtidig kraftforbruk.

(II) KATEGORIER AV FINANSIELL RISIKO**Valutarisiko**

Ettersom norske kroner er konsernets presentasjonsvaluta er Orkla eksponert for omregningsrisiko knyttet til konsernets utenlandske nettoinvesteringer. Orkla søker innen industrivirksomheten så langt som mulig å ha en valutafordeling av netto rentebærende gjeld lik den relative fordelingen av enhetenes verdi i hver av enhetenes hjemm valuta. Dette gir en lik sikringsgrad i alle valutaer, der netto rentebærende gjeld sikrer valutarisikoen på enhetenes verdi (enterprise value). Videre er sammensetningen av valutafordelet gjeld påvirket av Aksjeporteføljens sikringer av porteføljens markedsverdi.

Netto rentebærende gjeld i hver valuta sikrer omregningseksponering på utenlandske nettoinvesteringer, og er sammensatt av sikring av utlån til enheter i deres lokale valuta, og sikring av nettoinvesteringer etter IAS 39. Orkla bruker primært lån og valutaterminer, samt rente- og valutawapper, for å sikre internlån og nettoinvesteringer i utenlandske datterselskaper.

På operasjonelt nivå sikres transaksjonsrisikoen mot hver enhets funksjonelle valuta som beskrevet under (I) «Organisering av finansiell risikostyring». Orkla anvender sikringsbokføring for de fleste sikringer av fremtidige transaksjoner, enten kontantstrømsikringer eller verdisikringer. De ulike typene av sikringer er nærmere beskrevet i note 32.

Konsernets utestående sikringer av fremtidige transaksjoner pr. 31.12.2011 vises i tabell 1. Sikring i forbindelse med Elkem salget, ved salg av USD 547 mill. mot NOK, er oppgjort i 2011. Det er forøvrig ingen vesentlige endringer i omfanget av valutasikringer sammenlignet med 31.12.2010.

TABELL 1

Utestående valutaforetninger¹ knyttet til sikring av fremtidige inntekter og kostnader

Beløp i mill.

Kjøpsvaluta	Valutabeløp	Salgsvaluta	Valutabeløp	Forfall
NOK	823	USD	143	2012
NOK	20	USD	4	2013
NOK	8	USD	1	2014
NOK	703	EUR	84	2012
SEK	724	EUR	77	2012
SEK	83	EUR	9	2013
SEK	513	USD	77	2012
SEK	11	USD	2	2013
SEK	128	NOK	109	2012
HUF	7.316	EUR	25	2012
HUF	507	EUR	2	2013
EUR	23	NOK	165	2013

¹ I valutapar der nettosummen av sikringene er større enn 100 mill. kroner.

Renterisiko

Orklas renterisiko er hovedsakelig knyttet til konsernets gjeldsportefølje. Denne risikoen styres på konsernnivå. Konsernet har som målsetning at rentekostnadene skal følge den generelle utviklingen i pengemarkedet. Samtidig foretas det disposisjoner for å dempe effektene av kortsiktige svingninger i rentemarkedet. Vesentlige beslutninger knyttet til sikringer tas av Likviditetskomitéen. Gjeldsporteføljens rentebindingsprofil dannes gjennom valg av rentebinding på konsernets lån, samt bruk av valuta- og rentederivater. Pr. 31.12.2011 har 33 % (2010: 24 %) av konsernets brutto rentebærende gjeld en rentebinding på over ett år.

Renteeksponeringen knyttet til rentefornyelser for konsernets brutto rentebærende gjeld fordelt på valuta og finansielle instrumenter er vist i tabell 2a og b.

TABELL 2a

Instrument- og rentebindingsfordelt rentebærende gjeld

Beløp i mill. NOK	31.12.2011	Neste renteregulering					
		0-3 md.	3-6 md.	6-12 md.	1-3 år	3-5 år	5-10 år
Obligasjonslån	8.515	387	1.859	-	2.819	-	3.450
Banklån	7.163	5.385	1.748	8	22	-	-
Kassekreditt	253	253	-	-	-	-	-
Andre lån	876	352	501	13	-	-	10
Renteswapper (verdisikring)	0	2.481	3.158	-	(2.750)	-	(2.889)
Renteswapper (kontantstrømsikring)	0	(2.845)	(1.661)	-	996	520	2.990
Rentederivater (øvrige)	99	291	(649)	13	-	83	361
Valutaterminer	54	25	30	2	(3)	-	-
Brutto rentebærende gjeld	16.960	6.329	4.986	36	1.084	603	3.922
31.12.2010							
Obligasjonslån	9.910	390	2.866	-	2.147	1.270	3.237
Banklån	12.000	10.650	1.299	27	24	-	-
Kassekreditt	202	202	-	-	-	-	-
Andre lån	628	62	329	-	3	94	140
Renteswapper (verdisikring)	0	3.102	3.046	-	(2.047)	(1.250)	(2.851)
Renteswapper (kontantstrømsikring)	0	(2.977)	(1.664)	(28)	144	1.420	3.105
Rentederivater (øvrige)	154	(2.383)	2.366	-	4	22	145
Valutaterminer	306	335	(40)	(2)	13	-	-
Brutto rentebærende gjeld	23.200	9.381	8.202	(3)	288	1.556	3.776

TABELL 2b

Instrument- og valutafordelt rentebærende gjeld

Beløp i mill. NOK	31.12.2011	NOK	SEK	EUR	USD	DKK	Øvrige
Obligasjonslån	8.515	5.616	-	766	1.658	-	475
Banklån	7.163	1.160	22	2.624	3.047	70	240
Kassekreditt	253	17	(141)	229	1	134	13
Andre lån	876	524	65	54	11	18	204
Rente- og valutaswapper/rentederivater	99	-	-	1.897	(1.798)	-	-
Valutaterminer	54	(3.805)	2.887	(589)	(1.025)	703	1.883
Brutto rentebærende gjeld	16.960	3.512	2.833	4.981	1.894	925	2.815
Gjennomsnittlig rentebinding	2,2 år	2,9 år	5,0 år	1,7 år	1,3 år	0,3 år	0,5 år
Rentenivå lånerente	3,1 %	4,6 %	4,3 %	2,7 %	1,6 %	2,3 %	1,7 %
31.12.2010							
Obligasjonslån	9.910	7.000	131	822	1.528	-	429
Banklån	12.000	983	15	2.744	8.092	77	89
Kassekreditt	202	-	-	66	-	114	22
Andre lån	628	289	20	71	211	35	2
Rente- og valutaswapper/rentederivater	154	(1)	-	1.912	(1.757)	-	-
Valutaterminer	306	(4.976)	5.369	839	(5.352)	1.297	3.129
Brutto rentebærende gjeld	23.200	3.295	5.535	6.454	2.722	1.523	3.671
Gjennomsnittlig rentebinding	1,9 år	3,0 år	3,1 år	1,6 år	2,1 år	0,3 år	0,4 år
Rentenivå lånerente	2,2 %	3,8 %	2,9 %	2,0 %	1,1 %	1,9 %	1,1 %

For valutaterminer og rente- og valutaswapper er fordrings- og gjeldsdelene vist separat pr. valuta, også inkludert de som er regnskapsført med en positiv virkelig verdi (fordringer). Virkelig verdi for rentederivater inngår ikke i rentebærende gjeld.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at Orkla ikke kan møte sine forpliktelser ved forfall. Styring av likviditetsrisiko har høy prioritet som en del av målsetningen om finansiell fleksibilitet.

Orklas styringsmål for finansieringsaktiviteten, beskrevet i note 29, innebærer at kortsiktig rentebærende gjeld og kjente kapitalbehov er finansiert med langsiktige lån eller lånerammer minst ett år før forfall.

Kontantstrømmen fra driften, som bl.a påvirkes av endringer i arbeidskapitalen, styres operasjonelt av forretningsområdene og er i alt vesentlig stabil. Finansavdelingen overvåker likviditetsstrømmene på kort og lang sikt gjennom rapportering. Rentebærende gjeld styres sammen med rentebærende fordringer på konsernnivå.

Ovennevnte tiltak medfører at konsernet har begrenset likviditetsrisiko. For ytterligere å redusere refinansieringsrisikoen søkes det å ha en jevn forfallsfordeling på lån og lånerammer.

Tabellen viser forfallsfordelingen av konsernets kontraktsfestede bokførte og ikke bokførte finansielle forpliktelser. Tallene er udiskonterte fremtidige betalingsstrømmer, og kan derfor avvike fra bokførte tall. Derivater er splittet i henhold til om de har bruttooppgjør (valutaderivater) eller nettooppgjør (rente, aluminium, kraft). Oversikten inkluderer samtlige derivater, også de som har positiv verdi på balansen, ettersom derivatene kan inneholde både negative og positive kontantstrømmer, samt at verdien svinger over tid. For fremtidige rentebetalinger knyttet til instrumenter med flytende rente er forward-rentekurver benyttet. Tilsvarende er terminpriser for kraft, aluminium og valuta benyttet for å bestemme fremtidig oppgjørsbeløp.

TABELL 3
Forfallsfordeling finansielle forpliktelser

31.12.2011

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi	Kontraktsfestet kontantstrøm	<1 år	1-3 år	3-5 år	5-7 år	>7 år
Rentebærende gjeld	16.807	16.180	1.417	4.753	3.202	4.857	1.951
Renteforfall	105	3.325	681	1.064	718	384	478
Leverandørgjeld	5.310	5.310	5.310	-	-	-	-
Kommittert, ikke innkalt kapital	-	162	162	-	-	-	-
Derivater med netto oppgjør ¹	(290)						
Innbetalinger		(1.223)	(498)	(389)	(183)	(127)	(26)
Utbetalinger		793	387	170	98	63	75
Derivater med brutto oppgjør ¹	96						
Innbetalinger		(16.910)	(14.555)	(2.342)	(13)	-	-
Utbetalinger		16.986	14.567	2.407	12	-	-
Sum	22.028	24.623	7.471	5.663	3.834	5.177	2.478

31.12.2010

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi	Kontraktsfestet kontantstrøm	<1 år	1-3 år	3-5 år	5-7 år	>7 år
Rentebærende gjeld	22.740	22.244	1.077	6.705	4.619	7.785	2.058
Renteforfall	96	4.389	785	1.443	888	648	625
Leverandørgjeld	5.444	5.444	5.444	-	-	-	-
Kommittert, ikke innkalt kapital	-	240	240	-	-	-	-
Derivater med netto oppgjør ¹	(630)						
Innbetalinger		(1.307)	(688)	(344)	(151)	(96)	(28)
Utbetalinger		634	511	104	(9)	(5)	33
Derivater med brutto oppgjør ¹	49						
Innbetalinger		(31.709)	(28.924)	(2.758)	(25)	(2)	-
Utbetalinger		31.736	28.893	2.817	24	2	-
Sum	27.699	31.671	7.338	7.967	5.346	8.332	2.688

¹ Inkludert derivater regnskapsført som eiendeler (negativt fortegn).

De finansielle forpliktelsene betjenes av kontantstrømmer fra driften, likvide midler og rentebærende fordringer, samt ved behov, trekk på ubenyttede lånerammer. Ubenyttede kommitterte lånerammer, hvis forfallsfordeling vises i note 29, var pr. 31.12.2011 15,1 mrd. kroner.

Kreditrisiko

Styring av kredittrisiko knyttet til kundefordringer og andre operasjonelle fordringer håndteres som en del av forretningsmessig risiko og følges opp kontinuerlig som en del av løpende drift. Det er ingen vesentlig konsentrasjon av kredittrisiko mot enkeltmotparter. Ved salg til kunder i geografiske områder med politisk risiko benyttes i en viss utstrekning trade finance-produkter for å redusere kredittrisikoen. Med disse risikoreducerende tiltakene på plass, vurderes dagens kredittrisiko som akseptabel.

Orkla Financial Investments har kortsiktig kredittrisiko relatert til oppgjør av enkelte aksjetransaksjoner som skjer utenom oppgjørssentraler, spesielt i land utenfor Norden, f. eks. Russland.

Orklas kredittrisiko på andre finansielle instrumenter ansees som lav. Det tilstrebes primært å minimere likvide midler plassert utenfor konsernet. Dernest har konto- og finansielle sikringstransaksjoner hovedsakelig langsiktig långivende banker som motpart. Utover dette gjelder krav til en banks rating ved eventuell plassering av overskuddslikviditet.

Orkla ASA har International Swap Dealers Association (ISDA) avtaler med sine motparter i rente- og valutatransaksjoner som muliggjør reduksjon av oppgjørsrisiko. Sapa benytter også ISDA-avtaler.

Maksimal kreditrisiko

Konsernets maksimale kreditrisiko knyttet til finansielle instrumenter tilsvarer brutto fordringer. I en hypotetisk, usannsynlig situasjon der ingen fordringer blir innfridd tilsvarer dette:

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Kontanter og kontantekvivalenter	5.453	2.819
Kundefordringer	8.053	7.802
Andre kortsiktige fordringer	916	568
Langsiktige fordringer	214	167
Derivater	1.000	1.488
Sum	15.636	12.844

Råvarepriserisiko

Orkla har eksponering mot prisen på innkjøp av en rekke råvarer, hvorav aluminium er den største. Andre viktige råvarer er elektrisk kraft, tømmer, og landbruksprodukter. Imidlertid påvirkes også produktprisen på solgte produkter av råvarepriser, og det er generelt Orklas målsetning å redusere råvarepriserisikoen gjennom innkjøps- og salgskontrakter. Råvarepriserisiko er nærmere omtalt for de enkelte forretningsområder under (I) «Organisering av finansiell risikostyring».

Sensitivitetsanalyse

Konsernets finansielle instrumenter er utsatt for ulike typer markedsrisiko som kan påvirke resultat eller egenkapital. Det anvendes finansielle instrumenter, særlig derivater, i sikringsøyemed, for sikring av både finansiell og operasjonell eksponering.

I tabell 4 presenteres en partiell analyse av sensitiviteten på de finansielle instrumentene, der isolert virkning av hver enkelt risiko på resultat og egenkapital er estimert. Utgangspunktet er en valgt hypotetisk endring i ulike markedsparametere på konsernets balanse pr. 31.12.2011. Analysen omfatter i henhold til IFRS kun finansielle instrumenter og er ikke ment å gi et helhetlig bilde av konsernets markedsrisiko, for eksempel:

- Ved valutasikring av inngåtte kontrakter påvirker endring i verdien på sikringen resultatet, mens motsvarende endring på den underliggende kontrakten ikke vises da den ikke er et finansielt instrument.
- For Aksjeporteføljens valutasikringer anvendes ikke sikringsbokføring. Dette medfører at endring i virkelig verdi for valutaterminer resultatføres, mens endring i virkelig verdi fra agio/disagio på aksjene (de som er behandlet som «tilgjengelig for salg») regnskapsføres mot totalresultatet.
- Ved endring i én av parametrene tar analysen ikke hensyn til korrelasjoner med andre parametre.
- Finansielle instrumenter denominert i enhetenes funksjonelle valuta utgjør ingen valutarisiko og omfattes derfor ikke av denne analysen. Valutaeksponeringen på omregningen av slike finansielle instrumenter til konsernets presentasjonsvaluta er heller ikke inkludert.

Generelt forventes det at resultat- og egenkapitalpåvirkningen fra finansielle instrumenter i tabell 4 utligner påvirkningen fra sikringsobjekter der de finansielle instrumentene inngår i sikringsforhold.

TABELL 4
Sensitivitet finansielle instrumenter

31.12.2011

Beløp i mill. NOK

Finansielle instrumenter som inngår i sikringsforhold

	økning	resultat ved reduksjon	Regnskapsmessig effekt på økning	egenkapital ved reduksjon
Renterisiko: 100 basis punkter parallelt skift i rentekurver alle valutaer	(17)	15	248	(269)
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs USD/NOK	(14)	14	5	(4)
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs EUR/NOK	(123)	123	(226)	226
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs SEK/NOK	(75)	75	184	(184)
Prisrisiko: 20 % endring i LME-priser	(275)	275	308	(308)
Prisrisiko: 20 % endring i Nord Pool kraftpris	0	0	15	(15)
Aksjekursrisiko på total return swap: 10 % endring i Orkla-kurs	3	(3)		

Finansielle instrumenter som ikke inngår i sikringsforhold

Sensitivitet for Aksjeporteføljen: Se note 24

31.12.2010

Beløp i mill. NOK

Finansielle instrumenter som inngår i sikringsforhold

	økning	resultat ved reduksjon	Regnskapsmessig effekt på økning	egenkapital ved reduksjon
Renterisiko: 100 basis punkter parallelt skift i rentekurver alle valutaer	(107)	106	282	(306)
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs USD/NOK	(70)	70	(352)	352
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs EUR/NOK	(173)	173	(293)	293
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs SEK/NOK	(206)	206	8	(8)
Prisrisiko: 20 % endring i LME-priser	(139)	139	155	(155)
Prisrisiko: 20 % endring i Nord Pool kraftpris	(1)	1	49	(49)
Aksjekursrisiko på total return swap: 10 % endring i Orkla-kurs	3	(3)		

Finansielle instrumenter som ikke inngår i sikringsforhold

Sensitivitet for Aksjeporteføljen: Se note 24

Regnskapsmessig effekt fra endring i markedsrisiko er klassifisert på resultat eller egenkapital etter hvor effekten først regnskapsføres. Resultateffektene vil også påvirke egenkapitalen utover det som presenteres i tabellen.

NOTE 32 DERIVATER OG SIKRINGSFORHOLD

Derivater anvendes i risikostyringen for å sikre risiko knyttet til valuta, rente, kraft og aluminiumpris. Verdien av derivatene svinger i forhold til underliggende priser, og noten viser virkelig verdi av åpne derivater på balansedagen. Derivatene i tabellen er klassifisert etter type regnskapsmessig sikring, og formålet med derivatene beskrives under. Derivatene er presentert etter henholdsvis eiendeler og gjeld slik det fremkommer i balansen.

Konsernet søker så langt det er mulig å anvende adgangen til sikringsbokføring etter IFRS. Nedenfor vises virkelig verdi for alle utestående derivater, gruppert etter regnskapsmessig klassifisering:

Beløp i mill. NOK	31.12.2011		31.12.2010	
	Eiendeler	Gjeld	Eiendeler	Gjeld
a) Kontantstrømsikringer				
Renteswapper	-	(315)	91	(106)
Valutaterminer, valutaswapper	57	(2)	362	(3)
Aluminiumfutures	30	(166)	95	(24)
Kraftterminer	-	(7)	71	(17)
Sum	87	(490)	619	(150)
b) Sikringer av nettoinvestering i utenlandske enheter				
Valutaterminer, valutaswapper	4	(8)	40	-
Sum	4	(8)	40	-
c) Verdisikringer				
Renteswapper	632	-	489	-
Valutaterminer, valutaswapper	-	(20)	64	(53)
Aluminiumfutures	118	(30)	33	(68)
Sum	750	(50)	586	(121)
d) Andre derivater – endring i virkelig verdi over resultat				
Kraftterminer	135	(84)	238	(172)
Valutaterminer, valutaswapper	17	(45)	-	(306)
Rente- og valutaswapper, rentederivater	7	(127)	-	(158)
Total return swap – Orkla-aksjen	-	(2)	5	-
Sum	159	(258)	243	(636)
Total sum	1.000	(806)	1.488	(907)

Beregning av virkelig verdi:

- Valutaterminer og valutaswapper er målt til virkelig verdi basert på observert terminkurs på kontrakter med tilsvarende løpetid på balansedagen.
- Renteswappers virkelige verdi er nåverdien av fremtidige kontantstrømmer beregnet ut fra observerte markedsrenter og valutakurser på balansedagen inkludert påløpte renter.
- Kraftterminer er målt til virkelig verdi basert på kvotert sluttkurs på Nord Pool diskontert med risikofri rente.
- Aluminiumfutures er målt til virkelig verdi i forhold til kvotert futurespris på LME (London Metal Exchange).
- Valutaopsjonenes virkelige verdi er beregnet ved hjelp av Garman-Kohlhagens versjon av Black-Scholes prisingmetode, og inputvariablene er basert på indikative markedspriser på balansedagen.

Derivatene inngår i sikringsforhold som følger:

a) Kontantstrømsikringer

- Orkla har inngått renteswapper som sikring av fremtidige rentebetalinger på gjeldsinstrumenter som kvalifiserer for sikringsbokføring. Dette er renteswapper der Orkla betaler fast rente og mottar flytende rente.
- Valutaterminer er utpekt som sikringsinstrumenter for valutarisiko knyttet til høyst sannsynlige fremtidige kontantstrømmer.
- Sapas kjøp av aluminiumfutures på LME er utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer.
- Kraftterminer inngått av Borregaard for kjøp av kraft er utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer for fremtidig forbruk av elektrisk kraft.

Alle derivater utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer er bokført til virkelig verdi i balansen, mens endringer i virkelig verdi bokføres midlertidig mot sikringsreserve i egenkapitalen, og resultatføres når den sikrede kontantstrømmen resultatføres.

I løpet av 2011 er 1 mill. kroner (2010: -4 mill. kroner) inntektsført som sikringsineffektivitet på kontantstrømsikringer. Alle forventede kontantstrømmer som har vært sikret i 2011, kvalifiserer fortsatt for sikringsbokføring.

Utvikling i egenkapital sikringsreserve

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Inngående sikringsreserve før skatt	649	197
Sikringsreserve solgt virksomhet	(295)	0
Oppløst mot resultat - driftsinntekter	(184)	(49)
Oppløst mot resultat - driftskostnader	(57)	(93)
Oppløst mot resultat - netto finansposter	26	(3)
Verdiendring i året	(531)	597
Utgående sikringsreserve før skatt	(392)	649
Utsatt skatt sikringsreserve	121	(150)
Utgående sikringsreserve etter skatt	(271)	499

Negativ sikringsreserve innbærer en fremtidig kostnadsføring. Akkumulerte sikringseffekter fra kontantstrømsikringer bokført i egenkapitalens sikringsreserve pr. 31.12.2011 forventes resultatført som følger (før skatt):

2012:	-140 mill. kroner
Etter 2012:	-252 mill. kroner

b) Sikring av nettoinvestering i utenlandske enheter

Valutarisiko knyttet til utenlandske nettoinvesteringer sikres enten med lån eller valutaderivater.

Gjennom 2011 er det resultatført effekter på 67 mill. kroner (2010: 0 mill. kroner) i tilknytning til sikring av nettoinvesteringer som er avhendet.

c) Verdisikringer

- Enkelte av Orklas obligasjonslån er fastrentelån. Renterisikoen er sikret med renteswapper der Orkla mottar fast rente og betaler flytende rente. Det er gjennom året inntektsført 143 mill. kroner som verdiendring på renteswappene og kostnadsført 146 mill. kroner som verdiendring på de sikrede lånene.
- Orkla har også sikringer av valutarisiko knyttet til kontraktfestede transaksjoner der valutaterminer er brukt. Gevinst/tap på sikringsobjektene og sikringsinstrumentene er bokført som agio/disagio i resultatet.
- Sapa selger aluminiumfutures for å sikre verdien av lageret.

d) Derivater som ikke inngår i sikringsrelasjoner etter IFRS

Det finnes i tillegg åpne derivater som ikke inngår i sikringsrelasjoner etter IFRS av følgende grunner:

- Derivater er ikke utpekt som sikringsinstrumenter hvis verdiendringer bokført over resultatet naturlig utlignes av resultatført verdiendring på sikringsobjektene, eksempelvis ved valutarisiko på lån og pengeposter.
- Det er ikke alltid mulig eller hensiktsmessig å tilfredsstille de strenge kravene til sikringsbokføring etter IFRS. I 2008 valgte Orkla Financial Investments å gå bort fra sikringsbokføring av valutasikringer for Aksjeporteføljen. Enkelte andre valuta-sikringer, enkelte kraftsikringer og fremtidige renteavtaler faller også inn i denne kategorien.

Endringer i virkelig verdi for derivater som ikke inngår i sikringsrelasjoner bokføres løpende over resultat.

NOTE 33 KRAFTPRODUKSJON OG KRAFTKONTRAKTER

Konsernet både eier og leier kraftverk. Nedenfor listes opp type kraftverk, årlig produksjon, eierforhold og nøkkelbetingelser.

Verk, type, lokalisering/kontrakt	Årlig salgbar normal produksjon/kontraktvolum	Eierskap, status og gjenstående produksjonsperiode/kontraktens varighet	Nøkkelbetingelser
KRAFTVERK			
NORGE			
Storlivatn kraftstasjon Svartkulp kraftstasjon Dalvatn kraftstasjon Sønnå Høy kraftstasjon Sønnå Lav kraftstasjon Storli minikraftverk Kleiva småkraftverk	1.850 GWh	Idriftsatt 1970 Idriftsatt november 2001 Idriftsatt desember 2006 Idriftsatt august 2008 Idriftsatt oktober 2008 Idriftsatt februar 2009 Idriftsatt november 2009	Årlig leveranseforpliktelse på 436 GWh som etter Eramets oppsigelse skal selges til Statkraft på samme vilkår. Det er inngått avtale om leveranse av 501 GWh pr. år til 31.12.2030 med Elkem AS for å oppfylle vilkåret om bruk av kraft i Elkems industrivirksomhet. Vilårene tilsvarer vilårene i leieavtalen med Statkraft. Ved overlevering til Statkraft må stasjonene være i god stand. Statkraft SF skal betale AS Saudefaldene ¹ skattemessig restverdi pr. 1.1.2031 av nyutbygninger foretatt av AS Saudefaldene ¹ .
Vannkraftverk med magasin Rogaland		I henhold til leieavtaler med Statkraft disponeres alle stasjoner av AS Saudefaldene ¹ til 2030.	
Borregaard kraftverk² Elvekraft, Sarpsfossen i Glomma, Sarpsborg	244 GWh	100 % eierandel, hjemfallsfritt.	
Sarp kraftverk² Elvekraft, Sarpsfossen i Glomma, Sarpsborg	265 GWh	50 % eierandel, hjemfallsfritt. Øvrig eierandel eies av Hafslund Produksjon.	Hafslund Produksjon har driftsansvaret.
Trøandsfos kraftverk² Elvekraft, Kvinesdal, Vest Agder	30 GWh	100 % eierandel, hjemfallsfritt.	
Mossefossen kraftverk² Elvekraft, Moss, Østfold	14 GWh	100 % eierandel, delvis hjemfallsfritt.	
KRAFTKONTRAKTER			
NORGE			
Eidsiva Vannkraft	510 GWh	For perioden 2013-2024.	
SiraKvina erstatningskraft	35 GWh	Evigvarende	Erstatning for tapt produksjon i Trøandsfos.

¹ Orkla eier 85 % av AS Saudefaldene.

² Salgbar normalproduksjon gitt gjennomsnittlig tilsig justert for forventet vanntap, nettap og eget forbruk.

NOTE 34 AKSJEKAPITAL

Et selskaps aksjekapital og fordelingen av antall utestående aksjer danner grunnlaget for hvem som styrer et selskap og for gruppering av de formelle eierforholdene. I norske konsernforhold er det aksjekapitalen i morselskapet som har betydning og det er egenkapitalen i Orkla ASA som er beregningsgrunnlag og begrensning for utdeling av utbytte fra konsernet.

Endringer i aksjekapitalen

Dato/år	Antall aksjer	Pålydende (NOK)	Type endring	Beløp (mill. NOK)	Emisjonsforhold	Aksjekapital (mill. NOK)
31.12.2003	213.909.416	6,25				1.336,9
2004	212.302.265	6,25	amortisering	(10,0)		1.326,9
31.12.2004	212.302.265	6,25				1.326,9
2005	208.286.194	6,25	amortisering	(25,1)		1.301,8
31.12.2005	208.286.194	6,25				1.301,8
31.12.2006	208.286.194	6,25				1.301,8
2007	1.041.430.970	1,25	splitt		5:1	1.301,8
2007	1.036.430.970	1,25	amortisering	(6,3)		1.295,5
31.12.2007	1.036.430.970	1,25				1.295,5
2008	1.028.930.970	1,25	amortisering	(9,4)		1.286,2
31.12.2008	1.028.930.970	1,25				1.286,2
31.12.2009	1.028.930.970	1,25				1.286,2
31.12.2010	1.028.930.970	1,25				1.286,2
31.12.2011	1.028.930.970	1,25				1.286,2

De 20 største aksjonærene 31.12.2011¹

Aksjonær		Antall aksjer	Eierandel av kapital ²
1 Canica AS		150.342.000	14,6 %
2 Folketrygdfondet		92.025.374	8,9 %
3 Tvist 5 AS		77.000.000	7,5 %
4 State Street Bank and Trust	Nominee	50.095.802	4,9 %
5 JP Morgan Chase Bank	Nominee	33.537.431	3,3 %
6 Clearstream Banking	Nominee	24.470.524	2,4 %
7 JP Morgan Chase Bank	Nominee	17.175.152	1,7 %
8 State Street Bank and Trust	Nominee	17.018.332	1,7 %
9 Canica Investor AS		16.000.000	1,6 %
10 State Street Bank and Trust	Nominee	14.539.794	1,4 %
11 State Street Bank and Trust	Nominee	11.214.646	1,4 %
12 Bank of New York Mellon	Nominee	10.333.752	1,0 %
13 Skandinaviska Enskilda Banken	Nominee	10.311.304	1,0 %
14 The Northern Trust Company	Nominee	10.052.145	1,0 %
15 Orkla ASA		8.920.791	0,9 %
16 DNB Livforsikring		7.645.202	0,7 %
17 The Northern Trust Company	Nominee	6.713.179	0,7 %
18 DNB Verdipapirfondet (Norge IV)		6.497.050	0,6 %
19 Six SIS AG	Nominee	6.405.616	0,6 %
20 Euroclear Bank	Nominee	6.383.081	0,6 %
Sum aksjer		576.681.175	56,0 %

¹ Aksjonærlisten er basert på VPS' aksjonærregister pr. årsslutt. For en oversikt over grupperte aksjonærer, samt identifikasjon av aksjonærer på forvalterkonto (nominee), se www.orkla.no/investor.

² Av antall utstedte aksjer.

Aksjer i eget eie pr. 31.12.2011

	Samlet pålydende (NOK)	Antall aksjer	Virkelig verdi (mill. NOK)
Aksjer eid av Orkla ASA	11.150.989	8.920.791	398

Egne aksjer er fratrasket i egenkapitalen med konsernets kostpris.

Utvikling i antall egne aksjer

	2011	2010
Beholdning 1.1.	6.945.749	9.857.815
Opsjonsinnløsninger i egne aksjer	(400.000)	(1.386.576)
Eksternt kjøp av egne aksjer	3.800.000	-
Aksjeprogram for ansatte i Orkla	(1.424.958)	(1.525.490)
Beholdning 31.12.	8.920.791	6.945.749

Pr. 31.12.2011 var utestående opsjoner 22.651.500, se note 11.

Se Eierstyring og selskapsledelse på side 23 angående de fullmakter som er gitt av generalforsamlingen vedrørende aksjekapital.

Utbytte

Styret foreslår at det utdeles et ordinært utbytte på 2,50 kroner pr. aksje, totalt 2.550 mill. kroner for regnskapsåret 2011.

I tillegg til ordinært utbytte på 2,50 pr. aksje, ble det for regnskapsåret 2010 også delt ut et ekstraordinært utbytte på 5,00 kroner pr. aksje. Sistnevnte utbytte ble vedtatt på en ekstraordinær generalforsamling i Oslo den 3. november 2011.

I henhold til norske regler vil det være egenkapitalen i Orkla ASA som juridisk sett danner eventuell begrensning for utbytteutdelingen fra Orklakonsernet. Fri egenkapital i Orkla ASA er beskrevet i Årsberetningen og under «Egenkapital».

NOTE 35 MINORITETER

Minoriteter representerer eksterne eierinteresser i datter- og datterdatterselskaper. Det fremgår av tallene at flesteparten av konsernets virksomheter er 100 % eiet.

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
Minoritetenes andel av:			
Av- og nedskrivninger	32	30	95
Driftsresultat	80	83	28
Resultat før skattekostnad ¹	69	67	(50)
Skattekostnad ¹	(16)	(9)	24
Minoritetsinteressene har hatt følgende utvikling:			
Minoriteter 1.1.	365	370	
Minoritetenes andel av resultatet ¹	48	53	
Økning minoritet som følge av oppkjøp	4	38	
Reduksjon grunnet ytterligere oppkjøp av minoriteter	(48)	(28)	
Utbytte til minoriteter	(22)	(66)	
Omregningsdifferanse etc.	0	(2)	
Ikke videreført virksomhet	(67)	0	
Minoriteter 31.12.	280	365	
Minoritetsinteressene fordeler seg som følger:			
Orkla Brands	79	76	
Sapa	34	61	
Borregaard Chemicals	14	16	
Hydro Power	116	116	
Orkla Financial Investments	37	33	
Ikke videreført virksomhet	0	63	
Sum minoriteter	280	365	

¹ Avvik mellom resultat før skatt fratrullet skatt og minoritetenes andel av resultat skyldes amortisering av overkurs (5 mill. kroner).

NOTE 36 LEIEAVTALER, LEASING

Leasing viser hvilke kort- og langsiktige forpliktelser konsernet har som følge av inngåtte avtaler om leie av driftsmidler. De fleste leieavtalene anses å være operasjonelle, og leiebeløpene fremkommer kun som driftskostnad i konsernets resultatregnskap. Finansielle leieavtaler er balanseført.

Kostnader knyttet til operasjonelle leieavtaler gir uttrykk for minimumsleie i oppsigelsesperioden.

Leide/leasede driftsmidler	Leietaker Operasjonelle leieavtaler								Totalt	
	Maskiner/ anlegg		Tomt, bygg, fast eiendom		Inventar, transportmidler mv.		Øvrige eiendeler		2011	2010
Beløp i mill. NOK	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Kostnader inneværende år	52	63	195	194	133	124	31	29	411	410
Kostnader neste år	43	59	128	157	104	112	17	25	292	353
Totale kostnader 2-5 år	76	110	313	312	210	178	29	49	628	649
Totale kostnader etter 5 år	1	24	155	84	8	16	2	4	166	128
Totale fremtidige leasingkostnader	120	193	596	553	322	306	48	78	1.086	1.130

Leide/leasede driftsmidler	Leietaker Finansielle leieavtaler								Totalt	
	Maskiner/ anlegg		Tomt, bygg, fast eiendom		Inventar, transportmidler mv.		Øvrige eiendeler		2011	2010
Beløp i mill. NOK	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Kostnader inneværende år	21	28	9	14	4	3			34	45
Kostnader neste år	17	24	7	14	3	3			27	41
Totale kostnader 2-5 år	13	28	16	51	2	0			31	79
Totale kostnader etter 5 år	0	0	0	125	0	0			0	125
Totale fremtidige leasingkostnader	30	52	23	190	5	3			58	245
Finanselement	(1)	(3)	(2)	(62)	0	0			(3)	(65)
Nåverdi leasingkostnader	29	49	21	128	5	3			55	180

Konsernet er også utleier av fast eiendom med operasjonelle leieavtaler. Leieinntekter i 2011 utgjorde 67 mill. kroner. Totale fremtidige leieinntekter utgjør 646 mill. kroner og fordeler seg på 66 mill. neste år, 220 mill. kroner om 2 til 5 år og 360 mill. kroner etter 5 år.

NOTE 37 PANT OG GARANTIER

Pant og pantstillelser viser bokførte beløp for de av konsernets driftsmidler som vil være disponible for pantthavere i en konkurs- eller avviklingssituasjon. Prioriterte krav i følge loven (skatter, avgifter, lønnskrav og lignende) må også hensyntas. Som det fremgår er pantsatte eiendeler betydelig høyere enn gjenstående pantegjeld. Konsernets viktigste låneavtaler bygger for øvrig på negativ pantsettelseserklæring, og konsernet kan derfor kun i begrenset omfang stille pant som sikkerhet for gjeld.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Gjeld sikret med pant	839	1.068
Pantsatte eiendeler		
Maskiner, transportmidler o.l.	119	159
Bygg og anlegg	1.388	1.155
Varelager	241	237
Kundefordringer	169	93
Sum bokført verdi	1.917	1.644

«Gjeld sikret med pant» og «pantsatte eiendeler» gjelder i all hovedsak eiendomsprosjekter innenfor Orkla Eiendom-gruppen.

Garantiansvar er gitt som et ledd i konsernets løpende drift og deltagelse i ansvarlige- og kommandittselskaper. Garantiansvaret dekker forskjellige typer garantier som kausjonsansvar, husleiegarantier og andre betalingsgarantier, men omfatter ikke produkt- eller tjenestansvar ved ordinært salg.

Garantiansvar

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Kommitert kapital	162	240
Annet garantiansvar	722	801
Sum garantiansvar	884	1.041

Konsernet har begrenset bruk av garantier.

NOTE 38 NÆRSTÅENDE PARTER

To parter er nærstående dersom en part kan påvirke den annen parts beslutninger. Relasjoner med nærstående parter anses som normalt i forretningsvirksomhet. Nærstående er imidlertid i posisjon til å gjøre transaksjoner med selskapet som ikke ville blitt gjort mellom uavhengige parter. Et selskaps resultat og finansielle stilling kan derfor i prinsippet bli påvirket av et nærstående forhold, selv om det i realiteten ikke har vært noen transaksjoner med nærstående. Eksistensen av et nærstående forhold kan være tilstrekkelig til å påvirke oppfatningen av selskapets andre transaksjoner. For å sikre at opplysninger av denne karakter kommer frem, er følgende nærstående forhold omtalt.

Orkla ASA er morselskap og har direkte og indirekte kontroll i cirka 430 forskjellige selskaper i ulike deler av verden. Direkte eide datterselskaper er presentert i note 10 i Orkla ASA, mens andre viktige selskaper er presentert i virksomhetsoversikten. Orkla ASAs interne forhold til disse selskapene er vist på egne linjer i selskapsregnskapet (se Regnskap for Orkla ASA). Aktiviteten i konsernet er rapportert gjennom segmentinformasjon i note 9.

Orkla har eierandeler i felles kontrollert virksomhet. Disse presenteres linje for linje i konsernregnskapet med konsernets eierandel. Konsernets andel av interne forhold mot de felles kontrollerte virksomhetene er eliminert i konsernregnskapet. Orkla har ytt lån til felles kontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper innen Eiendom og Sapa med henholdsvis 174 og 108 mill. kroner. Ellers er det ingen vesentlige transaksjoner knyttet til disse virksomhetene. Det har utover dette ikke vært spesielle vesentlige transaksjoner mellom tilknyttede selskaper og konsernet.

Internhandel i konsernet er gjort i henhold til egne avtaler og på armlengdes avstand og avregning av felleskostnader i Orkla ASA er fordelt på konsernselskapene i henhold til nøkler, avhengig av de ulike kostnadsartene. For ytterligere opplysninger om interne transaksjoner i konsernet, se note 9 «Segmenter».

Nærstående selskap til Stein Erik Hagen, styreleder i Orkla ASA, kjøpte den 8. juni

2011 10.800.000 aksjer i Orkla til en snittkurs på kroner 49,97 pr. aksje. Selskapet Fresje AS (1.145.000 aksjer) er ikke lenger å anse som nærstående. Stein Erik Hagen og nærstående eier således 249.542.000 aksjer i Orkla som tilsvarer 24,3 % av antall utestående aksjer. Det har ikke vært noen andre spesielle transaksjoner mellom konsernet og nærstående parter i 2011 og det er ikke etablert noen form for låneforhold. Canica-systemet har sammenfallende eierinteresser med Orkla i enkelte investeringer.

Det har ellers ikke forekommet transaksjoner med nærstående. Opplysninger om ledende ansatte er presentert i note 11 i konsernet og note 6 i Orkla ASA.

NOTE 39 SOLGT OG IKKE VIDEREFORT VIRKSOMHET

I et konsern av Orklas størrelse vil det over tid skje endringer i selskapsstrukturen ved at selskaper selges og kjøpes. Ved større oppkjøp vil det normalt utarbeides proforma tall for den nye, sammenslåtte virksomheten. Større avhendelser vil presenteres som ikke videreført virksomhet og tas ut av både periodens – og sammenligningstall og presenteres på én linje i resultatet. Hensikten er å gjøre tallene sammenlignbare over tid og fokusere på den virksomheten som videreføres. Presentasjon av ikke videreført virksomhet vil for Orklas virksomheter først være aktuelt ved avhendelse av hele segmenter.

Orkla solgte i 2011 Elkem til China Bluestar Group Co., Ltd (Bluestar). Elkem ble fra 4. kvartal 2010 presentert som «Ikke videreført virksomhet» på en linje i resultatregnskapet og på to linjer i balansen. Historiske tall i resultatregnskapet ble omarbeidet og nettoresultat i Elkem ble presentert på én linje etter de ordinære resultatbegrepene. Endelig avtale med Bluestar ble inngått 10. januar 2011 og salget formelt gjennomført pr. 1. kvartal 2011 da alle offentlige godkjenninger var i orden og all risiko og kontroll var vurdert å være overdratt til kjøper. Totalt regnskapsmessig resultat fra salget av Elkem beløper seg til 1.213 mill. kroner.

Oppstillingen under viser tall fra Elkem Silicon-related som er presentert som ikke videreført virksomhet i konsernets resultatregnskap. Elkem Aluminium ble solgt i 2009 og inngår således også i presentasjonen.

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
Driftsinntekter	2.675	8.655	6.830
Eksterne driftskostnader	(2.126)	(7.577)	(6.815)
Av- og nedskrivning varige driftsmidler	(157)	(696)	(698)
Amortisering immaterielle eiendeler	(20)	-	(5)
Driftsresultat	372	382	(688)
Netto finansposter	(39)	(250)	(203)
Resultat før skattekostnad	333	132	(891)
Skattekostnad	(72)	(55)	220
Resultat etter skattekostnad ¹	261	77	(671)
Gevinst ved salg etter skatt	1.137	-	1.100
Kostnader knyttet til avhendelse	(185)	(117)	-
Resultat ikke videreført virksomhet	1.213	(40)	429
¹ Herav minoritet	4	20	12

Kontantstrøm Elkem:

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Kontantstrøm fra driften før investeringer	156	519
Netto fornyelsesinvesteringer	(68)	(293)
Ekspansjonsinvesteringer	(7)	(921)

Øvrige salg

Orkla har i 2011 også inngått avtale om salg av Bakers, og overtagelse skjedde 1. februar 2012. Det er regnskapsført en nedskrivning av eiendeler samt kostnadsført salgskostnader med 155 mill. kroner under «Andre inntekter og kostnader». Det har ikke vært foretatt noen omarbeiding av resultatregnskapet og kontantstrøm knyttet til Bakers-salget. I balansen er Bakers presentert på to linjer som «holdt for salg». Bakers inngår historisk i segmentet Orkla Foods Nordic.

Orkla Financial Investments har i 2011 solgt selskapet Utstillingsplassen Eiendom. Salget har regnskapsmessig påvirket EBITA negativt med 25 mill. kroner. Samtidig er det inntektsført utsatt skatt på 44 mill. kroner, slik at det fremkommer en totalgevinst på 19 mill. kroner.

Balansetall for virksomhet holdt for salg og for ikke videreført virksomhet:

	Bakers 2011	Elkem 2010
Beløp i mill. NOK		
Langsiktige eiendeler	251	9.595
Kortsiktige eiendeler	140	4.296
Eiendeler holdt for salg/ikke videreført virksomhet	391	13.891
Langsiktig gjeld	14	953
Kortsiktig gjeld	163	1.591
Gjeld holdt for salg/ikke videreført virksomhet	177	2.544

NOTE 40 KONTANTSTRØM ORKLAFORMAT

Kontantstrøm i Orklaformat presenteres som note i kvartalsmeldingene og er benyttet som referanse i årsberetningen fra styret. Kontantstrøm i Orklaformat gjøres på konsernnivå opp i endring netto rentebærende gjeld, et viktig nøkkeltall for konsernet, og den brukes direkte til styring av forretningsområdene samt inngår i segmentpresentasjonen. Kontantstrøm fra driften skiller på industrivirksomheten og investeringsvirksomheten, men gir samlet den finansielle kapasiteten konsernet har fra drift til å dekke inn konsernets finansposter, betaling av skatter samt mer selvstyrte forhold som utbytte og handel i egne aksjer. Siste delen av kontantstrømoppstillingen viser hvilke ekspansjonsgrep som er tatt i form av direkte ekspansjonsinvesteringer, oppkjøp av selskaper, nedsalg i selskaper samt endring i nivået på investeringer i Aksjeporteføljen. Kontantstrømmen presenteres til gjennomsnittlig månedlig valutakurs, mens endring netto rentebærende gjeld er en absolutt størrelse målt til sluttkurs. Valutaeffekt netto rentebærende gjeld forklarer overgangen.

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
Kontantstrøm industrielle aktiviteter:			
Driftsresultat	3.023	2.940	5.191
Amortisering, av- og nedskrivninger	2.088	2.503	2.653
Gevinst ved salg av kraftverk flyttet til solgte selskaper	-	-	(3.066)
Endring netto driftskapital, etc.	(1.094)	(1.462)	2.197
Kontantstrøm fra driften for investeringer	4.017	3.981	6.975
Netto fornyelsesinvesteringer	(1.557)	(1.512)	(1.173)
Kontantstrøm fra driften	2.460	2.469	5.802
Betalte finansposter, netto	(488)	(544)	(1.261)
Kontantstrøm fra industrielle aktiviteter	1.972	1.925	4.541
Kontantstrøm fra Orkla Financial Investments	66	1.236	1.003
Betalte skatter	(603)	(686)	(1.402)
Ikke videreført virksomhet/andre betalinger	(509)	(620)	25
Kontantstrøm for kapitaltransaksjoner	926	1.855	4.167
Betalte utbytter	(7.436)	(2.360)	(2.354)
Netto kjøp egne aksjer	(109)	138	94
Kontantstrøm for ekspansjon	(6.619)	(367)	1.907
Ekspansjonsinvesteringer industriområdet	(906)	(509)	(1.765)
Salg av selskaper/andeler av selskaper	13.503	1.854	5.914
Kjøp av selskaper/andeler av selskaper	(1.498)	(2.878)	(3.282)
Netto kjøp/salg porteføljainvesteringer	4.494	2.130	2.866
Netto kontantstrøm	8.974	230	5.640
Valutaeffekt netto rentebærende gjeld	33	(34)	1.936
Endring netto rentebærende gjeld	(9.007)	(196)	(7.576)
Netto rentebærende gjeld	10.645	19.652	19.848

Avstemming «kontantstrøm fra driften for investeringer» mot kontantstrømoppstillingen

Beløp i mill. NOK	2011	2010	2009
Kontantstrøm fra driften for investeringer i kontantstrøm Orklaformat	4.017	3.981	6.975
Kontantstrøm fra driften for investeringer fra Orkla Financial Investments	(587)	360	(199)
Kontantstrøm fra driften for investeringer i kontantstrøm side 35	3.430	4.341	6.776

NOTE 41 ANDRE FORHOLD

Flere forhold som ligger utenfor selve regnskapsbegrepet kan være avgjørende for forståelsen av det avlagte regnskapet. Dette kan for eksempel gjelde forhold rundt inngåtte tidsbegrensede avtaler som kan være med å påvirke fremtidig inntjening. Det kan være uløste tvister i rettsapparatet som kan gi betydelige utslag dersom dom faller i en annen retning enn antatt. Nedenstående opplysninger skal belyse denne type informasjon som sammen med regnskapet og øvrige noter er ment å gi et korrekt totalbilde av konsernets samlede inntjening og finansielle stilling.

Avtale med Unilever. Orkla har en samarbeidsavtale med Unilever vedrørende vaskemidler og hygieneprodukter gjennom Lilleborg AS. Avtalen ble opprinnelig inngått i 1958, og har senere blitt fornyet to ganger. Dagens avtale løper til 2014.

Eidsiva Vannkraft AS og Borregaard har inngått en langsiktig kraftavtale på totalt 6,1 milliarder kilowattimer (6,1 TWh) for perioden 2013 til og med 2024. Avtalen mellom Eidsiva og Borregaard sikrer kraftleveransene til Borregaards fabrikanlegg i Sarpsborg for perioden 1. januar 2013 til 31. desember 2024. Leveransen utgjør om lag 15 prosent av Eidsivas samlede årlige kraftproduksjon.

Kontrakter. Konsernet har til enhver tid kontrakter om både salg og kjøp av varer og tjenester. Dette kan for eksempel gjelde produksjon av poteter, grønnsaker, fisk, trevirke og lignende. Kontraktene ansees som en del av den ordinære driften og er derfor ikke spesifisert eller angitt på annen måte. Kontraktene er vurdert å være rene salgs-/kjøpskontrakter uten finansiell kobling.

Offentlige tilskudd. Orkla har mottatt 37 mill. kroner i offentlige tilskudd i 2011. Av dette beløpet er 5 mill. kroner inntektsført, 14 mill. kroner er ført som kostnadsreduksjon, mens 18 mill. kroner er ført som en reduksjon av anskaffelseskosten for aktuell eiendel.

Hendelser etter balansedagen

Vesentlige hendelser etter balansedagen som inntreffer før styret har godkjent regnskapet, kan medføre enten at årsregnskapet må endres eller at det må opplyses om forholdet i noter. Dersom det kommer nye opplysninger om forhold som eksisterte på balansedagen, og forholdet er vesentlig, må regnskapet endres. Dersom hendelser vedrører forhold som oppstod etter balansedagen, kan dette medføre at forholdene må opplyses om i note.

Orklas resultatføring av andelen i REC vil være avhengig av utviklingen av børskursen i REC, se note 8. Børskursen pr. 31. desember var 3,32 kroner.

Resterende del av forsikringsoppgjøret for brannene ved Sapas anlegg i Finspång forventes å komme til inntekt tidligst i første del av 2012. Den regnskapsmessige inntekten på disse oppgjørene vil bli ført på samme linje som kostnaden, «Andre inntekter og kostnader», se note 1.

Orkla ASA inngikk 30. januar 2012 avtale om salg av 268.618.858 aksjer i Fornebu Utvikling (tilsvarende 32,4 % av aksjekapitalen i selskapet) til kurs 2,45 kroner pr. aksje. Gjennomføring av avtalen er betinget av godkjenning fra Konkurransetilsynet. Orkla har etter gjennomføring av transaksjonen ingen aksjer i Fornebu Utvikling.

Avtalen om salg av Bakers ble godkjent av Konkurransetilsynet. Overtakelse skjedde 1. februar 2012, se note 1.

Det har ellers ikke fremkommet hendelser etter balansedagen som ville ha påvirket regnskapet eller gjennomførte vurderinger i vesentlig grad.

Regnskap for Orkla ASA

RESULTATREGNSKAP

Beløp i mill. NOK	Note	2011	2010
Driftsinntekter		2	1
Andre driftsinntekter konsern	1	400	466
Driftsinntekter		402	467
Lønnskostnader	2	(286)	(370)
Andre driftskostnader	6	(335)	(425)
Avskrivninger og amortisering	8, 9	(23)	(6)
Driftsresultat		(242)	(334)
Inntekt på investering i annet foretak		424	511
Mottatte konsernbidrag og utbytter konsern		3.265	10.158
Andre finansinntekter		116	1.520
Finanskostnader konsern		(351)	(380)
Andre finanskostnader	7	(7.180)	(3.229)
Netto agio/disagio		(77)	144
Gevinster, tap og nedskrivninger i Aksjeporteføljen		1.619	1.767
Resultat før skatt		(2.426)	10.157
Skattekostnad	11	(624)	(233)
Resultat etter skatt		(3.050)	9.924
Foreslått utbytte (ikke avsatt)		(2.550)	(2.555)
Totalresultat			
Resultat etter skatt		(3.050)	9.924
Endring resultatreserve aksjer etter skatt		(3.117)	947
Endring sikringsreserve etter skatt		(229)	(51)
Totalresultat		(6.396)	10.820

KONTANTSTRØM

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Driftsresultat	(242)	(334)
Av- og nedskrivninger	23	6
Endring netto driftskapital mv.	(270)	251
Mottatte utbytter	424	511
Betalte finansposter, netto	130	(146)
Betalte skatter	(8)	(150)
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	57	138
Fornyesinvesteringer	(5)	(17)
Solgte selskaper	10.777	1.486
Netto endring investeringer i datterselskaper	(1.317)	(5.718)
Investering i andre selskaper	-	(4.723)
Netto kjøp/salg porteføljainvesteringer	4.518	2.132
Mottatte konsernbidrag etc.	9.314	5.017
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	23.287	(1.823)
Betalte utbytter	(7.414)	(2.294)
Netto tilbakekjøp egne aksjer	(109)	138
Netto betalt til aksjonærer	(7.523)	(2.156)
Endring annen rentebærende gjeld	(11.459)	6.938
Endring rentebærende egne fordringer	(1.014)	(3.270)
Endring netto rentebærende gjeld	(12.473)	3.668
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(19.996)	1.512
Endring kontanter og kontantekvivalenter	3.348	(173)
Kontanter og kontantekvivalenter 1.1.	(6)	167
Kontanter og kontantekvivalenter 31.12.	3.342	(6)
Endring kontanter og kontantekvivalenter	3.348	(173)

BALANSE

Eiendeler

Beløp i mill. NOK	Note	2011	2010
Immaterielle eiendeler	9	47	35
Utsatt skatt/skattefordel	11	64	-
Varige driftsmidler	8	144	174
Investeringer i datterselskaper	10	17.650	28.043
Lån til foretak i samme konsern		21.622	23.908
Aksjeinvesteringer	5	1.896	7.622
Andre finansielle eiendeler		632	496
Langsiktige eiendeler		42.055	60.278
Kundefordringer fremmede		458	24
Andre fordringer		-	239
Lån til foretak i samme konsern		3.614	10.564
Aksjeporteføljainvesteringer	Se note 24 konsern	5.455	11.620
Bankinnskudd, kontanter o.l.		3.342	-
Kortsiktige eiendeler		12.869	22.447
Eiendeler		54.924	82.725

Egenkapital og gjeld

Beløp i mill. NOK	Note	2011	2010
Innskutt egenkapital		1.997	1.999
Opptjent egenkapital		25.373	39.439
Egenkapital ¹		27.370	41.438
Forpliktelser ved utsatt skatt	11	-	155
Pensjonsforpliktelser	2	174	106
Langsiktig gjeld konsern		573	530
Annen langsiktig gjeld		14.170	20.335
Langsiktig gjeld og forpliktelser		14.917	21.126
Betalbar skatt		659	29
Kortsiktig gjeld til konsernselskaper		11.106	19.113
Leverandørgjeld fremmede		39	18
Annen kortsiktig gjeld		833	995
Kassekreditt		-	6
Kortsiktig gjeld		12.637	20.161
Egenkapital og gjeld		54.924	82.725

¹ Egenkapitalavstemming er vist sammen med konsernet på side 36.

Noter for Orkla ASA

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet for holdingselskapet Orkla ASA omfatter foruten all aktivitet ved hovedkontoret, konsernets aksjeportefølje og noe eiendomsvirksomhet. Sistnevnte hører forretningsmessig inn under Orkla Eiendom.

Aktiviteten ved hovedkontoret inkluderer konsernets øverste ledelse og stabsfunksjonene kommunikasjon, juridisk, konsernutvikling, personal, økonomi/finans, risk management og internrevisjon. Stabsavdelingene utfører i stor grad oppdrag for konsernets øvrige selskaper og belaster disse for utførte tjenester. Orkla ASA eier enkelte varemerker som benyttes av forskjellige konsernselskaper. Det faktureres royalty for bruken av disse varemerkene. Inntektene fra disse aktivitetene inngår i linjen andre driftsinntekter konsern med 400 mill. kroner.

Sentral finansavdeling fungerer som konsernbank med ansvar for konsernets eksterne finansiering, styring av konsernets likviditet og den overordnede styring av konsernets valuta- og renterisikoer. Renter fra konsernbank samt utbytte og konsernbidrag fra investeringer i datterselskaper, er regnskapsført som finansposter og spesifisert i resultatoppstillingen.

Fordringer og gjeld knyttet til postene redegjort for over, er spesifisert i balansen for Orkla ASA.

Regnskapet for Orkla ASA er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens regler, regnskapsloven § 3-9 (forenklet IFRS). Utbytte og konsernbidrag er regnskapsført etter god regnskapsskikk som et unntak fra IFRS. Prinsippbeskrivelsene for konsernet gjelder også for Orkla ASA, og konsernets noter vil i enkelte tilfeller omfatte Orkla ASA. Eierandeler i datterselskaper er presentert til kost.

NOTE 2 LØNN OG PENSJONSFORHOLD

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Lønn	(192)	(205)
Arbeidsgiveravgift	(35)	(33)
Styrehonorar, bedriftsforsamling og andre lønnsrelaterte kostnader	(21)	(69)
Pensjonskostnad	(38)	(63)
Lønnskostnad	(286)	(370)
Gjennomsnittlig antall årsverk	120	159

Sammensetning av netto pensjonskostnader

Forutsetningene som er lagt til grunn for beregning av pensjonskostnaden fremgår av konsernets note 12.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Nåverdi av årets pensjonsopptjening (inkl. arbeidsgiveravgift)	(9)	(6)
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	(17)	(16)
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-	5
Resultatførte avvik fra forutsetninger/plan	(8)	(8)
Engangskostnad ifm. avvikling sikrede ordninger	-	(34)
Innskuddsplaner	(4)	(4)
Netto pensjonskostnader	(38)	(63)

Sammensetning av netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Brutto pensjonsforpliktelser	(293)	(297)
Pensjonsmidler	-	84
Netto pensjonsforpliktelser	(293)	(213)
Ikke amortisert avvik fra plan/forutsetning	119	107
Balanseførte netto pensjonsforpliktelser	(174)	(106)

Pensjonsmidlene ble overført til innskuddsfond i 2011. Orkla vedtok i fjor at den lukkede ytelsesordningen skulle gå til opphør og alle pensjonistene ble dermed overført til individuelle poliser, og gjenstående estimatavvik ble kostnadsført i forbindelse med opphør av den sikrede ordningen.

Gjenværende netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.2011 består i hovedsak av usikrede pensjonsordninger for tidligere nøkkelpersoner og førtidspensjons-

ordninger dekket over drift, samt bokførte forpliktelser knyttet til innskuddsbasert ordning for ansatte med lønn over 12G.

Selskapet har en pensjonsordning som tilfredsstiller kravet i Lov om obligatorisk tjenestepensjon.

NOTE 3 GARANTI OG PANTSTILLELSER

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Tegnet, ikke innkalt KS-kapital	162	240
Garanti overfor datterselskaper	299	255
Annet garantiansvar	35	251

NOTE 4 LÅN TIL ANSATTE

I andre finansielle eiendeler inngår lån til ansatte.

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Lån til ansatte	5	8

NOTE 5 AKSJEINVESTINGER

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi	Eierandel ¹	Forretningskontor
REC ASA	1.315	39,7 %	Bærum
Fornebu Utvikling ASA (FBU)	581	32,4 %	Bærum
Sum aksjer	1.896		

¹ Stemmerettandel er lik eierandel.

Aksjene i REC er skrevet ned til børsverdi pr. 31.12.2011 i tråd med det som er gjort i konsernet. Nedskrivningsbeløpet utgjør 5.734 mill. kroner i 2011.

Orklas aksjer i Fornebu Utvikling ASA ble solgt 30. januar 2012 for 2,45 kroner pr. aksje, noe som tilsvarer 658 mill. kroner for hele aksjeposten.

NOTE 6 GODTGJØRELSE OG AVTALEFESTEDE FORHOLD

Godtgjørelse til konsernledelsen

Styret vedtar betingelser for konsernsjefen og tar prinsipielle beslutninger vedrørende konsernets betingelsespolicy og kompensasjonsordninger for øvrige ansatte. Styret har et eget kompensasjonsutvalg som forbereder kompensasjonssaker for beslutning i styret. Utvalget består av tre styremedlemmer, hvorav ett er ansattvalg, og ledes av styrets leder. Administrasjonen utreder saker for kompensasjonsutvalget og styret.

Konsernledelsen har i 2011 bestått av: Bjørn M. Wiggen, Torkild Nordberg, Roar Engeland (frem til 14.2.2011), Karin Aslaksen, Terje Andersen, Svein Tore Holsether og Timothy R. J. Stubbs (adm. direktør i Sapa frem til 1.9.2011). Svein Tore Holsether virket som konserndirektør med ansvar for Mergers & Acquisitions fra 1. februar til 1. september og overtok deretter som adm. direktør for Sapa AB ved Stubbs fratrede.

Det er i 2011 utbetalt følgende lønn og honorarer til konsernledelsen:

Beløp i NOK	Ordinær lønn	Bonus	Naturalytelser ¹	Pensjonskostnad
Bjørn M. Wiggen	5.671.502	1.192.905	189.937	1.498.189
Torkild Nordberg	3.668.951	1.382.389	185.869	854.979
Timothy R. Stubbs	3.196.672	525.414	167.765	870.401
Roar Engeland ²	3.077.444	1.501.839	151.857	721.571
Svein Tore Holsether	2.657.351	1.248.934	157.280	468.462
Karin Aslaksen ³	1.898.168	1.184.500	168.740	499.199
Terje Andersen	2.927.929	1.141.019	210.542	640.588
Samlet godtgjørelse	23.098.017	8.177.000	1.231.990	5.553.389

¹ Opsjongsgevinster er redegjort for i tabellen på neste side.

² Inkludert lønn i oppsigelsestiden.

³ Bonus opptjent i Elkem.

Aksjeinnehav knyttet til medlemmer i konsernledelsen er presentert på side 22. Oppsigelsestid for medlemmer av konsernledelsen er seks måneder, pensjonsalder er 65 år. I perioden fra 65 år til fylte 67 år utbetaler Orkla 66 % av avgangslønn. Deretter utbetales det fra Orklas pensjonsordning. Konsernsjefen beholder sine opsjoner dersom ansettelsesforholdet bringes til opphør. Terje Andersen har et personallån som belastes med normrente. Saldo pr. 31.12.2011 var 844.225 kroner. Øvrige medlemmer av konsernledelsen har ikke personallån.

Hvis en ansatt i konsernledelsen, ved gjensidig forståelse av hensyn til selskapets beste, bringer ansettelsesforholdet til opphør, vil vedkommende motta lønn og avtalefestede ytelser i inntil 12 måneder utover oppsigelsestiden. 75 % av inntekt fra eventuell annen fast stilling i perioden kommer til fradrag.

I 2011 har konsernledelsen deltatt i konsernets årsbonussystem. Konsernledelsen deltar i konsernets generelle aksjekjøpsordning for ansatte. Det er ikke stillet garantier for medlemmer av konsernledelsen.

Opsjoner tildelt konsernledelsen pr. 31.12.2011

	Antall	Tildelt dato	Innløsningskurs	1. utøvelse	Siste utøvelse
Bjørn M. Wiggen	35.000	08.05.2008	76,40	08.05.2011	08.05.2014
	100.000	22.05.2009	47,36	22.05.2012	22.05.2015
	105.000	10.05.2010	46,38	10.05.2013	10.05.2016
	172.000	09.05.2011	52,53	09.05.2014	09.05.2017
Torkild Nordberg	70.000	08.05.2008	76,40	08.05.2011	08.05.2014
	110.000	22.05.2009	47,36	22.05.2012	22.05.2015
	115.000	10.05.2010	46,38	10.05.2013	10.05.2016
	108.000	09.05.2011	52,53	09.05.2014	09.05.2017
Terje Andersen	40.000	08.05.2008	76,40	08.05.2011	08.05.2014
	90.000	22.05.2009	47,36	22.05.2012	22.05.2015
	95.000	10.05.2010	46,38	10.05.2013	10.05.2016
	86.000	09.05.2011	52,53	09.05.2014	09.05.2017
Svein Tore Holsether	20.000	16.02.2007	88,94	20.02.2010	15.12.2012
	40.000	22.05.2009	47,36	22.05.2012	22.05.2015
	50.000	10.05.2010	46,38	10.05.2013	10.05.2016
	91.000	09.05.2011	52,53	09.05.2014	09.05.2017
Karin Aslaksen	15.000	16.02.2007	88,94	20.02.2010	15.12.2012
	20.000	08.05.2008	76,40	08.05.2011	08.05.2014
	35.000	22.05.2009	47,36	22.05.2012	22.05.2015
	35.000	10.05.2010	46,38	10.05.2013	10.05.2016
	65.000	09.05.2011	52,53	09.05.2014	09.05.2017

Om styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Etter allmennaksjeloven § 6-16a skal styret utarbeide en særskilt erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. Det følger videre av allmennaksjeloven § 5-6 (3) at det på generalforsamlingen skal avholdes en rådgivende avstemming over styrets retningslinjer for lederlønnfastsettelsen for det kommende regnskapsår (se (ii) nedenfor). Så langt retningslinjene er knyttet til aksjebaserte insentivordninger skal disse også godkjennes av generalforsamlingen (se (iii) nedenfor).

(i) Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte for foregående regnskapsår er det redegjort for på forrige side.

(ii) Retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte

Når det gjelder retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte for det kommende regnskapsåret, vil styret legge frem følgende retningslinjer for rådgivende avstemming i generalforsamlingen 2012:

Formålet med Orklas betingelsespolicy er å trekke til seg medarbeidere med den kompetansen konsernet trenger, videreutvikle og beholde nøkkelkompetanse og motivere til langsiktighet og kontinuerlig fremgang, for å nå Orklas forretnings-

messige mål. Som overordnet innfallsvinkel skal Orklas policy være innrettet mot markedets median når det gjelder fastlønn og pensjon, mens den variable delen knyttet til resultater, kursutvikling etc. (bonus og opsjoner) skal være bedre enn en medianbetraktning. Kompensasjonen kan bestå av følgende elementer:

(a) Faste elementer

Orkla bruker internasjonalt anerkjente systemer for stillingsvurderinger for å finne «riktig» stillings- og fastlønnsnivå. Stillingene måles mot sitt lokale marked (land) og det er et spenn på pluss/minus 20 % i forhold til medianen. Den enkeltes ansvarsområde, resultater og prestasjoner avgjør innplassering på lønnskalaen. Orkla har innskuddsbasert tjenestepensjon i Norge. Innskuddssatsene er 4 % for lønn mellom 1G og 6G og 8 % for lønn mellom 6G og 12G. For lønn over 12G er innskuddssatsen 15 % (1G er fra 1.5.2011 kroner 79.216). For medlemmer av konsernledelsen er satsen 27 % i perioden de er i konsernledelsen. For eventuell avtalt tidligere pensjonsalder enn 67 år gis en pensjon over drift tilsvarende 60 % av årslønn med unntak av konsernledelsen som har 66 %, begge med minimum 30 års opptjening. Konsernet har, i tillegg til det ovennevnte, bil- og telefonordninger og andre begrensede naturalytelser.

(b) Variable elementer – årsbonus

Orkla har et årsbonussystem som belønner forbedret resultat. Systemet er innrettet mot at «god prestasjon», som er nærmere definert for de ulike elementene, skal kunne gi et nivå på 30 % av fastlønn i årsbonus, mens maksimal bonus er 100 % av årslønn. Cirka 300 ledere har vært tilknyttet dette bonussystemet.

(c) Variable elementer – langsiktig insentiv

Den generelle opsjonsordning erstattes med en kontantbasert ordning. Et beløp basert på resultatet av årsbonusordningen vil settes i en bank. Banken vil reguleres med utviklingen av Orkla-aksjen frem til utbetaling (2-3 år). Årlig utbetaling fra den langsiktige ordningen skal ikke overstige en årslønn på utbetalingstidspunktet. Eventuelt overskytende tillegges banken for utbetaling påfølgende år.

*(iii) Særlig om aksjebaserte insentivordninger**Opsjonsordning til ledere og nøkkelpersoner*

I lys av konsernets strategiendring foreslår styret å begrense opsjonsordningen til medlemmer av konsernledelsen. Det anbefales en ramme på 1 mill. opsjoner (cirka 0,1 % av utestående aksjer). Det forventes at konsernledelsen benytter 50 % av nettoprovenyet ved opsjonsutøvelse til å kjøpe Orkla-aksjer, inntil den enkeltes beholdning av Orkla-aksjer har en markedsverdi som tilsvarer minimum én brutto årslønn. For konsernsjefen er forventningen minimum to brutto årslønner.

Tildeling av opsjoner skal fortrinnsvis skje dagen etter generalforsamlingen. Eventuell tildeling ellers i året kan skje etter offentliggjøring av påfølgende kvartalsresultater. Utøvelse kan tidligst skje etter 3 år og senest 4 år etter tildeling, tak på gevinst settes til 3 årslønner. Alle opsjoner korrigeres med utbytte fra og med 2012.

(iv) Lederlønnspolitikken foregående regnskapsår

Retningslinjene for lederlønnspolitikken beskrevet i pkt. (ii) har også vært retningsgivende for lederlønnfastsettelsen i 2011.

(v) Endringer i avtaleforhold

Roar Engeland fratrådte sin stilling som konserndirektør for Mergers & Acquisitions 14.2.2011. Timothy R. J. Stubbs fratrådte sin stilling som adm. direktør for Sapa AB, og Svein Tore Holsether ble utnevnt som adm. direktør for Sapa fra og med 1.9.2011. Det er foretatt endringer i opsjonsordningen som beskrevet over, for øvrig er det er ikke gjort endringer i avtalene til ledende ansatte.

Aksjer med rabatt til ansatte

Konsernet har i flere år gjennomført en ordning hvor de ansatte får anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer (i 2011 var beløpet inntil cirka 40.000 kroner før rabatt) med en rabatt på 30 % i forhold til børskurs. I 2011 omfattet ordningen ansatte i 25 land og cirka 29.000 ansatte. Styret anbefaler overfor generalforsamlingen å videreføre aksjeordningen for ansatte på samme vilkår som i 2011.

Godtgjørelse til styret samt styremedlemmers aksjeinnehav

Styret godtgjøres etter følgende satser fra og med 26.5.2011:

Styrets leder	595.000	kroner pr. år
Styrets nestleder	465.000	kroner pr. år
Styremedlem	352.000	kroner pr. år
Observatør	133.000	kroner pr. år
Varamedlem	23.500	kroner pr. møte

Revisjonsutvalget og kompensasjonsutvalget

Komitéleder	117.000	kroner pr. år
Medlem	88.000	kroner pr. år

Det er ikke gitt lån til eller stillet garantier for medlemmer av styret.

Styremedlemmers aksjeinnehav

Beløp i NOK	Antall aksjer ¹
<i>Aksjonærvalgte styrerepresentanter</i>	
Stein Erik Hagen	249.542.000
Åge Korsvold	20.000 ²
Björg Ven	15.000
Åse Aulie Michelet	8.500
Peter A. Ruzicka	405.250
Jesper Ovesen	20.000
Barbara M. Thoralfsson	0
<i>Ansattevalgte styrerepresentanter</i>	
Aage Andersen	4.159
Gunn Liabø	7.336
Sidsel Kjeldaa Salte ³	6.859
<i>Ansattevalgte styreobservatører</i>	
Peer Sørensen	2.400
Kenneth Hertz	0

¹ Samlet eierskap med nærstående.

² Åge Korsvold har den 8.12.2011, gjennom nærstående selskap Gyljandi AS, inngått terminkontrakt på kjøp av 200.000 aksjer i Orkla ASA med forfall 7.6.2012. Åge Korsvold og nærstående har etter denne transaksjonen en eksponering på 220.000 aksjer i Orkla ASA.

³ Fast møtende varamedlem.

Godtgjørelse til bedriftsforsamling/valgkomité

Bedriftsforsamlingenes leder mottar årlig honorar på 130.000 kroner, nestleder mottar 32.500 kroner. Møtegodtgjørelse er 6.500 kroner pr. møte. Valgkomiteens leder godtgjøres med 6.500 kroner pr. møte og 4.500 for andre medlemmer.

Det er ikke gitt lån til eller stillet garantier for medlemmer av bedriftsforsamlingen. Aksjeinnehav knyttet til bedriftsforsamlingen er presentert på side 96.

Honorar til konsernrevisor

Beløp i mill. NOK (ekskl. mva.)	2011	2010
Morselskap		
Lovbestemt revisjon	2,5	2,8
Andre attestasjonstjenester	0,2	-
Skatt/avgifter	4,2	3,3
Andre tjenester utenfor revisjon	1,8	0,3
Konsern		
Lovbestemt revisjon	37	35
Andre attestasjonstjenester	1	1
Skatt/avgifter	10	10
Andre tjenester utenfor revisjon	7	2
Sum honorar til Ernst & Young	55	48
Lovbestemt revisjonshonorar til andre revisorer	2	1

NOTE 7 ANDRE FINANSKOSTNADER

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Rentekostnader	(416)	(428)
Endring virkelig verdi renteelement	(27)	(65)
Nedskrivning aksjeinvesteringer, se note 5	(5.726)	(2.582)
Tap og nedskrivning datterselskaper ¹	(376)	(69)
Tap ved salg av aksjer i Elkem	(556)	-
Øvrige	(79)	(85)
Sum andre finanskostnader	(7.180)	(3.229)

¹ Hovedsakelig nedskrivning av Bakers (2010: Nedskrivning Orkla Foods Romania samt salg av Orkla Finans).

Orkla ASA solgt i 2011 samtlige aksjer i Elkem AS til kinesiske Bluestar. I tillegg til vederlaget for aksjene mottok Orkla også en kapitalnedsettelse tilsvarende 4,8 mrd. kroner fra Elkem.

NOTE 8 VARIGE DRIFTSMIDLER

Beløp i mill. NOK	Tomter, bygg og annen fast eiendom	Maskiner, inventar etc.	Sum
Balanseført verdi 1.1.2011	96	78	174
Tilgang	3	2	5
Reklassifisert til immaterielle eiendeler	-	(31)	(31)
Avskrivninger	-	(4)	(4)
Balanseført verdi 31.12.2011	99	45	144
Opprinnelig kost 1.1.2011	114	132	246
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.2011	(18)	(54)	(72)
Balanseført verdi 1.1.2011	96	78	174
Opprinnelig kost 31.12.2011	117	103	220
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2011	(18)	(58)	(76)
Balanseført verdi 31.12.2011	99	45	144

NOTE 9 IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i mill. NOK	Varemerker ikke amortiserbare	IT	Sum
Balanseført verdi 1.1.2011	26	9	35
Reklassifisert fra varige driftsmidler	-	31	31
Amortisering	-	(19)	(19)
Balanseført verdi 31.12.2011	26	21	47
Opprinnelig kost 1.1.2011	26	31	57
Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 1.1.2011	-	(22)	(22)
Balanseført verdi 1.1.2011	26	9	35
Opprinnelig kost 31.12.2011	26	62	88
Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 31.12.2011	-	(41)	(41)
Balanseført verdi 31.12.2011	26	21	47

NOTE 10 AKSJER I DATTERSELSKAPER, DIREKTE EID

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi	Konsernets eierandel
Procordia Food AB	5.469	100 %
Industriinvesteringer AS	2.848	100 %
Chips Ab	2.829	100 %
Chips Scandinavian Company AB ¹	1.516	40 %
Orkla Energi AS	1.065	100 %
Axellus AS	590	100 %
Orkla Brands AS	517	100 %
Swebiscuits AB	512	100 %
Orasa Invest AS	452	100 %
Borregaard Industries Limited Norge		
Ordinær kapital	271	100 %
Preferansekapital	43	99,9 %
Orkla Eiendom AS	244	100 %
Orkla Foods Romania SA	184	100 %
Orkla Asia Holding AS	166	100 %
Orkla Insurance Company Ltd.	151	100 %
Nidar AS	110	100 %
Borregaard NEA AS	101	100 %
Bakers AS med eiendomsselskaper	87	100 %
Lilleborg AS	87	100 %
Denomega Nutritional Oils AS	77	100 %
Viking Askim AS	56	100 %
Øraveien Industripark AS	55	100 %
Orkla Shared Services AS	55	100 %
Chr. Salvesen & Chr. Thams's Comm. AS	44	100 %
Orkla Invest AB	38	100 %
Vfot AS	27	100 %
NINO AS	25	100 %
Meraker Eiendom Holding AS	15	100 %
Sætre AS	11	100 %
Axellus UAB	4	100 %
Attisholz Infra AG ²	1	0,4 %
Sum	17.650	

¹ 60 % av aksjene i Chips Scandinavian Company AB eies av Chips Ab.

² De resterende aksjene eies av LignoTech Sweden AB.

Tabellen over viser kun direkte eide datterselskaper. Konsernet består for øvrig av cirka 400 datterselskaper i indirekte eie med resultater og egenkapital som har betydning ved vurdering av selskapene listet ovenfor. De viktigste datterselskapene i indirekte eie er vist i virksomhetsoversikten bak i årsrapporten.

NOTE 11 SKATTER**Skattekostnad**

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Resultat før skattekostnad	(2.426)	10.157
Endring midlertidige forskjeller	782	(500)
Korrigert for endring midlertidige forskjeller tidligere år	(42)	(103)
Korrigert for endring midlertidige forskjeller mot totalresultatet	(730)	(173)
Sum endring midlertidige forskjeller	10	(776)
Skattefritt utbytte, aksjegevinster, -tap og nedskrivninger	5.766	(383)
Konsernbidrag uten skatt	(1.130)	(9.300)
Andre permanente forskjeller	(83)	302
Sum permanente forskjeller	4.553	(9.381)
Sum skattepliktig inntekt	2.137	0
Beregnet periodeskatt	(598)	0
Kildeskatt utenlandske utbytter	(17)	(18)
Avsatt for lite/mye tidligere år	(24)	(26)
Sum periodeskatter	(639)	(44)
Endring forpliktelser ved utsatt skatt	15	(189)
Skattekostnad	(624)	(233)

Forpliktelse ved utsatt skatt

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Finansielle derivater	516	632
Resultatreserve aksjer utenfor FTM ¹ i egenkapitalen	169	588
Akkumulerte nedskrivninger utenfor FTM ¹ resultatført	(285)	(383)
Sikringsreserve i egenkapitalen	(310)	1
Varige driftsmidler	(6)	(3)
Pensjonsforpliktelser	(174)	(173)
Andre kortsiktige forhold	(139)	(6)
Underskudd til fremføring	0	(103)
Grunnlag utsatt skatt	(229)	553
Eiendel/forpliktelse ved utsatt skatt	(64)	155
Endring utsatt skatt	219	(140)
Endring utsatt skatt ført mot totalresultatet	(204)	(49)
Endring utsatt skatt resultatregnskapet	15	(189)

¹ FTM = Fritaksmetoden**Avstemming av skattekostnad**

Beløp i mill. NOK	2011	2010
28 % av resultat før skatt	679	(2.844)
Skattefritt utbytte, aksjegevinster, tap- og nedskrivninger aksjeporteføljen	451	421
Nedskrivning aksjer i REC	(1.710)	(711)
Netto tap/gevinst salg Elkem, Borregaard Skoger og Orkla Finans	(156)	398
Skattemessig gevinst Elkem	(200)	0
Mottatt konsernbidrag uten skatt	316	2.604
Andre permanente forskjeller	23	(85)
Kildeskatt	(17)	(18)
Endring tidligere år	(10)	2
Skattekostnad for Orkla ASA	(624)	(233)

NOTE 12 FINANSIELL RISIKO

Risikoen på finansielle instrumenter i Orkla ASA er knyttet til følgende aktiviteter:

Aksjeporteføljen

Utviklingen i aksjekurser og valutakurser er kilder til finansiell risiko for Aksjeporteføljen. Konsernnote 24 kvantifiserer denne risikoen nærmere. Valutakursrisiko og valutasikringer er omtalt i konsernnote 31 og 32.

Konsernbanken

Finansavdelingen i Orkla ASA styrer rente- og valutarisikoen for konsernet. Finansavdelingen fungerer som konsernbank og forestår som hovedregel alle konsernets eksterne låneopptak og sikringstransaksjoner i renter og valuta. Datterselskapene avlastar sin valutakursrisiko med interne valutakontrakter mot konsernbanken, som igjen dekker denne risikoen med eksterne sikringsposisjoner. I tillegg har konsernbanken valutagjeld for sikring av valutarisiko på internlån og bokført egenkapital samt goodwill. Konsernbanken tar ikke aktivt valutarisiko. Interne lån og fordringer er på flytende rentebetingelser, og det inngås ikke konserninterne rentesikringsavtaler. Styring av rente- og valutarisiko for eksterne poster er nærmere omtalt i konsernnote 31.

Øvrige

Orkla ASA har inngått en Total Return Swap på Orkla-aksjen for sikring av kostnader knyttet til ledelsesprogrammer. Denne er nærmere beskrevet i konsernnote 11.

Organiseringen av risikostyringen, og risikoen knyttet til finansielle instrumenter er nærmere beskrevet i konsernnote 31.

Derivater og sikringsbokføring

Valutaterminkontrakter. Valutarisiko på markedsverdien av utenlandske aksjer i Aksjeporteføljen sikres i henhold til policy med valutaterminkontrakter. Dette er nærmere beskrevet i konsernnote 31. Aksjeporteføljen benytter ikke sikringsbokføring av valutasikringer.

Konsernbankens interne og eksterne valutaterminkontrakter, samt valutaelementet i rente- og valutaswapper regnskapsføres til virkelig verdi i balansen med verdiendring mot resultatet. Valutakurseffekter på interne og eksterne lån regnskapsføres også mot resultatet.

Renteswapper. Eksterne låneopptak for konsernet skjer i alt vesentlig gjennom Orkla ASA. Lån som opptas til fast rente swappes til flytende rente ved bruk av renteswapper. Disse renteswappene regnskapsføres som verdisikringer med endring i virkelig verdi over resultatet. Pr. 31.12.2011 var virkelig verdi av disse renteswappene 632 mill. kroner (2010: 489 mill. kroner). Det er gjennom året inntektsført 143 mill. kroner som verdiendring på renteswappene, og kostnadsført 146 mill. kroner som verdiendring på de sikrede lånene.

Når Orkla sikrer fremtidige rentebetalinger benyttes renteswapper der Orkla mottar flytende rente og betaler fast rente. Disse renteswappene regnskapsføres som kontantstrømsikringer med endring i virkelig verdi mot totalresultatet. Pr. 31.12.2011 utgjorde virkelig verdi av disse renteswappene -310 mill. kroner (2010: 1 mill. kroner).

Renteswapper med kort løpetid og FRAer regnskapsføres med endring i virkelig verdi over resultatet. Virkelig verdi utgjorde pr. 31.12.2011 1 mill. kroner (2010: 1 mill. kroner).

Sikringsreserve egenkapital. Sikringsreserven har utviklet seg som følger:

Beløp i mill. NOK	2011	2010
Inngående sikringsreserve før skatt	18	86
Inntekts-/kostnadsført som finansposter	28	(7)
Verdiendring i året	(346)	(61)
Utgående sikringsreserve før skatt	(300)	18
Utsatt skatt sikringsreserve	87	(2)
Utgående sikringsreserve etter skatt	(213)	16

Sikringsreserven forventes oppløst over resultatet som følger (før skatt):

2012:	-26 mill. kroner
Etter 2012:	-274 mill. kroner

Det er i 2011 ikke regnskapsført sikringsineffektivitet på kontantstrømsikringene.

NOTE 13 ANDRE FORHOLD*Skattetrekkgaranti*

Orkla ASA har skattetrekkgaranti i bank for skyldig skattetrekk. Selskapet har for øvrig ingen bundne midler.

Vesentlige leieavtaler

Orkla ASA leier kontorlokaler i Karenslyst allé 6 på Skøyen. Bygget ble i 2010 solgt fra datterselskapet Sjølyst Park AS til Investorprosjekt 93 AS. Det ble derfor inngått en ny tidsbestemt avtale som utløper i 2020, med opsjon om fem års forlengelse i to omganger. Leiekostnadene utgjorde 18 mill. kroner for 2011.

Forhold som er behandlet i noter for konsernet

Aksjebasert betaling – note 11.

Hendelser etter balansedagen – note 41.

Aksjonærer i Orkla ASA

Oversikt over de største aksjonærene i Orkla ASA er gitt i note 34.

Erklæring til årsregnskap

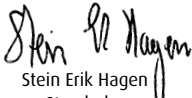
Orkla ASA

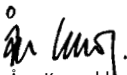
Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til og med 31. desember 2011, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarter og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at

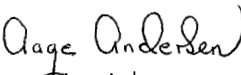
årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

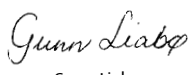
Oslo, 8. februar 2012

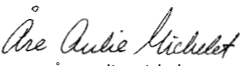
I styret for Orkla ASA

Stein Erik Hagen
Styreleder

Åge Korsvold
Nestleder

Åge Andersen

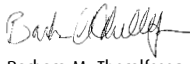

Gunn Liabø

Åse Aulie Michelet

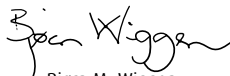

Jesper Ovesen

Peter A. Ruzicka

Sidsel Kjeldaas Salte

Barbara M. Thoralfsson

Bjørn Ven

Bjørn M. Wiggen
Konsernsjef

Revisors beretning

TIL GENERALFORSAMLINGEN I ORKLA ASA

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Orkla ASA, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse pr. 31. desember 2011, resultatregnskap, totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet pr. denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, for konsernregnskapet og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er selskapsregnskapet for Orkla ASA avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling pr. 31. desember 2011 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet pr. denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet for Orkla ASA avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling pr. 31. desember 2011 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet pr. denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

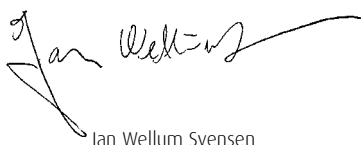
Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring, forutsetningen om fortsatt drift og disponeringen av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og konsernsjef har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 9. februar 2012
ERNST & YOUNG AS

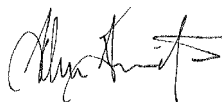
Jan Wellum Svensen
statsautorisert revisor

Uttalelse fra bedriftsforsamlingen

TIL GENERALFORSAMLINGEN I ORKLA ASA

Orkla ASAs bedriftsforsamling har behandlet styrets forslag til årsregnskap for 2011 for Orkla ASA og konsernet, og anbefaler generalforsamlingen å godkjenne årsregnskapet og styrets forslag til disponering for 2011.

Oslo, 1. mars 2012
For Orkla ASAs bedriftsforsamling

Idar Kreutzer
Bedriftsforsamlingens ordfører

Historiske nøkkeltall

Definisjon		2011	2010	2009	2008	2007
RESULTAT						
Driftsinntekter	(mill. NOK)	61.009	57.338	56.228	65.579	63.867
EBITA*	(mill. NOK)	4.041	3.944	2.448	4.240	5.112
Amortisering immaterielle eiendeler	(mill. NOK)	(55)	(52)	(213)	(228)	(230)
Andre inntekter og kostnader	(mill. NOK)	(1.041)	330	2.871	(1.654)	(814)
Driftsresultat	(mill. NOK)	2.945	4.222	5.106	2.358	4.068
EBITA-margin ¹	(%)	6,6	6,9	4,4	6,5	8,0
Resultat før skattekostnad	(mill. NOK)	(923)	20	1.071	(2.015)	10.059
Gevinst/resultat ikke videreført virksomhet	(mill. NOK)	1.213	(40)	993	(55)	0
Årsresultat	(mill. NOK)	(728)	(864)	2.560	(2.965)	8.445
KONTANTSTRØM						
Netto kontantstrøm	(mill. NOK)	8.974	230	5.640	(9.571)	(5.216)
AVKASTNING						
Avkastning på anvendt kapital (ekskl. Orkla Financial Investments)	2 (%)	10,7	10,5	5,2	9,4	11,5
Avkastning aksjeporteføljelinvesteringer	(%)	(14,1)	31,8	39,0	(45,3)	16,2
KAPITALFORHOLD PR. 31.12.						
Bokført totalkapital	(mill. NOK)	66.396	87.541	94.686	104.926	94.792
Børsverdi	3 (mill. NOK)	45.543	57.947	57.934	46.223	107.817
Egenkapitalandel	4 (%)	51,8	53,6	51,7	47,7	58,3
Netto rentebærende gjeld	5 (mill. NOK)	10.645	19.652	19.848	27.424	16.178
Rentedekningsgrad	6	(1,4)	1,1	2,2	(1,1)	15,3
Gjennomsnittlig lånerente for året	(%)	2,7	2,2	3,5	5,3	4,9
Andel flytende gjeld	7 (%)	67	76	78	96	75
Gjeldens gjenværende løpetid	8 (år)	4,1	4,3	4,2	4,7	5,3
AKSJER						
Gjennomsnittlig eksternt eide aksjer utvannet	(x 1.000)	1.020.194	1.019.688	1.017.509	1.017.830	1.031.292
Gjennomsnittlig eksternt eide aksjer	(x 1.000)	1.020.194	1.019.619	1.017.110	1.016.315	1.027.807
AKSJERELATERTE NØKKELTALL						
Aksjekurs 31.12.	(NOK)	44,65	56,70	56,85	45,45	105,25
Resultat pr. aksje utvannet	9 (NOK)	(0,8)	(0,9)	2,5	(2,8)	8,1
Ordinært utbytte pr. aksje (foreslått for regnskapsåret 2011)	(NOK)	2,50	2,50	2,25	2,25	2,25
Utdelingsforhold	10 (%)	(312,5)	(277,8)	90,0	(80,4)	27,8
Kurs/fortjeneste	11	(55,8)	(63,0)	22,7	(16,2)	13,0
PERSONALE						
Antall ansatte		29.785	30.233	30.167	31.541	34.680
Antall årsverk		29.397	29.748	29.571	30.937	34.854

* EBITA = Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

Definisjon:

- 1 EBITA*/Driftsinntekter
- 2 EBITA*/(Gjennomsnittlig netto driftskapital + Gjennomsnittlige varige driftsmidler + Gjennomsnittlige immaterielle eiendeler til anskaffelseskost - Gjennomsnittlig netto pensjonsforpliktelse - Gjennomsnittlig utsatt skatt merverdier)
- 3 Børsverdi er beregnet som antall eksternt eide aksjer x børskurs ved årsslutt
- 4 Egenkapital/Totalkapital
- 5 Sum rentebærende gjeld - Rentebærende fordringer og likvide midler (kasse, bank etc.)
- 6 (Resultat før skattekostnad + Netto rentekostnad)/(Netto rentekostnad)
- 7 Gjeld med gjenværende rentebinding mindre enn ett år
- 8 Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på langsiktig rentebærende gjeld og ubenyttede kommiterte trekkrettigheter
- 9 Årets resultat etter minoritet/Gjennomsnittlig eksternt eide aksjer utvannet
- 10 Ordinært utbytte pr. aksje/Resultat pr. aksje utvannet
- 11 Aksjekurs/Resultat pr. aksje utvannet

Virksomhetsoversikt

MORSELSKAPET

Orkla ASA

Karenslyst allé 6, 0278 Oslo
Postboks 423 Skøyen, 0213 Oslo
Telefon +47 22 54 40 00
www.orkla.no

Orkla ASA

Løkkenveien 204
NO-7332 Løkken Verk
Telefon +47 72 49 90 00

ORKLA BRANDS

Orkla Brands AS

Postboks 4236 Nydalen
NO-0401 Oslo, Norge
Telefon +47 22 89 50 00
www.orklabrands.no

Orkla Foods Nordic

Postboks 711
NO-1411 Kolbotn, Norge
Telefon +47 66 81 61 00

Stabburet AS

Postboks 711
NO-1411 Kolbotn, Norge
Telefon +47 66 81 61 00
www.stabburet.no

- Stabburet AS, Brumunddal, Norge
- Stabburet AS, Fredrikstad, Norge
- Stabburet AS, Gimsøy Kloster, Skien, Norge
- Stabburet AS, avd. Idun Rygge, Rygge, Norge
- Stabburet AS, Rygge, Norge
- Stabburet AS, Stranda, Norge
- Stabburet AS, avd. Sunda, Oslo, Norge
- Stabburet AS, Ualand, Norge
- Stabburet AS, Vigrestad, Norge

Procordia Food AB

Ellingevägen 14
SE-241 81 Eslöv, Sverige
Telefon +46 413 65 000
www.procordia.se

- Procordia Food AB, Fågelmar, Sverige
- Procordia Food AB, Kumla, Sverige
- Procordia Food AB, Tollarp, Sverige
- Procordia Food AB, Vansbro, Sverige
- Procordia Food AB, Örebro, Sverige

Abba Seafood AB

Box 24077
SE-400 22 Göteborg, Sverige
Telefon +46 31 701 44 00
www.abbaseafood.se

- Abba Seafood AB, Kungshamn, Sverige
- Abba Seafood AB, Uddevalla, Sverige

Beauvais foods A/S

Hørsvinget 1-3
DK-2630 Tåstrup, Danmark
Telefon +45 43 58 93 00
www.beauvais.dk

- Beauvais foods A/S, Svinninge, Danmark
- Beauvais foods A/S, Ansager, Danmark

Orkla Foods Fenno-Baltic

Felix Abba Oy Ab
Box 683
FI-20361 Åbo, Finland
Telefon +358 20 785 4000
www.felixabba.fi

- Felix Abba Oy Ab, Åbo, Finland
- Felix Abba Lahden tehdas, Lahti, Finland
- Oy Panda Ab, Vaajakoski, Finland
- AS Kalev Chocolate Factory, Harjumaa, Estland
- AS Põltsamaa Felix, Põltsamaa, Estland
- SIA Spilva, Riga, Latvia UAB
- UAB Suslavicius-Felix, Kaunas, Litauen

Orkla Brands Nordic

Postboks 4236 Nydalen
NO-0401 Oslo, Norge
Telefon +47 22 89 50 00

Lilleborg AS

Postboks 4236 Nydalen
NO-0401 Oslo, Norge
Telefon +47 22 89 50 00
www.lilleborg.no
www.lilleborgprofesjonell.no

- Lilleborg AS, Ski, Norge
- Lilleborg AS, avd. Ello, Kristiansund N, Norge
- Lilleborg AS, avd. Kronull, Frei, Norge

Nidar AS

Postboks 2444 Sluppen
NO-7005 Trondheim, Norge
Telefon +47 73 58 30 00
www.nidar.no

- Nidar AS, Oslo, Norge

Chips Ab

Sundsvägen 420
Haraldsby
AX-22 410 Godby
Åland, Finland
Telefon: +358 20 7918 700
www.chips.fi

- Chips Ab, Haraldsby, Åland, Finland
- Chips Ab, Helsingfors, Finland
- KiMs Norge AS, Oslo, Norge
- KiMs Norge AS, Skreia, Norge
- KiMs A/S, Sønderød, Danmark
- OLW Sverige AB, Filipstad, Sverige
- OLW Sverige AB, Solna, Sverige
- Latfood A/S, Riga, Latvia

Göteborgs Kex AB

SE-442 82 Kungälv, Sverige
Telefon +46 303 20 90 00
www.goteborgskex.se

- Sætre AS, Oslo, Norge
- Sætre AS, avd. Nord-Odal, Sagstua, Norge

Axellus AS

Postboks 4293 Nydalen
NO-0402 Oslo, Norge
Telefon +47 22 89 64 00
www.axellus.no

- Axellus AS, Oslo, Norge
- Axellus OY, Vantaa, Finland
- Axellus A/S, Ishøj, Danmark
- Axellus AB, Solna, Sverige
- Axellus Sp z.o.o., Warszawa, Polen
- Axellus SIA, Riga, Latvia
- Axellus OÜ, Tallinn, Estland
- UAB Axellus, Vilnius, Litauen
- Axellus s.r.o, Praha, Tsjekkia

Pierre Robert Group AS

Postboks 4248 Nydalen
NO-0401 Oslo, Norge
Telefon +47 22 89 27 00
www.pierrerobertgroup.no

- Pierre Robert Group AB, Stockholm, Sverige

Orkla Brands International

Postboks 711
NO-1411 Kolbotn, Norge
Telefon +47 66 81 61 00

Felix Austria GmbH
Felixstrasse 24
AT-7210 Mattersburg, Østerrike
Telefon +43 2626 610-0
www.felix.at

OJSC «Orkla Brands Russia»

21 Sotsialisticheskaya Street
RU-191119 St. Petersburg, Russland
Telefon +7 812 329 1400
www.orklabrands.ru

- Confectionary Factory «SladCo», Ekaterinburg, Russland
- Confectionary Factory «SladCo», Ulianovsk, Russland
- Krupskaya Confectionary Factory, St. Petersburg, Russland
- Confectionary Plant «Pekar», Leningrad Oblast, Russland

MTR Foods Pvt. Limited

No. 4, 17th Cross, KR Road
BSK 2nd Stage
IN-560 070 Bangalore, India
Telefon +91 80 40 81 21 00
www.mtrfoods.com

Rasoi Magic Foods Pvt. Limited, Pune, India

Orkla Food Ingredients

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00

Idun Industri AS, Hvam, Norge

- Idun Industri AS, Kokstad, Norge
- Idun Industri AS, Rakkestad, Norge
- Bako AS, Rolvsøy, Norge
- Iglo Logistikkcenter, Jessheim, Norge
- Candeco Konfektyr AB, Malmö, Sverige
- Nimatopaal i Dala-Järna AB, Dala-Järna, Sverige
- Frima Vaffler, Århus, Danmark
- Call Caterlink Ltd., Cornwall, England

Odense Marcipan A/S, Odense, Danmark

- Bæchs Conditiori A/S, Hobro, Danmark
- Natural Food, Coseano, Italia

Credin Group, Freixeira, Portugal

- Credin Polska, Sobotka, Polen
- Credin Denmark, Juelsminde, Danmark
- Credin Productos Alimenticios, Barcelona, Spania
- Credin Russia, Ulyanovsk, Russland
- Merkur 09 Sp.z.o.o, Warszawa, Polen

Credin bageripartner A/S, Vejle, Danmark

- FC Food, Støvring, Danmark

Dragsbæk A/S, Thisted, Danmark

- Kjarnavörur HF, Inbak, Island
- UAB Vilniaus Margarino Gamykla (VMG), Vilnius, Litauen
- Poznan Onion, Poznan, Polen
- KT Foods, Fårup, Danmark
- Kolding Salattfabrik, Kolding, Danmark
- Gædabakstur, Reykjavik, Island
- Blume Food I/S, Randers, Danmark
- Naturli Foods, Højbjerg, Danmark
- PureOil I/S, Tåstrup, Danmark

KåKå AB, Lomma, Sverige

- KåKå AB, Sollentuna, Sverige
- KåKå AB, Örebro, Sverige
- KåKå Czech, Praha, Tsjekkia
- Belusa Foods, Belusa, Slovakia

Jästbolaget AB, Sollentuna, Sverige**MiNordija, Kaunas, Litauen****LaNordija, Riga, Latvia****Vilmix, Tallinn, Estland****Orkla Foods Romania SA, Bucuresti, Romania**

- OF Romania, Covasna, Romania
- OF Romania, Ilasi, Romania

Sonneveld Group B.V., Papendrecht, Nederland

- Sonneveld Sarc, Cergy Pontoise, Frankrike
- Sonneveld NVSA, Brussel, Belgia
- Sonneveld K&T, Qcsa, Ungarn

SAPA**Sapa AB**

Box 5505
SE-114 85 Stockholm, Sverige
Telefon +46 8 459 59 00
www.sapagroup.com

Belgia

- Sapa Building System NV, Landen
- Sapa Building System NV, Lichtervelde
- Remi Claeys Aluminium NV (Alutubes), Lichtervelde
- Sapa RC Profiles NV/SA, Ghlin
- Sapa RC Profiles NV/SA, Lichtervelde
- Cuprochimique NV, Gent

Canada

- Sapa Canada Inc., Guelph, Ontario
- Sapa Canada Inc., Mississauga, Ontario
- Sapa Canada Inc., North York, Ontario
- Sapa Canada Inc., Pointe Claire, Quebec

Danmark

- Sapa Profiler A/S, Aarhus
- Sapa Building System AB, Tilst

De Forente Arabiske Emirater

- Sapa RC System, Dubai

England

- Sapa Building Systems Ltd., Tewkesbury, Seven Drive
- Sapa Components Ltd., Gloucester
- Sapa Profiles UK Ltd., Cheltenham
- Sapa Profiles UK Ltd., Tibshelf
- Sapa Profiles UK Ltd., Redditch
- Sapa Components UK Ltd., Rotherham

Estland

- Sapa Profiilid AS, salgskontor, Harjumaa

Finland

- Sapa Profiilit Oy, salgskontor, Espoo
- Sapa Building System AB, Espoo

Frankrike

- Sapa Profilé Puget SA, Puget sur Argens
- Sapa Lacal SNC, Le Garric
- Sapa Profiles Albi SNC, Le Garric
- Sapa Building System France SAS, Puget Sur Argens
- Compex EURL, Pégomas

India

- Sapa Profiles India Pvt Ltd, Bangalore
- Sapa Building Systems India PVT Ltd, Mumbai
- Sapa Heat Transfer Tubes India PVT, Pune

Italia

- Sapa Profili S.r.l., Fossanova
- Sapa Profili S.r.l., Feltre
- Sapa Profili S.r.l., Bolzano
- Sapa Building System SRL, Bolzano

Japan

- Sapa Heat Transfer Japan, Tokyo

Kina

- Sapa Heat Transfer (Shanghai) Ltd., Shanghai
- Sapa Heat Transfer (Shanghai), Tube Division, Shanghai
- Sapa Profiles Asia Ltd., Shanghai
- Sapa Profiles Jiangyin Co Ltd, Shanghai
- Sapa Chalco Aluminium Products Ltd, Chongqing (50% JV)

Latvia

- Sapa Profili SIA, salgskontor, Riga

Litauen

- Sapa Statyby Sistemos, Vilnius
- UAB Sapa Profiliai, Kaunas

Mexico

- Sapa H E Tubing, Monterrey

Mosambik

- Sapa Building System Mosambique Lda, Maputo

Nederland

- Sapa Aluminium BV, Hoogezaand
- Sapa Extrusions Inc., Harderwijk
- Sapa Profiles NL BV, Harderwijk
- Sapa Profiles NL BV, Drunen
- Sapa Pole Products, Drunen
- Sapa H E Tubing, Harderwijk
- Sapa Building System BV, Breda

Norge

- Sapa Profiler AS, salgskontor, Kjeller
- Sapa Building System AB, Kjeller

Polen

- Sapa Aluminium Sp. z o.o., Lodz
- Sapa Aluminium Sp. z o.o., Trzcianka
- Sapa Components Poland, Huta
- Sapa Building System Sp. z o. o., Lodz

Portugal

- Sapa II Perfis SA, Cacém
- Sapa Building System Portugal, Sintra
- Sapa Portugal, Extrusão e Distribuição de Alumínio SA, Sintra
- Novas Tecnologias em Persianas e Componentes para o Alumínio SA, Sintra
- Sapa Profiles Portugal, Avintes

Qatar

- Sapa Building System Qatar, Doha, Qatar

Romania

- SC Sapa Profiles SRL, Chisneu Cris

Slovakia

- Sapa Profily a.s., Žiar nad Hronom
- Sapa Building System s.r.o., Bratislava

Spania

- Sapa Holdings Spain SL, salgskontor, Barcelona
- Sapa Profiles Perfialsa, La Coruna
- Sapa Profiles La Selva, Tarragona
- Sapa Profiles Navarra, Pamplona

Sveits

- Sapa Aluminium Profile AG, salgskontor, Zürich
- Sapa Building System s.a.r.l., Seviz
- Sapa Profiles HQ, Lausanne

Sverige

- Sapa AB, Technology, Finspång
- Sapa Building System AB, Vetlanda
- Sapa Heat Transfer AB, Finspång
- Sapa Komponenter AB, Vetlanda
- Sapa Lackering AB, Vetlanda
- Sapa Profilbearbetning AB, Finspång
- Sapa Profilbuckning AB, Vetlanda
- Sapa Profiler AB, Vetlanda
- Sapa Profiler AB, Finspång
- Sapa Profiler AB, Sjunnen
- Sapa Profiler AB, salgskontor, Göteborg
- Sapa Profiler AB, salgskontor, Stockholm
- Sapa Profiler AB, salgskontor, Umeå

Sør-Korea

- Sapa Heat Transfer Korea, salgskontor, Seoul

Tsjekkia

- Sapa Profily s.r.o., Ostrava
- Sapa Building System s.r.o., Praha

Tyrkia

- Sapa Yapi Sistem Sanayi ve Ticaret AS, Istanbul

Tyskland

- Sapa Aluminium Profile GmbH, Offenburg
- Sapa Aluminium Profile GmbH, salgskontor, Düsseldorf
- Sapa Building System GmbH, Ratingen
- Sapa Heat Transfer Tubes, Remscheid
- Haticon GmbH, Pinnow
- Haticon GmbH, Güterfelde

Ukraina

- Sapa Profiles Ukraine, Kiev

Ungarn

- Sapa Profiles Kft, Székesfehérvár

USA

- Norca Heat Transfer, salgskontor, Great Neck New York
- Sapa HE Tubing, Inc., Moon Township, Pennsylvania
- Sapa Profiles North America (HQ), Rosemont, Illinois
- Sapa Profiles Inc., Portland, Oregon
- Sapa Industrial Extrusions Inc., Cressona, Pennsylvania
- Sapa Industrial Extrusions Inc., Spanish Fork, Utah
- Sapa Fabricated Products, Magnolia, Arkansas
- Sapa Extrusions LLC, Delhi, Louisiana
- Sapa Extrusions Inc., Yankton, South Dakota
- Sapa Extrusions Inc., Mountaintop, Pennsylvania
- Sapa Extrusions Inc., Elkhart, Indiana
- Sapa Extrusions Inc., Connersville, Indiana
- Sapa Extrusions Inc., Gainesville, Georgia
- Sapa Extrusions Inc., City of Industry, California
- Sapa Burlington, Burlington, North Carolina
- Sapa Extrusions, Miami, Florida

Vietnam

- Sapa Ben Thahn Aluminium Profiles Co Ltd., Ho Chi Minh City

Østerrike

- Sapa Building System Vertriebs GmbH, Gleisdorf

ØVRIGE VIRKSOMHETER**Borregaard**

Postboks 162
NO-1701 Sarpsborg, Norge
Telefon +47 69 11 80 00
www.borregaard.com

Borregaard ChemCell, Sarpsborg, Norge
Borregaard Energi, Sarpsborg, Norge
Borregaard Ingredients, Sarpsborg, Norge
Borregaard LignoTech, Sarpsborg, Norge
Borregaard Synthesis, Sarpsborg, Norge

Brasil

LignoTech Brasil Produtos de Lignina Ltda.,
São Paulo

De Forente Arabiske Emirater

Borregaard Middle East, Dubai

England

Borregaard UK Ltd., Warrington

Frankrike

Borregaard France Sarl, Paris

India

Borregaard South Asia Pvt Ltd., Navi Mumbai

Japan

Borregaard Industries Ltd., Japan Branch, Tokyo

Kina

Borregaard Ind. Ltd, Shanghai Representative
Office, Shanghai

Norge

Borregaard Industries Ltd., Sarpsborg
Borregaard Industries Ltd., Leknes
Borregaard Industries Ltd., Ålesund
Borregaard Trælandsfos AS, Kvinesdal

Polen

Borregaard Poland, Poznan

Singapore

Borregaard S.E.A. Pte. Ltd., Singapore

Spania

LignoTech Ibérica S.A, Torrelavega
Borregaard Ibérica S.L., Barcelona

Sverige

LignoTech Sweden AB, Vargön

Sør-Afrika

LignoTech South Africa, Umkomaas

Tsjekkia

Biotech Lignosulfonate Handels GesmbH,
Paskov

Tyskland

Borregaard Deutschland GmbH, Düsseldorf
Borregaard Deutschland GmbH, LignoTech Werk
Karlsruhe, Karlsruhe

USA

LignoTech USA Inc, Bridgewater, New Jersey
LignoTech USA Inc, Houston, Texas
LignoTech USA Inc, Rothschild, Wisconsin
Borregaard North America, Boulder, Colorado

Østerrike

Biotech Lignosulfonate Handels GmbH,
St. Valentin

Hydro Power**Borregaard Energi**

Postboks 162
NO-1701 Sarpsborg, Norge
Telefon +47 69 11 80 00

AS Saudefaldene

Postboks 5211, Majorstuen
NO-0303 Oslo, Norge
Telefon +47 22 45 01 00

Orkla Financial Investments**Orkla ASA - Aksjeporteføljen**

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00
www.orkla.no

Orkla ASA – Eiendom

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00
www.orklaeiendom.no

ANDRE KONSERNSELSKAPER**Orkla Shared Services AS**

Postboks 7189, Majorstuen
NO-0307 Oslo, Norge
Telefon +47 22 09 61 00

**Chr. Salvesen & Chr. Thams's
Communications Aktieselskab**

Løkkenveien 204
NO-7332 Løkken Verk, Norge
Telefon +47 72 49 90 00
www.salvesen-thams.no

Orkla Insurance Company Ltd.

Grand Mill Quay
Barrow Street
Dublin 4, Irland
Telefon +353 1 407 4963

Orkla Asia Pacific Pte Ltd

111C Telok Ayer Street, 4th Floor
Singapore 068580
Telefon +65 68 80 79 10

Organisasjon

KONSERNLEDELSEN

Bjørn M. Wiggen	Konsernsjef	Orkla
Torkild Nordberg	Konserndirektør	Orkla Brands
Svein Tore Holsether	Konserndirektør	Sapa
Terje Andersen	Konserndirektør	Økonomi & Finans
Karin Aslaksen	Konserndirektør	Strategisk HR & Kommunikasjon
Karl Otto Tvetter	Konserndirektør	Juridisk

Konsernledelsen står for Orklas daglige administrasjon og er nærmere presentert på side 22.

LEDERE AV FORRETNINGSOMRÅDENE

ORKLA BRANDS Torkild Nordberg	SAPA Svein Tore Holsether	ØVRIGE VIRKSOMHETER
ORKLA FOODS NORDIC Atle Vidar Johansen	SAPA PROFILES John Thuestad	AKSJEPORTEFØLJEN Thomas Øybø
ORKLA BRANDS NORDIC Jan Ove Rivenes	SAPA BUILDING SYSTEM Hans Johansson	ORKLA EIENDOM Øystein Thorup
ORKLA BRANDS INTERNATIONAL Paul Jordahl	SAPA HEAT TRANSFER Johan Menckel	BORREGAARD Per A. Sørli
ORKLA FOOD INGREDIENTS Pål Eikeland		AS SAUDEFALDENE Johan Chr. Hovland
		JOTUN AS (42,5 %) Morten Fon

KONSERNFUNKSJONER

ØKONOMI OG FINANS	ANDRE KONSERNFUNKSJONER
Geir Solli Direktør Finans	Hilde Myrberg Direktør Konsernstyring
Frode Kronstad Direktør Konsernregnskap	Gustaf S. Christensen Ass. direktør Corporate Development
Rolf A. Strøm Økonomisjef Økonomisk Planlegging og Analyse	Kjell Sundsli Direktør Corporate Development Asia
Rune Helland Direktør Investor Relations	Johan Chr. Hovland Direktør Kommunikasjon og samfunnskontakt
Pål Knutzen Direktør Skatt	Håkon Mageli Direktør Corporate Affairs
	Fridthjof Røer Revisjonssjef
	Erik R. Barkald Direktør Strategic Development

Styrende organer og tillitsvalgte

Bedriftsforsamling

Valgt av aksjonærene

Idar Kreutzer (0)	Storebrand ASA (15.057.684)
Terje R. Venold (1000)	Veidekke ASA (0)
Johan H. Andresen (0)	FERD AS (100.000)
Rune Bjerke (0)	DNB ASA (22.869.288)
Kjetil Houg (600)	Oslo Pensjonsforsikring AS (4.000.000)
Nils-Henrik Petterson (42.080)	Advokatfirmaet Schjødt AS (0)
Gunn Wærsted (0)	Nordea-konsernet (2.202.037)
Olaug Svarva (0)	Folketrygdfondet (92.585.374)
Dag Mejdell (15.350)	Posten Norge AS (0)
Nils K. Selte (53.000)	Canica (249.142.000)
Lars F. Windfeldt (0)	Arcanum Eiendom AS (0)
Marianne Blystad (0)	Ro Sommernes Advokatfirma DA (0)
Claus R. Flinder (0)	Simonsen Advokatfirma DA (0)
Ann Kristin Brautaset (0)	Folketrygdfondet (92.585.374)

Varamedlemmer

Odd Gleditsch d.y. (0)	HEJO Holding AS (101.000)
Gunnar Rydning (0)	
Scilla Treschow Hokholt (71.965)	Fritzøe Gård (0)
Benedikte B. Bjørn (0)	Statoil ASA (3.161.034)
Mimi K. Berdal (0)	

Valgt av de ansatte

Kai Erik Andersen (11.289)
Reidar Aaserød (4.121)
Åsmund Dybedahl (959)
Mats Ekvall (3.209)
Lene Aarøe Larsen (1.330)
Esa Mäntylä (0)

Personlige varamedlemmer for de svenske og danske medlemmene

Per Carlsson (0)
Robert Johansson (379)

Ansattevalgte varamedlemmer

Øyvind Rønningen (1.720)
Geir T. Kildal (650)
Bente Seljebakken Klausen (972)
Torfinn Kauserud Larsen (80)

Valgkomité

Valgkomité valgt av generalforsamlingen (jfr. Vedtektene § 18)

Idar Kreutzer (0)
Nils-Henrik Petterson (42.080)
Leiv Askvig (0)
Olaug Svarva (0)
Åsmund Dybedahl (959)

Styre

Stein Erik Hagen (249.542.000)
Åge Korsvold (20.000¹)
Åse Aulie Michelet (8.500)
Björg Ven (15.000)
Peter A. Ruzicka (405.250)
Jesper Ovesen (20.000)
Barbara M. Thoralfsson (0)
Aage Andersen (4.159)
Gunn Liabø (7.336)

¹ Åge Korsvold har den 8.12.2011, gjennom nærstående selskap Gylandt AS, inngått terminkontrakt på 200.000 aksjer i Orkla ASA med forfall 7.6.2012. Åge Korsvold og nærstående har etter denne transaksjonen en eksponering på 220.000 aksjer i Orkla ASA.

Ansattevalgte styreobservatører

Peer Sørensen (2.400)
Kenneth Hertz (0)

Ansattevalgte varamedlemmer til styret

Sidsel Kjeldaas Salte, fast møtende vara (6.859)
Terje Utstrand (2.187)
Roger Vangen (3.961)
Eldar Johnsen (304)

Revisor

Ernst & Young AS (0)
Jan Wellum Svensen (0)
Statsautorisert revisor

Tall i parentes angir antall aksjer eiet pr. 31.12.2011, inklusive aksjer eiet av nærstående. Tall i parentes etter arbeidsgiver angir arbeidsgivers aksjeeie.

Bedriftsdemokratiet i Orkla

De ansattes aktive medvirkning i de styrende organer både på konsernplan og i det enkelte konsernselskap er viktige elementer i beslutningsprosessene i Orkla. Det har vært et klart mål å finne frem til representasjonsordninger som på en god måte sikrer bred medvirkning og reell innflytelse.

I Orklas styre har de ansatte tre av i alt ti styremedlemmer, samt to observatører. En tredjedel av bedriftsforsamlingens medlemmer er valgt av konsernets ansatte.

Samarbeidsordningen med de ansatte i de norske, svenske og danske selskapene i konsernet er organisert i Orklas Faglige Representantskap (OFR). Ordningen sikrer en bred representasjon for konsernets ansatte, fordelt på selskaper, organisasjoner og land.

Representantskapet har regelmessige møter med konsernets ledelse om spørsmål av konsernmessig betydning.

For å sikre at også arbeidstakere innenfor konsernets øvrige selskaper i Europa blir informert om, og hørt i, viktige spørsmål vedrørende konsernet, er det opprettet en avtale om europeisk konsernutvalg i Orkla (European Works Council, EWC).

I tillegg til konsernordningene nevnt her har de ansatte på vanlig måte representanter i enkelte konsernselskapers styre. Oversikten viser medlemmene i Orklas Faglige Representantskap (OFR) pr. 31.12.2011.

Orklas Faglige Representantskap (OFR)

Arbeidsutvalg

Terje Utstrand, leder
Jonny Bengtsson, 1.nestleder
Peer Sørensen, 2.nestleder
Sidsel Kjeldaas Salte, sekretær
Gunn Liabø

Åke Ligardh
Kenneth Hertz

Representantskap

Terje Utstrand
Roger Vangen

Per Tronvoll
Stein Skagestad
Sidsel Kjeldaas Salte
Eldar Johnsen
Øystein Larsen
Niels E. Nilsson

Thomas Angantyr
Marit Tyft
Lene Aarøe Larssen

Web-baserte rapporter

Utdypende informasjon om Orklas forretningsområder og om Orklas verdiskapning er gitt i konsernets web-baserte årsrapport for 2011, som er tilgjengelig på www.orkla.no.

Orkla publiserer også en bærekraftsrapport. Rapporten beskriver hvordan konsernet ivaretar sitt samfunnsansvar, med vekt på arbeidet for å fremme menneskerettigheter, gode arbeids- og miljøstandarder og nulltoleranse for korrupsjon. Samtidig redegjør rapporten for fremdriften i Orklaselskapenes arbeid med viktige bærekraftstemaer som energieffektivisering, forbrukerhelse og bærekraftige verdikjeder. Orklas Bærekraftsrapport 2011 er tilgjengelig på www.orkla.no.

Bærekraftsrapport 2011

Orklas samarbeidspartnere

Hovedsponsor for:

Sponsor for:

Copyright notice
Innholdet i denne årsrapporten er
opphavsrettslig beskyttet materiale.
Innholdet kan fritt tilgjengeliggjøres,
mangfoldiggjøres og lagres elektronisk.
Tillatelsen forutsetter henvisning til
kilden. © 2011 Orkla ASA

Forsiden:

Figurene er et utvalg fra det ornamentale kunstverket som ble avduket på Orklas hovedkontor i 2011. Kunstneren Benjamin Bergman har satt seg grundig inn i Orklas historie. Kunstverket strekker seg over alle byggets seks etasjer og består av 18 nivåer og 357 figurer, en fra hvert år siden Orklas grunnleggelse.

Orkla ASA
Postboks 423 Skøyen
0213 Oslo

Besøksadresse:
Karenslyst allé 6
0278 Oslo

Telefon: 22 54 40 00
Telefaks: 22 54 44 90
Foretaksnr: 910 747 711

www.orkla.no
info@orkla.no